

REMUS GEORGESCU
– O viață dăruită muzicii –

Cronici

Vol. V

Coordonator:
Conf. univ. dr. Veronica Laura DEMENESCU

Referenți științifici:
Prof. univ. dr. Stela DRĂGULIN
Prof. univ. dr. Petru STOIANOV

REMUS GEORGESCU
– O viață dăruită muzicii –

Cronici

Vol. V

Ediție îngrijită de
Veronica Laura DEMENESCU și Ani - Rafaela CARABENCIOV

Editura *urostampa*

Timișoara, 2017

Cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Timiș,
prin Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș

CERCUL DE ISTORIOGRAFIE: Badescu Maria, Baloș Filip, Bejinaru Grațiela, Degan Beatrice, Dohor Nicole, Domaćinović Slobodanka, Ghermet Roxana, Groșanu Theodora, Horvath Larisa, Kristof Iolanda, Laszlo Sorina, Marecek Alena, Mehedinți Daniel Ștefan, Mehedinți Simona, Onețiu Cerasela-Nicoleta, Pătrînjei Jannina-Georgiana, Ristić Marko, Sala Darius, Savič Duško, Scorobete Daniel, Stan Rebeca Casiana, Tămâși Anca, Totan Virdjinia, Toth Csilla, Valache Daniela, Vicleanu Evelina, Voaideş Serena.

Corectura: prof. drd. Roman Iulia și prof. Icleanu-Drăgan Anda.

Coperta: Angela Horvath

Pictura: Dacian Andoni, ... *in Grisaille*, 80x120 cm, ulei pe pânză, 2016

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Remus Georgescu : o viață dăruită muzicii / ed. îngrijită de Veronica
Laura Demenescu și Ani-Rafaela Carabenciov. - Timișoara : Eurostampa,
2013-
vol.

ISBN 978-606-569-594-8

Vol. 5. : Cronici. - 2017. - Conține bibliografie. - ISBN 978-606-32-0382-4

I. Carabenciov, Ani -Rafaela (ed.)

II. Demenescu, Veronica Laura (ed.)

78

Editura Eurostampa

Timișoara, Bd. Revoluției din 1989 nr. 26

Tel./fax: 0256-204816

edituraeurostampa@gmail.com

www.eurostampa.ro

Tipărit la Eurostampa

GÂNDURI DESPRE MUZICĂ

Oamenii de știință ne vorbesc despre un sunet sau, poate, despre un conglomerat, un curcubeu de sunete pe care îl emite Universul, care vine de undeva, din Cosmos. Poate că există o planetă a muzicii, un loc unde se vor duce cei care au auzit acest sunet și au putut răspunde chemării lui. În natura pământească, muzica nu există: ea este doar o formă de visare a oamenilor. „Perfecțiunea cosmică e de natură muzicală”, spun savanții. „Cu alte cuvinte, muzica nu e un ornament colateral al lumii, ci modul ei de a fi. Lumea e «bună» - cum spune textul biblic – pentru că e «ordo», ordine vie, iar ordinea înseamnă proporție, raport numeric corect, armonie. Pus în mișcare, marele mecanism al universului devine un uriaș instrument muzical, sursă a unei melodii perpetue. Aceasta este muzica sferelor de care vorbeau pitagoreicii, «musica perennis», concertul cosmic. Dacă nu-l mai auzim este pentru că, prezent încă din clipa nașterii în urechile noastre, a devenit un mediu sonor indiscernabil, subînțeles, asemenea luminii care face posibil văzul, fără a putea fi văzută ca atare. Suntem integrați, prin urmare, într-un mare „câmp” muzical, într-o structură polifonică”. Poate că este eco-ul energiei cuvântului primordial despre care se scrie în debutul *Evangeliei după Ioan*, căci cuvântul este și sunet. Poate că acest curcubeu include tot spectrul sonor muzical audibil și încă mult mai mult de atât.

Acest cluster, aceste sunete amestecate s-ar putea să conțină toate combinațiile posibile între sunete, toate muzicile care au fost, vor fi sau ar putea fi scrise vreodată. Poate că el conține toate creațiile lui Bach, ale lui Mozart, ale tuturor celor, extrem de puțini la număr, care au putut auzi interior acest sunet și au extras din el, muzica ascunsă. Acolo vor fi rămas și capodoperele pe care nu au apucat să le mai scrie. Ei au reușit să audă ceea ce nimeni până atunci, nu mai auzise, ceva ce au așternut apoi pe hârtie dăruind astfel omenirii, celor care nu fuseseră binecuvântați cu acest har, partiturile lor. Dar o partitură nu este încă muzică. Ea este doar partea vizibilă, lizibilă a ei.

Interpreții sunt cei care au harul de a dăruia oamenilor accesul la muzică. Fără ei nu am putea cunoaște capodoperele create de geniul marilor compozitori: sunt cei care asigură eterna ei renaștere, neostoitul său avatar, miracolul epifaniei muzicii. Întruparea muzicii în sunet este infinit mai bogată decât notarea ei în partitură.

Să-ți trăiești viața cântând, dăruind oamenilor accesul la muzică, să te dăruiești pe tine însuși prin muzica ta, este o șansă, o fericire care puținor privilegiați le este hărăzită.

Muzica m-a învățat ce este smerenia. De muzica pe care o studiem în conservatoare, în academii ori în universități nu te poți apropia decât cu sfială, prosternat. Este o catedrală a sufletului, imaginată de oameni, în care nu poți pătrunde decât cu evlavie, cu reculegere, în tăcere. Totul aici este invenția năstrușnică a omului, pornind de la modelul dumnezeiesc al vocii omenești, până la forma nemaîntâlnită a viorii închipuită de om, până la capodoperele create de geniul demiurgic al marilor compozitori.

Priviți o orchestră simfonică în acțiune având în jurul ei un public tăcut și veți fi martorii unui miracol unic, ai celei mai înalte forme de civilizație, de înfrățire umană, de iubire.

Muzica m-a învățat să-i ascult pe oameni, fie că este vorba de cântul ori de gândul lor.

Sunt un om retras, tăcut, nu pentru că nu aș avea ceva a spune, ci pentru că sper să învăț lucruri noi, să mă îmbogățesc spiritual ascultându-i pe alții. Mi-a plăcut întotdeauna să mă înconjur de oameni cultivați, de la care să pot învăța. Am avut șansa de a cunoaște asemenea oameni care mi-au luminat viața. Din păcate însă, aceștia sunt puțini.

Am întâlnit și mult prea mulți indivizi vorbăreți, cărora le place să-și asculte vocea, fără a avea, cu adevărat, ceva interesant de spus, dar care sunt convinși că au întotdeauna dreptate, care se consideră omniscienți, îndreptățiți să aibă și să emită păreri despre tot și despre toți. Afirmările apodictice, siguranța de sine, emfaza monologală sunt, de obicei, semne ale mediocrității: ele ascund slăbiciunea gândului, a spiritului. Modestia, alteritatea, nevoia de dialog definesc, de cele mai multe ori, omul superior.

Când marele taciturn care a fost Lucian Blaga, cel care mărturisea despre sine că este „mut ca o lebădă” spunea: „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat”, sau când scria în poezia sa „Leagănul”: „Eu cred că sufeream de prea mult suflet”, el lăsa în urmă un dram de îndoială. Este umbra pe care o poartă cu sine întotdeauna, gândul înalt. Rugăciunea „Crezul” este un asemenea gând.

Prin muzică am avut confirmarea că nimic nu poate fi absolutizat. Numai omul mediocru are certitudini, are răspunsuri la toate, crede că știe, este convins că stăpânește adevărul. Omul cultivat a înțeles că orice întrebare, orice analiză naște un șir întreg de alte interogații și că mai important este, poate, să știm să ne punem întrebările. Un bun profesor, magisterul, nu este, cred, cel care oferă soluții, ci, mai degrabă, cel care transmite discipolului neliniștea incertitudinilor, nevoia de căutare și nu confortul unui unic „punct” de vedere.

Muzica m-a învățat că performanța și excelența nu sunt un capăt de drum, o țintă finală, un sfârșit, ci un etern reînceput, o permanentă ascensiune către acel „katharsis” pe care speranța îl așează mereu în fața gândului, a visului nostru, a strădaniei noastre.

Tot muzica m-a ajutat să înțeleg semnificația și frumusețea tăcerii ca parte integrantă a muzicii, tot astfel cum moartea, ca proiect al viitorului, este parte a vieții, singura împlinire firească a ei. Moartea este o consecință a vieții, tot astfel cum întunericul nopții, ca umbră a pământului în bătaia razelor de soare, este o consecință a luminii. Muzica, aidoma vieții, se naște din tăcere, se dezvăluie treptat, se împlinește în timp și se stinge din nou în tăcere. Ea va continua să trăiască virtual, în conștiința noastră, în sufletul nostru.

Prin naștere pătrundem în vremelnicie, în sunet, în lumină: este sfârșitul neînceputului; prin moarte, intrăm în statornicie, în tăcere: este începutul nesfârșitului.

Muzica este un mod uman de a da cu tifla vremelniciei, de a percepe trecerea timpului și de a-i da un sens. Ea m-a învățat că prezentul nu există: există doar înaintarea în sens unic, continua devenire. Dacă vrei să înaintezi în muzică, la fel ca și în viață, trebuie să te reinventezi neîncetat.

Muzica este o formă de ne-murire, de eternă re-naștere, de continuă palingenezie.

Muzica este transcendență.

În general, ascult muzica analitic. Este, probabil, o deformare profesională. Cu toate acestea, mărturisesc că de multe ori, nu-mi pot stăpâni o lacrimă ascultând prima parte a *Simfoniei a IX-a* de Beethoven sau partea a doua a *Quartetului al doilea* de Enescu. A nu mai putea admira este, cred, una dintre cele mai grave maladii ale spiritului uman, este semnul dispariției din lumea oamenilor, este semnul apariției, în schimb, a omului lui Nietzsche, cel în care dospește pustiul.

În sfârșit, am înțeles că muzica este viață, că ea ne ajută să pătrundem mai adânc în misterul, în taințele sufletului omenesc, în lumea nevăzută, cea veșnică a ființei umane.

Remus GEORGESCU

„UN CONCERT MAGNIFIC DIRIJAT DE OASPETELE ROMÂN...”

„Remus Georgescu, dirijor al Filarmonicii timișorene, a demonstrat categoric cum un expert poate înălța o întreagă orchestră la culmi ale virtuozității muzicale. Cu o tehnică precisă, delicată și fluidă, a extras o largă gamă de acorduri frumoase și bogate... Interpretarea a fost captivant de ascultat și privit. O interpretare splendidă, de către o orchestră admirabil condusă de dirijorul român”.

Am spicuit dintr-o amplă și minuțioasă cronică muzicală, datată 22 februarie 1970, din publicația „Youngstown Vindicator”, cu ocazia turneului întreprins de dirijorul timișorean în Statele Unite. Cu numai o zi înainte de apariția cronicii, municipalitatea i-a oferit artistului român dovada de netăgăduit, a recunoașterii, splendidă în sinceritatea și profunzimea ei : 21 februarie a devenit, grație voinței orașului, „Ziua Remus Georgescu” pentru că, cităm din cuprinsul-actului-simbol, „artistul român reprezintă perfecțiunea”. Anual, cei din Youngstown vor onora arta Românească al cărei tânărul mânător al baghetei i-a entuziasmat.

Timișoara, sfârșit de aprilie. În cabina dirijorului, solistul – oaspete e gata de plecare. Două concerte, tot atâtea ocazii de a aprecia arta dirijorului. „La revedere, domnule Georgescu, noi trebuie să ne mai întâlnim. Oricând îmi va face plăcere să evoluez sub conducerea dumneavoastră. La revedere, pe curând!”.

Puțin jenat, cu o timiditate nealterată de șiragul de turnee și succese, mulțumește, la rândul său. Remus Georgescu a absolvit conservatorul în 1956; este la pupitrul Filarmonicii timișorene din toamna lui 1968. „Am venit cam târziu acasă” (acasă, pentru că Remus Georgescu s-a născut la Timișoara; cererea sa de a fi numit aici este o firească dorință de a sluji cultura meleagului natal.) „E drept, sunt un băștinaș cam nedisciplinat; însăși prezența mea la Timișoara a început cu absență. Nu e un spirit gratuit: deschiderea stagiunii concertistice a coincis cu un turneu în S. U. A.”. Întrerupe; la insistențe repetate, e dispus să călăuzească fugitiva noastră incursiune în noianul de cronici muzicale ce-i consemnează evoluția peste hotare. „Un mare concert: cel ce nu a urmărit concertul Brahms, dirijat de Remus Georgescu, nu poate decât să regrete: un concert magnific. Dirijorul român, stăpân al unei tehnici dirijorale impecabile, a reușit să îmbine măiestria artistică cu senzația de măreție”.

În prezent, tânărul artist se pregătește să onoreze invitația adresată de o casă de discuri cunoscută de a realiza, în fruntea orchestrei Radiodifuziunii din Köln, un concert de muzică simfonică românească. Pentru fiecare din lunile viitoare, pe agenda de lucru a lui Remus Georgescu figurează itinerarii – răspuns la invitații de evoluție dirijorală. În vasta gamă de preocupări, la loc de frunte, munca de materializare a unor gânduri dragi pe care le închină publicului timișorean. Deci, în curând vom putea audia, sub bagheta artistului, Simfonia a II-a de Gustav Mahler, în primă audiție, Festivalul Beethoven (la 3 mai), „Don Quixote” de Richard Strauss, „Pasiunea după Matei” de J. S. Bach, „Poemul bizantin” de Doru Popovici, „Visul unei nopți de vară” de Pascal Bentoiu. Pretutindeni în U. R. S. S., Franța, Polonia, S. U. A., Iugoslavia, Ungaria, R. F. a Germaniei, Bulgaria, Cehoslovacia, Suedia, Danemarca, Canada, Remus Georgescu a fost prezentat, sau s-a recomandat, simplu: dirijor român.

Tânărul cu degete subțiri nervoase, cu privirea inteligentă, cu o fascinantă baghetă, posesor al unei arte care a stârnit ropote de aplauze pe o arie îmbrățișând zeci de mii de kilometri, a învățat mii de oameni, de pe două continente să pronunțe Timișoara, România. Firesc, artistul timișorean, aplaudat și elogiut, revine în Timișoara pentru a primi aplauze în sala „Modern”.

Bravo, Remus Georgescu!

The Oak Ridger, 4 decembrie 1968

LEVÉL REMUS GEORGESCU TÓL

Két hónapja - amint azt már egy előbbi hírünkben megírtuk - az Amerikai Egyesült Államokban jár Remus Georgescu, a Banatul Állami Filharmónia fiatal karmestere. Az USA és hazánk közötti kulturális kapcsolatok keretében kiírt ösztöndíj jutott Remus Georgescunak. Az ott töltött idő alatt zenekarokkal, opera-együttesekkel, karmesterekkel ismerkedik, főiskolákat, kísérleti laboratóriumokat látogat meg. Remus Georgescu szorgalmasan közli benyomásait, tapasztalatait. A legutóbb érkezett levelekből már kialakult véleményeket, konkrét benyomásokat olvashattunk.

„New Yorkban, Washingtonban, Los Angelesben, Baltimoreban jártam eddig - írja a temesvári karmester. – Benyomásaim folytán óriási „anyagot” gyűjtöttem, hiszen majdnem minden napra akad egy-egy zenei rendezvény, hangverseny, operaelőadás, vagy valamilyen beszélgetés. Ami a legmélyebb benyomást gyakorolta rám, az az amerikai zenekarok szakmai színvonala. Mind

nagylétszámu együttes, amely igen plasztikusan viszonyul a karmesterek elképzeléseihez. Ezt kézzelfoghatóan is illusztrálhatom: Legyen az bármilyen zenekar - az én pillanatnyi helyzetemben - a Los angeles-i, vagy a New Yourk-i, dobogón álljon bármilyen karmester - Bernstein, Mehta, Lorin Maazel, vagy az olasz vendég, Carlo Maria Giulini - mindamellet, hogy legtöbbször egymástól eltérő felfogásuk van a műsoron szereplő egyes esetekben ugyanarról a műről, a dirigensi intenciók, utasítások hiven realizálódnak, a zenekarok nemcsak technikailag, de zeneiség szempontjából is tükrözik azokat. Újból bebizonyosodott: mekkora szerep jut a karmesternek az általa vezényelt hangverseny színvonalában. A Metropolitan-ben két előadást láttam. A szevillai borbélyt és Wagner: a Rajna kincse-t. Ez utóbbi volt felejthetetlen élmény, hiszen az előadás élén - mint karmester és rendező - Herbert von Karajan állt.

Találkozásaim során beszélgettem George Széll-lel, a Clevelandi Filharmónia karmesterével és Ionel Perleaval, az Amerikában élő világhírű román karmesterrel akinél - egy darabka otthonként - csalhatatlan román étrendnek örvendhettem.

Sok minden van még hátra. A bostoni zenekar, a clevelandi együttes, a New Yourk-i filharmónia, a hágai szimfonikusok hangversenyei várnak még ránk (Daniel Podlovschi, a tehetséges román hegedűs is ott van Remus Georgescuval, innen a többes), Ormándy Jenő, van Otterloo, Rafael Kubelik, Pierre Boulez vezényletével. Élményekben gazdag, tapasztalatokra alkalmas periódus következik. Remélem, sikerrel használok majd fel ezeket otthoni munkámban. Otthon, amely után - minden élmény dacára - nagyon vágyom”.

A fiatal román karmester hangversenyt is vezényelt. Az Oak Ridge-i zenekar és korussal Brahms Német requiem-jét adta elő. Ime, mit ír az Oak-Ridger című lap zenei kritikusa:

„Aki nem volt az utolsó hangversenyen - Brahms requiemje hangzott el, Remus Georgescu nagyszerű vezényletével - az ugyancsak sajnálhatja távollétét. Kiváló koncert volt. Egy heti tartalomdus próbák után, a Brahms mű muzsikája nemesen, tükörtisztán szólalt meg. A fiatal, elegánsan mozgó karmestert élmény volt figyelni. Sikerének magva az, hogy maradéktalanul megteremtette a requiem jellegzetes hangulatát, előadását művészi eszközökkel fegyelmezte és így a brahmsi alkotás szépségei nagyszerű szonoritásokban, hol tompítva, hol logikusan fokozva szólaltak meg”.

Ime: ez a kritika a legjobb bizonyítéka annak, hogy nemcsak a láttottak, hallottak jelentenek maradandót Remus Georgescunak, hanem ő is hagyott ilyet maga után. Ennek pedig mi, temesváriak örvendünk a legjobban.

F. L. - **Szabad Szó**, 19 ianuarie 1969

Cotidianele, revistele noastre ne-au obișnuit, de-acum, cu rubrica intitulată „Prezențe românești”, una din rubricile cele mai căutate. Pe cine, oare, nu-l interesează ecourile favorabile ale manifestărilor artistice desfășurate cu participarea unor reprezentanți ai artei noastre, relatările privind luările de cuvânt – dincolo de hotarele patriei – ale oamenilor de știință români?

Fără vreo intenție local-patriotică, am putea denumi rândurile de față „Prezență timișoreană”. Prin ele, putem să-i informăm pe cititorii noștri despre o vizită – departe de patrie – a unui om de artă, timișorean.

Tânărul dirijor Remus Georgescu, venit recent la pupitrul Filarmonicii de Stat „Banatul”, se află de mai multă vreme în Statele Unite ale Americii – bucurându-se de o bursă pe care Institutul român pentru relații culturale cu străinătatea, în colaborare cu statul american, o pune anual la dispoziția unor tineri muzicieni români. În perioada șederii sale în S. U. A., dirijorul timișorean vizitează orașele Washington, New York, Chicago, Boston, Los Angeles, ascultă concerte ale orchestrelor filarmonice din aceste orașe, participă la spectacole de operă, vizitează laboratoare experimentale, susține discuții cu muzicieni americani. Este, deci – cum s-ar spune – o călătorie „de lucru”, care – fără îndoială – se va solda cu un bogat quantum de impresii și experiențe, cu atât mai mult cu cât dirijorul român se întâlnește cu personalități de prim rang ale mînuirii baghetei, ca: Zubin Mehta, Leonard Bernstein, Eugen Ormandy, Lorin Maazel, George Szell etc. Dar, dincolo de posibilitățile de urmărire de aproape a dirijorilor amintiți, Remus Georgescu a avut ocazia să se prezinte și în fața publicului în calitatea sa de interpret. Despre concertul pe care l-a dirijat recent în fruntea orchestrei simfonice din Oak-Ridge, cronicarul ziarului „The Oak-Ridger” scrie următoarele: „Cei care nu au fost prezenți la ultimul concert al orchestrei și corului din Oak-Ridge, cu *Recviem*-ul de Brahms și cu Remus Georgescu – foarte distins pe podium – au ce regreta. A fost un concert magnific. Corul și orchestra au avut o săptămână de repetiții excelente, fapt oglindit în frazarea frumoasă a muzicii, în claritatea expunerii vocilor interioare. Remus Georgescu – tânăr și suav – a încântat privirile. Cea mai mare reușită a sa constă în faptul că a știut să obțină o sonoritate amplă de la o formație nu prea mare ca număr, o sonoritate care a fost, tot timpul execuției *Recviem*-ului, ținută sub un control judicios, creând astfel atmosfera specifică acestei muzici, în care fastuosul trebuie să contrasteze cu pasaje estompate, pagini în surdină cu culmi neașteptate, sfâșietoare”.

Iată, deci, o cronică muzicală care justifică pe deplin încrederea pe care conducătorii vieții noastre artistice i-au acordat-o dirijorului timișorean, atunci când i-au dăruit ediția de anul acesta a bursei americane.

V. F. – *Drapelul roșu*, 26 iunie 1969

MAYHALL, DALTON SOLOISTS FOR SYMPHONY CONCERT GEORGESCU LIFTS ORCHESTRA

The Youngstown Symphony Orchestra, performing under the direction of a meticulous conductor from Romania, plus two fine soloists provided the musical ingredients for an excellent concert Saturday night in the downtown Powers Auditorium.

Remus Georgescu, conductor of the Timisoara Philharmonic Orchestra, solidly demonstrated how an expert on the podium can lift an orchestra to high levels of musicianship.

With a technique that was precise, delicate and fluid, he extracted a wide spectrum of rich, beautiful sounds from the 85 members of the Youngstown Symphony.

The two soloists who contributed so effectively to this evening of musical entertainment were Walter Mayhall, principal flutist with the orchestra” and Martha Dalton, harpist with the Cleveland Orchestra for more than 20 years.

The orchestra opened the program with „Rumanian Rhapsody in A Major”, Op. 11, No. 1, by Georges Enesco. This rhapsody brought back memories of the March 30, 1950, concert when the composer conducted the Youngstown Symphony in his own composition and also was the violin soloist.

This gay work is identified by folk motives that appear and reappear in pulsing tempos. Its dance melodies are colored in the rustic ways of the peasantry and there are themes with a marked gypsy flavor.

The capricious changes of rhythm, mad bursts of tone and sudden pianissimos gave Georgescu the opportunity to display his skill in directing the welldrilled orchestra. The performance of all sections of the orchestra, especially in the whirling figures that set off the main melodies, was exciting to see and hear.

Based on Song

„I have a coin and I want a drink” a popular Romanian drinking song, provides the theme of the rhapsody. A haunting clarinet and a plaintive oboe introduce the tune before it dances merrily among the strings.

Four other melodies appear in the rhapsody. They succeed each other with growing intensity in shifts of pace and orchestral color. The woodwinds were spotlighted in sudden sweeps. Georgescu deftly led the Orchestra through a maddening climax that seemed to catch the frenzy of a dance carnival at its climax of revelry. It was a rousing finish that stirred the audience into enthusiastic applause.

Mayhall and Mrs. Dalton were featured as soloists in a sparkling performance of „Concerto in C major for Flute, Harp and Orchestra” (K.299).

This three-movement work is considered one of Mozart’s softspoken concertos. However, despite the quiet and relaxed tone of this composition, it is rich in color. As an example, the opening movement has passages that are casual little melodies leading to longer and more important themes.

Offer Serenade

As directed by Georgescu, the second movement was beautifully serene and evenly paced. Mayhall’s flute and Miss Dillon’s harp serenaded each other gracefully.

Soloists and orchestra teamed to accentuate the spontaneity that is characteristic of the concluding rondo movement. Strings and woodwinds provided excellent accompaniment for both soloists through the cadenza, and then the full orchestra, responding to Georgescu’s vigorous direction, brought the concerto to a soaring finale.

Following the intermission, the orchestra performed its principal work of the night, „Symphony No. 1 in C Minor”, Op. 68 by Brahms. Precisely conducted by Georgescu, the orchestra thrilled the concert patrons with a splendid interpretation of this melodic composition.

Though the „C Minor” is the first symphony from the hand of Brahms, its epic sweep and tender passages have locked it securely in the hearts of concertgoers. It is a magnificent work, loaded with orchestral color.

Georgescu carefully guided his talented musicians through the 37 measures of glowing and sonorous tone that introduce the first movement. Then the solid beatings of the timpani supported the strings and woodwinds in the vehement climax of the introduction.

Pieces of melody were beautifully offered by the flute and oboe. Toward the end of the movement there was a striking illustration of the

composer's amazing rhythmic sense and his fondness for conflicting musical impulses.

Strings challenged the orchestra for a fragmentary theme, with the resulting double syncopation creating the effect of a fierce struggle. The movement's closing passages, with their warm waves of tones, received a sweeping interpretation, before the single note plucked from the strings signaled its close.

Offer Lovely Melody

Music patrons are familiar with the dreamy and contemplative mood, touched with melancholy, that identifies the second movement. It is a gentle contrast to the intensity and nervous animation of the first section.

The first violins, playing the lovely melody, and the poignant voice of the oboe, accentuating the second theme, gave the second movement an exciting entrance.

As performed by the orchestra under Georgescu's tight command, the third movement was handled in a robust style that did not obscure the gentle, whimsical touches of humor. A sweet clarinet spun out the folksong theme to the pizzicato accompaniment of the cellos, and then was joined softly by violins, violas and by string and woodwind choirs. The entire movement was offered in a lustrous fashion.

Finale Is Great

Like the host who saves his best wine for last, the orchestra was roused to its finest heights of the evening in the stupendous finale, a movement that is an outpouring of passion, exaltation, power and beauty.

Pizzicato strings, chromatic mutterings of the violas and cellos, woodwinds answering in whirling figures, strong rolls by the timpani, the silvery voice of the flute, glowing tones contrasting with brazen voices from the full orchestra – these highlighted the soaring conclusion. All sections of the orchestra smoothly played the wild leaps of rhythm and bright flashes of tonal colors that preceded the close of the movement.

It was a splendid performance by a well-rehearsed orchestra under the guidance of a fine guest conductor. Youngstown Symphony patrons will long remember this evening of beautiful music by the orchestra and the excellent direction of Georgescu.

Adrian SLIFKA (Vindicator music Editor) – **A 18 Youngstown Vindicator**,
22 februarie 1970

EXTRASE DIN PRESĂ

„GEORGESCU ÎNALȚĂ ORCHESTRA”

Orchestra simfonică din Youngstown cântând sub conducerea unui meticulos dirijor din România, împreună cu doi distinși soliști, a oferit elementele muzicale pentru un excelent concert, sâmbătă seara la Powers Auditorium.

Remus Georgescu, dirijor al Orchestrei Filarmonice din Timișoara, a demonstrat în mod categoric cum un export pe podium poate să ridice orchestra la înalte nivele de muzicalitate.

Cu o tehnică precisă, delicată și fluidă, el a extras un larg spectru de sunete bogate și frumoase din partea celor 85 de membri ai orchestrei din Youngstown.

Orchestra și-a început programul cu „Rapsodia Română” în La major op. 11 nr. 1 de George Enescu. Această rapsodie ne-a făcut să ne amintim de concertul din 20 martie 1950 când compozitorul, prezent și ca solist violonist al concertului, și-a dirijat propria sa compoziție în fruntea orchestrei din Youngstown.

Schimbările capricioase de ritm, izbucnirile tumultuoase de sonorități precum și *pianissimo*-urile neașteptate, i-au oferit lui Georgescu posibilitatea să-și arate măiestria în conducerea orchestrei, bine instruită în repetiții. Interpretarea a fost captivantă de ascultat și de văzut.

Sub conducerea lui Georgescu, partea a doua a *Concertului pentru flaut, harpă și orchestră* de Mozart, a fost minunat de senină și echilibrată. După pauză, orchestra a interpretat lucrarea principală a serii, *Simfonia I-a în do minor* de Brahms. Dirijată cu autoritate de Georgescu, orchestra a emoționat auditoriul printr-o splendidă interpretare a acestei melodioase compoziții. Georgescu și-a condus cu măiestrie talentații săi muzicieni de-a lungul celor 37 de măsuri de sonoritate strălucitoare și bogată care introduc prima mișcare.

În interpretarea orchestrei sub conducerea atentă a lui Georgescu, partea a treia a fost prezentată într-un stil robust care nu a umbrat tenta de umor delicat și subtil. Întreaga mișcare a fost prezentată într-o manieră strălucitoare.

Orchestra a fost ridicată la cele mai frumoase culmi ale serii în prodigiosul final, o adevărată revărsare de pasiune, exaltare, forță și frumusețe.

A fost o interpretare splendidă de către o orchestră bine instruită în repetiții sub conducerea unui admirabil dirijor oaspete. Publicul din

Youngstown își va aduce aminte mult timp de această seară, de minunata muzică sub excelenta conducere a lui Georgescu.

Adrian SLIFKA (Vindicator Music Editor) – **A 18 Youngstown Vindicator**,
22 februarie 1970

YOUNGSTOWN - OHIO S. U. A.

„ZIUA REMUS GEORGESCU”

De curând, primarul orașului Youngstown - Ohio înmâna Cheia orașului și Proclamația, dirijorului român Remus Georgescu spunând: „Eu, Jack C. Hunter, primarul orașului, proclam ziua de astăzi «Ziua Remus Georgescu», în onoarea dv. Cele mai bune urări și succese în continuarea turneului dv. Ca mărturie aplic sigiliul orașului pe această Proclamație” ...

Ziarele din oraș au făcut o caldă primire atât concertului dirijat de muzicianul timișorean, cât și artistului român.

Sintetizând parcă, semnatarul unei cronici (A. Slifka în *Youngstown Vindicator*) după ce trece în revistă programul orchestral, scrie: „Publicul (...) își va aminti mult timp de această seară (...) de excelenta conducere a lui Georgescu (...) Orchestra și-a început programul cu *Raspodia Română* de George Enescu (...) ne-am adus aminte de concertul de exact acum 20 de ani, când, tot la aceeași dată, însuși compozitorul, prezent și ca solist, și-a dirijat propria compoziție la pupitrul orchestrei simfonice din Youngstown”.

O emoționantă coincidență, Remus Georgescu fiind unul dintre continuatorii ilustrei școli muzicale enesciene.

Dr. R. – *România literară*

SECVENȚE MUZICALE PASIONANTE

DEFILAREA formațiilor muzicale profesioniste în cadrul etapei republicane a Festivalului național „Cântarea României” a reprezentat o experiență artistică de un interes unic. Era imposibil de urmărit totalitatea manifestărilor, multe din ele programate simultan, așa că orice critic era nevoit să facă o alegere, mai cu seamă în funcție de ceea ce înfățișa pentru el noutatea. Și cum ascultasem încă din etapa interjudețeană o serie de

orchestre, mi-am propus ca obiectiv să prezint publicului meloman măcar o suită de opinii despre filmul evoluțiilor simfonice din finală. Însușind toate impresiile, se poate afirma, fără nici o puțință de tăgadă, că România este, la ceasul de față, **o mare putere muzicală**. Colindând, de multă vreme, festivalurile internaționale, îmi pot da seama că puține țări europene se pot mândri cu un număr echivalent de orchestre de o atare calitate. „Cântarea României” a avut imensul merit că ne-a făcut conștienți de acest adevăr, poate și cu adaosul că mai este încă mult, foarte mult, de făcut, până la exploatarea deplină a unui asemenea prestigiu artistic, că suntem prea modești și că a sosit timpul să ne convingem și noi și să convingem și pe alții - pe fapte, nu pe vorbe - că orchestrele noastre sunt competitive la cel mai înalt nivel. Important este însă că nu numai cele mai faimoase - ale Filarmonicilor din București, Cluj-Napoca, Iași, Orchestra Radioteleviziunii, merită asemenea aprecieri. Etapa republicană, dar și cea anterioară, au dovedit că formațiile tuturor filarmonicilor țării au înregistrat progrese uimitoare. Aceste instituții care desăvârșesc, la un secol de la cucerirea Independenței de stat a României, o operă de culturalizare pe scară națională inițiată încă din veacul trecut de înaintașii ce avuseseră viziunea viitorului luminos al spiritualității românești, sunt astăzi focare de frumos artistic de primă însemnătate. Ele se cuvin iubite, ocrotite, ajutate, propagate, pentru că valoarea contribuției pe care o aduc la luminarea culturală a poporului și la înfățișarea în lume a dimensiunilor geniului muzical românesc este inestimabilă.

Fără îndoială, există o anume voluptate a retrospectivelor, ne face plăcere să ne amintim, de momentele de mare artă pe care le-am trăit. Dincolo de rezultatele marii întreceri - oferite de jurii la capătul unor dezbateri îndelungi și spinoase, datorită faptului că valorile adevărate erau atât de numeroase - fiecare formație, fiecare ansamblu aproape merită să fie rememorate pentru frumusețile pe care ni le-au oferit. Prefer să le iau în ordinea desfășurării:

ORCHESTRA Filarmonicii „Gh. Dima” din Brașov. Revelatoarea tălmăcire a **Concertului pentru orchestră de coarde** de Paul Constantinescu. Chipul compozitorului și omului reînvie: cu gravitatea și tristețile lui, dar și cu umorul, incisivitatea, amorul aprins pentru ce este mai proaspăt și mai plin de sevă în cântecul popular. Fiecare frază este grăitoare și aduce o noutate. Asta se cheamă **interpretare creatoare**. Ionescu-Galați se pricepe însă admirabil și la fulgurarea timbrală a muzicilor mai noi: **Concertul pentru violă** de Myriam Marbe (cu căldura molipsitoare a solo-ului lui Vladimir Mendelsohn) apare

cizelat cu dragoste de bijutier al sonorităților moderne. Dar și alte pasaje, mai dramatic vălurate (Iancu Dumitrescu) sau concentratele încheștări muzicale între catastrofă și tămăduire (Dumitru Capoianu) sunt privite cu același ochi ager și expert.

ORCHESTRA Filarmonicii „Moldova” din Iași. N-am fost - și îmi pare rău, n-am rezistat cântecului de sirenă al viorii lui Szeryng, din aceeași seară. Îmi permit totuși să arăt că toate ecourile sunt entuziaste, atât pentru autoritatea fermecătoare a lui Ion Baciuc cât și pentru noua lucrare a lui Sabin Păutza.

ORCHESTRA simfonică a Radioteleviziunii, dirijată de Iosif Conta. **Simfonia I** de Enescu își renaște, neobosită de vreme, elanurile și tainele. Program nou foarte consistent: îndelunga meditație, cu ton de confesiune urcată spre podiumul simfonic din tainițele cele mai adevărate ale unui suflet sensibil și rafinat - **Eminesciana III** de Pascal Bentoiu, hieratismul neo-bizantin al cântării lui Doru Popovici escaladând totuși piscurile, bine profilate ale dramatismului (**Cantata 1877**, pe versuri de Valeriu Bucuroiu), verva povestitoare și fără prejudecăți a muzicii de film a lui Tiberiu Olah pentru **Mihai Viteazul**.

FORMAȚIILE Filarmonicii „Banatul” din Timișoara. Pitoresc bănățean (**Rapsodia** lui Nicolae Boboc), un glas violoncelistic cuceritor de pur și firesc - Alexandra Guțu - în **Concertul** de Vieru. **Cântarea străbunilor** - amplu oratoriu al lui Remus Georgescu, lucrat cu profesionalitate impecabilă și suflu sufletesc sincer de un compozitor-dirijor care a lăsat să vină spre el toate izvoarele muzicii veacului. Frumuseți corale deosebite, realizate exemplar de un ansamblu fidel, trup și suflet, autorului de la pupitru.

FILARMONICA „George Enescu”. Organism simfonic de mare clasă, reunind instrumentiști de prima mână. Ion Voicu a adunat aici **crema** noii generații de interpreți. Mircea Cristescu, clasicist și ponderat, desfășoară muzica lui Paul Constantinescu în spiritul **Concertelor de orchestră** ale veacului nostru; apoi parcurge fluent paginile pline cu nestemate sonore duioase și evocatoare ale **Suitei sătești** de George Enescu. **Un pământ numit România**, oratoriu pe versurile lui Nichita Stănescu, ni-l prezintă pe Liviu Goldeanu stăpân pe manevrarea maselor sonore, cu strășnicia colțoasă ușor îmblânzită pe alocuri în volute sonore atractive - dar consecvent cu el însuși și gata oricând, ca și poetul, să demitizeze conveniențe de carton.

FILARMONICA de Stat din Cluj-Napoca. Ținuta impunătoare a unei falange simfonice academice exemplare. Redarea **Simfoniei a III-a** de George Enescu reprezintă, fără îndoială, unul din cele mai emoționante omagii aduse geniului orchestral al marelui nostru maestru. Intensitățile culminante sunt oricând **calitative**, nu rănesc urechea, se încadrează unei autentici culturi sonore. Toate firele se aud, detaliul apare cizelat la maximum și totuși suflul, entuziasmul trăirii, domină întregul. Flacăra solistică vie a cântului lui Ștefan Ruha ne restituie un frumos *concerto* românesc pe care era să-l uităm, cel al lui Paul Constantinescu. În fine, Vasile Herman fixează embleme comemorative eficiente cu cantata **Ecouri '77**.

Alfred HOFFMAN – *România literară*, 9 iunie 1977

I CONCERTI AL PETRUZZELLI SOLO L'ORCHESTRA RICORDA RESPIGHI

La commemorazione di Respighi l'ha presa sul serio soltanto l'Orchestra di Bari che dall'inizio della sua ripresa primaverile-estiva ha offerto al pubblico la possibilità di ascoltare, *Fontane di Roma*. Impressioni brasiliane e l'altra sera, sotto la direzione di Remus Georgescu, la Suite n. 3 dalle *Antiche arie e danze per liuto e i pini di Roma*.

Si tratta del Respighi più estroverso, affascinante considerata la „magia” del colore orchestrale che il compositore (che aveva fatto tesoro degli insegnamenti di Rimski Korsakov) era capace di creare, che la fonte de ispirazione fosse Roma o qualche altro luogo.

Ma a ben guardare l'intero programma di Georgescu era un omaggio all'Italia, voluto o meno, e forse legato a quel comune ceppo latino che, con alternanze di ricordi ed esaltazioni, unisce Italia e Romania.

Georgescu ha aperto il concerto con una... sconvolgente esecuzione della sinfonia da *I vespri siciliani*, sconvolgente perche si è situata nettamente fuori dal „sentiero batuto”, passando dopo un avvio degno de più cupe e misteriose atmosfere a compiacimenti ritmici in cui la tensione finiva per dissolversi. Certamente più felice la „novità” della serata (novità per Bart, benintesi), il *Concerto dell'Alderina* di Ghedini, opera in cui i momenti felici abbondano ed il linguaggio moderno si conferma come agile mezzo per una espressività lirica di ottima tempra. Solisti impeccabili – nè d'altra parte c'era da aver dubbi – il flautista Antonio Milella e la violonista Ludmilla Kuznetsoff, più bravi che mai.

Ed infine, come si è detto, Respighi. Dalle delicatezze sericamente lucenti della Suite n. 3, ricreate in maniera superba dagli archi, Georgescu e passato con mano sicura alle infiammate corposità dei *Pini*, dei quali ha esaltato l'eloquente, e trascinante, fascinosità senza scadere nella retorica che in queste pagine è l'infida sirena. Il pubblico giustamente entusiasta ha applaudito calorosamente – e con esso ha battuto le mani all'orchestra anche il maestro – chiedendo ed ottenendo la replica della parte conclusiva.

N. S. – *La gazzetta del mezzogiorno*, 3 iunie 1979

PREZENȚE ROMÂNEȘTI

Printre dirijorii români care s-au bucurat de reale succese peste hotare se numără și timișoreanul Remus Georgescu. Interpret sobru, profund, foarte bun cunoscător al tehnicilor componistice din toate marile epoci creatoare, Remus Georgescu a reușit de nenumărate ori să demonstreze atât specialiștilor cât și melomanilor de peste hotare că în țara noastră există o excelentă artă interpretativă, care continuă cu originalitate și expresivitate pe marii înaintași.

În Danemarca, în ziarul „Jylands Posten”, sub titlul *Culminație a stagiunii*, se pot citi următoarele:

„... Ultimul concert simfonic al stagiunii de vară în Aarhus a fost exact ceea ce trebuia să fie: un concert într-adevăr excepțional. Remus Georgescu, dirijorul oaspete din România, a dovedit o stăpânire măiastră atât a orchestrei cât și a muzicii.

Georgescu a obținut o realizare prodigioasă din partea orchestrei «Aarhus Byorchester», mai ales dacă ținem seama de faptul că a avut la dispoziție o perioadă atât de scurtă pentru repetiții. Remus Georgescu este unul din acei puțini dirijori pe care dorim să-i vedem din nou”.

În S. U. A., cronicarul ziarului *The Oak Ridger* notează:

„Cei care nu au putut fi prezenți la interpretarea *Requiemului* de Brahms cu corul din Oak Ridge, Orchestra Simfonică și cu Remus Georgescu, foarte distins, pe podium, au pierdut mult. A fost un concert magnific.

...Se zvonise că orchestra și corul au repetat fără cruțare, până la perfecțiune în ultima săptămână și aceasta s-a văzut în conturul frazelor și în claritatea vocilor interioare.

...Frazarea incredibilă merită aplauze.

...Experiența a fost magnifică și profundă”.

În Franța, criticul muzical al ziarului *Le Telegramme* relevă că „dirijorul Remus Georgescu a dat dovadă a remarcabilului său talent”, ... ca în cotidianul italian *Reggio-Emilia* să se evidențieze cuvintele „un grande direttore!”. ...La Pecs, în Ungaria, cronicarul ziarului *Dunantuli – Naplo*, accentuează faptul, potrivit căruia „concertul condus de excelentul dirijor Remus Georgescu s-a transformat într-un real eveniment al actualei stagiuni simfonice”.

Încheiem însemnările cu laconicele, dar totodată substanțialele considerații, ale comentatorului muzical francez din Grenoble – apărute în *Le journal Rhone Alpes* - „Remus Georgescu a obținut întreaga participare a orchestrei simfonice din Grenoble la acest frumos moment de mare muzică”. La care adăugăm și cuvintele din *Le Dauphin* – tot din Grenoble: „Un concert excepțional”!

Doru POPOVICI – *Muzica*, nr. 6/1980

IERI, LA TIMIȘOARA:

POEM SIMFONIC DE GEORGE ENESCU ÎN PRIMĂ AUDIȚIE MONDIALĂ

Sâmbătă, 8 noiembrie, orchestra Filarmonicii „Banatul” din Timișoara, a prezentat, sub conducerea dirijorului Remus Georgescu, în primă audiție mondială, poemul simfonic „Voix de la nature” (Vocea naturii) de George Enescu. Este vorba de o partitură necunoscută până acum, descoperită recent în arhiva muzeului muzicii din București. Lucrarea, neterminată, conține 43 de pagini, prima purtând semnătura marelui nostru compozitor, pe care sunt consemnate toate detaliile de interpretare. Specialiștii susțin că autorul intenționa să realizeze un ciclu de poeme simfonice inspirate din frumusețile naturii țării noastre, întrucât această partitură mai purta subtitlul „Nori de toamnă deasupra pădurilor”, iar pe o altă foaie, cu însemnări făcute de compozitor, se poate citi un alt titlu: „Soare peste câmpii”.

Scântea, 9 noiembrie 1980

Într-un concert vocal-simfonic extraordinar, ce va avea loc în mod excepțional azi și mâine, seara la ora 18, Filarmonica „Banatul” va prezenta în primă audiție *Marea Misă în si minor* (*Hohe Messe*) de Johann Sebastian Bach. Posibilitatea audierii la Timișoara a acestei lucrări, deasupra căreia mai este greu de imaginat ceva, constituie în sine un eveniment muzical. Dacă creația lui Bach domină și azi universul muzical, *Missa în si minor* este piscul acestei opere titanice, care prin ordinea interioară atinge valoarea absolutului. Muzicologia găsește cu greu egali *Misei în si minor*, așezând-o în capul listei unor lucrări ca *Don Giovanni* de Mozart, *Simfonia a IX-a* și *Missa Solemnis* de Beethoven, *Tristan și Isolda* de Wagner... Dimensiunea contemplației în fața acestei lucrări este identică cu aceea produsă de măreția operelor lui Michelangelo.

Intonarea *Misei în si minor* la Timișoara dovedește pe de o parte un înalt nivel de profesionalism atins de filarmonică, iar pe de alta, unul la fel de avansat al civilizației spirituale a publicului. O asemenea lucrare se abordează în momentul în care interpreții și auditorii au parcurs aproape tot restul muzicii.

Pentru nivelul artistic al interpretării avem destule garanții: conducerea muzicală – Remus Georgescu, experiența corului și a dirijorului său, Diodor Nicoară, în domeniul muzicii vocal-simfonice, măiestria unor redutabili soliști de oratoriu, ca soprana Emilia Petrescu, mezzosoprana Martha Kessler, soprana Virginia Manu, tenorul Carol Herca, un stilist al genului și basul Mircea Moisa. La soliștii orchestrei se alătură doi muzicieni clujeni, Gheorghe Mușat și Ilie Munteanu la trompete acute.

G. BUTNARU – *Drapelul Roșu*, 5 martie 1982

PARAMETRII EXIGENȚEI ARTISTICE

Convorbire cu Ștefan Ruha

După concertul din octombrie trecut, artistul emerit Ștefan Ruha a revenit la Timișoara ca solist al Filarmonicii în alte două concerte pentru vioară: Ceaikovski și Beethoven. Publicul s-a întrecut pe sine, biletele epuizându-se cu două zile înainte, aspectul sălii, arhiplină, amintind de concertul lui Menuhin, în urmă cu un deceniu. Am stat de vorbă cu violonistul înaintea concertului-matineu. Ce m-a impresionat întotdeauna în preajma maestrului, a fost

apropierea plină de căldură și „omenesc” pe care ți-o inspiră. L-am întrebat: Cum v-ați odihnit?

- **Nu prea poți dormi după ce parcurgi două concerte, precum cele de Ceaikovski și Beethoven; obsesia temelor nu te lasă.**

- Sunteți de treizeci de ani solist al Filarmonicii din Cluj-Napoca; este grea această muncă?

- **Bucuria de a împărtăși oamenilor înalta artă a sunetelor are la bază o muncă „de ocnaș”. Dificultatea muncii noastre implică extenuare nervoasă, care trebuie compensată. Exersezi și acum două-trei ore pe zi pentru menținerea „forme”. Lunea încep să lucrez pentru concerte pe care le interpretez, aproape, sâmbătă de sâmbătă.**

- Ce amintiri din perioada memorabilului premiu pe care l-ați câștigat la concursul „P. I. Ceaikovski” vă leagă de Timișoara?

- **În aceeași stagiune 1953-1954 am avut bucuria primei colaborări cu Filarmonica „Banatul”, în concertul de Ceaikovski, cu care am reputat și succesul de care aminteați. Eram foarte tânăr, dar rețin pasiunea oamenilor de atunci sub bagheta ilustrului dirijor Mircea Popa.**

- De ce câte două concerte într-un program?

- **Este un fel de modă pe scenele europene de concert. Nu se concepe ca un solist „care se respectă” să interpreteze un singur concert.**

- În timp ce pregătiți un concert, aveți în vedere un anumit public?

- **Nu. Parametrii exigenței sunt aceiași. M-a preocupat însă colaborarea cu orchestra; este foarte important ca cei 60-70 de artiști ce te înconjoară să-ți fie atașați.**

- Ce observații aveți asupra interesului tinerilor pentru muzică; ce-i v-a „încălzi” pe ei în viitor?

- **Sunt convins că e un proces real de apropiere a tinerilor de muzica profundă. Curente rock, pop sau altele sunt episoade necesare vârstei, ce se sedimentează treptat în adevărată pasiune pentru muzica „clasică”. Pe unde am „colindat” am observat același lucru.**

- Dacă ar fi să vă referiți la maeștrii dv. ...

- **M-aș opri mai ales la David Oistrach. Într-o aspirantură pe care o susținea, maestrul își exemplifica afirmațiile cu ajutorul meu, cântând alături de el.**

- Se poate vorbi de o „antologie” a concertelor de care v-ați atașat în mod deosebit?

- **După o perioadă necesară, a concertelor de „bravură” (Paganini) acum, la aproape cincizeci de ani, mă simt bine în preajma clasicilor (Mozart,**

Beethoven și, desigur, Bach). De câțiva ani m-am îndreptat spre muzica de cameră.

- Cum ați ajuns la acel vibrato inconfundabil?
- „Cred ca vine de aici” - mi-a răspuns Ștefan Ruha arătând în dreptul inimii.
- Popularitatea dv. este foarte răspândită...
- Iubesc oamenii și societatea; îmi dau vigoare și optimism. Mă întrețin cu drag și cu „nemuzicienii”.
- Când vă reascultăm?
- După concert am discutat cu colegul și prietenul meu, muzicianul Remus Georgescu, care m-a invitat să particip peste câteva luni la festivalul „Timișoara muzicală”.

Convorbire realizată de Ovidiu GIULVEZAN, *Drapelul Roșu*, 5 martie 1982

BACH REMEKMŰVÉNEK NAGYSIKERŰ BENUTATÓ ELŐADÁSA. ZENE

Johann Sebastian Bach, akiről Beethoven mondta: „Nem Bachnak (patak), hanem tengernek kellett volna nevezni őt”, a barokk zeneirodalom legnagyobb alakja születésének 300. évfordulójához közeledünk (1685 – 1985), de felmérhetetlenül gazdag és mély művészete, zenéjének egyetemessége és mindent magába foglaló teljessége, mint legértékesebb drágakő ragyog, s világítja be a zene birodalmát. Életművét a művészi alázat, a kifejező erő szenvedélye és hite, az embert emberré tévő érzelmek igazsága és szépsége emeli örökérvényű kincsé.

Gigászi munkájának terméséből ez alkalommal a legmonumentálisabb, legkiemelkedőbb remekművét a H-moll nagymisét tűzte műsorára a Banatul Állami Filharmónia. E hatalmas alkotás nem készült liturgikus céllal, a szöveg feldolgozási módja sem felel meg a hagyományos felfogásnak. Az első két tételt Bach 1733-ban komponálta és Frigyes Ágost szász fejedelemnek és lengyel királynak ajánlotta, hogy elnyerje az „udvari zeneszerző” címet. Csak három év múlva kapta meg a kinevezést és 1738-ban fejezte be öt tételből álló remekművét. Az egyes tételek több részre válnak szét, így végül is a mise 24 (más felosztásban 26:17 kartétellel) számból áll: 15 kórusból, 6 áriából és 3 kettősből. A mű teljes bemutatására csak 1838-ban került sor Berlinben. A megszólaltatás igényességét rendkívüli előadói problémáit az énekkari számok szólamösszeállítása is tükrözi: öt, hat, sőt nyolc szólamú kórustételek

váltakozták egymást, a zenekar vonóegyüttesből, orgona, csembaló, fuvolák, oboák, oboa d' amore-k, fagottok, kürt, trombiták és üstdob felállításban szerepel.

A nagy jelentőségű bemutató előadás megvalósításában teljes odaadással vett részt az előadógárda karmestere és minden egyes tagja. Remus Georgescu karmester biztos műismerettel, értő kézzel építette fel e hatalmas freskót, kitűnő érzékkel valósítva meg a mű dramatikus és reflexív elemeinek egyensúlyát, s ezen belül a tételek hangulatvilágát érzékeltető erejét: a kulminációs pontok fényét és pompáját vagy a mély költészetű lírai megnyilatkozások bensőségességét. A mű sikerre vitelében kiemelkedő részt vállalt a kórust előkészítő Diodor Nicoară karvezető: igényes munkája eredményeként a kórus eddigi legnehezebb feladatát hírnevéhez méltón, magas fokú előadói tudással és hozzáállással, hajlékony zeneiséggel, egyenletes színvonalon oldotta meg. A műfaj világában elismert szólóénekesek, mint Emilia Petrescu (szoprán), Virginia Manu (szoprán), Martha Kessler (alt) mellett Carol Herca (tenor) és Mircea Moisa (basszus) biztosították a szólórészek szépségének kibontakozását. A hangszerszólisták: Ioan Fernbach (hegedű), Ioana Mogoș és Emil Frâncu (fuvola), Laurențiu Baciú és Radu Țaga (oboa d' amore), Gheorghe Mușat, Ilie Muntean (trombiták), Paul Banciu (kürt), Alexandru Nichișov és Ioan Gîrboni (fagottok), Mircea Siminescu, Milan Luchin (basso continuo) és Alla Popa (orgona) tudásuk legjavát adták a Bach mű minél igényesebb szintű megszólaltatásához.

FERENCZ Piroska – **Szabad Szo**, 10 martie 1982

ÎNSEMNĂRI... DE PAGINA-NTÂI

Există – neîndoios – o permanentă pagina-ntâi a fiecărei Cetăți, în care se înscriu ca nepieritoare gloriile străduințelor împlinite ale fiilor Ei. Se creează în această pagina-ntâi, scrisă cu inimile marilor temperaturi și talentul cotelor înalte, păstrat în altarul memoriei afective colective și continuată aproape invizibil peste veacuri și locuri, autoritatea, marca acelei așezări omenești, prestigiul și valoarea ei, ceva cu mult și altceva decât media aritmetică pe care o oferă suma faptelor acelei mulțimi de oameni. Nu-i vorba deci de statistica actelor creatoare, ci de calitatea și durata lor. Mândria pe care o simți aparținând unei comunități se hrănește în mare parte și din această glorioasă

pagină primă a Cetății. Aici sunt înscrise culmile meritelor tuturor celor ce înving în Cetate pentru toți, pentru toți de-acum și de mâine.

Concertul filarmonicii noastre din 5 și 6 martie a. c., premieră pe țară, cu celebra lucrare a genialului Bach, *Missa în si*, sub bagheta lui Remus Georgescu, este o astfel de biruință. De data asta, așadar, o biruință artistică dar o biruință demnă de prima pagină. Și s-a dovedit că este loc în Cetate pentru ea! Succesul a fost copleșitor: dirijor, cor - Diodor Nicoară -, soliști vocali și instrumentiști, orchestră și public, toți la un loc oficiau parcă în grădinile fără de moarte ale Artei, cucerindu-se, cum spunea Pablo Casals, „Umanitate pentru lucrurile dumnezeiești, divinitate pentru cele omenești, căci acesta este Bach, clipa cea mai înălțătoare și mai curată a muzicii tuturor timpurilor”. Dar, fiica operei sale, Filarmonica „Banatul” s-a dovedit a fi exact acea forță artistică pe deplin capabilă să ne înalțe spiritele în acea cutremurare a profunde emoții artistice, acolo unde omul, de fapt, ajungând, se regăsește mai puternic, mai frumos, mai puțin singur, mai OM.

Două ore și jumătate de asemenea comuniune artistică aflată pe rar întâlnitele culmi ale măiestriei! Câtă muncă, cât talent, câtă atenție acordată fiecărui amănunt creator, de la marea concentrare artistică și până la acuratețea vestimentară, distincția gestului! Totul, efort de nemăsurat, a fost făcut pentru oameni, pentru semeni, pentru bucuria orașului, a Cetății noastre! Am avut un singur regret în acea seară: că platforma sălii de concert n-a vrut să se deschidă miraculos pentru ca întreg orașul să fie martor la acest mare eveniment al sunetelor și al încântării.

Osana (cuvânt cu care altădată se slăveau zeii), *osana* deci filarmonicii noastre, zeul artistic din Cetate! Îi datorăm filarmonicii recunoștința tuturor pentru înălțătoarea stare de spirit la care ne îndeamnă cu atâta dăruire să păstrăm în noi și între noi. „Ca să faci lucruri mari, spunea Montesquieu, nu trebuie să fii deasupra oamenilor, trebuie să fii cu ei”. Filarmonica „Banatul” este cu noi în pagina-ntâi! Deci va rămâne și după noi. *Osana!* După un sfert de mileniu, Bach la Timișoara ne-a comunicat prin farmecul sunetelor și prin măiestria Filarmonicii „Banatul” că măreția omului este – poate fi – infinit mai mult decât orice altceva pe acest pământ. Pagina-ntâi a Orașului sper că va fi mereu deschisă tuturor celor care cred că fericirea personală constă în capacitatea de-a o spori pe a celorlalți, și că, pentru a fi fericit, ai nevoie în primul rând de fericirea tuturor.

Gheorghe LEAHU – **Drapelul Roșu**, 10 martie 1982

AGENDĂ. TIMIȘOARA MUZICALĂ

Astăzi, la ora 20, la Liceul de artă „Ion Vidu”, corul Filarmonicii „Banatul”, dirijat de Diodor Nicoară, susține un concert coral *a capella*, cu un program de muzică românească și preclasică. Dar să reținem că tot la Liceul de artă, la ora 11, are loc un concert-dezbateri susținut de orchestra simfonică și corul Filarmonicii „Banatul”, avându-i ca dirijori pe Remus Georgescu, Nicolae Boboc, Diodor Nicoară. Dezbaterile, la care vor participa compozitori, muzicologi din Timișoara și București, vor fi conduse de Doru Popovici.

Începând cu mâine, din nou o formație oaspete: ansamblul „Instrumenthalia” al Operei Române din București, care va evolua cu un concert - spectacol de teatru instrumental în sala Teatrului German-Maghiar de Stat, la ora 19. Concertul are, în același timp, un caracter de dezbateri. Să mai notăm că Ziua internațională a copilului (marți) este marcată la Liceul de artă „Ion Vidu”, la ora 16, prin simpozionul: „Muzica – o componentă a vieții spirituale a copilului”.

Drapelul roșu, 30 mai 1982

TIMIȘOARA MUZICALĂ

CONCERTUL ORCHESTREI DE CAMERĂ

Ca în toate edițiile Festivalului „Timișoara muzicală”, una dintre seri este rezervată evoluției Orchestrei de cameră a Filarmonicii „Banatul” aflată, în ultima perioadă, sub îndrumarea dirijorului Remus Gergescu. În această ediție s-a optat pentru formula unui concert de concerte, dând posibilitatea afirmării unor membri ai orchestrei ce și până acum s-au impus în viața muzicală a orașului. Gestul este binevenit, afirmarea solistică a unor valoroase cadre trebuie să stea mereu în atenția celor ce conduc destinele muzicale, dar trebuie lăsat loc și pentru afirmarea orchestrei, prin includerea în program a cel puțin unui punct de etalare a realelor posibilități ale ansamblului.

Johann Sebastian Bach a dominat programul concertului prin opusurile sale poate cele mai evaluate din domeniul concertant, lăsând loc pentru compozitoarea Liana Alexandra doar spre a nu ocoli total muzica noastră care dovedește a fi în ultimii ani tot mai bogată, având în vedere tocmai formațiile orchestrale de cameră. Cu toate acestea lucrarea nu demult afirmatei compozitoare, *Concertul pentru flaut, violă și orchestră de cameră*, în

primă audiție la noi, a stârnit interes și aprecieri. Muzica aerată, blândă, potrivită caracterului instrumentelor concertante – cu o paletă timbrală suavă, la care s-a adăugat un fundal orchestral venit parcă de departe, prezent doar prin isonuri, formule ostinate figurative de colorit – ne pare, pe undeva, foarte sinceră, fără emfază, interiorizată. Dacă la început ne credem în sfera elementului folcloric autohton, pe parcurs parcă are loc o îndepărtare spre sfere exotice descriptive. Totuși lucrarea este o confesiune lirică a compozitoarei care nu a ținut nepărat să apeleze la procedee și uzanțe în vogă. Cele două soliste, flautista Ioana Mogoș și violista Eva Bloch s-au conformat partituri, dând glas cu siguranță și sensibilitate acestui opus al unei creatoare ce de-acum s-a impus.

Ceilalți soliști, pe care am avut prilejul să-i ascultăm de nenumărate ori, au evoluat și de data aceasta în constanta realizărilor lor. Oboistul Laurențiu Baciuc, cu sunetul său ales și muzicalitatea frazărilor sale, s-a impus și acum alături de violonistul Ioan Fernbach în *Dublul concert în re minor* al marelui Bach.

Tot Ioan Fernbach este alături de Ștefan Ruha în *Dublul concert în re minor*, de data aceasta numai pentru viori, dar diferențierile cântatului lor nu au dus tocmai la totala comuniune.

Ștefan Ruha ne oferă apoi și *Concertul în Mi major*, dar concepția interpretării sale parcă este luată din epoca unui romantism, subliniat și de sunetul său vibrant aderent ce s-a depărtat de la ce a vrut să spună de fapt Johann Sebastian. Sobrietatea și robustețea adevărat bachiană a găsit-o Remus Georgescu, care a imprimat-o orchestrei recreând opusurile marelui muzician de la Leipzig în veridica lor factură.

Damian VULPE – *Drapelul roșu*, 30 mai 1982

SUITE CHATELAINE DE GEORGE ENESCU

Primă audiție mondială, pe podiumul Filarmonicii „Banatul”

„Suite chatelaine” (Suita castelană), la fel ca și poemul simfonic „Voix de la nature”, face parte din acea enigmatică moștenire enesciană care, dintr-un motiv sau altul, nu a intrat în circuitul vieții de concert. Cele mai multe dintre aceste partituri sunt neterminate, în ciuda faptului că Enescu a acordat o maximă atenție acestor lucrări, de la prima notă până în momentul întreruperii procesului de elaborare. Este și soarta „Suitei castelane” compusă

În anul 1911 și care are doar două părți: *Entrée* (Introducere) și *Chasse* (Vânătoarea), ambele orchestrate. În cronologia creației enesciene această suită se situează între *Cvartetul op. 16* și *Simfonia a II-a, op. 17* (număr de opus atribuit inițial suitei, așa cum se poate citi pe prima pagină, imediat sub semnătura autorului). În anul 1936, la solicitarea Filarmonicii din New York de a compune o lucrare orchestrală care să-i fie dedicate, Enescu oferă *Suita a III-a pentru orchestră „Sătească”*, pe care *The New York Times* o anunța cititorilor ca pe „un epilog muzical” la „*Suita castelană*” începută de Enescu cu 25 de ani în urmă și rămasă neterminată.

Așadar, *Suita castelană*, care conține 110 pagini de partitură manuscris, a fost compusă la Paris, partea I, *Entrée* fiind terminată la 13 mai 1911. Ea este singura piesă finită și finisată beneficiind până în cele mai mici detalii de indicații de interpretare ale compozitorului. Melodica este generoasă, preponderent lirică, bazată pe un ritm maiestuos, solemn, iar orchestrația, adesea, foarte densă, cu ample creșteri de sonorități (prima temă în expoziție și în coda) și cu tratări polifonice ale temei secundare. „*Vânătoarea*”, este un scherzo dinamic, mobil, colorat, având o formulă orchestrală cu grupe de 3 suflători de lemn, la fiecare compartiment, 4 corni, trompete, 3 tromboni, tubă, coarde, două harpe și percuție. Interpretarea acestei lucrări în seara zilei de 22 mai, de către orchestra Filarmonicii „Banatul”, dirijată de Remus Georgescu, rămâne ca un moment de referință în viața instituției, ca semn de înaltă prețuire a creației enesciene.

Ioan TOMI – *Drapelul roșu*, 30 mai 1982

FESTIVALUL MUZICII ROMÂNEȘTI PREZENȚE SIMFONICE. IAȘI, 7-14 MAI 1982

Trei colective simfonice de un prestigiu recunoscut și consolidat de-a lungul anilor și-au adus contribuția la cea de a VII-a ediție a „Festivalului muzicii românești”, conferindu-i o strălucire aparte: orchestra Filarmonicii „Moldova” din Iași, orchestra Radioteleviziunii Române din București și orchestra Filarmonicii „Banatul” din Timișoara.

Concertul inaugural, susținut de orchestra Filarmonicii „Moldova” sub bagheta lui Ion Baciș, nu poate fi desprins, pentru publicul din Iași, de cel imediat anterior, care l-a avut la pupitru pe oaspetele francez Alain Paris și care a fost alcătuit numai din lucrări de George Enescu: *Rapsodia I în La major*,

Suita I în Do major și, în primă audiție ieșeană, *Simfonia a II-a în La major*. Asta din două motive: mai întâi pentru că s-a realizat cu această ocazie un model de concert dedicat unui singur compozitor român, cum ar putea fi înglobat pe viitor chiar în cadrul festivalului (și nu neapărat cu muzică de Enescu pentru că, oricât ar fi de consistentă, ea nu poate reprezenta singură întregul spațiu sonor al culturii românești); apoi pentru că în felul acesta orchestra ieșeană poate fi evaluată mai bine în potențialitatea sa, în comparație cu celelalte colective instrumentale surori. Astfel, mai ales în simfonie, s-a vădit acea sudură de ansamblu și acea plasticitate specifică a detaliilor orchestrale, care o recomandă ca pe o ideală interpretă a muzicii enesciene în primul rând, dar și a altor muzici de o factură similară.

În concertul de deschidere propriu-zis, programul a debutat cu *Octetul în Do major* al aceluiași George Enescu, lucrare camerală ca instrumentație (chiar dacă simfonică din punct de vedere concepțional), în execuția celor două cvartete reunite - „Voces” (Bujor Prelipcean, Anton Diaconu, Gheorghe Haag și Dan Prelipcean) și „Euterpe” (Lenuța Negoită, Alexandru Diaconu, Constantin Stanciu și Grigore Marcovici), atât de „așezată” în perfecțiunea ei încât parcă mai puțin inspirată decât cu ocazia primei audiții din stagiunea trecută. *Concertul pentru vioară și orchestră* de Dumitru Capoianu, care a putut fi ascultat în continuare, solist fiind Daniel Podlovski, trebuie să fi sunat la vremea când a fost compus (1958) foarte proaspăt, cald și reconfortant, caracteristici care se impun și azi. În prezent, însă unele lungimi nejustificate, unele inconsecvente și chiar dezechilibrări formale, acreditează impresia generală a unei gândiri „pe bucățele”, impresie pe care interpreții nu s-au străduit s-o atenueze, preferând un fel de abandon senin (nu lipsit, e drept de atractivitate) pe fluxul desfășurării textului muzical. Împreună cu corul „Gavril Musicescu”, orchestra și-a încheiat evoluția pe podiumul celei de a VII-a ediții a „Festivalului muzicii românești” printr-o amplă cantată în șapte tablouri compusă de Th. Drăgulescu pe versuri de R. Selejan și intitulată sugestiv *Suflet de țară*, lucrare care are o serie de incontestabile calități, valorificate corespunzător în interpretarea realizată (și aș sublinia în mod deosebit participarea solistică a mezzosopranei Adina Lurașcu).

Avându-l la pupitru pe dirijorul Paul Popescu, orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române a adus un program alcătuit similar, dar într-o altă ordine de desfășurare. S-a început, de această dată, printr-o lucrare vocal-simfonică aparținând compozitorului Viorel Munteanu, cantata-poem *Ștefan cel Mare* pe versuri de Ion Chiriac. Concentrată ca dimensiuni și dominată de o expresie sobră și meditativă (cu trimitere la aceleași surse melodice și de

atmosferă ce au dat naștere și lucrării camerale *Glasurile Putnei*, a cărei partitură, printr-o fericită coincidență, a fost lansată în aceeași seară în foaietul Filarmonicii ieșene), cantata s-a impus cu autoritate în această primă audiție, grație și unei tălmăciri adecvate, la care și-au dat concursul, alături de corul și orchestra Radioteleviziunii, corul „G. Musicescu” (pregătit de I. Pavalache ca și în cazul simfonicii comentat mai sus), corul de copii al Liceului de Artă din Iași (dirijor I. Măzăreanu), soprana Mioara Cortez-David și tenorul Ionel Voineag. Ca piesă concertantă a fost aleasă o compoziție destinată harpei și aparținând compozitoarei Carmen Petra-Basacopol. S-a dovedit a fi un concert bine scris, care reține atenția în audiție prin franchețea inspirației și prin remarcabila valorificare a instrumentului solist, harpista Elena Ganțolea cucerindu-și odată în plus ascultătorii prin măiestria sa. Opțiunea pentru prima simfonie, în Mi bemol major, de George Enescu, în finalul simfonicii dirijat de Paul Popescu la pupitrul orchestrei Radioteleviziunii Române, a avut semnificația consolidării unui univers sonor deja asimilat. Concertul orchestrei timișorene dirijat de Remus Georgescu a marcat la modul exemplar punctul culminant al festivalului, nu numai prin repertoriul abordat ci și (poate mai ales) prin maniera de abordare. Mai mult decât „bine pregătită” (cum se afirma îndeobște), execuția celor trei lucrări înscrise în program crea sentimentul unei înglobări organice în sensibilitatea interpretativă, de unde o extraordinară forță de convingere. Atmosfera festivă (nu festivă!) a fost accentuată și prin prezența a două lucrări vocal-simfonice (cantata *Lumină* de Sabin Pautza și oratoriul *Cântare străbunilor* de Remus Georgescu) știut fiind că în acest sens vocea umană rămâne de neînlocuit. Concepută pentru soprană, cor și orchestră (și aș sublinia participarea solistică a Mariei Morariu, naturală, foarte... luminoasă, foarte în spiritul muzicii), cantata lui Sabin Păutza crește asemeni unei mirifice flori din sămânța unei celule melodice de trei sunete, fapt ce-i conferă o unitate monolitică și posibilitatea unei gradații sonore impresionante. Melodica elementară, izvorâtă parcă din universul copilăresc, contribuie totodată la evitarea grandilocvenței. De o viziune solară este dominat, în ultimă instanță, și monumentalul oratoriu al lui Remus Georgescu. Adevărată frescă sonoră a unui trecut milenar, considerat când din unghiul adevărului istoric, când sub suflul inspirator al legendei (conform unor texte diverse, ingenios grupate), lucrarea solicită o amplă participare interpretativă, orchestrei și corului adăugându-li-se doi recitatori (care au fost de această dată actorii Larisa Stase-Mureșan și Dinu Ianculescu), o soprană solistă (Virginia Manu) și un flaut solo (Ioana Mogos). Ar fi greu de spus după o primă audiție în ce măsură această compoziție a lui Remus Georgescu rezistă

în toate articulațiile sale. Cert este că reușește să te intereseze ca ascultător pe tot parcursul desfășurării și tot atât de cert este că într-o asemenea interpretare (și nu fac nici o mențiune specială pentru că toți au fost extraordinari), dat fiind și textul literar, va emoționa întotdeauna. Un comentariu aparte merită și singura piesă pur simfonică a concertului orchestrei Filarmonicii „Banatul” din Timișoara dirijată de Remus Georgescu – *Simfonia a II-a* (subintitulată *Opus Dacicum*) de Ștefan Niculescu, lucrare prin care se poate măsura distanța de la gândirea simfonică a începutului de secol, reprezentată de opusul enescian, la cea a sfârșitului de secol, pe care îl trăim.

A vorbi despre perfecțiunea interpretativă a corului „Madrigal” a devenit pentru comentatori aproape o banalitate. Este însă minunat că Marin Constantin și ansamblul său se străduiește mereu, cu fiecare nouă apariție, fără să obosească, nu numai să-și reconsolideze un prestigiu artistic unic în felul său ci și să realizeze o continuă evoluție. Se îmbină astfel, într-un mod cu totul miraculos, starea de certă perfecțiune cu o statornică credință în perfectibilitatea posibilă la orice nivel. De fapt este vorba, cred, despre o neîntreruptă căutare a unor esențe sonore și expresive, în felul în care au făcut-o în alte sfere de creație un sculptor ca Brâncuși (cu păsările sale de pildă) sau un pictor ca Petrașcu (prin revenirea obstinată asupra acelorași teme, conferindu-le mereu alte valori formale și coloristice), aceste două exemple fiind sugerate de însuși conținutul programului executat la încheierea celei de a VII-a ediții a „Festivalului muzicii românești”. Astfel, deși au fost selectate lucrări diferite ca sintaxă, factură corală și conținut ideatic, două tendințe principale s-au evidențiat în interpretare: obținerea unei maxime purități a liniei melodice, de o manieră ce sugera proiecția acesteia asupra întregului ansamblu (și aș cita în acest sens în primul rând compozițiile semnate de un Fiiotei-Sin Agăi Jipei sau J. Hristafi dar și madrigalele lirice aparținând lui Doru Popovici - *In memoriam George Enescu* - și Mihai Moldovan - *Peste vârfuri* - sau *Colindele transilvane* ale lui Roman Vlad) și găsirea celor mai diversificate mijloace pentru a realiza o expresivitate pregnantă, caracteristică, bogat colorată (Dan Buciu - *Amintiri despre Hiroșima*, Sabin Păutza - *Ofrandă copiilor lumii*, Alexandru Pașcanu - *Festum hibernum* și Myriam Marbe - *Ritual pentru setea pământului*), în unele dintre compoziții aceste particularități diferențiale interferându-se.

Liliana GHERMAN, mai 1982

RODICA SAVA: Stimați ascultători,

Vă propunem ca răsfoind paginile ediției de astăzi ale actualității muzicale internaționale, să ne oprim mai întâi la semnalarea succesului obținut de dirijorul Remus Georgescu în turneul efectuat în acest an în Norvegia.

Despre activitatea internațională a dirijorului Remus Georgescu s-a mai vorbit în emisiunile noastre. Cu mai bine de un an în urmă am putut asculta un amplu interviu luat de criticul muzical Edgar Elan. Revenim astăzi pentru a aduce la zi agenda de turnee a conducătorului orchestrei Filarmonicii din Timișoara. Și pentru că, nu de mult, l-am putut asculta și pe podiumul dirijoral al orchestrei Radioteleviziunii, vom prefața materialul pe care ni l-a pregătit colaboratoarea noastră Martha Popovici pe baza consultării presei norvegiene, cu un fragment din uvertura *Francesca da Rimini* de Tchaikovski, aceasta și pentru a ilustra maniera în care Remus Georgescu abordează creația compozitorului rus din a cărei vastă operă a inclus și în programul turneului său norvegian Simfonia a VI-a *Patetica*.

(Urmează un amplu fragment din *Francesca da Rimini* de Tchaikovski, în interpretarea Orchestrei Radioteleviziunii din București, dirijată de Remus Georgescu la data de 17 martie 1983)

MARTHA POPOVICI:

O nouă solie a artei interpretative românești peste hotare, un nou succes al baghetei românești

Conform frumoasei tradiții a schimburilor de conducători la pupitrul orchestrelor simfonice, nu de mult, dirijorul REMUS GEORGESCU a întreprins un turneu în Norvegia, unde a dirijat orchestra simfonică din Stavanger. Ecourile din presa norvegiană se referă la concerte ce „au reunit doi oaspeți străini: dirijorul român Remus Georgescu și violoncelistul britanic Steven Isserlis. Bogata experiență dirijorală, fina muzicalitate, rafinamentul și arta reconstrucției partituri ca și insuflarea acestor trăsături tuturor orchestraților, a făcut ca melomanii din Stavanger să considere concerte dirijate de Remus Georgescu adevărate evenimente în viața muzicală a orașului”.

Repertoriul a cuprins: *Concertul pentru violoncel și orchestră* de Dvořák și *Simfonia a VI-a Patetica* de Tchaikovski. Redăm în continuare spicuri din cronicile zilei. Iată ce scrie cotidianul ROGALAND AVIS:

„Remus Georgescu a condus orchestra într-o asemenea manieră încât, împreună cu solistul au oferit o interpretare excelentă. Sonoritate frumoasă și

armonie sunt cuvintele ce le-au asigurat reușita. Remus Georgescu este un dirijor desăvârșit, rafinat. Gesturile sale sunt foarte expresive. El dispune de o incontestabilă autoritate. Cerând de la orchestră o sonoritate cu mare bogăție a nuanțelor, el a realizat o viziune orchestrală de-a dreptul excepțională, atât a concertului cât și a simfoniei.

Patetica lui Tchaikovski, prin melodicitatea ei dramatică minunată este favorita oricărui public, indiferent de calitatea interpretării. Dar Remus Georgescu a obținut mai mult decât ne așteptam. O eleganță rafinată, sublimă, dinamismul imprimat cu mare discernământ au condus la obținerea uneia dintre cele mai desăvârșite interpretări ale simfoniei pe care le-am ascultat vreodată. Pentru orchestră: BRAVO, pentru oaspeți vă așteptăm din nou și BRAVO BRAVISSIMO”.

O altă publicație norvegiană *STAVANGER AFTENBLAD* consemna:

„Concertul simfonic de la *Stavanger Konzerthus* a fost dominat de două personalități: solistul britanic Steven Isserlis și dirijorul român Remus Georgescu”.

„Dirijorul a realizat o interpretare armonioasă între orchestră și solist atât sub raportul intensității cât și al tempo-ului. A oferit viziuni personale atât *Concertului pentru violoncel* de Dvořák cât și *Simfoniei Patetica* de Tchaikovski”.

„Remus Georgescu a dirijat fără partitură și a reușit să transmită orchestrei redarea unei mari bogății de detalii, ceea ce se obține arareori. Dar și mai important decât sonoritatea bogată și contrastantă a fost monumentalitatea cu care Remus Georgescu a interpretat muzica lui Tchaikovski, realizată nu prin ample mișcări dirijorale, ci cu căldură și pasiune. A fost magnific, antrenând fiecare membru al orchestrei la însuflețirea partituri”.

Față de termenii elogioși ai cronicilor, nu ne ramâne decât să ne asociem și noi satisfacția, felicitările și urările ca și viitoarele ieșiri pe podiumul fără granițe al Euterpei, să însemne repurtarea aceleiași recunoașteri a harului și seriozității mesagerilor români.

RODICA SAVA:

Și pentru că aş mai dori acum, după ce vom mulțumi Marthei Popovici pentru comentariile sale pe marginea articolelor de presă apărute în Norvegia, să încheiem această rubrică tot cu una dintre viziunile dirijorale ale lui Remus Georgescu, de data aceasta conducând Filarmonica „Banatul”, să ascultăm deci, un fragment din poemul simfonic *Don Juan* de Richard Strauss.

Rodica SAVA – *Emisiune Radio București*, programul 11/30 aprilie 1983

Este un moment plăcut pentru mine, reîntâlnirea cu Remus Georgescu, după recentul turneu pe care l-a avut cu prestigioasa formație a Filarmonicii „Banatul” în Italia, unde a mai concertat de numeroase ori.

- Plăcerea este și de partea mea.

Te rog să destăinuie cititorilor noștri ce a însemnat prezența filarmonicii în acest turneu?

- Actualul turneu în Italia a însemnat 13 concerte în 9 orașe cu un public numeros, iubitor de muzică.

Citesc într-unul din programele de concert pe care mi le-ai oferit: „Cunoscut în toată Europa, acest ansamblu care a susținut turnee cu mare succes, este de un nivel internațional, bazat pe calitatea orchestrei dirijată de celebrul Remus Georgescu”.

- Este un adevăr ceea ce se spune despre colectivul nostru, despre repertoriul pe care îl prezentăm în străinătate.

Care a fost agenda turneului?

- Am participat la festivaluri în importante centre muzicale unde întotdeauna suntem așteptați cu interes. Concertele s-au încadrat în programe unde figurau prestigioși soliști și formații din Europa: Orchestra Radio din Torino, dirijată de Antonio Janigro, Orchestra Statskapelle din Berlin, Orchestra Filarmonicii din Londra, dirijată de Wolfgang Sawallisch, orchestra de cameră din Paris, Halle, Padova...

Știu că presa și cronicile la radio și televiziunile v-au fost favorabile...

- Cred că a fost o prezență demnă de renumele școlii românești de muzică, demonstrând că oricând ne putem alătura „de la egal la egal” formațiilor pe care le-am enumerat. Revenind acasă, colectivul se pregătește cu seriozitate pentru programele stagiunii și în mod special pentru ediția a IX-a a Festivalului „Timișoara muzicală”. Vrem să oferim publicului momente muzicale inedite, piese de atracție, soliști renumiți...

Ce știți în momentul de față despre program, invitați, de desfășurarea festivalului?

- Cu certitudine, doar câteva informații. Vom anunța presa și radioul dacă vor interveni alte noutăți sau modificări. După cum se știe, festivalul are girul Comitetului județean Timiș de cultură și educație socialistă, al Filarmonicii „Banatul” și al Operei Române din Timișoara și se va desfășura în perioada 19 mai - 3 iunie a. c. Avem promisiunea participării violoniștilor Ion Voicu, Ștefan Ruha, Nevon Ambarțumian (U. R. S. S.), a pianiștilor Nicolai Suk (U. R. S. S.), Valfrido Ferrari și Giovanna Valente (Italia), ultimii urmând a fi prezenți într-un

concert și apoi la un recital de două pianе. Să mai amintesc de organista Grazia Salvatori (Italia), Orchestra de cameră a Filarmonicii „George Enescu”, ansamblul de percuție al Conservatorului „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, soliștii Alexandra Guțu (violoncel), Dragoș Mihăilescu, Sorin Petrescu (pian), Ioana Mogoș (flaut).

Sperăm să beneficiem și de colaborarea orchestrei Radioteleviziunii române dirijată de Iosif Conta. Aș dori să menționez un lucru foarte important, se vor prezenta lucrări românești în primă audiție absolută. Țin să comunic cititorilor acestea, fiind o manifestare de prestanță a colectivului nostru. Să spun ce pregătim: *Concertul pentru flaut și orchestră* de Sigismund Toduță - dedicat mie și Filarmonicii din Timișoara... Apoi, *Simfonia a IV-a* de Liana Alexandra, *Concertul pentru două pianе și orchestră* de Nicolae Brînduș, *Concertul pentru violoncel și orchestră* de Mircea Hoinic, Cantata „Poemă de august” de Doru Popovici ș. a. În cadrul festivalului vom organiza pe tema „Muzicienii români și patria”, un concert-dezbaterе unde vor fi reluate și supuse discuțiilor piesele inedite prezentate în festival pe tema „Tendințe actuale în creația muzicală românească” și, vom mai vedea...

Discuție consemnată de D. MĂRGINEANU – *Drapelul roșu*, 9 mai 1984

„MAI PRESUS DE ORICE PROPAGAREA MUZICII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE”

Interviu cu compozitorul Sigismund Toduță

Am asistat la una din repetițiile de la Filarmonică, cu lucrarea dv. prezentată în primă audiție absolută la Festivalul „Timișoara muzicală”. Atunci, după repetiție, ați spus: „Vă mulțumesc, ați făcut din acest text muzical o adevărată poezie”. Aceste cuvinte m-au convins că vă pot aborda fără rezerve, ilusturul nostru compozitor fiind un om de o aleasă modestie.

- Repetiția la care vă referiți a decurs în condițiile unei colaborări ideale între dirijorul Remus Georgescu, orchestră și solistă. De „această poezie muzicală” s-a bucurat publicul meloman, aplaudând mult, aplaudându-vă pe dv. și, nu în ultimul rând, pe solistă, flautista Ioana Mogoș.

La această interpretă nu am întâlnit numai o performanță tehnică desăvârșită, nu numai un ton care încântă prin euforia calității, nu numai o restituire a textului muzical, toate acestea pledând pentru o înaltă profesionalitate, ci și forța de a duce textul și subtextul acestui gen, de a vorbi pentru flaut la o înaltă calitate poetică, expresivă. O asemenea apariție

solistică merită nu numai această caldă apreciere, ci o rezonanță republicană și, de ce nu, internațională.

Ce loc ocupă *Concertul pentru flaut și orchestră de coarde în bogata dv. creație (muzică simfonică, vocal-sinfonică, corală, camerală)?*

- Sunt două decenii de când m-am apropiat de acel subiect minunat care se numește „Miorița”, de acea lume mirifică din poezia culeasă de Alecsandri. Am reușit să conturez o baladă-oratoriu pentru soliști, cor și orchestră, care se cheamă „Miorița”. Din textul cules de Alecsandri mi-aduc aminte versurile „Fluieraș de fag/ mult zice cu drag,/ Fluieraș de soc,/ Mult zice cu foc.” Deci, fluierul este un ortac drag al ciobanului, sursa lui de poezie. Nu e de mirare că am îndrăgit fluierul și fratele său, flautul. Pentru acest instrument am încercat cu ani în urmă o sonată pentru flaut și pian, iar ideea a stăruit. Și iată, din această râvnă, s-a născut *Concertul pentru flaut și orchestră* pe care l-am dedicat compozitorului și dirijorului Remus Georgescu și Filarmonicii „Banatul” din Timișoara.

Muzicologul Sigismund Toduță, cel care a dat, de-a lungul anilor, conferințe, articole, cărți de specialitate, concerte-lecție, ce pregătește în prezent?

- Au apărut în Editura Muzicală trei volume din lucrarea „Morfologia muzicală în creația lui Johann Sebastian Bach”. Cartea, de proporții vaste, nu este definitiv conturată. Mă simt dator față de mine, față de o mai profundă cunoaștere a acestui geniu al umanității, cu volumele 4 și 5.

Ați fost unul dintre invitații de onoare ai acestui festival, care se înscrie ca o manifestare de ținută în muzica românească... Obiectivele acestui festival sunt precis statornicite: propagarea la un nivel înalt a muzicii clasice și mai presus de orice, propagarea muzicii românești restituite într-o impecabilă ținută artistică, ce merită nu numai cerneala tiparului, dar și ceara discului.

Maria MĂRGINEANU - *Drapelul roșu*, 10 iunie 1984

UN PREMIANT AL ACADEMIEI ROMÂNE – COMPOZITORUL REMUS GEORGESCU

Muzician polivalent, Remus Georgescu s-a impus cu egală distincție atât ca interpret, arta sa dirijorală fiind contată pe toate continentele unde a concertat cu superlative onorante pentru școala unde s-a format cât și deopotrivă, creator al unor partituri care ar putea fi puse sub antetul „Non

multa, sed multum”. Căci lucrările ce-i poartă semnătura se constituie într-un număr relativ modest vizavi de disponibilitățile creatoare pe care le confirmă cu fiecare nou opus, majoritatea lor purtând antetul unei școli de creație care și-a cucerit o certă notorietate pe plan mondial, cea românească, pe de o parte, iar apoi imperativul autocenzurii determinându-l să fie extrem de parcimonios cu tot ceea ce pornește spre secțiile de creație ale Uniunii Compozitorilor.

Fire tumultuoasă, de o incontestabilă tensiune interioară - exprimată adesea cu o adevărată violență de mijloace - Remus Georgescu și-a găsit drumul, calea proprie din multitudinea soluțiilor contemporane. Abia cu *Concertul pentru orchestră de coarde* (1965), unde, fără să ignore dodecafonismul, refuză ideea serialismului integral, utilizându-l cu discernământ, alături de moduri cromatice sau modificate, care conferă lucrării o netă pecete etnică. Între reperele creatorului, Oratoriul „Cântarea străbunilor” semnifică adeziunea sa la frământările care au condus la zămislirea ființei neamului său. Apelând la pagini corale tulburătoare, la *solo-uri* de vioară de o transparență irizată cât și la firul epic al naratorului care leagă între ele izvoarele cele mai autoritare - V. Pârvan, cu alese metafore poetice ale devenirii noastre, compozitorul încearcă și reușește în bună măsură să ofere o narațiune încărcată de patos și vibrație, actului de naștere al poporului român. Premiul I al Festivalului „Cântarea României” justifică aserțiunile.

O condiție inalienabilă a creatorului este orizontul său de cultură umanistă. Ușurință cu care operează asocieri din domenii variate. Astfel, în Oratoriul „Ecouri” compozitorul imaginează un procedeu unicat, extrem de curajos. Prețuindu-l pe C. Noica, adoptă ca formă muzicală modelul *Tratatului de ontologie* al acestuia - „Devenirea într-o ființă”, în sensul unei arhitectonici ce realizează o permanentă ascensiune într-o spirală, o adevărată arborescență a deschiderilor care se regăsesc mereu, dar la o treaptă superioară. Elementul propulsor al oratoriului rămâne derularea unei încărcături epice ce germinează continuu sintagme lirice. În partitura basului solist, lovitura minerului în roca de cărbune declanșează ecouri aparent uitate - mugetul neîmplinit al cerbului, pasul mistrețului, prin foșnetul pădurilor domnite de bouri dar și ecoul „vaierelor”, conduc la violențe expresioniste pe care R. Georgescu le transcrie în echivalențe muzicale care dovedesc virtuozitatea poeziei sale muzicale. Finalul pare să personifice imaginea „Coloanei infinite” a lui Brâncuși, oprită într-un punct de maximă expresivitate. Iată că această lucrare a fost aleasă pentru a fi distinsă cu cea mai rîvnită distincție - Premiul „G. Enescu” al Academiei Române.

Orizont, 29 noiembrie 1985

Remus Georgescu s-a afirmat în climatul ardent al muzicii românești din zilele noastre, atât în calitate de profund dirijor cât și în aceea de dotat și original compozitor. Ca șef de orchestră el a atras atenția unei solide pregătiri profesionale, la care se asociază o vastă cultură generală și o seriozitate exemplară! Filarmonica de stat „Banatul” a obținut nenumărate izbânzi sub îndrumarea sa competentă, iar muzica românească îi datorează nenumărate prime audiții, în optime condițiuni. Compozitorul Remus Georgescu a preluat creator principiile de bază ale școlilor naționale, reprezentate prin Enescu, Bartók și Stravinski – din prima fază creatoare – a izbutit, apoi, să extragă mijloacele de expresie cele mai caracteristice din avangarda expresionistă și post-expresionistă, alchimizându-le, să fie el însuși. Dintre lucrările sale un loc important îl ocupă acelea dedicate trecutului de luptă al poporului român, împotriva împilării unor imperii conduse de o pătură suprapusă crudă și lacomă; cităm cu precădere oratoriul *Ecouri*, opusuri de o forță dramatică cutremurătoare și cu o construcție admirabilă. Mai amintim și alte lucrări simfonice și camerale, dintre care se reliefează *Concertul pentru orchestră*, *Simfonia* și *Balada Amintirile pământului*. Recent, el a fost distins cu premiul Academiei R. S. R, ca o încununare a unei activități artistice cu rezonanțe multiple, demne de o adâncă prețuire.

Dacă Remus Georgescu se înscrie în simfonia sobrietății, Tiberiu Olah semnifică eufonia dionisiacului, a spargerii tiparelor tradiționale și a promovării unei autentice originalități, originalitate, care, ca și în cazul colegului său, Remus Georgescu, vibrează în armonie cu un farmec al firescului, cu ceea ce înțelegem printr-un dialog fertil cu interpreții și cu publicul. Ultimele sale lucrări – *Rime pentru revelația timpului*, pentru clarinet solo, *Sonata pentru flaut* și *Sonata pentru vioară și percuție* (vibrafon, marimba și glockenspiel) reprezintă o nouă fază în compozițiile sale: aceea a valorificării creatoare a monodiei larg cromatizate, într-un sistem modal complex, monodie din care se desprind polifonii aparente, în semnificația muzicologului Kurt, la care se adaugă efecte de stereofonie, de suprapuneri de structuri, cu ajutorul tehnicii de bandă, totul bazându-se pe principiul variației continue și nu pe formele tradiționale. Rezultatul final: o muzică a fabulosului, cu rezonanțe pastorale mioritice, atât de românești în esența lor, o muzică a unui maestru de talie mondială, poate cel mai dotat spirit novator de la George Enescu încoace. Tiberiu Olah este o tulburătoare personalitate!

Doru POPOVICI – **Săptămâna**, 13 decembrie 1985

ETALĂRI INTERPRETATIVE

Concertul de sâmbătă seara s-a înscris în mod firesc în suita de manifestări artistice de înaltă ținută cu care ne-a obișnuit în ultimul timp Filarmonica „Banatul”.

În program au figurat două capodopere ale literaturii muzicale universale – *Concertul nr. 1 în re minor pentru pian și orchestră* de Johannes Brahms și *Requiemul* de Mozart. Prima lucrare, una din pietrele de încercare, dar și de temelie ale repertoriului pianistic, a găsit în Constantin Ionescu-Vovu un interpret competent. Tumultului dezlănțuit al orchestrei din prima parte, solistul i-a răspuns cu o sonoritate plină, integrându-se dramatismului acestei părți. În partea a doua, pianistul și-a etalat calitățile muzicale, partea a treia încheind în mod energic această frumoasă lucrare a marelui romantic german.

Grandiosul *Requiem* pentru soliști, cor și orchestră constituie, de fapt „cântecul de lebedă” al lui Mozart, știut fiind faptul că el a murit în timp ce scria această lucrare, ea fiind terminată de elevul lui, Süssmayer. Dirijând această covârșitoare operă, Remus Georgescu ne-a dovedit calitățile sale dirijorale, prin felul în care a susținut construcția generală a piesei, echilibrul între diferitele părți, prin bogăția, adâncimea și varietatea stărilor emoționale exprimate, cât și prin unele detalii de finețe. Cvartetul vocal-solist alcătuit din soprana Agnes Contras, altista Martha Kessler, tenorul Petru Ghilea și basul Pompei Hărășteanu, a contribuit din plin la reușita interpretării. Am remarca în mod deosebit pe Martha Kessler, care de peste două decenii slujește cu deosebit talent și competență podiumul de concert – mai ales în lucrări vocal-simfonice -, și pe Pompei Hărășteanu ale cărui calități vocale deosebite au impresionat din nou publicul auditor. O notă deosebită pentru cor, care a acoperit cu bravură masivă și dificila partitură a acestei lucrări, aducându-și astfel prinosul la reușita generală a concertului.

Prof. Eduard FISCHER – *Drapelul roșu*, 11 februarie 1986

În perimetrul vieții muzicale, concertele Filarmonicii continuă să marcheze o constantă: cea a efortului investit spre a oferi programe cu un contur stilistic care să satisfacă deopotrivă pe iubitorii valorilor constituite în fondul de aur al zestrei spiritului uman – o simfonie din trilogia finală a lui Ceaikovski, *Requiem*-ul de Mozart, un concert pentru pian de Brahms – oferind totodată spațiu aparițiilor insolite – *Concertul pentru chitară* de Rodriguez, sau, lucru extrem de important pentru evaluarea pulsului creator contemporan, o primă audiție, concepută drept ofrandă la ceasul aniversar al marilor serbări din prima lună a anului. Este vorba despre *Cantata solemnă*, lucrare de substanță muzicală înscrisă pe linia ultimelor soluții la care a ajuns creatorul bănețean Remus Georgescu în oratoriul *Cântare străbunilor* din care și citează un motiv. Impresionantă perorația de idei generoase, tangente noțiunii de patrie, pace... Semnatarii ultimelor două concerte simfonice sunt chiar cei doi dirijori permanenți ai orchestrei timișorene – Remus Georgescu și Petru Oschanitzky. Am relevat cotele de disciplină interioară și exigență pe care le-a oferit în interpretarea *Simfoniei a V-a* de Ceaikovski, pagină de rezistență, conferindu-i unitatea aproape simetrică a discursului ciclic. O gradare judicioasă a travaliului dinamic și emoțional a înscris execuția pe linia celor mai bune tradiții. Remus Georgescu ne-a readus în atenție pe compozitorul care tinde să se identifice, tot mai mult cu muzica însăși, realizând cu o spontaneitate cuceritoare un fascinant univers afectiv: Mozart. Există oare pagină mai sublimă decât *Lacrymosa* din *Requiem*-ul scris așa, la comanda unui necunoscut? Ne-au deranjat însă uneori deficiențele de intonație ale corului filarmonic. De remarcat ascendența artistică a sopranei Agnes Contras și constanța valorică a lui Pompei Hărășteanu.

Dintre soliști, am consemna versiunea relativ pauperă în relevarea tuturor reverberațiilor înscrise, în partitura *Concertului pentru chitară* a lui J. Rodriguez, de către Valentin Farcaș, solist provenit dintr-o formație de alt profil care aspiră, iată, și spre parcurgerea repertoriului clasic. C. Ionescu Vovu, în *Concertul nr. 1* de Brahms, a circumscris o versiune cu evidente deplasări, în conturarea specificului brahmsian, optând spre zone de perorație, dinamism, îngustând sever confesiunea adumbrită a meditațiilor interiorizatului romantic care a fost Brahms.

Doru MURGU – **Orizont**, 14 februarie 1986

BENEFIZ – ABEND FÜR MUSIKER

Orchester und Solisten spenden Honorare für rumänische Künstler

Konkrete Hilfestellung wollen die Mitglieder des Städtischen Orchesters Bremerhaven zusammen mit einigen befreundeten Kollegen aus Nachbarorchestern dem Ensemble am Opernhaus der rumänischen Stadt Temesvar geben. Im großen Haus des Stadttheaters veranstalten sie am Montag, 26. März, ab 20 Uhr ein Konzert.

Die Eintrittsgelder sollen den rumänischen Musikern zugute kommen, denen es „an allen Ecken und Enden fehlt“, wie der Mitinitiator dieses Vorhabens, der Musiker Mircea Ionescu, weiß. Zwecks finanzieller Unterstützung der Rumänen haben einige Politiker einen Fond gegründet. In diesen Spendentopf fließt der Erlös der Abendveranstaltung ein.

Zu den Mitwirkenden des Benefizkonzertes gehören der Chefdirigent des Opernhauses Temesvar, Remus Georgescu. Als Solisten treten auf: George-Emil Crasnaru (Baßbariton beim Saarländischen Staatstheater), Mihai Zamfir (Tenor beim Theater am Goethe-Platz in Bremen), Dan Ungureanu (Konzertmeister des Städtischen Orchesters Bremerhaven).

Georgescu studierte seit seiner frühen Kindheit Violine und Piano. Sehr früh schon begann er auch, Stücke zu komponieren. Später besuchte er das Konservatorium in Bukarest, wo er von bekannten Musikern wie Mihail Jora unterrichtet wurde. Aufgrund seiner großen Erfolge, wurde er bereits als Student in der „Rumänischen Komponisten-Vereinigung“ aufgenommen. Nach seiner Ausbildung arbeitete er sehr erfolgreich als Dirigent in Rumänien und im Ausland. Sein Repertoire reicht von barocken bis hin zu zeitgenössischen Kompositionen.

Crasnaru studierte an der Musikhochschule Bukarest bei den namhaften Professoren Petre Stefanescu Goanga und Aurel Alexandrescu. Er begann seine solistische Karriere an der Staatsphilharmonie in Bukarest. Bis zu seiner Übersiedlung in die Bundesrepublik im Jahre 1981 war er als erster Solist an der „Rumänischen Staatsoper“ engagiert. Neben Fernseh- und Rundfunkauftritten unternahm er viele Gastspielreisen, sang unter namhaften Dirigenten wie Herbert von Karajan. Außerdem war er an den Salzburger Festspielen 1975 beteiligt.

Zamfir absolvierte ein sechsjähriges Studium an der Hochschule für Cluj (Siebenbürgen) bei Professor Ionel Pantea in den Sparten Oper, Lied und Oratorienbereich. Mittlerweile singt Zamfir große Tenorpartien, eingeschlossen lyrische Partien, Mozartpartien sowie Verdiopern. Gerne

übernimmt der Künstler komische Rollen wie „Ferrando“ in „Cosi fan tutte“. Auch Abstecher in das Gebiet der Operette liegen ihm.

Ungureanu wurde bereits mit sieben Jahren in das Musik-Lyceum aufgenommen. 1973 gewann er als 17jähriger den ersten Preis beim nationalen Wettbewerb für junge Interpreten in Bukarest. Im folgenden Jahr nahm er ein Studium an der Musikakademie „C. Porumbescu“ auf und studierte bei Professor Jonel Geantă und Avy Abramovici. Ungureanu schloß sein Studium mit höchster Auszeichnung ab. Seit 1986 ist er in Bremerhaven als erster Konzertmeister beim Städtischen Orchester tätig.

N. Z. – 14 martie 1990

În cadrul Salonului Internațional de Muzică desfășurat la Bordeaux, în Franța, orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „Banatul” din Timișoara a susținut în data de 25 noiembrie un reușit concert, cu un program integral de muzică românească contemporană. A fost un veritabil gest de temeritate să susții, în Franța, în plin centru al mișcării artistice de avangardă, un asemenea program. Cu acest prilej, în foaierul sălii de concerte a fost organizată, în colaborare cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, o expoziție de partituri și discuri cu lucrări reprezentative de muzică românească. Totodată, un colț al acestei expoziții a fost destinat prezentării unor întreprinderi timișorene (prin produse reprezentative ale acestora), care au sponsorizat parțial acest turneu al Filarmonicii noastre în Franța.

P. C. – **Renașterea Bănățeană**, 29 noiembrie 1990

EIN RAUSCHENDER ERFOLG

Jubelnder Beifall für „Rumänisches Kammerorchester”

Das vorzügliche „Rumänische Kammerorchester” unter Leitung von Remus Georgescu und der Cellist Anton Niculescu machten das 4. Konzert des „Meersburger Winters” im Spiegelsaal des Schlosses zu einem rauschenden Erfolg. Dem Orchester aus Solo-Streichern u. a. der Bukarester Philharmonie, geht ein glänzender Ruf voraus.

Der bestätigte sich von Anfang an mit George Enescus selten gespielter „Unisono-Präludium” der C-Dur-Suite, Op. 9. Anschlag und Entwicklung der markanten Motive im durchgehenden Unisono-Spiel setzen verlässliche Intonationsreinheit, Disziplin und Geschlossenheit des

Orchesterspiels voraus. Georgescu erreichte mit seiner gemessenen, aber sichtbar gestaltenden Zeichengebung eine eindrucksvolle, manchmal spannungsvolle Dichte in der Wiedergabe dieses im Grunde vielschichtigeren Werks, als der Unisono-Klang vortäuscht.

Anklänge an die rumänische Folklore sind zu erkennen, oder es werden z. B. die Oberstimmen mit dunklen, vibrierenden Bässen unterlegt, die eine ganz eigentümliche Stimmung bewirken. Ein so eigenwilliges wie interessantes Werk.

Luigi Boccherinis *Konzert für Violoncello und Orchester, B-Dur*, in der Grützmacherschen Fassung wurde zum Triumph für Niculescu. Der spielte sich fingerfertig in fast atemlosen Tempo über die schwierigsten technischen Hürden des *Allegro* hinweg und behielt selbst im Geschwindigkeitsrausch seinen weichen runden Ton bei.

Und wenn es sanglich wurde, wurde es auch lyrisch und schmelzend und, mit Gefühl, aber ohne Sentiment, betörend schön, so daß seine Zuhörer wirklich dahinschmolzen. Eine breit ausgespielte Kadenz nach dem flüssig und temperamentvoll straff gespielten *Rondo Allegro* stellte das virtuose Können des Künstlers noch einmal ins Licht. Das begeisterte Publikum zwang Niculescu zwei Zugaben ab.

Nach der Pause gab Georgescu mit seinem spielfreudigen Orchester der „Serenada“ von Edward Elgar alles, was sie an schwelgerisch leidenschaftlicher Gefühlsintensität fordert, ließ sie mit manchen dynamischen Feinheiten in noch gespannter Stimmung ausspielen. Es blieb trotzdem kaum mehr als „Luft“ in der nicht allzu reichen kompositorischen Substanz.

Beim feierlichen Weihnachtskonzert von Arcangelo Corelli (*Concerto grosso, op. 6/8*) fiel auf, wie wörtlich Georgescu die Werkvorschriften nimmt: das 1. *Allegro* war wirklich ein „Allegro“ leicht, duftig und beschwingt; das *Adagio* gelassen, gemäßigt im Tempo, erfreute durch ein feines Widerspiel von Geigen und Bratschen; das *Vivace* gab sich „animato“, das *Pastorale* war reinste Idylle.

Unter den, nach jubelndem Beifall gespielten Zugaben befand sich ein erregendes *Vivace* aus den „Drei Stücken für Kammerorchester“ des Rumänen Constantin Silvestri: mit der, etwa durch schwirrende Klangflächen der Geigen erzeugten, fast unheimlichen, tief erregten Stimmung, vielleicht das Inneressanteste Werk des Abends, mit dem die Rumänen wahrhaft Ehre einlegten.

R. S. – *Südkurier*, nr. 293, 19 decembrie 1990

UN SUCCES RĂSUNĂTOR

Aplauze furtunoase pentru orchestra română de cameră

La al 4-lea concert al „Iernii Mursburgheze”, orchestra de cameră din România sub conducerea Dl. Remus Georgescu a avut o evoluție de excepție bucurându-se de un succes răsunător. Orchestra este formată din adevărați soliști printre ei figurând și instrumentiști ai Filarmonicii bucureștene. Primul contact cu acești soliști l-am avut în *Preludiul la unison în Do Major, op. 9*, de altfel o piesă rar cântată la noi. Intonația curată, tușeul, dezvoltarea motivelor sunt la baza unității interpretării. Georgescu a reușit prin stilul său de a dirija foarte calculat să crească tensiunea în mod gradat, reușind să ne convingă că această lucrare este mult mai complexă decât sugerează unisonul. Pe parcursul lucrării se pot observa motive de folclor românesc, vocile înalte fiind dublate de bași profunzi care ne introduc într-o atmosferă specifică. În concluzie, o lucrare capricioasă și interesantă. *Concertul pentru violoncel și orchestră în Si bemol Major* de L. Boccherini a fost un triumf pentru Niculescu. Acesta a cântat într-un tempo sufocant, reușind să treacă cu îndemănare peste toate dificultățile. În *Allegro* și-a păstrat, cu toată viteza, tonul moale, conturat. Pasajele melodioase au fost interpretate cu multă sensibilitate seducând ascultătorii fascinați. Cadența interpretată într-un suflu larg ne dovedește încă o dată măiestria artistului. Publicul entuziast l-a obligat să ofere două bisuri. După pauză, Dl. Georgescu și orchestra sa au interpretat *Serenada* de E. Elgar cu mult rafinament și plăcere în același timp, reușind să dea culoare unei lucrări nu prea bogate în substanță.

În *Concertul de Crăciun* al lui A. Corelli s-a putut observa cât de amănunțit a fost redată partitura. Primul *Allegro* a fost cu adevărat *Allegro*, ușor, ondulat, *Adagio*-ul, calm, a conturat un frumos dialog între viori și viole, *Vivacele* s-a cântat cu vervă, iar *Pastorale* a fost o adevărată idilă.

Ca răspuns la aplauzele furtunoase s-a cântat, ca bis, *Vivace* din *Trei piese pentru orchestră de coarde* de C. Silvestri într-o manieră de virtuozitate violonistică strălucită, această piesă dovedindu-se deosebit de interesantă.

Românii au făcut cinste numelui lor.

SüdKurier, 19 decembrie 1990

La relación de la música contemporánea y la escena centra el encuentro EnsemS EL PAÍS, Valencia. La relación de la música contemporánea y la escena, desde la ópera hasta el cine, centra la cuarta edición del encuentro de compositores que hoy inicia sus sesiones en Valencia y que se celebra junto a la 14ª edición del festival EnsemS, organizado por el Área de Música del IVAEM. La ausencia por enfermedad del compositor de origen griego Iannis Xenakis, cuya figura y su obra presiden el programa, ha supuesto una contrariedad para la convocatoria que, pese a todo, reunirá a más de 30 creadores, entre los que destacan Ivo Malec y Giacomo Manzoni.

La ausencia de Iannis Xenakis, que ha comunicado a los organizadores la imposibilidad de acudir a Valencia debido a problemas de salud, ha obligado a modificar el programa inicial previsto para la cuarta edición del encuentro de música contemporánea, que se celebra a partir de hoy. Xenakis, de 69 años, uno de los más originales creadores en el campo de la música contemporánea, debía pronunciar hoy una conferencia que ha sido suspendida, aunque se mantiene la proyección de un vídeo sobre la obra de este artista, en la que se relacionan muy estrechamente la música, la arquitectura y la matemática.

La obra de Xenakis fue interpretada el lunes en Alcoy y en la noche de ayer en la sala Rialto de Valencia por la Orquesta de Timisoara, bajo la dirección de Remus Georgescu, junto a otras composiciones, en el inicio del 14ª festival EnsemS de música contemporánea, que se desarrolla también hasta el próximo día 13. Además de esta formación, figuran en el programa del festival las actuaciones de conjuntos como el Grup Contemporani de València o la Xenakis Ensemble, fundada en 1981 a partir de intérpretes especializados en la producción musical contemporánea.

De otro lado, compositores como el yugoslavo Ivo Malec, el italiano Giacomo Manzoni o el español Francisco Guerrero participan en los debates y conferencias que se celebran a partir de hoy en el edificio Rialto, con la música y la escena como tema de reflexión. Pep Ruvira, responsable de Área de Música del Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematografia i Música (IVAECM), organizador del encuentro, destacó ayer el diálogo que EnsemS permite entre diversas promociones de compositores. Según Ruvira, la reflexión sobre las posibilidades de la ópera contemporánea, en relación con el público y con el lenguaje musical, tiene gran importancia para la producción en este campo.

La serie de ponencias y conciertos que conforman ese festival de música contemporánea que organiza el area de Música del IVAECM y que lleva el nombre de Ensembles'91 se abrió con un excelente y muy interesante concierto en el Palau por la Orquesta de Timisoara, un excelente conjunto al que se le sumó el Coro de Valencia en un estreno de Xenakis y que no merecieron que el público valenciano desertara, ofreciendo el Palau un aspecto desolador.

El programa se inició con una página de nuestro Rafael Mira, *Allí donde se reúnen*, una obra de interesante propuesta y que el compositor valenciano realza con recursos bien atractivos para lograr ese mundo sinfónico bullicioso, brillante y poliédrico en el que la masa orquestal, desmenuzada, se va organizando hábilmente hasta lograr esa conjunción final poniendo en pie una partitura acogida con viva simpatía.

Si Georgescu y su orquesta Rumania hicieron un buen trabajo con Mira, también la obra de Xenakis, *Nekuia*, consiguió un montaje serio y exigente y su vasto friso coral-sinfónico se construyó con seguridad, perspectivas y detalles plausibles. Xenakis ha escrito una caudalosa obra casi entre la ceremonia y el mito y su invocación al rito y al pasado resulta musicalmente creíble y encauzada en una vasta partitura de indudable efecto y clara escritura. La magnífica aportación del coro de Perales y su ensamblaje con los músicos de Timisoara, tan calurosamente dirigidos por Nicolescu, consiguieron un estreno de alto nivel que los incondicionales de los Ensembles ovacionaron largamente.

Este concierto aportó también el interés y feliz acogida de dos páginas rumanas tan interesantes como atractivas, *Exorcisme*, de Georgescu y *Sinfonía N.º 2* del titular de la orquesta, sumando todo una jornada llena de alicientes.

Ayer por la mañana y en el Rialto (donde se ofrecerán las restantes sesiones de estos Ensembles) Ricardo Muñoz Suay por el IVAECM y José Ruvira por su área musical recibieron a los delegados de las ponencias que se iniciaron por la tarde con las dedicadas al tema *Composición musical*, comentando su propia obra F. Guerrero, S. Nicolescu y J. A. Orts.

También por la mañana y en la sala Piqueras se proyectó el film de Dennis Marks sobre Xenakis, músico que con las obras que cerrarán los Ensembles con el conjunto francés que lleva su nombre se ha convertido en el protagonista de esta edición, que cuenta con un cuidado catálogo con los compositores y obras que en él se incluyen.

E. L. CHAVARRI ANDÚJAR – *Las Provincias*, 11 aprilie 1991

9 de marzo. Palau de la Música de Valencia. Sala A. Ensem 91. Coro de Valencia. Orquesta de Timisoara. Director: Remus Georgescu. Obras de Mira, Xenakis, Georgescu y Niculescu.

Sin perjuicio de un próximo análisis de la significación de los Ensem, urge hoy glosar las excelencias del concierto con que se ha iniciado su edición de 1991. Y cumple comenzar por el estupendo programa, en el que deslumbró la maravillosa *Nekuia, para coro y orquesta* (1981), del gran compositor griego Iannis Xenakis (Braila, Rumania, 1922). Se trata de una imaginativa y nítida disección de los diferentes planos sonoros definidos por cada una de las familias orquestales por separado y conjuntamente, con el coro primero en labor de mediación – como elemento bien aglutinante, bien incitante de una discordia sin simultaneidad, bien concertador de treguas, posteriormente trascendida por una paulatina, sutil, sigilosa: apropiación del discurso apenas discutida por la percusión y los metales, hasta finalmente arrastrar el todo sonoro a una extática apoteosis.

Antes oímos una valiosa composición del valenciano Rafael Mira Fornés (Argel, 1951), *Alli donde se unen* (1985), en la que su radical concepción de la dimensión espacial del sonido tiene positivo reflejo incluso en la anticonvencional ubicación de los músicos sobre el estrado. Tras el descanso, el magnífico solista de flauta protagonizó una virtuosista pieza del propio director con acompañamiento de la cuerda, y luego conocimos la *Segunda sinfonía*, de Stefan Niculescu (Bucarest, 1927), de brillantes sonoridades y efectismos rítmicos.

Orquesta y director estuvieron ejemplares, éste por la claridad de concepto con que conjugó el seguro dominio de la regulación dinámica y la matizada flexibilidad expresiva con el acertado control impuesto por el férreo mantenimiento de los bien elegidos *tempi*, aquella por la puntualidad de su respuesta en repertorio de tanto compromiso, con metales y percusión de primera fila.

La actuación del coro en la obra de Xenakis fue, sencillamente, admirable. Voces dúctiles, bien preparadas y equilibradas, nunca estridentes en *forte* y con unas sopranos sobre todo de exquisita calidad y afinación, entre las que descolló el delicioso timbre, con madera y maneras de gran porvenir, de la solista Charo Vallés. Con voluntad de homenaje a la profesionalidad del conjunto, baste decir que únicamente en el *crescendo* final, y pese a la

conciencia del volumen dispuesto desde el podio, no consiguieron disimular del todo que la partitura demanda en rigor el doble de cantantes.

BROTONS M. – *Levante*, 11 aprilie 1991

LA FILARMÓNICA DE TIMISOARA, ALGO MÁS QUE UNA BUENA ORQUESTA

Se consiguió llenar casi con completo el aloro del Teatro Calderón, en un concierto que tenía todas las papeletas para no constituir un gran éxito en lo que a asistencia de público se refiere, puesto que además da encontramos en vísperas de Fiestas, el calendario está repleto de actividades, con el consiguiente cansancio de público. Una vez más se ha demostrado la madurez del público de Alcoy que no quiso perderse lo que ha constituido un acontecimiento, uno de los concierto más brillantes de los últimos años. Esta temporada es como si la suerte estuviera del lado de los organizadores.

La Orquesta Filarmónica de Timisoara de Rumania resultó ser un conjunto de más de cien profesores que tienen la particularidad de ser virtuosos de sus respectivos instrumentos, logrando una sonoridad insuperable, en especial la sección de cuerda, que impresionó al público asistente como nunca hasta ahora lo había conseguido una orquesta de estas características, a interpretar la bellísima *Rapsodia Romana No. 1 Op. 11* de George Enescu. Como sonaba aquello! Qué perfección! Una extremada afinación y compenetración, a lo que añadimos la singular forma de dirigir del profesor Remus Georgescu: elegante y con estilo; decisiva y brillante, como quien sabe lo que se lleva entre manos.

Bien estuvo también Dragos Mihailescu, responsable de la parte solista de la *Rapsodia Española para piano y orquesta, Op. 70* de Isaac Albéniz. Obra en que se respira un españolísimo nacionalista, que aunque no aporta nada en especial, resulta muy agradable de escuchar, especialmente si está orquestada por George Enescu e interpretada maravillosamente. Los aplausos de público para el solista provocaron un bis, a piano sólo, de la Aria de la Suite No. 3 de Juan Sebastián Bach.

„El laberinto de Lorna”, de Javier Darías

El „plato fuerte” del concierto lo constituyó el estreno en Alcoy de la última obra sinfónica de nuestro internacional compositor Javier Darías. *El laberinto de Lorna* es una composición estructurada en tres movimientos:

Tamis du Verre, Polyédre de Tum y Matrice d'eros. Inspirada en obras del pintor Marcel Duchamp, es una obra con un peculiar atonalismo muy personal y detallista a lo cual hay que sumar el uso de cromatismo, con la creación de una inquietante atmósfera de gran impacto en el oyente. Los „tutti” orquestales aparecen inesperadamente, contrastando con los momentos en que la instrumentación es menos densa, lo cual confiere a la obra una gran espectacularidad y un clima estético muy propio del compositor. Escrita para una gran plantilla de orquesta, *El laberinto de Lorna* fue magníficamente interpretada y muy bien asimilada por el director Remus Georgescu, el cual realizó una inmensurable dirección, haciendo frente a la extraordinaria dificultad interpretativa de la obra. Al final, ovación de gala para Javier Darías, que volvía a reencontrarse con el público alcoyano que le brindó un emocionado y cálido reconocimiento.

El „Bolero” de Ravel

Salvo algunos deslices en la madera y el metal de la orquesta muy habituales en la interpretación de la obra el *Bolero* de Ravel consiguió levantar al público de sus butacas, porque a pesar de todo, la interpretación fue impresionante. Es una obra que hay que escuchar en directo, que es como se aprecia su tremenda dificultad y como se demuestra que hay una gran orquesta, puesto que todos los instrumentos intervienen como solistas.

Este magnífico concierto de excepción estuvo organizado por la Asociación de Amigos de la Música de Alcoy, contando con el patrocinio del IVAECM, de la Generalitat Valenciana y el Ayuntamiento del Alcoy.

J. M. – *La Ciudad*, 11 aprilie 1991

VALENCIA, CAPITAL DE LA MÚSICA CONTEMPORÁNEA

Por cuarto año consecutivo se celebran en Valencia los Encuentros Internacionales de música contemporánea ENSEMS. Estos festivales dedicados a la música actual tanto en su faceta compositiva como interpretativa, constituyen ya un elemento imprescindible en la difusión de la música contemporánea en España. Este año se le dedica una parte importante del festival al conocimiento y discusión sobre el compositor griego I. Xenakis, quien con sus teorías sobre música y arquitectura es una referencia importante en la música contemporánea.

Los actos del 9 al 13 de abril se abren con un concierto extraordinario con la Orquesta de Timisoara y el Coro de Valencia, bajo la dirección del compositor y especialista en interpretación de música contemporánea Remus Georgescu. Entre el estreno de obras de Rafa Mira y del propio director, destacamos la obra *Nekuia* para coro y orquesta de Xenakis, en donde con una original arquitectura compositiva y una más original utilización de los planos sonoros consigue unos efectos sorprendentes.

Asimismo se celebran unas ponencias sobre *Música y escena* que contarán con la presencia entre otros de Niculescu, G. Manzoni, Gurrero y los valencianos Carles Santos, J. A. Orts y Alfredo Aracil. En las ponencias sobre composición musical cabe señalar la que se celebrará el día 11 con los franceses Eric Tanguy e Ivo Malec. De este último se estrena el mismo día su obra *Vox, vocis* que es un original estudio sobre la voz femenina y que contará con la destacada colaboración de la soprano Maribel Monar entre otras solistas, en este concierto participa igualmente el Grup Contemporani de Valencia, bajo la dirección de J. Pierr Dupuy. Contamos dentro de los grupos instrumentales con el *Xenakis Ensemble* verdaderos especialistas en la interpretación de la música de vanguardia en Europa, y que presentan dos programas renovadores que sobrepasan los límites de la música.

Con respecto a los autores junto a los ya mencionados podremos escuchar obras de Berio, Boulez, Aracil y de los valencianos Ramón Ramos, Cano, Jose A. Orts, Calandin etc.

Los Ensembles 91 constituyen una fundamental ocasión para los aficionados a la música contemporánea y una oportunidad para los no aficionados con inquietudes.

Nacho de LEQUERICA – *Que y Donde*, 8-14 aprilie 1991

TIMISOARA EN CONCERT...

AGDE SOUS LE CHARME

Timisoara, grand centre universitaire et culturel de Roumanie, ne pouvait avoir meilleur ambassadeur que son orchestre philharmonique, que Agde accueillait le week-end dernier. Crée voici 120 ans, dirigé depuis de nombreuses années par le maître Remus Georgescu, cet orchestre compte plus de 100 exécutants. Malgré que le scène du palais des congrès n'ait pu, faute d'espace, en accueillir que 70, les mélomanes agathois ont pu apprécier l'excellence de cette formation.

Qu'il s'agisse de mettre en valeur le relief dramatique et le classicisme de la VIIème Symphonie de Beethoven, qui constituait la première partie du concert, la mélodie romantique d'un concerto de Mozart ou l'art populaire roumain, authentique qui émane d'une rapsodie de G. Enescu, le maître Georgescu savait tirer le meilleur de ses admirables musiciens. Une œuvre de sa composition, «Exorcisme», pour flûte et orchestre à cordes démontrait, s'il en était besoin, comment Remus Georgescu sait se jouer de la difficulté, ainsi d'ailleurs que Gavril Costéa, flûtiste et soliste de talent.

Résolument charmeurs ces Timisoa...riens (?), nous réservaient une ultime surprise, en interprétant en guise d'au revoir, l'hymne agathois, repris par quelques choristes de Mélopola que Francine Guilhem avait pu rassembler à la hâte. C'était l'apothéose !

Précisons que ce concert avait été organisé à l'initiative de l'association, «Agde Solidarité Roumanie» et de son infatigable animateur, Dominique Anache, qui ne manqua pas de remercier publiquement, tous les Agathois qui avaient généreusement participé à l'hébergement des musiciens roumains.

R. G. – *Midi Libre*, 17 aprilie 1991

ANUL PROKOFIEV

La 26 aprilie 1991 s-au împlinit 100 ani de la nașterea marelui compozitor. Înscriș în tradiția post-wagneriană a pulverizării conceptului de melodie și de tonalitate, în ambianța în care s-au înscriș Franck, Strauss sau Bruckner, ca și reprezentanții școlilor naționale ca Mussorgski, Enescu, Bartók, Stravinski... După primul război mondial, pe de o parte se detașează marii armoniști, în frunte cu Prokofiev, pe de altă parte remarcabili profesioniști ca Hindemith, Honegger, Britten și alții. Noul la Prokofiev se leagă și de o anumită ritmică motorică, de o vitalitate contaminantă, de o orchestrație în care se reliefează utilizarea registrelor extreme și care generează o policromie muzicală apropiind muzica de fascinanta lume a picturii. Dar să vedem ce spune în anul 1941 însuși compozitorul: „Liniile directe pe care le-am urmat au fost: prima - cea a clasicismului în arhitectura discursului muzical, cea de a II-a este cea a inovației în planul armoniei, care mai târziu se reflectă și în cel al expresiei, cea de a III-a este cea a *toccatei* sau a elementului motric. Elementul liric este cea de a IV-a linie dominantă a preocupărilor mele”.

Capodoperele sale în ceea ce privește inovația sunt *Suita Scită* și opera *Îngerul de foc*, în care se conturează și nuanțe ale post-expresionismului. Foarte cunoscute sunt lucrările *Romeo și Julieta* și *Simfonia clasică*, ca și sonatele pentru pian.

A avut un destin tragic. Prima lui soție a fost deportată, iar el a fost pus la stâlpul infamiei alături de Șostakovici și Hacıaturian în anul 1948 prin oribila rezoluție a lui Jdanov.

Pentru noi, românii, este foarte semnificativ faptul că, împreună cu Marcel Mihalovici și alții, au făcut parte din grupul Trion de la Paris, promovând noua muzică a secolului nostru.

Murind în aceeași zi cu Stalin, presa a anunțat decesul său cu o mare întârziere. Și iată că în posteritate, călăul și victima sa își dorm somnul de veci despărțiți de-o feștilă care, pe de o parte luminează moștenirea artistului, pe de altă parte, într-un con de umbră, imaginea sumbră a dictatorului.

Marii interpreți români ai muzicii sale au fost dirijorii G. Georgescu, C. Silvestri, S. Celibidache și mulți alții. Aș vrea să amintesc pe maestrul I. Conta care ne-a prezentat opera *Război și pace* și sub acest aspect a apărut într-un con de limpezimi momentul agoniei lui Andrei, moment identificat cu exploatarea cuvântului „pith” (apă) și în felul acesta se creează o muzică cu rezonanțe onomatopice în sugestivă concordanță cu anotimpul vieții eroului. Aș mai aminti între cei ce l-au tălmăcit, pe muzicienii români N. Boboc, Silvia Șerbescu, Ion Voicu, David Ohanesian, nemaivorbind de maeștrii coregrafi ca Oleg Danovski, balerina Alexa Mezincescu și așa mai departe. De curând, în studioul de concerte al RTV, dirijorul timișorean Remus Georgescu a interpretat cu o nobilă măiestrie *Simfonia a cincea* de Prokofiev excelând evidențierea unui lirism senin, intuind și aspectul dramatic al *Simfoniei concertante pentru violoncel și orchestră*, ca apoi să acompanieze expresiv în fața orchestrei naționale a radiodifuziunii, pe minunatul violoncelist german de origine română Anton Niculescu. În același climat al muzicii de o aleasă calitate ne referim la prezentarea admirabilă a simfoniei. Ne bucurăm că Anton Niculescu nu și-a uitat originea și că a ținut să revină în țară ca solist, atrăgându-ne din nou atenția, prin talentul său viguros dublat de o sensibilitate de muzician romantic.

Doru POPOVICI – **Azi**, 7 mai 1991

ERFOLGREICH IN VALENCIA

Banatul - Philharmonie an Internationalen Musikfestival in Spanien

„Die jüngsten Auslandsreisen der Temeswarer Philharmonie Banatul erfolgten unter gutem Vorzeichen“, erklärte kürzlich der Presse Herr **Remus Georgescu**, Direktor dieses prestigereichen Hauses der Begametropole. Die Teilnahme des Philharmonieorchesters am Internationalen Festival für Gegenwartsmusik in Valencia (Spanien), war tatsächlich ein grosser Erfolg. Die Auftritte mit ausserordentlich ausgefeilten Programmen, haben das Publikum allseits angesprochen. Die Temeswarer hatten das Privileg das Festival im Musikpalais in Valencia mit einem Werk des spanischen Komponisten Rafael Mira zu eröffnen. Der spanische Meister wird selbst als Gast am Festival für Gegenwartsmusik in Bukarest dabeisein.

Vorgeführt wurde anlässlich des Festivals ferner die Komposition „Nekuia“ von Iannis Xenakis, eines griechischen Meisters, gebürtig in Brăila und in Paris ansässig. Das Werk für Chor und Orchester wurde unter Mitwirken der Singgemeinschaft aus Valencia zu Gehör gebracht. Das Programm umfasste zudem den „Exorzismus“ von Remus Georgescu mit Gavril Costea (Flöte) aus Klausenburg, so wie die II. Sinfonie Opus Dacicum von Ștefan Niculescu. In Spanien, gastierte das Temeswarer Orchester zudem in Alcoi mit einem weiteren Programm das die Komposition des Spaniers Javier Darias beinhaltet, sodann die I. Rhapsodie von George Enescu, die Spanische Rhapsodie für Klavier und Orchester von Albeniz mit Dragoș Mihăilescu als Solist sowie Bolero von Ravel.

Auf dem Heimweg machte das Temeswarer Philharmonieorchester „Banatul“ in Agde (Frankreich) einen Abstecher, als Gast des Verbandes für Solidarität mit Rumänien. Der Verband hatte im Januar 1990 Hilfsgüter nach Temeswar und Busiasch gebracht. Die französische Presse schätzte das Konzert hoch ein und wertete das Temeswarer Orchester als einen Kulturbotschafter europäischen Formats. Damit eröffnen sich für die Philharmoniker aus der Begastadt Perspektiven neuer Gastspielfahrten nach Südfrankreich.

Maria PODARU – **Neue Banater Zeitung**, 8 mai 1991

DISPARIȚIA COMPLEXULUI DE PROVINCIALISM

A existat în trecut o păgubitoare perioadă de provincialism muzical, ori de câte ori a avut loc în Capitală un festival de ample proporții organizatorii

eliminând cu premeditare orchestre simfonice din țară, chipurile insuficient de pregătite profesional spre a se alinia celor două principale ansambluri bucureștene. Pe măsura scurgerii timpului, datorită unor dirijori-pedagogi de excepție (Ion Baci, Emil Simon, Remus Georgescu, Horia Andreescu, Cristian Mandeal, Ilarion Ionescu-Galați, Nicolae Boboc), prezența remarcabilă în Capitală a Filarmonicilor din Cluj, Iași, Timișoara, Brașov de pildă, a schimbat optica publicului și a oficialităților față de unele colective artistice. Iată de ce, concertul Filarmonicii „Banatul” din Timișoara s-a transformat într-un eveniment, Remus Georgescu reușind să asigure programului o ținută profesională exemplară (este adevărat că formația oaspete fusese „întărită” cu câteva elemente excepționale ale Filarmonicii din Arad).

Momentul culminant al concertului l-a constituit *Simfonia a II-a* de Ștefan Niculescu, piesă de referință a creației noastre contemporane, pe care Filarmonica bănețeană a lansat-o în primă audiție absolută acum aproape un deceniu și realmente a îndrăgit-o, asigurându-i o execuție fără fisuri. Scrisă pentru un aparat instrumental amplu, acest *Opus dacicum* inspirat parcă din structura arhitectonică a templului sacru de la Sarmisegetuza, îmbină omofonia, polifonia și heterofonia pe cele mai ingenioase planuri timbrale. Remus Georgescu a știut să confere discursului sonor o rară cursivitate, trecând de la partea expozitivă spre cea dezvoltătoare într-o tensiune dramatică perfect echilibrată, finalul *Simfoniei a II-a* având o monumentalitate mahleriană. Nu cred că o altă formație românească ar egala această execuție de o limpezime și culoare cuceritoare, fiindcă dirijorul a știut să descopere în partitură acel cumul de procedee tehnice moderne pe care Ștefan Niculescu le-a amalgamat cu o virtuozitate proprie doar meșterilor de anvergură ai componisticii actuale.

De un interes remarcabil mi s-a părut *Concertul pentru vioară și orchestră* de Nicolae Brînduș, o lucrare etalon a multiplelor mijloace de expresie de ultimă oră, stăpînite cu certă maturitate. Brînduș apelează la o formație amplă, cu percuție bogată, periculoasă pentru solistul ce trebuie să învingă - aproape permanent - acea pastă orchestrală densă. Bine gândit în fiecare secțiune, cu un original final inspirat de jocurile de ritmuri populare românești, *Concertul* de Nicolae Brînduș și-a aflat în foarte tânăra violonistă Mălina Dandara o fidelă tălmăcitoare a scriiturii moderne, chiar dacă timiditatea din debutul lucrării i-a estompat sclipirea instrumentală dorită de autor. Mălina Dandara se anunță o specialistă a creației contemporane pe care sperăm că o revedem în cât mai multe piese de virtuozitate ale creatorilor noștri.

În prezența lui Laurent Cuniot și Rafael Mira Fornés, orchestra timișoreană ne-a oferit două prime audiții de major interes. Excelent scrisă, cu multiple efecte timbrale și sonore (remarcabile pasajele de trompetă cu surdină), piesa *La lice de nuit* ne-a dezvăluit în francezul Laurent Cuniot un excelent orchestrator. Plină de evenimente sonore, extrem de colorată și logic gândită, lucrarea spaniolului Rafael Mira Fornés ne-a propus un dialog inter-orchestral de trei subformații ce se topesc spre final într-un material monolitic (de aici și titlul *Alli donte se unem*), contrastul dintre debutul aparent haotic și finalul de esență tradițională producând o inedită senzație de forță emoțională. În fine, piesa concertantă pentru flaut și orchestră *Exorcism* de Remus Georgescu ne-a prilejuit cunoașterea unei tinere instrumentiste de perspectivă, Victoria Stan, care a readus pe prim plan melopeea de esență românească (inspirată de bocet), ingenios derulată de compozitor de-a lungul celor trei secțiuni, discret și eficient subliniată de orchestră.

Performanța Filarmonicii „Banatul” se datorează în exclusivitate dirijorului Remus Georgescu, acest muzician de severă construcție interioară, exigent în finisarea pieselor cărora le dă viață printr-o dinamică proprie temperamentului său energic, dar subordonat unui control profesional pilduitor. Timișorenii au demonstrat că alcătuiesc o formație reprezentativă la nivel național, fără nici o urmă de provincialism.

Viorel COSMA – **Actualitatea muzicală**, nr. 31/iunie 1991

CRONICA MUZICALĂ

UN FESTIVAL DECISIV

DE CE DECISIV? Pentru că a dovedit, odată pentru totdeauna, că muzica nouă **are ce căuta** în ansamblul vieții noastre artistice și că eforturile considerabile care s-au depus banii care s-au cheltuit în condiții când toți o ducem greu, nu au fost în zadar. Visul a fost îndeplinit într-o vreme când, de regulă, suntem siliți să renunțăm la multe speranțe, însă supraviețuirea spirituală este esențială - și săvârșitul festin al muzicii actuale, al muzicii din veacul nostru ca să fim mai exacti dat fiind că s-au cântat, de voie de nevoie, și pagini din creația ctitorilor de direcții din urmă cu câteva decenii, va ține loc de multe banchete și ospete „concrete”. Directorul „Săptămânii internaționale a muzicii noi” a fost compozitorul Ștefan Niculescu, ajutat mai mult sau mai puțin de un Comitet și îndeosebi de un grup de lucru, oameni pricepuți și

entuziaști. Din experiență vă spun că oriunde cineva trebuie să decidă întotdeauna (se vor găsi și opinii divergente) pentru ca un asemenea fapt de cultură să aibă loc și cel puțin din acest punct vedere lucrurile sunt clare în cazul de față. Important este că Uniunea Compozitorilor, Ministerul Culturii, Radioteleviziunea Română, Primăria Orașului București, cărora li s-au adăugat și multe alte organisme naționale și internaționale, au înțeles importanța manifestării și au sprijinit-o, în proporții care nu este căderea criticului să le știe sau să le discute.

Organizatorii, care au conceput un Festival extrem de bogat și de complex, au fost obligați să țină seama că o informare cuprinzătoare asupra creației contemporane – mai ales pentru ansambluri mari – a lipsit cu desăvârșire în ultimele decenii iar muzica românească ce se mai cânta nu putea fi situată în contextul ei universal din pricina inexistenței locale a criteriilor și termenilor de comparație. Din fericire însă, adaptabilitatea auditorilor de la noi – ca să nu mai amintim de cea a interpreților care au făcut tot ce au putut să se mențină în pas cu vremea – se dovedește uimitoare. Creatorii români, unii dintre ei expatriați dar alții străduindu-se în țară să nu coboare sub un nivel acceptat de însușire a mijloacelor de limbaj evaluate la nivelul zilei de azi, au izbutit să se situeze, în condițiile date într-un plan de interes constatat de câte ori exista (sporadic) posibilitatea confruntării exigențele internaționale. Astfel stând lucrurile, anumite personalități creatoare de la noi au la ora de față un bun renume în opinia publică mondială, iar ansamblurile românești specializate în tălmăcirea muzicii noi se bucură de o circulație incomparabil mai mare decât în trecut. Și mai îmbucurător însă este faptul că doar în câteva zile de înfățișare în condiții interpretative deosebite a ansamblului trăsăturilor creației muzicale noi, s-a creat un curent de opinie puternic, că au existat momente de succes de public însuflețitor și marcând capacitatea unei sensibilități și capacități de receptare a ascultătorilor din sălile bucureștene față de fenomenul componistic al veacului XX și mai cu osebire al zilelor pe care le trăim.

Care au fost datele artistice meritând a fi relevate ? Se poate spune că încă de la început, mai cu seamă prin lucrările lui Giacinto Scelsi și Iannis Xenakis, slujite de Orchestra Națională Radio dirijată de Corneliu Dumbrăveanu, întâlnirea muzicală bucureșteană a „pășit cu dreptul”. Bineînțeles toți compozitorii, toți soliștii, toate ansamblurile, au dreptul la recunoaștere. Cei care ascultă însă (putând încăpea pentru unii în definiția genială „proști dar mulți”) își vor manifesta de regulă adeziunea pentru paginile care le vorbesc, pe deasupra preocupărilor de noutate sau

originalitate, de ineditul mijloacelor de scriitură sau de producere a sunetului. **Comunicarea**, în muzica oricât de veche sau oricât de nouă, rămâne o cerință la care auditorii nu vor renunța, fie și de dragul oricărui concept. Festivalul muzicii noi a avut tocmai meritul de a nu fi strâmt sau exclusivist, prin promovarea doar a unei direcții stilistice, ci i-a lăsat pe cei ce l-au urmărit să aleagă – și după părerea semnatarului acestor rânduri ei s-au orientat bine.

AM MAI AVUT ocazia (și o voi mai avea) să salut grupurile instrumentale românești de muzică nouă. Prezența lor în „Săptămână” a fost masivă și concludentă pentru talentul și eforturile lor – „Traiect”, „Percuționiștii din Cluj”, „Trio Contraste”, „Concordia”, „Ars Nova”, „Archaeus” (deși asupra opțiunilor repertoriale, mai cu seamă a ultimelor două s-ar mai putea discuta); „Hyperion”, „Omnia” și „Pro Contemporania” au avut parte de programări nocturne, la care accesul celui ce vrea să cuprindă tot se dovedește anevoios. În schimb, de mult n-am mai vorbit de aportul interpretativ, exemplar în sprijinul și stimulentele reprezentat pentru compozitori, al unui solist ca Aurelian-Octav Popa. Ansamblul „Antidogma Musica” din Torino a reușit să imprime nota specific italiană prin culoarea diafană, delicatețea, cultivarea amănuntului revelator care îl leagă de valorile perene ale artei din țara sa. O notă de seriozitate prin nerenunțarea la gustul obligatoriu în alegerea muzicii cântate, au dovedit-o soprana Ioana Benteiu și pianistul Jean-François Antonioli din Elveția, care și-au susținut preferințele printr-o ținută interpretativă unanim apreciată. Un mare artist care ne-a vizitat în epoca recentă s-a dovedit, confirmându-și faima, flautistul Pierre-Yves Artaud din Franța, care a înfățișat, grație unei bune colaborări cu Orchestra de cameră a Radio-ului dirijată de Ludovic Bacs, două **Concerte** dedicate instrumentului considerat emblematic pentru cultura muzicală a țării sale: cel al compatriotului Yves. Prin – o muzică de culoare și expresivitate apropiată auditorului mediu – și cel al Doinei Rotaru, compozitoarea noastră ce reușește aproape fără excepție să câștige sufragiile specialiștilor și melomanilor prin vehicularea firească a unei adresări sensibile, bogat – imagistice și actuale totodată. În același concert, s-a petrecut debutul în Festival al saxofonistului francez Daniel Kientzy, un autentic erou al efortului de promovare a muzicii epocii sale. A făcut-o, prima oară, în serviciul **Dublului Concerto** de Costin Miereanu, compozitor și teoretician format în mare măsură la noi și afirmat ulterior în Franța, care prin utilizarea inteligentă și cu simțul gradației și culminației, a ritmului neregulat, **aksak**, a reușit să însușelească auditoriul internațional (și, deci, și pe cel de la noi).

Dacă pe organistul german Theo Brandmüller n-am reușit să-l ascult, în schimb pot atesta că cei doi pianiști compatrioți lui – Andreas Grau și Götz Schumacher – au alcătuit o echipă exemplară prin aceea că au recomandat strălucit creații necunoscute la noi, făcând ca amănuntul rafinat al muzicii lui György Ligetti (**Trei piese**) și uriașa construcție **Mantra** a lui Karlheinz Stockhausen să devină, fiecare în parte, preferințe deschis exprimate ale publicului bucureștean. Un prieten, pianist și compozitor, despre care nu mai știam decât că viețuiește și se manifestă foarte activ în Olanda, este Alexandru Hrisanide. Interpret care înnobilează și luminează toate textele tălmăcite, Hrisanide ne-a dăruit o după amiază de muzică olandeză de bună calitate în compania flautistului Jos Zwaanenburg, slujitor competent și inspirat al tuturor compozitorilor abordați (cu popasuri și în creația românească). În aceeași seară, ne-am confirmat așteptările de a înscrie **Recviemul** de Myriam Marbe printre lucrările noi de rezonanță sufletească durabilă. Compozitoarea a extras esența slujbelor pentru odihna morților din tradiția latină, românească (în primul rând) dar și ebraică, greacă, punând la temelia construcției muzicale o stare de spirit fundamentală pe care reușește să o păstreze permanent, captivând în același timp fără hiatusuri receptivitatea ascultătorului. Mezzo-soprana Rosswita Sperber, sufletul unui festival din Heidelberg unde sunt cântate multe compozitoare din România și în general din sud-estul Europei, a participat solistic la înfățișarea **Recviemului**, alături de Corul și Orchestra de cameră Radio, dirijate de Cristian Brâncuși.

La Ateneu, după un **Concert pentru vioară** de Nicolae Brînduș, compozitor dezvăluit de astă-dată sub un aspect liric pe care i-l cunoșteam mai puțin (solistă Mălina Dandara, tânără interpretă ades solicitată în înfățișarea noilor creații), asistăm la o remarcabilă versiune a *Simfoniei a II-a* de Ștefan Niculescu realizată de către Orchestra Filarmonicii din Timișoara, dirijată de Remus Georgescu. Interpretarea a luminat optim unitatea lucrării, care se înfățișează ca un corp compact, monumental și impunător, de o luminozitate mată și o **simplitate în complexitate** care a devenit caracteristica recognoscibilă a stilului compozitorului. Asta după ce, în aceeași zi, după-amiaza, asistasem prea puțin la recitalul unui apreciat și frecvent oaspete, trombonistul englez Barrie Webb, un alt exemplu de activ instrumentist suflător dedicat cauzei internaționale a muzicii noi.

Tot din Anglia ne-a venit o excepțională formație de cvartet de coarde având ocazia unui recital la Ateneu. Adrian Iorgulescu (**Cvartetul 3**) s-a dovedit din nou un creator integru și de expresie sinceră și directă, care respinge **ocolișurile** și manierismul. Desfășurarea lucrării sale este tot timpul

angajantă interior, de limpezime și lapidaritate. De altfel, tot programul (inclusiv **Cvartetul** de Corneliu Dan Georgescu, compozitor și cercetător folclorist de cunoscută elevație intelectuală) ne-a lăsat o impresie de finisare superioară.

În sala Academiei de Muzică din București, am asistat la concerte de ținută. Unul dintre ele a prilejuit evoluția formației „Concerto”, dirijată de Dorel Pașcu, prilejuindu-ne reîntâlnirea cu un compozitor de rară integritate artistică și umană.

Dan Constantinescu (**Sextet**), larga îmbrățișare culturală a lui Nicolae Beloiu (**5 Ditirambe**), consecventa dublare a logicii exprimării de deslușită participare sufletească – la Ulpui Vlad și mulțumirea că un tânăr ca Dan Dediu află cu știință și intuiție drumurile autenticității.

Concertul de închidere readuce Orchestra Națională Radio sub conducerea lui Corneliu Dumbrăveanu. Adăugarea la programul prezentat a creațiilor lui Mihai Moldovan și Liviu Glodeanu ne aduce aminte că cei doi compozitori români, cu toate că prea devreme dispăruți, sunt voci distincte și personale ale muzicii noi, după cum și Călin Ioachimescu se arată fidel sie însuși.

În încheiere, o rugămintă, un apel, o atragere a atenției, îl avem alături pe Daniel Kientzy – care a dat și un strălucit recital alcătuit exclusiv din lucrări românești ce i-au fost dedicate. El a apărut și în ultima zi a „Săptămânii”, contribuind esențial ca **Orestia III** să prindă viață sonoră. Se arată că se pot găsi dirijori (Remus Georgescu) și soliști (Steliana Callos, Vladimir Popescu Deveselu, contratenorul francez Jean Nirouët), grupuri vocale – în fine toate forțele muzicale care pot contribui ca o capodoperă a culturii românești, cum este trilogia lui Aurel Stroe, să ne fie dăruită în integralitatea ei.

Alfred HOFFMAN – *România literară*, 6 iunie 1991

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A MUZICII NOI

(a doua jumătate)

O primă audiție: *Concertul pentru vioară și orchestră* de Nicolae Brînduș, cu lirismul stimulat de specificul cântător al reginei instrumentelor cu arcuș, însă necesitând (chiar după spusele compozitorului) o amplificare fonică a părții solistice ca să facă mai bine față înfruntării cu aparatul simfonic.

Mălina Dandara stăpânește pe *dinafară* trecutul, confirmându-se ca o exponentă devotată a creației contemporane. După *Exorcism* de Remus Georgescu, piesă de recunoscută expresivitate (optim servită solistic de Victoria Stan), prețuim temperamentul, culoarea scriiturii unui muzician spaniol, Rafael Mira Fonés și ne întărim convingerea că *Simfonia a II-a* de Ștefan Niculescu este sortită unei vieți artistice îndelungate.

Luni dimineață, mergem să ascultăm muzicienii din Chișinău iar după amiaza, ne reîntâlnim cu o veche cunoștință, pianistul și compozitorul Alexandru Hrisanide, acum în Olanda, care prezintă un program amplu împreună cu flautistul Jos Zwaanenburg.

Data excepțională: prima audiție a *Recviemului* de Myriam Marbe, cu text sintetizat din izvoare diverse, provenit din latină-română-ebraică-greacă - și o muzică de substanțialitate. Tălmăcirea este a Corului (dirjor Aurel Grigoraș) și a orchestrei de cameră Radio, îndrumate cu sobrietate de Cristian Brâncuși și bucurându-se de contribuția solistică a cântăreței germane Roswita Sperbeer. Ziua de miercuri 9 mai începe cu programul oferit de Orchestra de cameră „Concertino” a Academiei de Muzică din București, sub conducerea lui Dorel Pașcu. Un simț exemplar al răspunderii interpretative slujește mai întâi *Sextetul* lui Dan Constantinescu, *Ditirambe* lui Nicolae Beloiu și *Bucuria viselor* de Ulpiu Vlad.

Oaspeți pilduitori: duo-ul tinerilor pianiști Andreas Grau și Götz Schumacher din Germania. Cu muncă meticuloasă și dăruire, aduc un program de cel mai înalt nivel al muzicii contemporane. Cele *Trei piese* de György Ligeti, de vigoare vehementă, subtilitate firească și semnificație a amănuntului nasc un univers sonor tipic pentru un maestru înălțat doar pe *adevăruri* (nu pe reclame), iar *Mantra* lui Karlheinz Stockhausen își justifică dimensiunile prin mai multe frumuseți de inventivitate organic înțeleasă decât am găsit în multe alte lucrări ale reputatului maestru german.

În continuarea după amiezei de miercuri (29 mai), admirăm un cvartet de coarde din Anglia având la prima vioară pe Alexandru Bălănescu, care face din interpretarea unei lucrări de Adrian Iorgulescu unul din momentele revelatoare ale *Săptămânii*. Ultima după-amiază a Festivalului aduce în primă audiție bucureșteană *Orestia III (Eumenidele)* de Aurel Stroe. În momentul de față, îmi recitesc cronică din 1978 când am asistat la prezentarea *Orestiei II*, pe care am definit-o atunci drept „o dată de primă însemnătate în istoria muzicii românești”. Lucrul este perfect valabil și pentru ultima parte a trilogiei și mă întreb cât va trebui să mai dureze până să ni se ofere în întregime (cu sprijinul regizoral al lui Andrei Șerban sau Lucian Pintilie – care a montat la Avignon

Orestia II) această capodoperă a culturii, originară de pe meleagurile noastre. Se pot reuni cu siguranță, de aici și de aiurea interpreții doriți de compozitor pentru restituirea integrală a gândului său creator. Fără îndoială, toți cei ce erau de față la redarea *Orestiei III* au simțit adiind vântul marilor clipe de artă. Este necesar să arătăm că Vladimir Popescu Deveselu, Steliana Calos, contratenorul francez Jean Nirouët, față în față cu grupul de cântărețe ce întruchipau furia justițiară au fost la înălțimea rolurilor. Faptul s-a petrecut sub conducerea competentă și însuflețită a lui Remus Georgescu. Cât privește pe Daniel Kientzy – la toate genurile de saxofoane, inclusiv cel uriaș (contrabas) – este foarte greu de calificat contribuția sa esențială la înfățișarea operei lui Aurel Stroe.

Seara, ultimul concert, în program regretații compozitori Mihai Moldovan și Liviu Glodeanu – deveniți până la ceasul când s-au stins (prea devreme) din viață, fruntași ai noii muzici românești. Împletitura sonoră a *Vitraliilor* primului, eficiență coloristică și virtuozitatea *Studiilor pentru orchestră* ale celui de al doilea dau pondere încheierii „Săptămânii”. Care face dreptate și unuia din cele mai sfredelitoare spirite ale peisajului muzical actual, Călin Ioachimescu (*Concert pentru trombon, contrabas și orchestră*). Școala poloneză a fost și ea prezentă prin *Terra incognita* de Wlodzimierz Kotonski, cu vuietul fatal înnoptat al rezonanței ei, martoră sensibilă a istoriei. Cornel Dumbrăveanu a rezolvat cerințele dirijorale, impuse în fața Orchestrei Naționale Radio de un repertoriu înnoit până în clipa din urmă. Soliștii - soprana Iulia Isaev (*Amore e morte* de Roman Vlad, cu conotații *tristanești*), Marin Soare, Iorga Baranga – merită, toți prețuirea noastră. Ca și compozitorii și interpreții din programele de la ora 21,00, ca și Anatol Vieru, maestru al muzicii noi care prin „accidente de parcurs” a fost absent din „Săptămână”.

Alfred HOFFMAN – *România Liberă*, 8 iunie 1991

FILARMONICA TIMIȘOREANĂ ȘI MUZICA NOUĂ

Muzica nouă ancorată în reflexe astrale, în percepția unui univers sonor cu incredibile deschideri oferite de inovația tehnică prin atragerea în orchestra simfonică a instrumentelor electronice, a căpătat pentru o săptămână o nouă capitală europeană: București. Cele șapte zile ale creației, printr-o simbolică paralelă cu geneza, au fost marcate în succesiune ascendentă de prezența Timișoarei în Festivalul internațional de muzică nouă. „Trio Contraste”

a evoluat în a doua zi a săptămânii cu o largă paletă de compoziții pentru clarinet, pian și percuție. La punctul median al evenimentului muzical, Filarmonica de Stat „Banatul” a susținut un concert de mare forță, copleșind compozitorii pieselor, prezenți la concert prin virtuozitate, profunzimea înțelegerii textului muzical, și expresivitatea interpretării. Înțelegând că omul și vocea sa sunt culminația creației, sextetul vocal „Timișoara” a oferit în încheierea Festivalului o operă de cameră, „Orestia” de Aurel Stroe. Publicul avizat și extrem de exigent, format din compozitori, critici, instrumentiști și iubitori ai muzicii simfonice contemporane, a aplaudat evoluțiile timișorenilor, recunoscându-le constanta preocupare pentru cucerirea spațiului muzical în întregul dimensiunilor sale. Doi dintre compozitorii concertelor interpretate de Filarmonica timișoreană au avut amabilitatea să aprecieze și pentru presă evoluția timișoreană.

Laurent Cuniot (Franța): „Găsesc că a fost un concert remarcabil. Rar se întâmplă ca orchestra să aibă afinități pentru muzica nouă. Ceea ce a realizat maestrul Remus Georgescu și orchestra sa provine dintr-o muncă uriașă și nu pot decât să salut acest efort. Compoziția mea prezintă dificultăți de interpretare și nu am avut posibilitatea să lucrăm efectiv împreună la realizarea acestui concert. Am avut însă șansa să descopăr pe cineva care mi-a înțeles lucrarea chiar și înainte de întâlnirea noastră. Sper să mai avem ocazia să lucrăm împreună. Este pentru prima dată că mi s-a interpretat o lucrare în România și orchestra simfonică timișoreană s-a implicat cu generozitate. Piese cuprinse în program, foarte diferite ca stil, au menținut constant interesul publicului și au ținut sala într-o plăcută tensiune de la începutul și până la sfârșitul concertului”.

Rafael Mira Fornes (Spania): „Am mai avut contacte cu această orchestră în Spania și am menținut legătura. Sunt foarte impresionat de faptul că mă găsesc la București la concertul Filarmonicii timișorene, în care mi se interpretează lucrarea. Lumea contemporană muzicală se află în ascensiune, și Festivalul de la București ne încurajează să ne imaginăm un viitor grandios pentru muzica modernă. Fiecare compozitor își elaborează propriul său stil și dezvoltare, iar săptămâna muzicii noi de la București a pus în valoare o mare parte din punctele culminante în domeniu. În ce privește concertul Filarmonicii de Stat „Banatul”, el a fost realizat la un înalt nivel de forță interpretativă. Sub bagheta dirijorului Remus Georgescu, orchestra a reușit să asimileze rapid constantele muzicii noi”.

Mariana CERNICOVA – *Renașterea bănățească*, 11 iunie 1991

În 1981, cu ocazia centenarului marelui artist, **Filarmonica „Banatul”** a organizat pentru prima dată la Timișoara **Zilele Muzicale „George Enescu”**.

Manifestarea era – după cum ne spune directorul Filarmonicii, dirijorul Remus Georgescu – **„Un modest și efemer omagiu în așteptarea monumentelor durabile ce vor fi ridicate în amintirea prezenței lui George Enescu la Timișoara”** pentru că, de-a lungul carierei sale, Enescu a concertat în orașul nostru de 20 de ori. Clădiri precum **Casa Armatei** și **Opera** poartă între zidurile lor amintirea concertelor dirijate sau interpretate de el.

Cu toate acestea, în Timișoara **„nu exista pe vremea lui Ceaușescu decât o stradă de trei sau patru numere cu șanțuri de pământ și iarbă care să-i poarte numele. Era mai mult o ofensă decât un omagiu. După Revoluție s-au făcut toate diligențele posibile pentru ca o stradă centrală să primească numele lui. Ni s-a satisfăcut dorința. Este strada ce leagă BULEVARDUL LOGA de PARCUL ROZELOR și are un singur număr de casă. Filarmonica „Banatul”, înainte de a fi numită așa (prin Decret Regal în 1947) s-a numit „George Enescu” și asta încă din timpul vieții sale. De fapt, el a fost și primul președinte de onoare al Filarmonicii timișorene”** (dirijor Remus Georgescu).

Acum, **Zilele muzicale „George Enescu”** sunt la cea de-a douăsprezecea ediție. Sunt un pandant la marele Festival „Timișoara Muzicală” din primăvară și un preludiu la stagiunea ce va începe în întâi octombrie. Două dintre concertele prezentate aici în cele 5 zile de festival vor face parte din programul pe care **Filarmonica „Banatul”** îl va prezenta în 12 și 13 septembrie la **„Zilele Muzicale de la Montreaux”** unde, printre alte mari orchestre ale lumii, a fost invitată. E vorba de un concert coral **„a capella”**, dirijat de **Diodor Nicoară** și având-o ca interpretă pe **Maria Moraru** și de concertul ce-l are drept dirijor și interpret pe **Jean François Antonioli** care cuprinde și o primă audiție mondială. Lucrarea lui **Henri Scolarî, „Polithem”**, va fi cântată pentru prima oară la Timișoara (în prezența compozitorului) în aceste zile.

Aurora MĂRGEANU – *Timișoara*, 1991

GALA MAEȘTRILOR

LA A 120-A ANIVERSARE A FILARMONICII „BANATUL”

De multă vreme auditoriul meloman din Timișoara n-a mai fost răsfățat cu o atât de generoasă sortimentație de bijuterii componistice și interpretative, ca acum, sub semnul celei de-a 120-a aniversări a Filarmonicii noastre. După un concert inaugural cu oaspeți italieni (dirijorul **Grazianno Mandozzi** și compozitorul **Ruggero Leoncavallo**, prezent prin două lucrări în primă audiție), capodoperele s-au ținut lanț. Duminică, 20 octombrie, ne-au delectat violonistul **Eugen Sârbu**, interpretând măiestru *Concertul pentru vioară și orchestră* de Johannes Brahms și **Cristian Mandeal**, care a dirijat *Simfonia a 6-a* de Anton Bruckner. Ziua a 3-a a sărbătorii muzicii la Timișoara i-a adus pe **Dan Grigore** – a cărui trăire pianistică a *Concertului nr. 1* de Franz Liszt este dincolo de orice cuvânt scris – și pe saxofonistul francez **Daniel Kientzy**, proaspăt și surprinzător ca și cele două compoziții de Vincent d'Indy și Costin Mioreanu pe care ni le-a pus în față. Poate, însă, cel mai puternic și impresionant moment al celebrării a fost extraordinara versiune, oferită de maestrul **Remus Georgescu**, a *Carminei Burana* de Carl Orff. Cu un dublu cor – reunind formațiile vocale ale Filarmonicilor Timișoarei și Aradului, cu o orchestră de dimensiuni cantitative și calitative aflate la cel mai înalt nivel, și cu soliști de valoare deosebită, dirijorul **Remus Georgescu** a făcut cadou publicului doritor de artă și frumusețe un adevărat eveniment muzical. *Carmina Burana* ne-a fost cântată cu inima. Adevăratul univers care se află în acest monument componistic a fost descompus cu grijă și apoi reîntregit într-un tot tumultuos și majestuos. Am receptat Evul Mediu muzical laic și bisericesc de parcă am fi răsfoit o carte de istoria artei și culturii. Această complexă lucrare a fost tratată exhaustiv. Acordurile arhaice au avut patină și culoare, iar forța muzicii s-a desprins din fiecare notă, din fiecare mângâiere a arcușurilor, sunet de alămuri sau percuție. Luni, 21 octombrie, la Timișoara s-a scris o pagină interpretativă de referință, semnată cu înalt profesionalism de un dirijor și o orchestră care ne fac cinste.

Olga HERBAY – **Timișoara**, 24 octombrie 1991

PHILARMONIK-TEMESVAR

Se împlinește un secol de când Johannes Brahms își interpreta la vioară *Concertul în Re major pentru vioară și orchestră* pe scena Societății filarmonice timișorene. Cu ocazia aniversării a 120 de ani a Filarmonicii din Timișoara, în zilele de 18-21 oct. a. c., același concert a constituit încă un punct

de referință în însușirea emoționantelor momente muzicale ce a încântat publicul timișorean, și nu numai, de-a lungul celor 120 de ani. Colaboratorul nostru Viorel Iliescu, invitat la această sărbătoare aniversară a muzicii culte pe pământ bănățean, relatează: Aflându-mă printre invitați, văzând expoziția aniversară de la Muzeul Banatului, ascultând în particular într-o convorbire cu dirijorul și compozitorul Remus Georgescu istoria începuturilor muzicii culte pe malurile Begheiului, am fost impresionat de covârșitorul aport al muzicii și muzicienilor germani în făurirea acestei prestigioase instituții muzicale. În 1792, *calendarul teatral din Gotha* publică titlurile a 21 de opere și *Singspieluri* pe care Kunzsche Gesellschaft (societatea Kunz) le-a prezentat în timpul iernii la Timișoara. Printre lucrări *Răpirea din serai* de W. A. Mozart, ce încă trăia și în 1796, *Flautul fermecat* la numai 5 ani de la premiera acestuia. În 1814 are loc la Timișoara premiera *Das Leben und Thaten des Faut* opera lui Joseph Strauss, în acea perioadă Musikdirector la Timișoara. Pentru prima dată apare într-o lucrare muzicală figura celebrului personaj medieval. Vin să concerteze aici Franz Liszt în 1846, Johann Strauss-fiul cu orchestra sa cântă operele lui Weber și Wagner. În această efervescentă ambianță muzicală, germanul August Pummer înființează în casa sa la 21 oct. 1871 Societatea filarmonică timișoreană având ca dirijori pe Heinrich Weidt și Wilhelm Speer. La 8 dec. a avut loc primul concert cu lucrări de Max Bruch și Heidt. În anii ce au urmat mulți monștrii sacrii ai muzicii, ca să preluăm o expresie filmologică, au înnobilit prin prezența lor scena muzicală timișoreană: Johannes Brahms, Béla Bartók, Pablo Casals, George Enescu, Nathan Milstein, Arthur Rubinstein și mulți alții. Actuala aniversare, un regal al muzicii simfonice, pofitând de aportul unor soliști ca Dan Grigore, Eugen Sîrbu din Anglia, francezul Daniel Kientzy, dirijorilor Cristian Mandeal, Graziano Mandozi din Elveția și Remus Georgescu, a orchestrelor filarmonice „George Enescu” din București și a filarmonicii locale a entuziasmat numerosul public timișorean și oaspeții veniți din Anglia, Elveția, Germania, Franța. Pentru a continua tradiția, actualul director, d-nul Remus Georgescu și-a propus să reînființeze Societatea filarmonică timișoreană ce se constituie ca o asociație de încurajare și sprijin a Filarmonicii „Banatul”. Domnia sa face un apel către prietenii și simpatizanții muzicii simfonice timișorene aflați în Germania, și nu numai acestora, de a lua legătura în acest sens cu direcția filarmonicii la tel. 0040/61/12521.

Viorel ILIESCU – *Deutsche Welle*, 28 octombrie 1991

BREVES

A ne pas manquer!, le concert que donnera **LA PHILHARMONIE DE TIMISOARA**, le lundi 3 août, à 21 h 30, au Palais des Congrès du Cap d'Agde. Au programme: *Water Music* d'Haendel, *Petite suite sur des thèmes populaires roumains pour orchestre à cordes* du chef d'orchestre de la Philharmonie, également compositeur: Rémus Georgescu, *Concerto en sol majeur pour violon et orchestre* de Mozart et sa sublime *Petite musique de nuit*.

L'Agathois, 24 iulie 1992

EXTRASE DIN PRESĂ

„Corul și orchestra Filarmonicii din Timișoara sub conducerea lui Remus Georgescu realizează o interpretare de o magnifică splendoare”.

„Discul există și el este de o imensă frumusețe (cronica discului *Les leçons de tenebre* de Marcel Landowski), *Present* (Paris) – 8 mai 1993 semnat: Herve Pennven”.

„Superbul Georgescu, operele interpretate nu mai erau de ieri nici de azi, ci din totdeauna, etern sublime”.

„Ce bucurie de a trăi sonoritatea coardelor exprimate cu o atât de mare sensibilitate: chintesența inteligenței și a inimii”.

„Totul este pudoare și farmec: veritabilă eleganță a sufletului, năzuință spre lumină”.

„Publicul foarte numeros, nu s-a înșelat ovaționând în picioare orchestra în care fiecare a remarcat o valoare a perfecțiunii. Copleșită de aclamații, ea a fost bisată și din nou ovaționată”.

Midi-Libre, 14 august 1992

TURNEUL FILARMONICII ÎN ITALIA ȘI FRANȚA

Zeita Fortuna sau poate muza Euterpe a surâs și în această vară orchestrei Filarmonicii din Timișoara. Mai precis, unei formații orchestrale alcătuită din 40 de instrumentiști, mai mare decât o orchestră de cameră, o orchestră de tip mozartian. De altfel, în jurul muzicii lui Mozart s-a construit

repertoriul acestui turneu întreprins, în prima parte, în Sudul Italiei, la Bari, apoi în Sudul Franței, la Agde.

La invitația Asociației „Musica e dintorni”, orchestra Filarmonicii a participat la Festivalul Internațional de Muzică Clasică „Musica tempora 1992”. În prima parte a manifestării au avut loc cursuri de înaltă perfecționare de dirijat, vioară, violoncel, pian, muzică de cameră etc., conduse de maeștri cunoscuți pe plan internațional. Cursul de dirijat a fost susținut de maestrul Remus Georgescu. Cursurile teoretice s-au desfășurat în paralel cu probele practice. Deci, orchestra a lucrat cu cursanții, dar a avut repertoriul pregătit și pentru partea a doua a turneului, pentru concertele simfonice. Unul din concerte a avut loc la Margherita de Savoia, sub bagheta tânărului dirijor italian Elio Orciuolo, avându-l ca solist pe violonistul italian Francesco d’Orazio. Celelalte trei concerte, dirijate de maestrul Remus Georgescu, au avut în program lucrări de Haendel, Rossini, Mozart. Ultimul concert, de la Monopoli (Bari), a beneficiat și de participarea unei soliste, Teresa di Bari, care a interpretat arii din operele lui Verdi și Puccini. Orchestra Filarmonicii din Timișoara s-a bucurat de o foarte bună primire, evoluția sa a fost urmărită de un public numeros, pretutindeni fiind subliniat, în programele de sală, faptul că Filarmonica din Timișoara se situează pe un loc de frunte în viața muzicală din România.

După Festivalul Internațional de Muzică Clasică din Italia, timișorenii și-au continuat drumul în Franța, la Agde, răspunzând invitației Asociației „Agde Solidarité Roumanie”. Pe malul mării, în cadrul manifestărilor „Les arts au soleil”, orchestra a susținut trei concerte, iar în prima seară a participat la un spectacol de sunet și lumină. Un public imens, internațional, ținând seamă de sezon și de locul desfășurării manifestărilor, a urmărit concertele orchestrei Filarmonicii timișorene, care au avut în program *Muzica apelor* de Haendel, *Concertul nr. 3 în Sol major pentru vioară și orchestră* de Mozart, solistă Luminița Burcă, *Mica suită de cântece și dansuri vechi din Banat* de Remus Georgescu și *Mica serenadă* de Mozart. Au fost acordate multe bisuri, constând în uverturi. După acest turneu, care a început în 23 iulie și s-a încheiat în 12 august a. c., se poate spune că, peste tot, timișorenilor li s-a făcut o primire extraordinară. Ca umare, există promisiuni pentru invitații și la festivalurile viitoare. Felicitări și succes în noua stagiune!

Maria MĂRGINEANU – *Renașterea bănățeană*, 2 septembrie 1992

Sur le chemin du retour vers la Roumanie, Maître Rémus Georgescu a adressé une lettre à M. Dominique Anache pour lui témoigner ses émotions et ses espoirs après leur séjour parmi nous en ce mois d'août 92.

Compte tenu de la quantité de messages à transmettre à de nombreux Agathois, il a demandé à L'AGATHOIS de publier cette lettre. Ce qu'il fait aujourd'hui avec plaisir.

„Le 10 août 1992, cher Dominique,

Avant de quitter la France, je voudrais t'envoyer ces quelques lignes que j'écris dans l'autocar qui nous conduit vers notre pays.

Un grand français avait dit «Tout homme a deux pays: le sien et puis la France»; je crois que c'est vrai parce que, durant notre séjour à Agde, nous n'avons pas eu, ni même pour un instant, le sentiment d'être parmi des étrangers. Votre accueil nous a profondément ému.

Mais en même temps, nos amis Agathois doivent savoir, eux aussi, qu'à Timisoara, ils seront toujours chez eux, entourés d'amis dévoués qui les attendent et qui les aiment.

Nous n'oublierons pas notre arrivée à Agde, le 1er août, peu avant minuit, après le dernier concert que nous avons donné au Sud de l'Italie le soir du 31 juillet et après un voyage de 24h.

Je crois qu'il n'y a pas beaucoup d'orchestres qui auraient accepté de jouer devant le public dans de telles conditions: marqués de fatigue, en tenue de voyage...

Je suis sûr que s'il s'agissait d'un imprésario qui aurait exigé de nous un tel effort, nous tous, nous l'aurions refusé!

Mais puisque nous savions que c'étaient nos amis qui nous attendaient depuis quelques heures, les mêmes amis qui nous ont accueillis l'année dernière, nous avons tous oublié la fatigue, la chaleur.

Un peu d'eau de la fontaine „La Belle Agathoise” a suffi pour nous rafraîchir et nous avons joué avec un plaisir, avec une joie jamais ressentis auparavant. La joie a été encore plus grande au moment où, à la fin du petit concert que nous avons donné, nous avons offert à nos amis français la surprise de l'hymne agathois, spécialement orchestré par moi pour cette occasion-là. Ce concert en plein air, restera pour nous tous un souvenir inoubliable.

A propos de ce bel hymne que nous avons eu le privilège de jouer à la fin de nos concerts à Agde: je serais heureux si, dans l'avenir, on pouvait l'enregistrer avec le concours de la chorale d'Agde que j'ai eu le plaisir d'écouter l'année dernière. Peut-être ce serait possible l'année prochaine.

Et pourquoi pas, on pourrait jouer ensemble aussi des œuvres vocale-symphonique du répertoire universel.

D'ailleurs, je serais heureux d'inviter cette chorale à Timisoara pour plusieurs concerts.

Car je sais qu'il n'existe pas un autre domaine d'activité spirituelle qui puisse réunir les gens, les maintenir sous le charme, les faire vibrer à l'unisson plus que la musique.

Cette solidarité humaine, aussi à travers la musique, c'est peut-être un de nos plus grands espoirs.

Nos concerts qui sont une timide réplique aux admirables gestes humanitaires de l'association Agde-Solidarité-Roumanie ont le même but: mieux se connaître, autant par la culture que par des contacts diverses.

Je ne puis terminer cette petite lettre avant d'adresser nos remerciements, au nom de tous les musiciens de l'orchestre, à tous ceux qui nous ont entouré de leur amitié, de leur dévouement, à toi encore, aux maires d'Agde, de Sète, de Gruissan, à tous ceux grâce auxquels ces contacts ont été possibles.

En espérant le plaisir de vous revoir bientôt, croyez à l'expression de mes sincères et dévoués sentiments.

Je t'embrasse, Rémus".

L'Agathois, 4 septembre 1992

GÂNDURI DESPRE REMUS GEORGESCU

Pentru a defini o personalitate în întreaga ei complexitate, este necesară reliefaarea tuturor fațetelor ce o compun; vorbind despre maestrul Remus Georgescu, trebuie să ne referim la dubla sa ipostază de compozitor și dirijor, despre care, cei ce au colaborat direct cu d-sa, sunt cei mai în măsură să-și exprime opiniile. Compozitori ale căror lucrări au căpătat contur sonor sub bagheta sa, interpreți care au cântat partituri scrise de dânsul sau soliști care, alături de dirijorul Remus Georgescu, au conferit interpretări de referință

unor creații din marea literatură universală. Și toți aceștia au numai cuvinte de prețuire la adresa calităților muzicianului și omului Remus Georgescu.

Compozitorul Ștefan Niculescu, spre exemplu, a colaborat cu Remus Georgescu la două prime audiții: Simfonia a II-a *Opus Dacicum* și Simfonia *Cantos*. „Remus Georgescu este unul dintre cei mai competenți șefi de orchestră în domeniul muzicii contemporane. Artist complex, pentru că este, deopotrivă, și un înzestrat compozitor, el are astfel un acces «dinăuntru» la înțelegerea creației muzicale de astăzi. Aplaudat pe mari scene europene, ca, de pildă, la festivalurile internaționale de muzică nouă de la București, Roma, Bordeaux, Valencia etc., unde, printre altele, a interpretat și simfonia mea *Opus Dacicum*, Remus Georgescu este astăzi o prezență internațională benefică pentru cultura muzicală românească”.

Prin anii '60, basul Pompei Hărășteanu își începea ucenicia în muzica vocal-simfonică sub îndrumarea dirijorului Remus Georgescu – de fiecare dată își amintește cu dragoste acel început al unei cariere bogate în realizări, în care, totdeauna, și-au găsit loc concertele susținute la Timișoara sub bagheta maestrului care l-a învățat cum se cântă acest gen de muzică, ce înseamnă o frază, expresia conferită ductului melodic, care sunt elementele stilistice ale diferitelor epoci și compozitori. *Mathäus Passion* și *Oratoriul de Crăciun* de Bach, *Missa Solemnis* și *Simfonia a IX-a* de Beethoven, oratorii de Händel și Haydn, *Requiem-ul* și *Missele* mozartiene, *Requiem-ul* de Verdi, *Stabat Mater* de Rossini – sunt doar câteva titluri înscrise în repertoriul abordat la Timișoara. Cu trei decenii în urmă, Pompei Hărășteanu debuta, sub bagheta sa, într-o lucrare mozartiană. „Mă înclin cu pioșenie și recunoștință în fața marelui maestru care mi-a îndrumat pașii în dificila sarcină a cântului. Știam că mă poate învăța și îndruma - exigența și severitatea față de mine m-au speriat, dar astfel am ajuns la bune rezultate artistice. Pentru acest muzician, dirijor și compozitor, am numai gânduri frumoase. La 13 octombrie 1984 am cântat, în primă audiție, în oratoriul *Ecouri* de Remus Georgescu – aici, ca și în *Cântecul străbunilor*, se reliefează marele său talent de compozitor, recunoscut de toți cei prezenți, atunci, în sală, printre care personalități ale vieții noastre muzicale – Wilhelm Berger, C. Bugeanu, Petre Codreanu, A. Hoffmann etc. Între noi s-a creat în timp, o legătură sufletească puternică; privind agenda concertelor pe care le-am susținut în țară, am constatat că mare parte din ele s-au desfășurat la Timișoara, alături de dirijorul Remus Georgescu, cu care, de altfel, am efectuat și turnee în Italia. E un om de o cultură deosebită, un mare cunoscător al istoriei muzicii, un exemplu de om în adevăratul sens al cuvântului”.

Aceeași caldă prețuire se regăsește în cuvintele sopranei Sanda Șandru, care, cântând în oratoriul *Anotimpurile* de Haydn, într-o seară de Crăciun, în orașul său natal Timișoara, a trăit, cu adevărat, clipe de neuitat – „dirijorul Remus Georgescu știe ce să ceară unui interpret, este exigent, dar, în același timp, simți că te ajută și menajează vocile. O mână sigură, coordonând cu fermitate orchestra, corul și soliștii, un dirijor alături de care te simți bine, îți dă siguranță și te face să cânti cu plăcere. Ar mai fi ceva – este deosebit de amabil, de prevenitor în relațiile cu interpreții aflați în scenă, ceea ce reprezintă o mare calitate pentru un șef de orchestră”.

Amintiri și gânduri care fixează personalitatea muzicianului în memoria și sufletul celor cu care colaborează, determinându-i să revină cu bucurie pe scena timișoreană pentru a cânta împreună pagini de muzică adevărată.

Anca FLOREA – *Corespondențe spirituale*, pr. II, ora 14.15,
Emisiune Radio București, 16 decembrie 1992

ARTE

COMPOZITORUL MARCEL LANDOWSKI A APLAUDAT CONCERTUL FILARMONICII „BANATUL”

În antiteză cu titlul *Leçons des tenebres* al uneia din lucrările lui Marcel Landowski cuprinse în concertul organizat săptămâna trecută, la Biserica romano-catolică din Piața Romanilor, de către Filarmonica „Banatul” în colaborare cu Centrul Cultural Francez și Editura Muzicală „Salabert” - Paris, acest eveniment ar putea fi intitulat *Lecții ale luminii*, pentru că lumina hieratică și caldă a creat muzica sub bolțile bisericii și sub bolțile sufletului celor ce ascultau.

Concertul în sol minor pentru orgă și orchestră de Francis Poulenc a fost prima lucrare prezentată: acordurile orchestrei sugerau parcă întreagă seninătate a cerului verii, iar orga puncta accente de melancolie, bucurie, neliniște, într-o stranie combinație. Au urmat apoi două lucrări ale compozitorului Marcel Landowski. În *Adagio Cantabile pentru oboi, corn englez, percuție și orchestră de coarde* (prima audiție). Sunetului compact al partidei de coarde i se suprapunea cel al oboiului, cornului englez și vibrafonului rezultând astfel două planuri în auditiv, la nivele diferite, alimentându-se reciproc și contopindu-se uneori, ca într-un vag ecou, senzație amplificată și de revenirea în cea de-a treia parte a lucrării la *Adagio-ul*

începutului. *Leçons des tenebres* constituie, după chiar autorul lor „un triptic ce se va încerca să fie, prin limbajul său muzical, o muzică a pătimirii”.

Piese din concert au beneficiat, fiecare, de o interpretare de excepție: Steliana Calos, organistul Jacques Taddei (Franța), violoncelistul Dominique de Villiencourt (Franța), Pompei Hărășteanu, orchestra și corul Filarmonicii „Banatul”, sub bagheta maestrului Remus Georgescu, și respectiv, Diodor Nicoară. În sprijinul aprecierii de „interpretare de excepție” vin și cuvintele compozitorului Marcel Landowski, prezent la concert. „Orchestra este foarte bună, mai ales partida de coarde, iar maestrul Georgescu este un muzician de excepție care știe să imprime interpretării și căldură și fermitate. Mi-a plăcut mult acustica acestei biserici. Cei doi soliști români au voci foarte bune, iar corul este un cor serios și solid”.

Daniela BOTA – *Renașterea bănățeană*, 24 martie 1993

LES LEÇONS DE TÉNÈBRES DE LANDOWSKI

Pendant dix ans, de 1966 à 1975, Marcel Landowski (né en 1915) fut directeur de la musique au ministère des affaires culturelles. Il est l'homme à qui nous devons le renouveau de la musique en France : création d'orchestre de région, réorganisation des conservatoires, etc. De plus, ce fut l'époque bénigne de l'exil volontaire de Pierre Boulez, qui ne supportait pas que la direction de la musique soit entre les mains d'un compositeur aussi <<réactionnaire>>. (Tout récemment, Landowski a encore lancé l'association Musique nouvelle en liberté, pour la diffusion de la musique contemporaine, sans exclusive.)

Mais, pendant ces dix années, le travail fourni par Marcel Landowski l'empêcha de se livrer à la composition. Avant 1967 il avait écrit de nombreuses œuvres – dont l'opéra *Le Fou*, qui nous est revenu, cette saison, de Saint-Petersbourg, en russe ! – En 1976 il s'est remis à la composition, avec la *Messe de l'aurore* (dont il existe un bel enregistrement chez Erato). En 1991, l'ARIAM d'Ile-de-France (qui est l'organisme régional de promotion de la musique) lui commanda une œuvre pour le Forum des orgues d'Ile-de-France. Ce furent le *Leçon de Ténèbres*, que voici dans un disque enregistré à... Timisoara, par des interprètes tous roumains à l'exception du violoncelliste solo, Dominique de Villiencourt et l'organiste, Jacques Taddei. Un disque dont on a du mal à démêler l'écheveau des coproducteurs : le jeune label Chamade, l'éditeur Salabert, l'ARIAM d'Ile-de-France, un mystérieux

<<Cyprès>>, le <<soutien>> du conseil régional d'Ile-de-France et du Centre culturel français de Timisoara...

Qui qu'il en soit, le disque existe, et il est d'une immense beauté. Ces *Leçon de Ténèbres* sont peut-être l'œuvre la plus forte et la plus profonde que Landowski ait écrite. Dans la lignée à froid du *Stabat Mater* de Poulenc et de la *Passion selon saint Luc* de Penderecki : une déploration intense de la soprano, de la basse, du hautbois et du cor anglais, avec de belles envolées de violoncelle, des effets spectaculaires de chœurs, de l'orchestre, de l'orgue et des percussions, généralement dans le registre grave. Avec des coups de boutoirs qui vous enfoncent le cœur et le chant de la désolation divine qui ouvre l'âme.

Landowski réalise une dramatisation poignante des textes de Jérémie, sans jamais vester dans l'opéra. L'inspiration en demeure toujours religieuse, renforcée ici et là par des échos de plain-chant, et elle est soutenue de bout en bout, dans une continuité parfaite. C'est là un authentique chef d'œuvre de la musique religieuse de ce siècle. Et on l'a bien compris à... Timisoara, où la soprano Steliana Calos, la basse Pompei Harasteanu, les Chœurs et la Philharmonie du lieu, sous la direction de Remus Georgescu, en donnent une interprétation d'une magnifique intensité.

En complément l'Adagio cantabile écrit peu après par Landowski pour l'Orchestre national de Lille, où l'on retrouve, mais sans l'arrière-plan sacré, le même ton et les mêmes couleurs d'orchestre avec solos de hautbois et cor anglais.

Hervé PENNVEN – **Présent**, 8 mai 1993

„TIMISOARA MUSICAL” EN APOTHEOSE „JEANNE AU BUCHER”, DE ARTHUR HONEGGER DANS UNE INTERPRETATION INSPIRÉE

Jeanne d'Arc, célèbre héroïne française, surnommée la Pucelle d'Orléans, a également inspiré écrivains et musiciens. Des gens célèbres ont lié leur nom à celui de Jeanne, mais Paul Claudel et Arthur Honegger ont conquis et continuent de dominer la création vocale et symphonique. La présentation de l'Oratorio, mis sur scène grâce au Centre Culturel Français de Timisoara, avec pour invités exceptionnels le metteur en scène Jean Négroni et les acteurs Corinne Tasset et Roger Mollien, arrivés de Paris, sous la baguette de Remus Georgescu, a fait crouler le vendredi soir la salle Ion Vidu sous le public. Ecrite

pour récitants, solistes, chœurs et orchestre, la pièce est un monument musical travers  par un souffle tragique, pourtant susceptible de chaleur et de lyrisme et qui rendait hommage, le 24 mai aux 562 années écoulés depuis son chatiment, à l'hérétique, à l'envoyée du Diable, à la jeune héroïne qui – dans sa pureté – n'avait désiré que la libération du peuple français.

L'œuvre de Honegger est simple, ample, et recèle d'incalculables trésors musicaux. Les invités français auxquels se sont joints Marius Iuliu Mare et, dans une harmonie parfaite, les sopranes Adriana Mestes de Iasi, Teodora Ciucur et Lucia Popa-altos, Angelin Oala-basse, de Timisoara, et le ténor Nicolae Andreescu de Bucarest, ont donné une interprétation de marque aux moments essentiels de la vie et de la fin tragique de Jeanne d'Arc. Le chœur de la Philharmonie de Timisoara et celui de Philharmonie Enescu, dirigés par les chefs d'orchestre Didior Nicoara et Valentin Gruescu, ainsi que le chœur d'enfants du Lycée de musique „Ion Vidu” préparé par le professeur Maria Gyuris, se sont harmonisés d'une admirable manière.

Bien accordé et bien dosé, l'orchestre a fait preuve d'une grande maturité artistique, maître Remus Georgescu s'est surpassé en dirigeant l'énorme ensemble avec un art sans emphase et sans vaine extériorisation théâtrale. Le spectacle mis en scène par Jean N groni a capté la salle, l'amour et la vérité, l'amour et la vérité ont triomphé, et la Philharmonie Banatul a ajouté encore un feuillet d'or à l'album de sa prodigieuse activité.

Prof. Mihai Sorin LAZ R – *Rena terea b n  ean *, 25 mai 1993

INTERVIU

- **Stima i oaspe i, bun venit la Timi oara! Maestre Jean N groni, domni oara Nicolle Otto, directoarea Centrului Cultural Francez din Timișoara, fiind prevenită din timp de eveniment, a luat legătura cu Parisul, cu editura „Laver”, care a făcut un tur de orizont pentru a se opri asupra celor care aveau să participe la deja recunoscutul festival muzical din Timișoara. Sor ii au căzut asupra ...**

- DA, spre marea mea satisfac ie  i bucurie, am aflat că voi fi unul dintre invitați, urm nd a-i afla şi pe ceilal i doi. Trebuie să recunosc că nu a fost a a de u or să alege pe cei mai buni dintre cei buni. Mai mult, textul pretinde o prezen  scenică deosebită, pe de o parte o adevărată Jeanne, care să trăiască din plin toată metamorfoza prin care trece eroina, pe de alta un Dominique care să rezolve legătura dintre soliști, cor  i orchestră.

- **Și în felul acesta s-a ajuns..**

- Da, la Corinne Rasset și Roger Mollien de care sincer mă bucur că au fost aleși.

- **Îmi permit o întrebare, poate banală: Cum ați acceptat această ofertă care cere un travaliu așa de mare?**

- Pentru moment nu găsesc cuvintele cele mai potrivite. Când stau și mă gândesc că se va prezenta spectacolul în limba franceză în România, îmi dau seama că a fost o aventură din partea mea, o aventură foarte mare, ținând cont de acea desfășurare enormă de forțe umane...

- **Cum privește regizorul Jean Negroni punerea în scenă a unei piese în mișcare, comparativ cu derularea unui spectacol-concert?**

- O! Piesa se regizează în timp, se fac retușări, modificări, pe când la un spectacol cu Jeanne d'Arc, timpul este limitat, regizorul purtând toată responsabilitatea.

- **Se pare că dintre contemporani, sunteți foarte apropiat de Paul Claudel.**

- Este foarte adevărat. Dar vă rog să rețineți: mă simt atras de opera sa, dar ceea ce m-a făcut să lucrez la acest oratoriu este faptul că pur și simplu ador lucrarea, pentru că este o extraordinară conlucrare între textier și compozitorul Arthur Honegger.

- **Cum considerați că s-a încadrat ansamblul în viziunea regizorului?**

- Aș putea spune multe, dar încerc să mă rezum la cât mai puțin, concis. De la început am fost plăcut impresionat atât eu cât și colegii, de gentilețea și ospitalitatea oamenilor cu care am luat contact, am sesizat că de fapt prin modul în care lucrează, știe și obține tot ce dorește de la cei cu care lucrează, ceea ce este foarte mult în artă.

- **Uitând pentru o clipă de muzică, v-aș ruga să-mi împărtășiți impresiile dv. despre orașul gazdă al Festivalului.**

- Este un oraș superb, care mă face să mă gândesc la marile orașe prin care am fost în Italia, Austria. Este un oraș construit în grădini cu o arhitectură admirabilă, veche, care se îngemănează cu una în stil modern.

- **Frumoasa și talentata Corinne Tasset ce ne-ar putea mărturisi despre vizita la Timișoara?**

- Mai întâi, mulțumesc pentru invitație, iar bucuria de a o interpreta pe Jeanne d'Arc, de a colabora cu acest valoros ansamblu artistic condus de un dirijor cu atâta prestanță, ca maestrul Georgescu, a fost dublată de plăcerea cu care am privit armonia în care trăiesc oamenii, frumusețile orașului dv. și

îndrăznesc să afirm că oamenii aceștia au dreptul la tot ce este mai frumos și mai bun. Mă reîntorc la Paris cu amintiri plăcute.

- Actorul și în același timp baritonul Roger Mollien ne poate dezvălui taina alegerii sale în rolul lui Dominique?

- Întrebarea mă onorează, deoarece pot afirma că am făcut echipă cu maestrul Negroni sub mâna lui Jean Vilari, la Teatrul Național Popular din Paris. Aici, m-au cuprins emoțiile fiind la prima vizită în Timișoara. Cât privește alegerea, ea se datorează faptului că sunt capabil să urmăresc și partitura muzicală, lucru foarte important pentru noi.

- Vă mulțumesc pentru amabilitatea acordării acestei întrevederi, vă doresc succes și vă invit să reveniți la Timișoara.

- Voi reveni oricând cu plăcere, mă simt foarte bine la Timișoara (Roger Mollien). Salut locuitorii acestui minunat oraș, mă reîntorc la Paris, dar iau cu mine și puțin din farmecul Timișoarei (Corinne Tasser). Spectacolul și zilele petrecute aici alături de formațiile cu care am colaborat le voi păstra ca o plăcută amintire și-mi doresc și alte colaborări cu Remus Georgescu de care mă simt puternic atașat. Pe curând, Timișoara... la revedere! (J. Negroni)

Prof. Mihai Sorin LAZĂR – *Renașterea bănățeană*, 31 mai 1993

ONORÂND MUZICA ROMÂNEASCĂ, DAR ȘI PE CEA UNIVERSALĂ CÂTEVA CONSIDERAȚII PE MARGINEA RECENT ÎNCHEIATEI STAGIUNI A FILARMONICII „BANATUL”

Intenția unei abordări exhaustive a stagiunii de concerte în spațiul limitat, pus la dispoziție, nu ar permite categoric decât o eventuală dare de seamă, o „listare” seacă și nerelevantă de date, titluri și nume fără a le cunoaște în context. De aceea, din noianul liniilor de forță care au dat contur și personalitate stagiunii recent încheiate, mă voi limita la două aspecte, fără îndoială importante, fiindcă fiecare sunt purtătoare de imagine globală, asemenea cioburilor holografe, unul din domeniul repertorial și altul din cel al interpretării.

Îngrijorarea pe care o afișează presa bucureșteană (inclusiv aici și emisiunile de actualitate muzicală de la radio și televiziune) ea fiind, din păcate, singura consecvență în ilustrarea vieții muzicale pas cu pas, cu privire la soarta nefericită a creației moderne și contemporane, în general, și a celei românești – în special, în perioada post revoluționară, nu are temei. Informațiile pe care le

obțin din provincie sunt aleatoare, superficiale, adesea de „mâna a doua”, de unde și ușurința cu care „se trag” concluzii generalizatoare care nu de puține ori offensează munca și eforturile care se fac.

Filarmonica „Banatul” și-a onorat cum se cuvine îndatoririle pe care știe că le are, fără să i le sufle cineva, față de muzica românească, iar acest lucru se traduce, în stagiunea încheiată, ca și în anii precedenți, prin prezența în repertoriu a unor lucrări de amploare simfonică și să amintim aici: „Balada Unirii” pentru cor și orchestră de Nicolae Boboc, „Patimile martirilor” – requiem pentru soliști, cor și orchestră de Bujor Hoinic, „Patimile și Învierea Domnului” – Oratoriu bizantin de Paști de Paul Constatinescu, Concert pentru violoncel și orchestră de Pascal Bentoiu, „Ipostaze 2” pentru clarinet și orchestră de Adrian Iorgulescu, la care se adaugă și multe titluri semnate de George Enescu, Remus Georgescu, Sabin Drăgoi. Acestora li se alătură o serie de lucrări în genul muzicii de cameră, multe în primă audiere absolută și reprezentând tână generație de compozitori (Dan Dedi, Violeta Dinescu, Doina Rotaru, Mihaela Stănculescu, Irina Hasnaș ș. a.). Dacă mai menționăm aici și piesele corale executate, inclusiv dublul medalion omagial „Sabin Drăgoi” și „Nicolae Ursu”, avem o imagine completă asupra repertoriului românesc abordat. În treacăt fie menționat și faptul că numai în cadrul Festivalului „Timișoara Muzicală” (13-27 mai 1994) au fost programate aproape 40 de titluri românești, și asta fără ca cineva să impună acest lucru.

În ce privește muzica secolului XX, o regăsim de-a lungul stagiunii repartizată cu parcimonialitatea necesarului echilibru în simfonicele săptămânale: I. Stravinski, D. Milhaud, R. Strauss (cu un program - medalion), S. Prokofiev, B. Britten, A. Schibler, A. Honegger, M. Ravel, H. Dutilleux, C. Orff, J. Sibelius și lista ar putea continua, dar și în programele de muzică de cameră și încă cu o frecvență și densitate mai mare.

Cel de al doilea aspect pe care aș dori să-l relev se referă la oaspeții colaboratori ai orchestrei: dirijorii. Prin plecarea lui Petru Oschanitzky, orchestra timișoreană a rămas numai pe umerii dirijorului Remus Georgescu care, firește, nu-și poate asuma întreaga activitate a orchestrei, angajarea unui nou dirijor însă, nu e tocmai o problemă ușoară. Testarea celor care ar putea aspira pentru obținerea unei investiții în funcție, cere timp și analiză atentă. Nu îmi propun să stăruiesc asupra acestor probleme în cele ce urmează, ci strict asupra faptelor consumate.

Rularea așadar a unui număr sporit de cavaleri ai baghetei la pupitrul Filarmonicii timișorene ne-a adus adesea satisfacția unor împliniri artistice. Și aș începe cu (încă) tinerii ex-timișoreni Gheorghe Costin (azi la Filarmonica din

lași), Cristian Neagu (angajat la Filarmonica din Arad) și Tamas Vesmas (stabilit în Noua Zeelandă) ale căror programe au strălucit prin acuratețea intuiției stilistice și precizia germanică a demersului lor dirijoral. Oaspeți de peste hotare, precum Jurgen Bruns (Germania), Tateo Nakajima (Canada), Alexis Hauser (Austria), Melvin Margolis (S. U. A.), Wolfgang Grohs (Austria) și-au creat din concertele lor un eveniment artistic, fiecare în felul lui. Unii au fost mai modești în pretenții: Friedemann Riehle și Adam Kalbfuss (Germania), Paolo Manetti (Italia) dar am asistat și la evoluții de adevărați maeștri ai baghetei: Horia Andreescu, I. Ionescu – Galați, Nicolae Moldoveanu, Dumitru Goia (Republica Moldova), Klaus Donath (Germania). Regret imposibilitatea detalierii, nu însă și a unor omisiuni.

Ioan TOMI – *Renașterea Bănățeană*, 6 iulie 1994

CRONICĂ DE CONCERT

ENERGIILE TIMPULUI MUZICAL

Pentru cei ce au făcut sala plină vineri la filarmonică, timpul psihologic al unei seri comune, pândită de plictis, s-a substituit cu neobișnuite energii ale timpului muzical.

Caracterul apolinic al *Concertului în Re major pentru vioară și orchestră* de Beethoven, în care violonistica lui Ștefan Ruha ne face părtași de decenii în șir la intense trăiri ca și la intime compromisuri, a prelungit așteptarea colosalelor dezlănțuiri de forțe în *Sărbătoarea primăverii* de Igor Stravinski. Suita de balet *Le sacre du Printemps*, subintitulată *Tablouri ale Rusiei păgâne*, a avut o singură cădere. La premiera din 1913, de la Paris. Din anul următor și până astăzi *Sărbătoarea primăverii*, cea mai atotcuprinzătoare lucrare muzicală a secolului XX, manifestă o atracție magnetică, trezind energii chiar și în subconștientul ascultătorului neavizat, prin gravitatea telurică a sonorităților. Și totuși noutatea muzicii nu stă în orchestrație și efecte timbrale ci în entitatea muzicală. Muzica acestui balet „preistoric”, inspirat din riturile păgâne ce căutau să facă prielnică venirea primăverii, este de fapt un rezumat a milenii de cântec și ritm: scări muzicale rudimentare, pentatonice, polimodalisme sau abolirea tonalității: ritmul capătă valoarea sa constructivă primară. Încercări succesive de punere în scenă a baletului au eșuat în fața energiei discreționare a muzicii absolute.

Interpretarea acestui vast tablou sonor de către orchestra Filarmonicii „Banatul”, căreia i s-a impus cu insistență din partea publicului bisarea finalului, atrage atenția că ne aflăm în fața unei orchestre mature, în același timp mult întinerită, deci de perspectivă.

Viziunea dirijorală a maestrului Remus Georgescu, aflat la pupitru, a pornit de la vocația pentru orizonturile largi ale entității sonore, spre ordonarea unei mase de forțe orchestrale, colosală. De la fagotul în supraacut sau candoarea flautului în „sol”, la omogenitatea partidelor de suflători supradimensionate, percuția dominatoare, adăugându-i-se „bateria” instrumentelor cu coarde, dirijorul a impus un ritm interior unic celor aproape 100 de muzicieni. Viori scăpate „în pauză” e doar lipsa de experiență a câtorva tineri.

Abordarea lucrării, cu doar patru zile de repetiții, ca și restul concertelor din această lună, ne asigură de o stagiune de nivel european la filarmonică.

Ovidiu GIULVEZAN – *Timișoara*, 1 noiembrie 1994

SURPRIZA CEA MAI PLĂCUTĂ A SEZONULUI

Categoric, până acum, surpriza cea mai plăcută a sezonului concertistic a fost audierea în premieră absolută a operei *De Profundis* de Remus Georgescu, în interpretarea Filarmonicii de Stat „Banatul” Timișoara, sâmbătă 17 decembrie, avându-l pe autor la pupitrul dirijoral. Atât concepția, cât și structura operei au dat dovadă de o prelucrare și finisare minuțioasă a detaliilor, lăsând o impresie de ansamblu bine încheată. Cele șapte părți din care este compusă nu au fragmentat, ci au întregit și au completat tabloul final, impresia pe care a redat-o fiind aceea de frumusețe absolută, intangibilă, a sufletului omenesc. Variațiile senzitive care l-au inspirat pe compozitor au fost consemnate succesiv, evoluând spre un final, lăsat intenționat deschis pentru un nou început. Aceasta denotă o concepție filozofică de ciclicitate, aplicată de data aceasta la amintiri și impresii culese și sedimentate în decursul unor ani care cu ocazia aceasta răbufnesc aici în melodii, în expresii când de o finețe dantelată, când temperamentale.

Ceea ce autorul a reușit să creeze este o muzică frumoasă, ceea ce ne-a dat certitudinea că acestei premiere, sigur îi vor urma o serie întreagă de reprezentații, care vor îmbogăți auditoriul, sensibil la valorile estetice. Dl. Remus Georgescu ne-a oferit zbuciumul unor ani, minuțios prelucrat într-o

capodoperă, de care suntem și noi timișorenii mândri, deoarece *De Profundis* s-a născut pe meleagurile noastre.

Margareta PELI – **Vest Matinal**, 21 decembrie 1994

ASEARĂ, LA SALA „CAPITOL” FESTIVALUL FILARMONICII A ÎNCEPUT ÎN FORȚĂ

Cu peste 200 de oameni pe o scenă special construită, a XX-a ediție a Festivalului „Timișoara Muzicală” a început aseară, la ora 19, la Filarmonica „Banatul”, în fața unei săli arhipline. Într-o atmosferă încinsă, primul concert simfonic al festivalului, pe lângă impresionanta desfășurare de forțe artistice reunite sub bagheta maestrului Remus Georgescu, a demonstrat un profesionalism indiscutabil. Am ascultat vrăjiți Beethoven și Mahler.

La final s-a aplaudat aproape 10 minute, răspunsul soliștilor nelăsându-se așteptat. Unii dintre aceștia au bătut mărunt din picioare...

Mihai Claudiu CRISTEA – **Timișoara**, 13 mai 1995

„TIMIȘOARA MUZICALĂ” LA FILARMONICĂ

Festivalul „Timișoara muzicală” se derulează și pe scena Filarmonicii „Banatul”. Concertul de deschidere, într-un cadru festiv și cu o sală plină, l-a avut ca dirijor pe maestrul Remus Georgescu, invitații de onoare fiind reputatul pianist Dan Grigore, soprana Adriana Mesteș și mezzosoprana Steliana Calos. A fost uimitor cu ce putere de concentrare și de convingere, maestrul Remus Georgescu a reușit să stăpânească și să conducă întregul aparat orchestral și cele două coruri reunite, al Filarmonicii din Chișinău și al Filarmonicii din Timișoara (dirijori Veronica Garștea și Diodor Nicoară), reușind să redea mesajul muzical până în cele mai mici detalii.

Sala „Studio” a Liceului de Muzică „Ion Vidu” a găzduit concertul coral *a cappella* sub bagheta lui Diodor Nicoară. Concertul a cuprins lucrări din literatura românească, manifestarea bucurându-se de prezența măștrilor Nicolae Boboc, Remus Georgescu, Vasile Spătărelu, Stelian Olariu. Programul a fost susținut cu o deosebită grijă pentru intonație, omogenitate, subtilități

interpretative, dirijorul Diodor Nicoară găsiind modalitatea potrivită pentru a exprima caracteristica și atmosfera lucrărilor. Recitalul de orgă susținut de Alesandro Passuelo (Italia) a oferit publicului momente de interpret, deși tânăr ca vârstă, matur în gândire, cu o tehnică dusă până la virtuozitate, și un simț al registrației demn de invidiat. De un real profesionalism au dat dovadă și protagonistele integralei sonatelor pentru vioară și pian de E. Grieg - Luminița Burcă și Manuela Mihăilescu, oferind publicului o seară de veritabilă muzică de cameră, așa cum de mult nu am mai auzit. Se remarcă nivelul calitativ foarte ridicat, și o mare frecvență a publicului, cu săli pline. În Timișoara se simte că e festival.

Astăzi, în sala „Capitol”, după o zi de întrerupere, va avea loc un concert simfonic avându-i ca protagoniști principali pe dirijorul Jean François Antonioli și pianistul Rudolf Kehrner. Programul se anunță a fi extrem de interesant : F. Busoni - *Lustspiel ouverture*, S. Prokofiev – *Concertul nr. 1 în Re bemol major pentru pian și orchestră*, G. Enescu – *Rapsodia română nr. 2* și S. Prokofiev – *Suita scită op. 20*. Deși atât Jean François Antonioli cât și Rudolf Kehrner sunt cunoscuți publicului timișorean, poate ar fi nimerit să amintim totuși câteva amănunte biografice. Personalitatea lui J. F. Antonioli este complexă – atât ca pianist, cât și ca dirijor, se bucură de un renume internațional. În acest sens, amintim concertele și recitalurile susținute în importante centre europene, apoi în Israel, Canada, S. U. A., bogata discografie și, nu în ultimul rând, cursurile de măiestrie artistică de la San Giulio, sau clasa de virtuozitate la Conservatorul din Laussane.

Rudolf Kehrner a debutat târziu pe marile scene, însă aceasta se pare că a fost un lucru benefic carierei sale, deoarece a cucerit publicul prin maturitatea și profunzimea interpretării sale. Începutul adevăratei cariere, prin aceasta înțelegând turnee în țară și străinătate, pe renumite scene, a avut loc în 1961, anul câștigării unui important premiu la un concurs. Actualmente R. Kehrner este profesor la Viena. Prof. Iakov Zak spunea despre Kehrner: „Este un pianist de un talent rar. Cu abilitate depășește orice, reliefează cu sensibilitate cele mai mici detalii ale lucrărilor”. Cu marele pianist Rudolf Kehrner vom avea prilejul să ne reîntâlnim sâmbătă, în sala „Capitol” (ora 19,30), într-un recital ce va cuprinde lucrări din creația lui Fr. Chopin și Fr. Liszt.

Rodica ZEMAN – **Renașterea băcăneană**, 19 mai 1995

SIMFONICUL ORCHESTREI DIN CHIȘINĂU, RECITALUL ALEXANDRA GUȚU

După fiecare seară a Festivalului cred că spectatorul își spune: „mai bine nu se poate”. Și totuși, fără a trage concluzia că nivelul calitativ al concertelor este în creștere, pentru că nu încap termeni de comparație, cu fiecare concert sau recital simți că acesta va fi poate cel menit să-ți amintească de cea de a XX-a ediție a Festivalului Internațional „Timișoara muzicală”. Centenarul Carl Orff a prilejuit întâlnirea publicului timișorean cu orchestra Filarmonicii Naționale a Republicii Moldova din Chișinău, Corul Academic „Doina” al Filarmonicii din Chișinău, corul Filarmonicii „Banatul”, Corul de copii al Liceului de Muzică „Ion Vidu. Soliști au fost Adriana Mesteș, Bianca Luigia Manoleanu, Nicolaie Prescornițoiu, Marius Budoiu, Cristian Rudic. Programul a cuprins două lucrări semnificative *Catulli Carmina* și *Carmina burana*. Cel căruia i se datorează succesul acestui concert este, fără doar și poate, maestrul Remus Georgescu. Maturitatea gândirii sale muzicale s-a concretizat într-o gestică fermă, menită să imprime juste tempouri și acel suflu de care este nevoie pentru a obține participarea totală din partea interpreților. Extraordinara prestație a fost răsplătită de un public peste capacitatea sălii – s-a stat pe scări, în picioare, în hol, la ușile din curte – prin îndelungi aplauze răsplătite cu un bis. Miercuri în sala „Studio” violoncelista Alexandra Guțu a susținut un recital ce a cuprins L. v. Beethoven – *Sonata nr. 5 op. 102*; Cl. Debussy – *Sonata pentru violoncel și pian*, J. Brahms – *Sonata nr. 2 op. 99*. Cu o tehnică impecabilă, pusă în slujba discursului muzical, Alexandra Guțu a dat glas unor sonorități nebănuite, de o expresivitate deosebită, ce se bazează pe naturalețea și simplitatea frazării. Pianistul Dragoș Mihăilescu este un vechi partener de muzică de cameră al Alexandrei Guțu, cu care a efectuat turnee în țară și străinătate. Dialogul pian – violoncel s-a desfășurat într-o perfectă comuniune de sens. Din agenda zilei de mâine a Festivalului menționăm: concertul coral susținut de Corul de copii al Liceului de Muzică „Ion Vidu”, dirijor Maria Gyuris, sala „Studio” a Liceului de Muzică, ora 17, și, în aceeași sală, însă cu începere de la ora 19, un recital de acordeon, în colaborare cu Centrul Cultural Francez, susținut de Pascal Contet.

Rodica ZEMAN – *Renașterea băcăneană*, 20 mai 1995

La 29 septembrie, la Sala Palatului Național va avea loc concertul de inaugurare a stagiunii a 56-a a Filarmonicii Naționale.

În program – Simfonia nr. 2 în do minor „Resurrection” de Gustav Mahler, în interpretarea Orchestrei simfonice a Filarmonicii Naționale din Moldova, a Capelei corale „Doina”, a corului Filarmonicii „Banatul” din Timișoara. La pupitrul dirijoral se va afla maestrul Remus Georgescu. Soliste – Aurelia Ciobanu (soprană) și Natalia Kurbatova (mezzo – soprană).

Alegând pentru inaugurarea stagiunii această lucrare muzicală, în premieră absolută la Chișinău, organizatorii au dat dovadă de gust select și dragoste pentru publicul meloman.

Filarmonica se află în preajma unor evenimente marcante – 65 de ani de la formarea unor asemenea colective artistice de excepție ca „Doina” și Orchestra simfonică, fapt care va prilejui organizarea mai multor concerte jubiliare de mare interes.

Activând, începând cu această stagiune, într-o formulă structurală nouă, colectivul Filarmonicii contează pe susținerea și bunăvoința publicului, a lumii muzicale din republică.

Ana GHEORGHE – *Curierul de seară*, Chișinău, 14 septembrie 1995

VIAȚA MUZICALĂ

COMPASIUNE FAȚĂ DE AMĂRĂCIUNILE UMANITĂȚII SUFERINDE

Inaugurarea noii stagiuni la Filarmonica de Stat a fost grandioasă și cauza e programul ei monumental. Pentru prima dată la Chișinău a fost interpretată *Simfonia a doua*, în cinci părți, a lui G. Mahler, „Învierea”, pentru orchestră, soliști și cor. Această simfonie are o durată de interpretare de o oră și jumătate și este de o complexitate tehnică incredibilă, din punct de vedere stilistic e neobișnuită și reclamă dublarea numărului de orchestrați. Fiți siguri, stimați cititori, că e ceva nou pentru muzicanții noștri profesioniști.

Cineva a spus că marile descoperiri în știință au loc la intersecția diferitor compartimente ale ei. Această noțiune poate fi conferită convențional și moștenirii compozitorului Gustav Mahler, mai ales simfoniilor sale. Finalizând, într-un fel, punctul culminant al simfonismului romantic în bună tradiție austro-germană, Bernard Russel a scris: „Tigrii sunt mai frumoși ca oile. Însă epoca

clasică i-a ținut pe tigrii în cuști. Romanticii au nimicit cuștile și au admirat mărețele salturi, prin care tigrii au înghițit mielul”. Astfel, simfoniile lui Gustav Mahler au anticipat o nouă epocă stilistică în muzică – expresionismul, cu coliziile sale „universale”, cu avertizarea asupra tragediilor globale ale secolului nostru. De aici rezultă și durerea pentru oameni, „compasiunea pentru amărăciunile umanității suferinde...” emanate de muzica lui Mahler. Compozitorul întruchipează cu mare forță extatică, potrivit cuvintelor sale proprii, „marea întrebare: De ce ai trăit? De ce ai suferit? Oare, într-adevăr, viața e doar o imensă glumă sinistră?”

Interpretarea *Sinfoniei a doua* a lui Gustav Mahler urma să aibă loc pe scena Palatului Național, însă au trezit îndoieli parametrii acustici ai sălii: mai înainte, concertele simfonice, camerale erau aici foarte vulnerabile. Însă numărul dublu al interpreților a știut să umple spațiul sonor, evitând schimonosirile ce apar de obicei în timpul reverberației tehnice a sunetelor.

Laurii victoriei în acest concert urmează, desigur, să-i dăm dirijorului Remus Georgescu din Timișoara, care a putut într-un termen relativ scurt de repetiții să interpreteze această creație muzicală de anvergură. Orchestra a cântat cu uitare de sine, pasionată de fluxurile imaginative și sonore ale muzicii. În unele episoade, compozitorul a lăsat un loc neînsemnat pentru orchestră. De aceea, dirijorul a fost nevoit să apeleze la concursul unor instrumente care, împreună, au redat vigoarea muzicii. Partiția corală (a interpretat Capela „Doina” și Corul „Banatul” din Timișoara), redată în stil imnic, ocupă doar compartimentul final al simfoniei, ultimele patru părți ale căreia sunt interpretate în mod compact.

Partiția mezzo-sopranei e cea mai desfășurată în simfonie și ea a fost interpretată de cântăreața Natalia Kurbatov. Solista s-a integrat armonios universului sonor al compozitorului Gustav Mahler - sub aspectul gândirii, dinamismului, reconstituind atmosfera planării la mari altitudini a spiritului uman, trăsătură caracteristică a acestei muzici.

... A doua zi, corul din Timișoara (dirijor Diodor Nicoară) a interpretat la Sala cu Orgă compoziții de autori români: în prima parte - compoziții rituale, bisericești; în a doua parte - muzică laică. Corul din Timișoara a demonstrat în fața auditorilor certe virtuozități ale artei corale.

Efim TKACI – *Curierul de seară*, 14 octombrie 1995

**VINERI SEARA, PENTRU PRIMA OARĂ ÎN CONSTANȚA,
MAESTRUL REMUS GEORGESCU ÎMPREUNĂ CU ORCHESTRA
SIMFONICĂ VOR INTERPRETA BRITTEN**

UN CONCERT LECȚIE

Șef de orchestră și director al prestigioasei Filarmonici timișene, Remus Georgescu este astăzi una dintre cele mai reprezentative personalități ale artei românești. Presa de specialitate din țară și din străinătate este unanimă în a aprecia „capacitatea sa de comunicare cu orchestra – un adevărat spectacol”, „uluitorul său simț ritmic”, „echilibrul perfect, pe care îl realizează între marile articulații ale formei și rafinamentul detaliului”, considerându-l „un maestru al baghetei”. În cea de a doua parte a interviului, dirijorul Remus Georgescu ne-a relatat următoarele:

„După plecarea mea din Constanța a urmat o perioadă «de căutări». Prin anii 1959-1960, în urma unui concurs la Filarmonica din Sibiu, am fost declarat reușit, ca, după trei luni de zile, din același motiv (politic) să nu mi se mai prelungească contractul, deși orchestrele erau profesionale. Din 1960, am reușit să găsesc un director de filarmonică ce și-a asumat riscul să mă ia sub aripa dânsului și, în felul acesta, am reușit să lucrez în domeniu. Cât despre anul petrecut la Constanța, nu numai că nu figurează în carnetul de muncă, dar nici n-am făcut vreun efort să-l reintroduc. L-am șters pur și simplu din viață, dar, în același timp, consider de fapt că sunt trei ani care mi-au fost furați de acești oameni”.

Și totuși, în ciuda acestor vicisitudini, artistul hulit de „români” a devenit o personalitate proeminentă a culturii muzicale românești, sub bagheta sa cântând soliști celebri, precum: Annie Fischer, Lola Bobescu, Emil Ghilels, V. Tretyakov, Ivry Gitlis, V. Gheorghiu, I. Voicu, Silvia Marcovici... Continuând depănarea amintirilor, maestrul Georgescu a spus: „Am răspuns cu multă plăcere invitației Orchestrei din Constanța, de a face un concert. La rândul meu, eram curios să cunosc această orchestră, cu care n-am avut niciodată ocazia să colaborez, în ciuda faptului că am colaborat cu toate orchestrele din țară. Am venit cu multă dragoste și plăcere, fără nici o ranchiună, să iau contact cu viața muzicală contemporană a Constanței, așa că, din acest punct de vedere, este o premieră, un prim contact și, deși îmi dau seama de dificultățile pe care le întâmpină această orchestră, de condițiile în care lucrează, găsesc aici oameni cu un nivel profesional foarte ridicat, extrem de receptivi, cu care se poate lucra foarte bine. O orchestră extrem de disciplinată, care răspunde imediat și care

este capabilă de performanțe, dar, condițiile în care lucrează sunt nefirești, pentru că, în primul rând, pentru progresul unei orchestre, prima condiție este să repete în același spațiu în care concertează (...). Am venit aici cu un gând ambițios, tocmai pentru că știam că voi regăsi un oraș de muzicieni și mi-am propus un program special. Este vorba despre *Variațiuni și fuga pe o temă de Purcell*, de Benjamin Britten, care, am înțeles că se cântă pentru prima dată la Constanța. Acest lucru poate fi considerat ca o carte de vizită, pentru orice orchestră din lume: o lucrare de mare repertoriu general, accesibil marilor orchestre. Lucrarea dezvoltă fiecare grup de instrumente al orchestrei, deci, o dezbracă, punând-o în condiții extrem de dificile, aș spune, chiar periculoase” – a conchis maestrul Georgescu. Pentru că din modestie, maestrul a trecut sub tăcere o altă premieră a acestui concert, ne permitem să facem cunoscut iubitorilor de muzică faptul că, în primă audiție, dânsul va dirija propria sa lucrare, *Suita concertantă pentru coarde și 4 suflători*, care va fi urmată de *Concertul pentru flaut și orchestră în Sol major* de Stamitz.

Bebe DRAIA – **Telegraf**, Constanța, 24 noiembrie 1995

LA FILARMONICĂ O CAPODOPERĂ A MUZICII ROMÂNEȘTI NAȘTEREA DOMNULUI, ORATORIUL BIZANTIN DE CRĂCIUN, DE PAUL CONSTANTINESCU

Un splendid brad ornat sărbătorește trona, la locul destinat corului, în sala Liceului de Muzică „Ion Vidu”, alți doi brăduleți la fel de gătiți erau așezați la extreme, iar pe fundal și în fața scenei se întindeau ghirlande de verdeață frumos ornate. Acesta era decorul în care Filarmonica a ținut să ofere publicului meloman, cu ocazia sărbătorii de Crăciun, *Nașterea Domnului - Oratoriul Bizantin de Crăciun*, de Paul Constantinescu, compus pentru soliști, cor și orchestră. Evenimentul amintea totodată că în urmă cu numai două zile, la 22 decembrie, s-au împlinit 32 de ani de la trecerea în neființă a compozitorului.

Termenul de „capodoperă” mi se pare foarte potrivit pentru această lucrare, care însă pentru un ascultător neavizat poate apărea exagerat de entuziast. Pentru avizatul care a pătruns în adâncuri figura componistică a lui Paul Constantinescu apare cu o emoție artistică rar întâlnită, recunoscând că autorul a reușit ca, inspirându-se din cântecele culte ortodoxe, să ne ofere azi lucrarea sa ca o replică a modului clasic al genului, putând fi așezată, de acum, fără ezitare, alături de nepieritoarele creații de oratorii din epoca

barocului. Luat în ansamblul său, *Oratoriul Bizantin de Crăciun* ni se impune ca un imens imn liric, de o luminozitate blândă, discretă, dar pătrunzătoare. Compozitorul a recurs la o extremă simplitate, la punerea în emoție a liniei melodice în puritatea ei nealterată. Atât scriitura corala, cât și cea orchestrală sunt de o consecvență transparentă, nuanțele au un aer diafan. Chiar de la început corul se înfiripă pe undele de vis ale flautului, ale celestei și ale cordarilor, ridicându-se parcă din necunoscut, din invizibilul existent însă din totdeauna, iar creșterea de la un abia șoptit, la expoziția de bucurie este înfăptuită cu o deosebită măiestrie, atingând sensibilitatea coardelor sufletești într-un mod neobișnuit. În acest sens, deosebit de grăitoare este partea intitulată *De frumusețea fecioarei Tale*, scrisă inițial pentru cor a cappella, din prima parte *Buna vestire*. Cu impresionatul cânt de mărire, cu unisonul său arhaic, din partea a doua *Nașterea* sau cvartetul din partea a treia *Magii*. Recitativele Evanghelistului, cum a fost spre exemplu cel cu *Porunca de la chezarul Anghel*, depășite impecabil de Marius Budoiu, serios și cu o expresivitate aparte, cu o voce liniștită și caldă au dat parcă farmecul unei povestiri de odinioară. Intervențiile Biancăi Luigia Manoleanu, în Gavriil, s-au desfășurat în registrul acut într-o sonoritate fluidă, cu o cuvenită rezonanță angelică. Aria Mariei, interpretată de Mihaela Agachi într-o exemplară seriozitate, aduce acea notă sublimă și mișcătoare de duioșie, de un profund umanism, iar Irod al lui Constantin Axinte este de-a dreptul mefistofelic, tenace, fără a ieși însă din concepția și atmosfera stilistică generală a acestui episod, singurul creat în culori ceva mai întunecate, din centrul părții a treia.

Corul Filarmonicii, excelent pregătit de maestrul Diodor Nicoară - care, ca prin farmec, pătrunde în cele mai profunde locuri, de mulți nebănuite, și știe să croșeteze sonorități la dimensiuni uriașe - a cântat cu multă expresivitate, dăruindu-se total. Orchestra, asemeni corului, a fost la înălțimea semnificației muzicale a evenimentului, oferindu-ne frumusețea capodoperei lui Paul Constantinescu în toată splendoarea și măreția ei neostentativă și cu atât mai convingătoare. Când privește arta maestrului Remus Georgescu, ea nu se poate concepe fără un efort de gândire din partea ascultătorului. Maiestria și-a plămădit-o dintr-un amestec de intuiție și luciditate, dintr-o intensă emotivitate și intelectualitate. Pentru a-l putea înțelege, a-i putea citi gândurile în profunzimea lor, trebuie să te strecorești subtil pe lângă artist, să pătrunzi în propriul său univers, căci versiunile sale interpretative, ca și această primă audiție, nu sunt comune, ci ele se fundamentează pe o gândire profundă, pe idei îndelung cugetate. Felicităm colectivul artistic al Filarmonicii pentru concertele

de un ridicat nivel calitativ oferite în prima parte a stagiunii și transmit în numele melomanilor din Timișoara un An Nou cu sănătate, împliniri, fericire și un sincer „LA MULȚI ANI!”

Mihai Sorin LAZĂR – *Renașterea băănățeană*, 27 decembrie 1995

SEMNE BUNE ANUL ARE!

Filarmonica „Banatul” începe anul cu un concert simfonic (15 ianuarie, ora 18) ce ne prilejuiește o plăcută reîntâlnire cu maestrul Rudolf Kehrner și dirijorul Tateo Nakajima; în program – Bach, Haydn și Beethoven. Primul trimestru al lui 1996, pregătit de filarmonica timișoreană, este bogat în prezențe deosebite. Între dirijori îi amintim pe Melvin Margolis și Dinu Ghezzo, din S. U. A., Jean François Antonioli/Elveția, Nicolae Moldoveanu/Anglia, Luc Baghdasarian/Elveția, Klaus Donath/ Germania, iar din România pe Ludovic Bacs, Gheorghe Costin și Remus Georgescu. Dintre numeroșii soliști îl amintim pe Jean Bernard Pommier, cel mai bine cotate pianist, la ora actuală, al Franței. Corul de copii al Liceului de Muzică „Ion Vidu”, dirijat de prof. Maria Gyuris, va fi și el prezent, alături de corul Filarmonicii „Banatul”. Spicuim și câteva lucrări din programul concertelor: Ravel – *Concertul în Sol major pentru pian și orchestră*, de Falla – *suita de balet Tricornul*, Szymanowski – *Simfonia concertantă pentru pian și orchestră op. 60*, Bartók – *Concert pentru violă și orchestră*, Britten – *Serenada pentru tenor, corn și orchestră*, Mahler – *Simfonia a II-a*, Stravinski – *Pulcinella*.

Primele două spectacole oferite de Opera Română din Timișoara sunt: 6 ianuarie, ora 19: întâlnire cu opereta în spectacolul – *Veniți... în micuțul pavilion* a cărei conducere muzicală aparține lui Tateo Nakajima; programul, prezentat de Marius Iuliu Mare, cuprinde lucrări de Kalman, Lehar, Loewe, Strauss și alții; 10 ianuarie, ora 19: spectacol cu opera *Bărbierul din Sevilla*, conducerea muzicală fiind semnată de Frank Gali/Franța. Putem spune deci: „Semne bune anul are”!

Felicia TODEA – *Realitatea*, 3 ianuarie 1996

Tot mai mult, în ultima vreme, Filarmonica „Banatul” își răsfășă devotatul public cu remarcabile interpretări ale unor opusuri mai puțin cântate, altădată, pe scena noastră de concert.

Această îmbucurătoare înnoire a repertoriului simfonic o datorăm, în primul rând, unor șefi de orchestră pentru care muzica este nu o entitate abstractă, ci o ființă vie în creștere, în evoluție, în mișcare. Maestrul Remus Georgescu, dirijând memorabila seară de muzică de vineri, 1 martie, a probat, o dată mai mult, că aparține acestei privilegiate categorii.

Seara a debutat cu un concert: acela în *Re major pentru vioară și orchestră* de Piotr Ilici Ceaikovski. I-a dat o strălucire îndelung gustată de auditoriul timișorean, un mare muzician al timpului nostru: violonistul Ștefan Ruha, cel pentru care sala de concerte este întotdeauna un podium al sufletului.

Acest moment romantic a fost, de altfel, singura pată de culoare „continentală” într-un program dominat de creația „insulară” **a perfect de britanicului Benjamin Britten**. Cele două lucrări alese din creația compozitorului englez au fost *Serenada pentru tenor, corn și orchestră de coarde op. 31* (admirabil interpretată de tinerii muzicieni Marius Budoiu - tenor și Moise Popa - corn) și *Simfonia da Requiem op. 20*, ambele compuse în anii '40, atunci când Britten nu împlinise încă 30 de ani. Alături de compatrioții săi, Edward Elgar, Gustav Holst și Vaughan Williams, Britten (cea mai reprezentativă figură de muzică engleză a secolului XX) recrează universul Albionului din imagini sonore care întregesc percepția noastră asupra unei lumi aparte. Muzica este sobră, elegantă până la rigiditate, dar și pătimasă uneori și chiar eroică, lăsând totuși în urmă un gust odihnitor de armonie și echilibru.

Cele două lucrări, diferite diametral ca ton și conținut (prima - un poem muzical inspirat din lirica clasică și romantică engleză, iar cea de a doua - o copleșitoare versiune a slujbei morților) au forță, dinamism, fluiditate și, mai ales, o mare prospețime. Privită în contextul în care au fost create, acela ar renașterii muzicii engleze de la mijlocul acestui veac, această din urmă calitate se justifică pe deplin, ca o frumusețe nouă și înviorătoare.

Aceeași prospețime a animat întregul concert al Filarmonicii timișorene, decisă să deschidă mereu noi orizonturi către marea muzică.

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 6 martie 1996

INTEGRALA SIMFONIILOR DE BRUCKNER, UN DEMERS CURAJOS

INTERVIUL NOSTRU CU DIRIJORUL REMUS GEORGESCU

Cum apreciați inițiativa Filarmonicii „Oltenia” de a-și trece în repertoriu integrala simfoniilor de Bruckner (1824-1896), unul dintre marii simfoniști care i-au succedat lui Beethoven și autor al unor lucrări remarcabile prin monumentalitate?

– Consider că această inițiativă a Filarmonicii din Craiova, de a prezenta publicului său integrala simfoniilor de Bruckner, este o idee excelentă din toate punctele de vedere, în beneficiul atât al publicului cât și, în special, al orchestrei. Este într-adevăr, centenarul morții lui Bruckner. Este o performanță, consider, să programezi într-un an calendaristic, dacă nu pe parcursul a două stagii, integrala simfoniilor de Bruckner. Înseamnă un demers interpretativ care pune probleme extrem de dificile orchestrei. Dar, sunt convins că această orchestră, care s-a implicat atât de frumos astă-seară (15 martie a. c. - n. n.), care a abordat această simfonie, *a III-a*, cu foarte multă dăruire, cu mult curaj, cu multă dragoste, așa putea spune, sunt convins că, traversând toate cele nouă simfonii de Bruckner, într-un an de zile, va fi o orchestră și mai bună, și mai calitativă. Pentru că un asemenea demers interpretativ, obligă foarte mult orchestra și fără îndoială, va duce la un progres sensibil. Deci, toate felicitările! Sunt conștient că presupune un demers extrem de dificil pentru interpreți. Sigur, trebuie și o orchestră completată. Această *Simfonie a III-a*, să zicem, de început, este, totuși, considerată, una dintre marile simfonii; chiar dacă poartă nr. 3. Când spunem Bruckner, ne gândim la *a IV-a*, cea mai des cântată, și, mai ales, la ultimele trei simfonii: *a VII-a*, *a VIII-a*, *a IX-a*, lucrări de maturitate ale lui Bruckner. Fără îndoială că, în momentul în care va ajunge să abordeze aceste ultime trei simfonii, va fi o altă orchestră, o orchestră transfigurată.

Există o motivație a alegerii *Concertului nr. 24 în do minor pentru pian și orchestră*, de Mozart, în prologul *Simfoniei a III-a*?

– Nu așa putea spune că a fost intenționat programată această lucrare. O întâmplare este că dl. Moroianu (Viniciu Moroianu, solist pian - n. n.) era invitat pentru a concerta. Însă, cred că și alegerea acestui concert mozartian alături de *Simfonia a III-a* de Bruckner este una fericită, foarte inspirată. Nu numai pentru că au existat precedente în programarea simfoniilor de Bruckner, cândva, cu ani în urmă. Pe vremea lui Bergel, în prima parte se cânta Mozart și în partea a doua, Bruckner. Sunt două genuri de muzică perfect compatibile.

Se pot face similitudini ale muzicii lui Bruckner cu simfoniști români?

– Nu știu, Bruckner însuși a fost influențat de o serie de compozitori, în special de Wagner, în chiar această simfonie, numită „wagneriană” (*Wagner-Symphonie*). Există, nu știu... Vedeți, nouă ne lipsește tocmai tradiția muzicală dinainte de George Enescu. Ne lipsește tocmai acel secol al XIX-lea, din păcate. Muzica românească, practic, putem spune că începe cu George Enescu, deci este o apariție meteorică, fără doar și poate. În tot ce a urmat, compozitorii au trăit și scris sub această spiritualitate enesciană. Nu aș cuteza să fac apropieri între simfoniști români și muzica lui Bruckner. Influențe, posibil să existe. Poate la Cuclîn, cumva.

Ce asemănări și deosebiri găsiți între cele două orchestre: a Filarmonicii din Timișoara, al cărei apreciat director sunteți, și respectiv, a Filarmonicii „Oltenia”?

– Este o întrebare interesantă, pentru că ambele orchestre au fost etatizate prin același decret regal în anul 1947. Etatizate practic, nu înființate. În octombrie anul acesta, Filarmonica din Timișoara va sărbători 125 de ani de la înființare. Deci, în 1947, când a apărut acest decret, orchestra din Timișoara exista de decenii. În timpul războiului, când George Enescu era în viață, orchestra din Timișoara luase numele de George Enescu, primul ei președinte de onoare. Ambele sunt orchestre importante pe plan național. Orchestra din Timișoara traversează la ora actuală o perioadă fastă, ca una dintre cele mai bune din țară, și are șansa de a beneficia și de prezența unor muzicieni de primă mână, instrumentiști de clasă înaltă. Este o orchestră de 100 de persoane, pe care aș dori să o măresc, dacă bugetul va permite, până la 110 membri, cifră optimă pentru ceea ce înseamnă un bun echilibru între compartimente. Orchestra din Craiova, la rândul ei, este un aparat foarte sensibil. Repetițiile puține, pe care le-am avut, au fost repetiții dense. Dar muzicienii acestei orchestre s-au dăruit, au fost extrem de flexibili, de receptivi. În câteva zile au reușit să asimileze această lucrare de Bruckner, una cu probleme, totuși. Cred că *staff*-ul de aici ar trebui să se gândească poate, la mărirea efectivului, pentru că se simte un oarecare dezechilibru de sonoritate.

Ce proiecte aveți în perspectivă imediată?

– Mă așteaptă o serie de concerte în țară și în străinătate. Vom avea, în luna mai, la Timișoara, Festivalul tradițional de primăvară. Apoi, vom întreprinde diverse turnee cu orchestra de cameră, vom face înregistrări pe C. D.-uri ș. a. m. d. O activitate intensă, deci, care nu permite răgazul. Noi trăim între două trenuri sau avioane, la un hotel și, din când în când, mai tragem și pe-acasă...

La Sala Mică a Palatului Parlamentului a avut loc un excelent concert de muzică românească modernă, susținut de „Orchestra de camera Philharmonia”, condusă de Nicolae Iliescu. Se cuvine a mulțumi și a felicita ansamblul cameral alcătuit din instrumentiști foarte bine pregătiți, îndrumați de multilateralul muzician, Nicolae Iliescu, cel care, de atâtea ori, a adus un vibrant omagiu artei sonore autohtone, concepute în acest final de secol. Acuratețea, precizia ritmică, frazarea făcută cu eleganță, simțul stilului – iată câteva calități esențiale ale acestor interpreți, care abordează repertoriul cu o ardentă daruire. „Antifonia” de Nicolae Brânduș se bazează pe prelungi „pedale”, din când în când întrerupte de accente dramatice: piesa este tragică, parcă sugerându-ne „acel trist neant” de care ne vorbea cândva tulburatorul Trakl... Muzica lui Nicolae Brânduș ni se prezintă într-un colorit sumbru, departe de vigoarea contaminantă din alte opusuri. Important este că acest mare maestru nu se repetă niciodată. Am reascultat „Exorcisme”, pentru flaut și orchestră de Remus Georgescu, o compoziție postexpresionistă, pe fond românesc, plină de tensiune, în care instrumentația este realizată cu o bogată fantezie. Neoclasicul „Concert pentru oboi și orchestră” de Mircea Basarab ni-l înfățișează pe acest autentic compozitor și dirijor, ca pe un demn continuator al esteticii lui Hindemith, într-o muzică interiorizată foarte expresivă, cu contraste bine detașate; o mențiune specială pentru meditația gravă din partea mediană. „Divertisment-ul” de Adrian Iorgulescu este o foarte inspirată lucrare pentru orchestră camerală, în care dealectica discursului sonor ne poartă cu gândurile la reușitele tehnici ale lui Bartók și Stravinski. Este interesant de accentuat că, pe atunci, foarte tânărul compozitor Adrian Iorgulescu, a știut să „alchimizeze” procedeele utilizate de cei doi clasici ai componisticii secolului XX, obținând, printr-o izbutită sinteză, o muzică foarte personală, vibrând în consonanță cu acel „clar-obscur” al esteticii lumii Euterpei pe fond contemporan. Subsemnatului i s-a interpretat cu noblețe și fior poetic, creația „Omagiu lui Sadoveanu”, pentru violoncel și orchestră; solista, Maria Amarinei Oțleanu, orchestra și dirijorul au izbutit să le dea acea eufonie hieratică, de o grandoare austere, a muzicii tălmăcite. Solista poate fi socotită o excelentă interpretă, cu un ton mișcator... Nu putem a nu admira pe flautistul Nicolae Maxim și pe oboistul Florin Iononia, care ne-au încântat în mod deosebit. Sponsorii concertului – „Fundația Mihail Jora” și „Uniunea interpreților, coregrafilor și criticilor muzicali” – în frunte cu maestrul Mihai Brediceanu și muzicologul Grigore Constantinescu – au avut marele merit, în

ceea ce privește organizarea și subvenționarea acestei manifestări de înaltă ținută artistică. Într-o eră a deculturației, mai sunt și cărturari care iubesc componistica noastră...

Doru POPOVICI – *Emisiune radio*, 8 mai 1996, programul 2, orele 14,15-14,45

DEBUT ÎN FESTIVALUL „TIMIȘOARA MUZICALĂ”, EDIȚIA XXI „VOR FI AUDIATE ȘI LUCRĂRILE UNOR COMPOZITORI ROMÂNI”

• *Dialog cu dirijorul Remus Georgescu, directorul Filarmonicii*

Astăzi se deschide Festivalul „Timișoara muzicală”, la Filarmonica „Banatul”. Pentru a afla amănunte, ne-am adresat maestrului Remus Georgescu, directorul prestigioasei instituții artistice.

- Ce ne puteți spune despre această nouă „Timișoara muzicală”?

- Cea de-a XXI-a ediție a festivalului, ca și precedentele, își propune să aducă pe podiumul de concerte soliști instrumentiști, formații camerale, dirijori de prestigiu, din țară și de peste hotare. Bineînțeles, contribuția orchestrei Filarmonicii „Banatul” va fi substanțială.

- Vă rog să nominalizați câțiva invitați.

- Dintre soliști îi amintesc pe pianiști, Dan Grigore, Erik Lieftrink din Olanda, care va susține un recital de pian, colaboratorul și prietenul nostru Jean-François Antonioli (Elveția), care va evolua atât ca pianist, cât și ca dirijor. Remus Manoleanu, Guillermo Gonzales din Spania, de asemenea, într-un recital de pian, dar și ca solist. Apoi, cetățeanul nostru, Franz Metz, stabilit în Germania, va susține un recital de orgă, violoncelistul Adalbert Skocik, care, cu pianistul Otto Probst, ambii din Austria, vor susține un recital la violoncel și pian și solista noastră Alexandra Guțu, care va fi prezentă, alături de Roberto de Maio (vioară) și Giuseppe Zucon Ghitto (pian), reuniți în trio „Paladio”, într-un concert de muzică de cameră. O amintesc, de asemenea, pe violista Eva Bloch, într-un recital de violă și pian cu Jean-François Antonioli.

- Ce dirijori oaspeți vor fi în festival?

- Maeștrii Horia Andreescu și Jean François Antonioli.

- Programul festivalului cuprinde și concerte corale.

- Da, concertul coralei „Camerata Academica Timisiensis” a Facultății de Muzică, condusă de prof. univ. Damian Vulpe, și al corului „Ion Vidu” din Lugoj, condus de Remus Tașcău. Nu în ultimul rând, amintesc concertul coral *a capella* al corului Filarmonicii „Banatul”, dirijat de maestrul Diodor Nicoară.

- **Ce ne oferă concertul de deschidere din această seară?**

- În primul rând, reîntâlnirea cu Dan Grigore: și anul acesta, ca și anul trecut, deschide festivalul. Sperăm ca lucrul acesta să devină o tradiție. Chiar prezența Domniei sale în „Timișoara muzicală” este o garanție a nivelului internațional al acestuia. Dan Grigore va fi solistul *Concertului în Sol major pentru pian și orchestră* de M. Ravel. La pupitru se va afla dirijorul Horia Andreescu. Permiteți-mi să nu mai intru și în alte amănunte.

- **Filarmonica „Banatul” este recunoscută pentru promovarea muzicii românești.**

- Și la această ediție vor putea fi audiate și lucrările unor compozitori români, și anume „Studii Motto” pentru orchestră de D. Dediș, în primă audiție, și simfonia „Anul soarelui calm” de A. Vieru, în primă audiție absolută.

- **Una dintre manifestări este dedicată Zilei Mondiale a Culturii.**

- Recitalul Biancăi Luigia Manoleanu, acompaniată, la pian, de Remus Manoleanu, este dedicat acestui eveniment. Am intitulat programul din 21 mai (Ziua Mondială a Culturii), „George Enescu și generația sa”.

- **Cu ce se prezintă compozitorul și dirijorul Remus Georgescu la această ediție a Festivalului „Timișoara Muzicală”?**

- Voi dirija concertul de închidere, din 24 mai, care îl are ca solist pe pianistul spaniol Guillermo Gonzales și în cadrul căruia se va cânta și lucrarea mea, „De Profundis”, oratoriu pentru solist, cor mixt și orchestră, și care îl va avea ca solist pe basul Alexandru Moisiuc.

- **Este greu să parcurgem tot programul festivalului, care începe astăzi și se termină în 24 mai. Vă doresc succes!**

- Vă mulțumesc. Iar dacă am omis pe cineva nu am făcut-o cu intenție. Sper să fi creat, cât de cât, o imagine a actualei ediții a festivalului „Timișoara Muzicală”.

Maria MĂRGINEANU – *Renașterea bănățeană*, 10 mai 1996

„MUZICA NU CUNOAȘTE FRONTIERELE NAȚIONALE, EA NU ARE NEVOIE DE MĂSURI PROTECȚIONISTE VIZÂND SĂ IZOLEZE O CULTURĂ DE ALTA” IN MEMORIAM - GEORGE ENESCU

Muzeul „George Enescu” găzduiește, în această perioadă, o serie de manifestări în memoria compozitorului român, plecat dintre noi, în mai 1955. Cu acest prilej, se vor acorda medaliile celor care au contribuit la impunerea muzicii lui George Enescu, în țară și peste hotare. Printre ei, muzicianul

timişorean Remus Georgescu, autorul sonatei pentru vioară solo „In memoriam George Enescu”, cântată recent la Timișoara. Remus Georgescu a dirijat la Filarmonica „Banatul” lucrări ale marelui compozitor, mai puțin cunoscute în România, a înregistrat discuri cu lucrări de George Enescu și compact discuri peste hotare.

În ziarul „Vocea României” din 21 septembrie 1994, compozitoarea Liana Alexandra scria despre Remus Georgescu: „... este unul din cărturarii muzicieni de aleasă ținută artistică, o personalitate complexă (dirijor și compozitor), care a adus mereu glorie și cinste culturii românești...”.

Basul Pompei Hărășteanu, care în urmă cu ani își începea ucenicia, în muzica vocal-simfonică, sub îndrumarea dirijorului Remus Georgescu, spunea despre muzicianul timişorean, într-o emisiune de la Radio București: „e un om de o cultură deosebită, un mare cunoscător al istoriei muzicii, un exemplu de om, în adevăratul sens al cuvântului”.

Renașterea bănățeană, 11 mai 1996

BARI. CONCERTO DELLA SINFONICA TRIONFO MUSICALE DI RITMI E SUONI SUCCESSO DEL DIRETTORE D'ORCHESTRA RUMENO REMUS GEORGESCU

BARI – Dopo l'avvio stagionale avvenuto sotto la direzione dei suoi due direttori stabili, l'Orchestra della Provincia di Bari è tornata ad esibirsi guidata da Remus Georgescu, direttore rumeno dal congruo curriculum e dal polso sicuro.

In apparenza molto variamente assortito, il programma della serata barese - poi replicata in decentramento - aveva una sua logica di fondo: musiche ispirate alla tradizione popolare nel primo tempo, geniale impiego ed elaborazione di temi di musicisti del passato nel secondo.

Un panorama estremamente composito, nel quale però Georgescu si è mosso con grande sicurezza, ottenendo dall'orchestra il meglio delle possibilità. Orgia di ritmi e suoni ai limiti dell'incandescente quindi nelle *Danze* di Dvořák (accortamente erano state scelte le due più popolari) e quindi quella accorata melopea che è lo *Schelomo* di Bloch. Pagina di grande fascino, evocatrice di una possanza antica quale quella dei tempi del Re Salomone, è un inno al grande passato del popolo ebraico del quale celebra in raccolta quasi religiosa tensione la speranza per un futuro degno della storia.

Concepita come rapsodia per violoncello e orchestra - affidando alla voce maschia, ma ricca di toni insinuanti dello strumento solista la „vocalità” narrativa – l’opera ha visto come solista Vincenzo Caminiti, già protagonista in passato di preziose esibizioni.

Sonorità calda, espressiva, tecnica forbita, ma soprattutto una profonda e convinta adesione allo spirito dell’opera, hanno conferito alla esibizione di Caminiti, magnificamente sostenuto da Georgescu, la luminosità e la presa ideali.

Quindi i soli archi hanno toccato livelli straordinari nella melodosità esemplarmente scolpita da Respighi nella terza suite da *Antiche arie e danze per liuto*. Conclusione con sfoggio virtuosistico in quella straordinaria pagina di Britten quali sono le *Variazioni e fuga su tema di Purcell*. La maestosità pomposa del tema elaborato, come si sa, per dimostrare ai giovani le varie sezioni dell’orchestra, diviene, nel felice momento creativo del maggior musicista inglese del nostro tempo, occasione per fondere in mirabile equilibrio grande musica e intrigante gioiosità. Virtuosismo dicevamo e l’orchestra ha saputo rispondere pienamente alla chiara e solida visione che Georgescu aveva della complessa partitura, ottenendo risultati che hanno spinto il pubblico all’entusiasmo.

Bis di Caminiti (con Bach) calorosamente festeggiato da allievi ed amici, bis dell’orchestra con le ultime battute di Britten.

Prossimo concerto il 24 con Boris Brott che dirigerà musiche di Walton, Haydn e Dvořák.

Nicola SBISĂ – *La Gazzetta del Mezzogiorno*, 12 mai 1996

FESTIVALUL „TIMIȘOARA MUZICALĂ”

ACORD FINAL

Concertul de încheiere a festivalului a fost foarte bine gândit de organizatori. La fel ca și cel de debut, a surprins prin materialul ales, prin forță, depășind cu mult timpul obișnuit al unui concert. În debut, dirijorul remus Georgescu ne-a prezentat Simfonia *Anul soarelui calm* în primă audiție absolută. Lucrarea, concepută în trăsăturile diatonismului, are o linie melodică foarte lină și liberă, în partea a doua tema repetându-se cu înverșunare. Compozitorul Anatol Vieru, prezent în sală și căruia îi aparține simfonia, în pauză, a mărturisit: „Remus Georgescu este indiscutabil un artist complet, el

Însuși compozitor, a avut posibilitatea să-mi intuiască gândurile până în cele mai mici amănunte, prezentând lucrarea exact în maniera gândurilor mele”. Pianistul spaniol Guillermo Gonzales în *Nopti în grădinile Spaniei* de M. de Falla, s-a simțit exact în elementul său. Lucrarea este o adevărată piatră de încercare pentru cel ce se încumetă s-o abordeze. Solistul nu a dezamăgit, tehnica lui superioară (dovedită și în recitalul anterior) și impresionanta forță de interpretare dominând publicul. *De Profundis* – oratoriu pentru solist, cor mixt și cor de copii, aparținând maestrului Remus Georgescu, a impresionat prin măreția sonoră, prin separarea repetată a vocilor din cor, pentru ca apoi, pe nesimțite, să fie readuse la numitorul comun, prin acuratețea și puritatea vocilor de copii de la Liceul de Muzică, pregătiți de prof. Maria Gyuris. Basul Alexandru Moisiuc a dovedit aceeași seriozitate și sobrietate, siguranță în interpretare, așa cum de altfel suntem obișnuiți. *De Profundis* – nu greșesc afirmând că este una dintre cele mai valoroase lucrări muzicale din ultimii ani și, fără îndoială va repurta succese oriunde va fi interpretată. În La minorul pentru pian și orchestră de R. Schumann, pianistul spaniol a dovedit aceeași măiestrie și tehnică interpretativă, dar aici forța a fost înlocuită cu eleganța și gingășia pe care creația romanticului o cere. Festivalul s-a terminat, însă ecourile nu se vor stinge prea curând, putem afirma că a fost o manifestare de înaltă ținută artistică, dar încă de pe acum trebuie să ne poarte gândurile spre pregătirea unei alte manifestări de prestigiu. Ceasul aniversar al filarmonicii se apropie pe nesimțite și cu pași siguri, timpul până în octombrie lunecând repede.

Mihai-Sorin LAZĂR – *Renașterea bănățeană*, 29 mai 1996

FESTIVALUL „TIMIȘOARA MUZICALĂ” LA EDIȚIA A XXI-A

Și în această primăvară cu toate impedimentele organizatorice, până la urmă tradiționalul Festival „Timișoara muzicală” s-a desfășurat atrăgând în sala de concerte iubitorii muzicii simfonice, camerale sau corale. Nu se putea totuși ca în minunata lună mai, când Timișoara este în haine de sărbătoare, când totul este înverzit și mireasma naturii te înveselește, să fim frustrați de sărbătoarea noastră muzicală cu migală înfăptuită și cu grijă și perseverența impusă an de an. Chiar dacă Filarmonica este într-un impas, în ceea ce privește sala de concerte (sala „Capitol”), Liceul de muzică i-a venit într-ajutor oferind spațiul pentru întregul șir de manifestări și chiar dacă Opera Română și-a ales o perioadă proprie de desfășurare, alegând luna septembrie pentru derularea

spectacolelor sale, Festivalul „Timișoara muzicală” a avut loc ca de obicei, a avut succes și s-a impus din nou ca o adevărată sărbătoare a muzicii orașului de pe Bega.

În cele două săptămâni (10-24 mai '96) s-au derulat 12 concerte, adevărate evenimente artistice, fiecare impresionând fie prin subtilitatea alegerii repertoriului, acuratețea execuției sau rafinamentul interpretării. Orchestrei Filarmonicii i-a revenit deschiderea și închiderea festivalului prin două concerte de anvergură precum și participarea unor instrumentiști la concertul orchestrei de cameră iar corul instituției ne-a oferit un concert *a capella*, în rest concertele fiind susținute de oaspeții din țară și străinătate.

Un loc deosebit l-a ocupat de data aceasta muzica românească prin lucrări mai vechi și aici mă refer mai ales la lucrările corale ale unor compozitori bănățeni, cât și prin lucrări mai recente, deja cunoscute, și prin prime audiții. În concertul de deschidere, dirijorul Horia Andreescu din București ne-a prezentat o lucrare pentru orchestră a compozitorului Dan Dedi: *Studii – Motto*, premiată la Concursul de compoziție „Mozart 1991”, de la Viena, pentru care a fost scrisă. Lucrarea s-a vrut, desigur, să fie un omagiu adus compozitorului de la Salzburg, o meditație cu un proces evolutiv liniar bazat pe comentarii comprimate de stări spirituale ale unor „motto-uri” luate din tematica mozartiană. Și tot o primă audiție, de data aceasta absolută, ne-a oferit dirijorul Remus Georgescu în concertul final: Simfonia *Anul soarelui calm* a compozitorului Anatol Vieru, în trei părți (*Preludiu, Bucle și Imn*) ce emană o atmosferă de o seninătate și liniște sufletească reieșită nu numai din diatonismul abordat aici ci și din esența mesajului, construit prin mijloace simple ce stau la baza complexității simțămintelor redade de muzică.

Chiar dacă nu au fost prime audiții în program, Corul Filarmonicii, dirijat de Diodor Nicoară, a atras melomanii genului. Dedicat în exclusivitate muzicii corale bănățene, concertul a cuprins lucrări de I. Vidu și S. V. Drăgoi, N. Ursu, M. Hoinic, M. Popa, D. Popovici, Șt. Olariu, S. Păutza, N. Boboc și R. Georgescu, redade cu convingere, dovedind o profundă afinitate cu stilul specific și particularitățile fiecăreia. Dar muzica românească a fost prezentă și în alte concerte sau recitaluri, conturând poate mai bine ca în alte ediții peisajul creator autohton.

Nu putem să nu amintim în mod expres aici reluarea Oratoriului *De profundis* de Remus Georgescu în concertul final al Festivalului, impresionant nu numai prin masivul ansamblu pentru care a fost conceput (solist, cor mixt, cor de copii și orchestră mare) ci și prin adâncul dramatism al magmei sonore și încărcătura dramatică și tensională.

Sub bagheta dirijorului elvețian Jean-François Antonioli, Orchestra de cameră ne-a prezentat un concert dedicat compozitorului Franck Martin (1890-1974) reprezentant de frunte al muzicii contemporane din țara cantoanelor. Programul neobișnuit a cuprins: *Opt preludii pentru pian solo* (dedicate lui D. Lipatti) interpretate de dirijorul-pianist, *Polyptique* pentru vioară și două orchestre de coarde cu violonistul Jean Piquet, și el din aceeași țară, și deosebit de atractivul *Concert pentru 7 instrumente de suflat, timpani, baterie și orchestră de coarde*.

De altfel, abundența lucrărilor compozitorilor din secolul nostru pare să reprezinte cea de a doua caracteristică a ediției a XXI-a a Festivalului. Începând cu concertul dirijat de Horia Andreescu, care ne-a prezentat ampla *Simfonie în do minor op. 65*, cea de a 8-a a lui Dimitri Șostakovici, cutremurătoare și deosebit de sugestivă și în interpretarea timișoreană, alături de *Concertul în Sol major pentru pian și orchestră* de Maurice Ravel în magistrala tălmăcire a lui Dan Grigore.

O notă aparte pentru sublinierea acestei caracteristici a festivalului o aduce desigur recitalul susținut de soprana Bianca Manoleanu, acompaniată de Remus Manoleanu, cu lucrări de Enescu, Bartók, Prokofiev, Stravinski, Webern, Hindemith și Berg, interpretate remarcabil, ce a dovedit o deosebită cunoaștere a specificului muzicii abordate și o tehnică pe măsură. Și Corala „Camerata Academică Timisiensis” a studenților Facultății de Muzică din cadrul Universității de Vest din Timișoara prin includerea în programul concertului lor a *Misei Criolla* de Ariel Ramirez (solist Sabin Plăcintă-Ciurescu) și a suitei corale *West Side Story* de L. Bernstein, prezentate cu aplomb, dăruire și vioiciune tinerească. Aceasta demonstrează faptul că muzica secolului nostru trebuie promovată și impusă, că ea poate să placă tot așa, sau chiar mai mult celor care o ascultă.

Dar și alții au mers pe această idee incluzând în programul aparițiilor lor, pe lângă muzică clasică sau romantică, și opusuri contemporane, mai mult sau mai puțin cunoscute. Astfel, Trio-ul „Palladio” din Italia, alcătuit din Roberto de Maio (vioară), Alexandra Guțu (violoncel) și Giuseppe Zuccon Ghitto (pian), pe lângă opus-uri de Mendelssohn Bartholdy și Dvořák, a cuprins o lucrare pitorească – *Addendum* de C. Corea. Recitalul violoncelistului Adalbert Skocic, cu Otto Probst la pian, ne-a oferit integrala lucrărilor pentru acest instrument de A. Webern, *Suita italiană* de I. Stravinski, *Fantezia op. 33* de Z. Wysochi sau *Cadența pentru pian solo* de Dana Teodorescu – Probst, alături de opus-uri semnate de Beethoven sau Brahms, ca și recitalul de violă al Evei Bloch cu J. F. Antonioli la pian, care, pe lângă un Schubert sau Schumann,

au ales lucrări ca *Inquietude* de M. Pilati, *Piesa de concert* de G. Enescu și *Sonata op. 11 nr. 4* de P. Hindemith, și exemplele ar mai putea continua.

Chiar și pianistul spaniol Guillermo Gonzales cu *Noapți în grădinile Spaniei* de Manuel de Falla, în compania orchestrei din concertul final, sau chiar prin recitalul său care a cuprins *Suita Iberia* de Isaac Albeniz, vine să pledeze pentru această idee.

Ediția a XXI-a a Festivalului „Timișoara muzicală” a cuprins și alte recitaluri care au reținut atenția atât prin alcătuirea repertoriului cât și prin prestația artistică, cum a fost cel susținut de organistul Franz Metz în biserica *Millenium* (singurul concert în afara sălii Liceului I. Vidu) care a atras atenția prin lucrarea dedicată reginei Elisabeta a Angliei de C. Saint-Saëns, *Fantezia pentru orgă*, și prin agitata *Toccata* de E. Gigout, cel al pianistului olandez Erik Lieftrink cu lucrări de la Bach și Mozart, prin Mendelssohn Bartholdy la Debussy și Musorgski, precum și corul „Ion Vidu” din Lugoj, dirijat de Remus Tașcău, cu o paletă repertorială și interpretativă variată. În încheierea festivalului, ca ultim punct, l-am reascultat pe pianistul spaniol Guillermo Gonzales, cu un opus romantic de data aceasta, *Concertul în la minor* de R. Schumann, fără să fi știrbit din caracteristica acestei ediții parcă dedicată cu sau fără voința organizatorilor muzicii secolului nostru, fie românească fie universală.

Damian VULPE – **Muzica**, nr. 3/1996; **Cultura Națională**, 13 iunie 1996

MUZICA VERII

Pentru un oraș cu un puls cultural atât de viguros cum este Timișoara, „sezonul mort” al verii constituie o încercare greu de trecut. Din fericire, melomanii timișoreni au fost salvați din monotonia acestei „lungi veri fierbinți” de o remarcabilă idee a Filarmonicii „Banatul”, care a organizat și oferit în după-amiezele de 28 și 29 iulie două evenimente muzicale de excepție. Sub arcadele de divină rezonanță ale Bisericii evanghelice, muzicienii au derulat, duminică, un dublu recital extraordinar de orgă și saxofon, susținut de organista germană Isolde von der Au-Metzger și bine-cunoscutul instrumentist al orchestrei simfonice timișorene, Emil Șein. Programul a cuprins piese strălucitoare de compozitori preclasici (Bach, Haendel, Loillet) în prima sa parte, iar apoi s-a îmborsărit cu lucrări ale începutului de secol XX (Reger, Sengstschmid, Wallner, Genzmer, Heidmayer). Interpretarea fără cusur a celor doi soliști a transformat seara într-o adevărată sărbătoare a muzicii.

Capitolul al doilea al regalului muzical estival a prilejuit reîntâlnirea cu orchestra de cameră a Filarmonicii, sub bagheta maestrului Remus Georgescu. Urmând un tipar aproape cronologic, piesele alese au străbătut epocile muzicale de la preclasicism (călăuzite de Henry Purcell cu suita „Abdelazer”, Antonio Vivaldi cu *Concertul în Do Major pentru fagot și orchestră* și Georg Friedrich Haendel cu *Concerto Grosso în sol minor*) la creatorii timpurilor noastre (Doru Popovici cu extrase din „Codex Caioni”, Andreas Porfetye cu suita „Divertimento per Archi e Timpani”, Remus Georgescu cu „Exorcism” pentru flaut și orchestră de cameră și Igor Stravinski cu al său *Concerto în Re*). Conduasă cu eleganță și rigoare de Remus Georgescu (prezent în dubla calitate de dirijor și compozitor), avându-i ca soliști pe virtuozii Alexandru Nichișov (fagot) și Vasile Mihaly (flaut), ca și pe violoniștii Dana Ionescu și Marcian David și pe violoncelistul Gabriel Kolompar, Orchestra de Cameră a Filarmonicii „Banatul” ne-a făcut, încă o dată, să ne simțim onorați că aparținem, ca și ei, Timișoarei muzicale.

Pentru cadrul binefăcător al Bisericii evanghelice, unde muzica pare să vină din alt veac, publicul (destul de numeros) are să mulțumească prezbiteriului și preotului evanghelic, domnul Kovacs Zsombor, receptivi, ca întotdeauna, la marile momente culturale ale Timișoarei.

Alexandra RĂZVAN – **Timișoara**, 29 iunie 1996

REZONANȚE EUROPENE ÎNTR-UN CONCERT DE BINEFACERE

Flautistul italian Enrico Cannata

Și, la orizont, o mare pianistă: Atena Carte

Gestul Filarmonicii de a sprijini printr-un concert eforturile de construire a Bisericii Studenților este meritoriu.

Cu participarea flautistului Enrico Cannata și a tinerei pianiste în ascensiune, Atena Carte, concertul dirijat de Tateo Nakajima, joi seara, s-a transformat într-o bucurie a muzicii. Nu ne mirăm. Constatăm doar statornicia atracției unui maestru consacrat al flautului spre climatul muzical al Timișoarei. De astă dată, Enrico Cannata a făcut o elegantă pledoarie practică pentru cursul său de măiestrie interpretativă, axat pe muzica barocului. Intonând alături de orchestra de coarde *Suita a 2-a în si minor* de Bach, muzicianul antrenează o mare cultură generală muzicală. De la *Ouvertüre*, la strălucitoarea *Badinerie*, frumusețea autentică, profundă a muzicii, radiază. Ceea ce impresionează este

noblețea, decența olimpiană a tonului de flaut. *Exorcism* de Remus Georgescu este o piesă de expresie cum rar se poate întâlni în muzica de azi. I-a tentat pe mulți instrumentiști. Doi dintre ei, însă, interpretează cu adevărat. Emil Șein în varianta de clarinet, și acum maestrul Enrico Cannata la flaut. Oricât de excentrice ar fi însemnele partituri, ele sunt parcurse fără ostentație. În traseul său, flautul lui Enrico Cannata nu ține să epateze cu dificultatea scriiturii, prin zbucium și efort, ci, dimpotrivă, prin firesc și natural.

Ascultând-o, în general, pe Atena Carte, studentă în anul 3 al Facultății de Muzică din Timișoara, te afli în fața unei evidențe. A explica de ce, pare aproape redutant. Și totuși, fiindcă are talent, școală, inteligență, sentiment. Apetitul tinerei pianiste de a face muzică este nestăvilit. Poate și datorită profesoarei sale, unice, Maria Bodo, care nu i l-a inhibat. Atena Carte a cântat la Timișoara și Chișinău. Acum pleacă la „Vacanțele Muzicale” de la Piatra Neamț. Prea puțin. Și nu e vina ei, ci a celor care, necunoscându-i valoarea, nu o programează, încă. În *Concertul nr. 2 în sol* de Camille Saint-Saëns, acest concert super-romantic fără *Andante*, Atena Carte a jubilat cântând din instinct și rațiune. Rutina degetelor a făcut posibilă virtuozitatea decorativă. Inteligența a condus-o însă de la strălucirile de suprafață la esență. De la atacul sigur al pianului solo la început și până la *tarantella* trepidantă din *Presto* final, nu a existat nici o fisură. Motivul rotativ, trilurile pianului pe mișcarea giratorie, nuanța de excitare sălbatică din acest final, la care Atena Carte s-a cuplat, au produs un „delir” general. Flori multe. Aplauze amețitoare. Iar după ce s-a bisat în final, tinerii nebuni și frumoși din sală au aplaudat câteva minute în picioare.

Ovidiu GIULVEZAN – *Timișoara*, 31 iulie 1996

„BANATUL” WAR AUCH IN DER HALLE EIN ERFOLG

**Klassik - Open Air wegen schlechtem Wetter nach drinnen verlegt
– Darbietung mit hohem Niveau**

Deggendorf. Schade, daß nur eine kleine Gruppe Interessenten der Einladung des Kulturvereins zu einem Sonderkonzert am Freitag - abend in der Stadthalle folgte. Die Aufführung im Park – so war es an sich geplant – konnte wegen des wechselhaften Wetters nicht erfolgen. Das Konzert gab das Kammerorchester des staatlichen Symphonieorchesters „Banatul“ aus Timisoara/Temeschwar (Rumänien) mit ihrem Leiter Remus Georgescu.

Die Musiker sind von einem Auftritt im Innenhof des Kloster Metten im Jahr 1983 noch bestens bekannt. Auch diesmal boten sie wieder hohes Niveau unter sorgfältiger Anleitung durch ihren Dirigenten, der sich um große Werktreue bemühte. Das Programm enthielt im ersten Teil drei Barockwerke, beginnend mit der Suite „Abdelazer“ (Die Rache des Mohren) von Henry Purcell. Purcell lebte von 1658 bis 1695 und war der bedeutendste englische Komponist aus der Barock – und Klassikzeit. Bei „Abdelazer“ handelt es sich um Schauspielmusik. Da gibt es als Beginn eine feierliche, als Fuge gearbeitete Ouvertüre. Das folgende *Rondeau* (nicht zu verwechseln mit dem *Rondo* der Klassik) verwendete Benjamin Britten als Grundlage seines „Orchesterführers für junge Leute“. So ging es dann in munterer Folge weiter mit sechs weiteren Sätzen als *Air*, *Menuett* oder *Hornpipe*.

Antonio Vivaldi (1680-1743) gehört zu den „fruchtbarsten“ Komponisten aller Zeiten. Der Italiener schrieb – soweit bekannt – etwa 450 Konzerte in allen nur möglichen Besetzungen. Darunter auch ein *Konzert für Fagott und Streicher C-Dur*, das nun Alexandru Nichisov als Solist vorstellte. Freilich liegt diese Form noch zwischen *concerto grosso* – einer Gruppe Solisten, hier Geigen und Violoncello – sowie echtem Solokonzert. Eine kurze Einleitung geht dem *Allegro* voraus, wobei das Fagott als Clown unter den Instrumenten, in drolliger Weise mit dem Solocello korrespondiert. Auch später im *Lento* und molte *Allegro* geht das reizende Wechselspiel weiter.

Im Schlußsatz wird es dann schon ungeheuer schwierig, wenn das Holzblasinstrument die raschen Läufe in klarer, sauberer Form zu bewältigen hat, behutsam unterstützt vom Streichorchester. Ebenfalls vom Wechsel zwischen *Continuo* und *Tutti-Gruppen* „lebt“ das bekannte *Concerto grosso opus 6 Nummer 6* von Georg Friedrich Händel. Teils für die damalige Zeit kühne Wendungen sind hier zu hören in den vier Sätzen *Largo-Allegro*, *Musette*, einem energischem *Allegro* und als Schluß nochmals ein *Allegro*. Nach der Pause dann ein weiterer Sprung in die Moderne. So der „Codex Cajoni“, eine gemäßigt moderne, fast noch spätmantische Suite, entstanden 1968, des 1932 geborenen Doru Popovici. Dem *Präludium* folgte ein munterer Kinderreigen, der schwermütige *Gesang der Fürstin Lupu* und ein echt slawischer – mit Soli der Bratschen und Celli – Schlußanz. Auch hier gab es wieder eine Menge Solostellen, von Spielern aus dem Orchester bravourös vorgestellt.

Vom Leiter, dem 1932 geborenen Remus Georgescu, stammt der 1959 entstandene „Exorcismus“, was also soviel wie „Beschwörung“ bedeutet. Der Soloflötist Vasile Mihaly wird hier freilich bis an die Grenze des technisch noch spielbaren beansprucht. Überblasen, Stupfen, irrsinnige Läufe hat er zu

bewältigen. Auch von den Streichern wird das Äußerste an Konzentration verlangt. Schließlich kommt noch ein Tam-Tam (eine ganz besondere Art riesiger Gong) zum Einsatz, der aber nur ganz geisterhaft und fast unhörbar seine Obertöne beisteuert.

Den Abschluß des zu Recht mit großem Beifall und Blumen gefeierten Abends bildete Igor Strawinskis 1946 entstandenes Konzert in D-Dur. Es handelt sich um heitere Spielmusik in den Sätzen *Vivace*, *Arioso* und *Rondo*, bestens und mit viel Spiellaune vorgestellt. Als Zugabe dann nochmals das *Rondeau* von Purcell. Auch das Publikum hat ein Lob verdient. Obwohl im Programm übersehen worden war, die einzelnen Sätze aufzuführen, erlaubten sich die klassikerprobten Zuhörerinnen und Zuhörer nicht einen falschen Klatscher.

Willi GÄRTNER – *Plattlinger Anzeiger*, 6 august 1996

FILARMONICA „BANATUL” A FOST ȘI ÎN SALĂ UN SUCCES

Concertul de muzică clasică programat să se desfășoare în aer liber a fost transferat în sală - interpretare de înaltă clasă

Păcat că aceia care au acceptat invitația „Asociației Culturale Deggendorf” pentru concertul extraordinar din seara zilei de vineri în Stadthalle au fost în număr atât de mic. Inițial, concertul orchestrei de cameră a Filarmonicii „Banatul”, din Timișoara (România), sub bagheta dirijorului Remus Georgescu urma să se desfășoare în parc, ceea ce datorită vremii schimbătoare, nu a fost posibil.

Acești muzicieni sunt cunoscuți de mulți dintre noi, ei concertând în anul 1983 în incinta castelului Metten. Și de această dată, ei au oferit un concert de înaltă clasă, sub conducerea dirijorului Remus Georgescu, într-o interpretare în care s-a simțit strădania de a reda fidel lucrările prezentate. În prima parte, programul a inclus trei lucrări aparținând epocii baroce, debutând cu suita „Abdelazer” de Henry Purcell. Purcell a trăit între anii 1658 și 1695, fiind cel mai seamă reprezentant al muzicii engleze din acea perioadă. Lucrarea debutează cu o uvertură solemnă, fuga fiind modalitatea aleasă de compozitor. *Rondeau*-ul ce urmează (a nu se confunda cu *Rondo*-ul epocii clasice) a fost folosit de Benjamin Britten în „Variațiunile pe o temă de Purcell”.

Antonio Vivaldi (1680-1743) a fost unul dintre cei mai prolifici compozitori din toate timpurile, cu aproximativ 450 de concerte pentru

diferite instrumente și ansambluri. Printre acestea se numără și *Concertul pentru fagot și coarde în Do major*, interpretat de Alexandru Nichișov. Lucrarea însăși reprezintă o formă intermediară între *concerto grosso* și concertul clasic. O scurtă introducere precede *Allegro*, care prezintă fagotul într-o postură de clown în relație cu celelalte instrumente.

Ultima sa parte se constituie într-o superbă, însă, în același timp, și foarte dificilă secțiune pentru solist, de la care solicită o măiestrie interpretativă deosebită.

Aceeași modalitate de compoziție, cu dialoguri între instrumentele soliste și orchestră, se întâlnesc și în *Concerto Grosso op. 6/6* de Händel.

„Codex Caioni” de Doru Popovici face trecerea spre creația modernă. Suita compusă în 1968, în care se resimte influența romantismului târziu, este structurată în 4 părți: un *Preludiu*, urmat de un *Dans al copiilor*, *Cântecul melodic al prințesei Lupu*, precum și un *Dans* cu rezonanțe slave, în final. Membrii orchestrei s-au remarcat și de această dată, interpretând ireproșabil pasaje solistice, dintre cele mai dificile.

Remus Georgescu, dirijorul orchestrei, este autorul lucrării „Exorcism” (1959), care solicită la maximum potențialul interpretativ al solistului, în acest caz, flautistul Vasile Mihaly. Creația apelează la o concentrare totală a muzicienilor și la abilități tehnice excepționale. Alături de instrumentul solist și coarde, compozitorul apelează și la un *tam-tam*, care completează efectul sonor prin sunetele sale înalte, quasi inaudibile.

În finalul programului, a fost interpretat *Concertul în Re* (1946) de Igor Stravinsky, și, ca și bis, *Rondeau-ul* de Purcell a încununat o experiență muzicală memorabilă. O remarcă apreciativă o merită și publicul, care s-a dovedit avizat, având în vedere faptul că, deși secțiunile lucrărilor nu au fost specificate în program, nu a aplaudat niciodată greșit.

Willi GÄRTNER – *Plattlinger Anzeiger*, 6 august 1996

RUMÄNISCHES KAMMERORCHESTER ÜBERZEUGTE OPEN-AIR-KONZERT IN DIE HALLE VERLEGT

Deggendorf. Das Open-air-Konzert des Kulturvereins, geplant im Stadthallenpark, mußte leider wetterbedingt in die Stadthalle verlegt werden. Das Kammerorchester des staatlichen Symphonieorchesters „Banatul” Timișoara/ Temeschwar (Rumänien), schon wiederholt zu Gast, musizierte im ersten Teil englische, italienische und deutsche Barockmeister.

Zu Beginn eine Schauspielmusik Purcells, bekannt als „Abdelazer-Suite“, mit den Sätzen *Overture*, *Allegro*, *Rondo*, *Air*, *Menuett*, *Hornpipe*, *Air*. Die damals hochentwickelte englische Polyphonie und der ausladend feierliche Operngesang der Italiener haben besonders auf die Werke aus seiner mittleren Schaffenszeit eingewirkt. Daraus fand Purcell bald jene Ausdrucksgewalt großliniger, durch rhythmische Kurzthemen vorwärtsgetriebener Motive, denen selbst Händel vieles abgelauscht hat.

Vor den Pause Händels *Concerto Grosso g-Moll, op.6/6*, mit der bekannten *Larghetto* - Einleitung. Eine *Musette* steht für den dritten Satz, im folgenden *Allegro* dominiert die 1. Violine. Händel zieht auf flächige *Al fresco* Wirkungen, jede komplizierte Polyphonie wird vermieden. So erreicht er selbst in seiner Kammermusik eine großartige, monumentale Einfachheit.

Federndes, lupenreines Orchesterspiel war zu vernehmen, Händels meisterliche Ökonomie, seine abstrahierende Klangsprache aus exaltierter Motorik und verhangener *Grazie* führten die rumänischen Gäste überzeugend vor. Zwischen Purcell und Händel Vivaldis Fagottkonzert in C-Dur. Der Solist Alexandru Nichisor blies seinen Part mit extremen Ausdrucksqualitäten. Er ist Anhänger der Wiener Fagottschule, die vom Instrument her einen dunklen, fast fülligen Ton bevorzugt. Der langsame Satz leuchtete in „die Tiefe der Seele“.

Über die nun folgenden Werke der zeitgenössischen rumänischen Komponisten Doru Popovici und Remus Georgescu war nichts im Programmzettel zu lesen. „Codex Cajoni“ stellt eine Suite mit vier Sätzen dar: *Vorspiel*, *Elegie (Gesang der Fürstin Lupu)*, *Kinderreigen*, heiterer Tanz für die Fürstin Lupu. Wie Popovici bereits in den ersten Sekunden mit knapper Motivik und einer Fülle von Einfällen, - auch solistisch - verschiedene, sich störende und dennoch zu Einheit strebende Ebenen schafft, sinnfällige Überraschungen einführt, Spannung hält, das ist überzeugend.

Dann der Dirigent des Orchesters, R. Georgescu als Komponist: Eine *Fantasie für Soloflöte (Vasile Mihaly) und Streicher*, betitelt „Exorzismus“. Ein Satz und dennoch eine Gliederung in kürzere Abschnitte, mit visionären Szenen sowie hemmungslosen Ausbrüchen des Soloinstruments und des Orchesters. Sehnsuchtston und Aufschrei, solistischer Weltschmerz und harte orchestrale Selbstbehauptung, Traum - und Spiel - die Komposition knüpft in ihrem Materialstand und in ihrer Emotionalität etwa an Hartmanns Musik an: Auch Beweis dafür, daß Pultarbeit und eigene Kreativität sich keineswegs ausschließen müssen.

Am Ende Strawinskys „Concerto in Re“ mit *Vivace, Arioso, Rondo*. Ein kaum zu überbietender destillierter Ausdruck offenbarte sich da in allen Sätzen mit einer schwerelosen, ätherischen Klanggebung, minuziös ausgehörten Farbwechseln verlöschenden Decrescendi und einer frappierenden Plastizität in der Durchgestaltung der Motivkürzel. Strawinsky pur!

Helmut GÄRTNER – *Deggendorfer Zeitung*, 6 august 1996

KOMPONIST UND DIRIGENT SCHLIESSEN SICH IN DIE ARME

Faszinierendes Konzert der Banater Philharmonie

Hechingen (ick). Wieviel Klangvolumen faßt die Alte Synagoge? Die Antwort darauf gaben am Sonntag die über zwei Duzend Musiker des Kammerorchesters der Banater Philharmonie aus Temeswar. Sie gingen an die Grenze, der Synagogen-Akustik.

Normalerweise wäre das Engagement eines solchen Orchesters für Hechingen in der Urlaubszeit zweifellos eine Nummer zu groß und zu teuer gewesen. Doch Kulturamtsleiter Nonnenmann hatte die Gelegenheit beim Schopf gepackt, denn der Auftritt wurde zum Großteil finanziell getragen vom Institut für Deutsche Musik im Osten und der Bezirksregierung Köln. Auf die Eintrittsgelder war Hechingen also nicht unbedingt angewiesen. Ein beruhigender Umstand, weil nämlich gerade 50 Zuhörer kamen.

Sie erlebten einen außergewöhnlichen Abend. Zuvorderst natürlich die lupenreinen Darbietungen der Musiker, die sich durch mehrere Jahrhunderte der Klassikwelt spielten. Und dann wurden die Besucher Zeugen einer herzlichen Geste: nach dem *Divertimento per archi e timpani, Op. 4* (1962) wies Dirigent Remus Georgescu in die Zuhörerreihe und bat den anwesenden Komponisten Walter Michael Klepper zu sich nach vorne, um ihn dort in die Arme zu schließen. Klepper war tief beeindruckt von der Art, wie das Kammerorchester sein Werk gespielt hatte: „So gut wie hier in der Synagoge habe ich es noch nie gehört“. Der Grund dafür liegt nach Einschätzung Kleppers darin, daß der Dirigent selbst auch Komponist ist und dementsprechend feinfühlig mit seinem Orchester arbeitet. Ein wenig schmunzelnd räumte Klepper jedoch ein, die Synagoge sei angesichts eines so großen Kammerorchesters und eines so klanggewaltigen Werkes „akustisch ein bißchen überfordert“.

Die Programmfolge bot von allem etwas. Von Henry Purcells (1659-1695) Suite *Abdelazer* bis zum *Concerto in D* von Igor Strawinsky (1881-1972). Ein

Höchstmaß an abstraktem und modernem Musikvermögen verlangte das vom Dirigenten selbstgeschriebene Werk *Exorcism* sowohl dem Orchester als auch dem Publikum ab. Langanhaltender Applaus lohnte die Darbietungen und entschädigte die Musiker für das, was ihnen nach dem Auftritt bevorstand: die über 20stündige Heimfahrt nach Rumänien in einem keineswegs komfortablen Bus.

Schwarzwaldler BOTE, 6 august 1996

BRIEFE VON REMUS GEORGESCU

Temesvarer Dirigent in Amerika

Seit November 1968 befindet sich der begabte junge Dirigent Remus Georgescu, der vor einigen Monaten zur Temesvarer Staatsphilharmonie „Banatul” gekommen war, in den Vereinigten Staaten von Amerika. Das wachsende Ansehen, das das rumänische künstlerische Leben im Ausland genießt, findet seinen Ausdruck in dem Interesse, das den rumänischen Künstlern entgegengebracht wird. Vor allem Vertreter unseres Musiklebens werden immer wieder zu Veranstaltungen in anderen Ländern eingeladen. Das Kunstministerium der Vereinigten Staaten von Amerika gewährt jährlich begabten rumänischen Musikern Stipendien, die diesen die Möglichkeit bieten, das künstlerische Leben dort kennenzulernen und sich weiterzubilden. Dies mal schickte unser Land unseren Temesvarer Dirigenten Remus Georgescu.

Georgescu lernt in dieser Zeitspanne die grossen amerikanischen Orchester und ihre Dirigenten kennen, er führt Gespräche mit angesehenen Musikern, besucht Universitäten usw.

Aus seinen Briefen an seine in Temesvar lebende Frau und an die Kollegen von der Philharmonie geht hervor, dass er die Zeit voll ausnützt: Fast täglich enthält sein Programm den Besuch eines sinfonischen Konzerts oder einer Opernaufführung. Er schreibt: „Ich war bei den Konzerten der Orchester von New York, Los Angeles, Philadelphia, ich habe die Philharmoniker von Den Haag gehört, die sich hier auf Tournee befanden. Ich konnte fast „bei der Arbeit” einige Dirigentenpersönlichkeiten ersten Ranges sehen, die ich vorher, mit wenigen Ausnahmen, nur von Rundfunksendungen oder von Platten - und Tonbandaufnahmen gekannt hatte. Zubin Mehta, Leonard Bernstein, Carlo Maria Giulini und Lorin Maazel haben bisher hier Konzertzyklen geleitet. Ich habe diese Künstlerpersönlichkeiten eingehend beobachtet,

meine Erfahrungen bereichert, und ich werde manches davon nach meiner Heimkehr anzuwenden versuchen. Meine wertvollste Feststellung war – und sie hat mich in meinen bisherigen Überzeugungen bestärkt –, dass der Dirigent die entscheidende Rolle bei der Ausführung des Programms eines Konzertes spielt. Selbstverständlich ist dabei auch berufliche Ausbildung der Orchestermmitglieder nicht ausser acht zu lassen...

...Ich war bei zwei Vorstellungen der berühmten „Met“ in New York. Am meisten beeindruckt hat mich Wagners „Rheingold“, in der Regie Herbert von Karajans: er dirigierte auch...

...In meinen Gespräch mit hiesigen Musikern konnte ich allgemeines Interesse für unser musikalisches Leben feststellen, und das ist mir eine grosse Freude. In der nächsten Zeit werde ich die philharmonischen Orchester von Philadelphia, Boston, Cleveland hören, die von Eugen Ormandt, Rafael Kubelik, Pierre Boulez und George Szell dirigiert werden: dann werde ich zu einem Jazz-Festival nach New Orleans fahren, der Heimat Louis Armstrongs. ...Trotz dieser vielen neuen Eindrücke habe ich aber doch Heimweh...”.

Remus Georgescu hatte auch Gelegenheit, sich dem amerikanischen Publikum vorzustellen. Er führte mit dem sinfonischen Orchester und dem Chor von Oak-Ridge (Staat Tennessee) das *Requiem* von Brahms auf. Über dieses Konzert schrieb die Tageszeitung „Oak-Ridger“: „Eswar ein erhabenes Konzert... Der junge R. Georgescu war eine äusserst gute Erscheinung am Dirigentenpult. Seine beste Leistung bestand darin, dass es ihm gelungen ist, eine grosse Klangfülle zu erzielen und dass er ständig das Orchester in der Hand hatte bei der Aufführung dieses strahlenden, aber nuancenreichen Stükkes.”

Es ist eine Meinung über unseren Dirigenten, die uns hier nur freuen kann.

Paul BAADER

EXTRASE DIN PRESĂ

GERMANIA, AUGUST 1996, TURNEUL ORCHESTREI DE CAMERĂ

„Visul unei nopți de vară”

***Hohenzellerische Zeitung* – 6 august 1996**

„Sub conducerea dirijorului și compozitorului său, Remus Georgescu, ansamblul a arătat maturitate în toat stilurile abordate și a făcut ca seara să se transforme într-un veritabil vis, al unei nopți de vară”.

„Orchestra de cameră a Filarmonicii «Banatul» este absolut remarcabilă”.

„În încheiere, dirijorul a apelat la un nou registru muzical, extrem de dificil: *Concertul în Re* de Igor Stravinski. Interpretarea și concepția au fost din nou la mare înălțime”.

„Compozitor și dirijor, contopit într-o perfectă simbioză”.

„Concert fascinant al Filarmonicii «Banatul»”.

Schwarzwald BOTE – 6 august 1996

„Spectatorii au avut parte de o seară ieșită din comun. În primul rând, desigur, interpretarea ireproșabilă a muzicienilor care s-au dovedit la fel de siguri în prezența lucrărilor aparținând unor perioade diferite”.

„W. M. Klepper a fost impresionat de modul în care orchestra a interpretat lucrarea sa: «Atât de bine ca aici, nu am mai auzit-o cântată niciodată». Motivul este, în viziunea lui Klepper, acela că dirijorul însuși este și compozitor și, în consecință, sensibil și în munca cu orchestra”.

„Aplauze binemeritate i-au răsplătit pe muzicieni”.

„Interpretare de înaltă clasă”.

Plattlinger Anzeiger – 6 august 1996

„Acești muzicieni sunt cunoscuți de mulți dintre noi. Ei au oferit un concert de înaltă clasă sub conducerea dirijorului Remus Georgescu”.

„Remus Georgescu, dirijorul orchestrei, este autorul lucrării *Exorcism* care solicită la maxim potențialul interpretativ al solistului, în acest caz, flautistul Vasile Mihaly. Creația apelează la concentrarea totală a muzicienilor și la abilități tehnice excepționale. O experiență muzicală memorabilă”.

UN SEMN HERALDIC SPIRITUAL AL TIMIȘOAREI

• **Luni, 21 octombrie, vor începe manifestările dedicate împlinirii a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara.**

Deși, asupra Filarmonicii „Banatul” mai planează încă semnul incertitudinii privind sediul unde își va desfășura activitatea, conferința de presă ce s-a ținut ieri a avut ca scop derularea manifestărilor dedicate împlinirii a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara, societate ce a constituit, după expresia reputatului solist de orgă Franz Metz, un semn heraldic spiritual pentru „mica Vienă”.

„Am încercat să plasez sărbătorirea sub semnul tradiției , dar și al modernității”, a declarat dirijorul și compozitorul Remus Georgescu, directorul Filarmonicii „Banatul”. Manifestările vor debuta cu un simpozion, ce se va desfășura la sala Concertino din Piața Unirii, luni, 21 octombrie, de la ora 9.30, la care vor participa muzicologi din țară și străinătate. La ora 18, la Muzeul Banatului va avea loc vernisajul Expoziției documentare, iar la ora 19 un concert coral *a capella*.

În ziua de 22 octombrie, la ora 18, la Biserica romano-catolică „Millenium”, Franz Metz va susține un concert de orgă cu piese de Brahms.

Miercuri, ora 18, la Muzeul Banatului va avea loc un concert maraton de muzică contemporană susținut de „Trio Contraste”, orchestra de cameră a Filarmonicii „Banatul” și invitați din Italia, Brazilia, S. U. A., iar joi, 24 octombrie, ora 18, tot la muzeu va fi prezentată „Gathering ” (reuniune), spectacol multimedia cu participarea unor compozitori- interpreți ai Universității New York și colaboratori din Italia, Brazilia, România.

În ziua de 26 octombrie, ora 18, la Domul din Piața Unirii se va deschide stagiunea 1996-1997 a Filarmonicii „Banatul”, cu un concert de rezonanță având în program oratoriul „Paulus” de Mendelssohn Bartholdy, ce aniversează 105 ani de la prima audiere în cadrul Societății Filarmonice din Timișoara.

La conferința de presă s-a comunicat programul stagiunii – deosebit de bogată în evenimente muzicale, cu participarea unor dirijori și soliști reputați pe plan național și internațional.

În anul 1997, Filarmonica „Banatul”, urmașă a Societății Filarmonice, va sărbători la rându-i, 50 de ani de la înființare, ceea ce, desigur, va fi un nou prilej de a oferi melomanilor timișoreni concerte de clasă.

Ion Marin ALMĂJAN – *Renașterea bănățeană*, 17 octombrie 1996

TIMIȘOARA SĂRBĂTOREȘTE

125 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA SOCIETĂȚII FILARMONICE

„Sărbătoare a întregului oraș”, așa a fost numită, deosebit de sugestiv, de către maestrul Remus Georgescu, director al Filarmonicii „Banatul”, aniversarea celor 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara.

Aniversarea va fi marcată de Filarmonica „Banatul”, urmașa Societății Filarmonice, printr-un șir de manifestări ce vor avea loc între 21 și 26 octombrie și vor debuta cu un simpozion ce se va desfășura în sala „Concertino” a Facultății de Muzică (Piața Libertății nr. 1).

Merită subliniate cele spuse de dr. Franz Metz - realizatorul monografiei dedicate acestui eveniment: „...Societatea Filarmonică a apărut dintr-o nevoie spirituală a oamenilor obișnuiți și a fost susținută de autoritățile vremii... cei 125 de ani vorbesc despre tradiția vieții muzicale organizate în Timișoara... membrii acestei societăți au provenit din toate mediile sociale – etnice, religioase – și au fost animați de dragostea față de muzică...”.

Ultimul concert din cadrul manifestărilor aniversare, cel din 26 octombrie, va reprezenta și primul concert al stagiunii 1996/1997, care, în aprilie 1997, va marca împlinirea a 50 de ani de la înființarea Filarmonicii „Banatul”, instituție profesionistă de stat.

Legat de faptul că orchestra timișoreană a Filarmonicii nu are o sală proprie în care să-și desfășoare activitatea, maestrul Remus Georgescu a declarat: „Așteptăm de la Guvern și de la Ministerul Culturii să rezolve acest regretabil incident și să facă cunoscută hotărârea luată prin publicarea ei în Monitorul Oficial”.

Sperând că acest lucru se va întâmpla cât de curând, îi invităm pe melomani să participe la activitățile pe care Filarmonica timișoreană le organizează și despre care veți afla detalii din edițiile viitoare ale ziarului nostru.

Felicia TODEA – *Realitatea Bănățeană*, 17 octombrie 1996

SECVENȚELE ZILEI

ÎNTRE 21 ȘI 26 OCTOMBRIE, ÎN „MICA VIENĂ”

**MANIFESTĂRI OMAGIALE DEDICATE ANIVERSĂRII A 125 DE ANI
DE LA ÎNFIINȚAREA SOCIETĂȚII FILARMONICE DIN TIMIȘOARA**

Conferința de presă de ieri, de la sediul Filarmonicii „Banatul” din Timișoara, a avut drept scop informarea opiniei publice atât cu privire la Manifestările omagiale dedicate aniversării a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara, eveniment ce se va desfășura în perioada 21-26 octombrie 1996, cât și asupra deschiderii stagiunii 1996-1997 a Filarmonicii „Banatul”.

Programul manifestărilor include: în data de 21 octombrie, între orele 9. 30 - 12. 30 respectiv 14. 00 - 17. 00, în sala „Concertino” - Simpozion; ora 18. 00, la Muzeul Banatului, Castelul Huniade, va avea loc vernisajul Expoziției aniversare (organizator: Muzeul Banatului, realizator: Rodica Giurgiu, muzeograf - muzicolog), urmată de un concert coral, susținut de corul „A capella” al Filarmonicii „Banatul”. În data de 22 octombrie, la ora 18. 00, la biserica

„Millenium” din cartierul Fabric, Franz Metz va susține un recital de orgă. În 23 octombrie, la ora 18. 00, la Muzeul Banatului, va avea loc un concert - maraton de muzică contemporană, susținut de „Trio Contraste” și de invitați din Anglia, Olanda, Italia și S. U. A. În 24 octombrie, ora 18. 00, la Muzeul Banatului va avea loc un Atelier de muzică contemporană „Archaeus”, iar în 26 octombrie, la ora 19. 00, la Domul din Piața Unirii, va avea loc un concert vocal-simfonic, susținut de orchestra simfonică și corul Filarmonicii „Banatul”: dirijor Remus Georgescu (Oratoriul „Paulus” de F. Mendelssohn Bartholdy). Acest concert coincide cu deschiderea stagiunii 1996 - 1997 a Filarmonicii „Banatul”.

În cuvântul său, maestrul Remus Georgescu, director al Filarmonicii din Timișoara, a precizat: „Sărbătorirea celor 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara este aniversarea întregului oraș, pentru că Filarmonica din Timișoara a devenit un însemn heraldic. Evenimentul stă sub semnul tradiției culturale a Timișoarei și a unei vieți muzicale organizate în orașul nostru, dar și sub semnul modernității”.

În același context, Franz Metz, autorul monografiei despre Societatea Filarmonică din Timișoara (care va fi prezentată luni, 21 octombrie, la Muzeul Banatului, cu ocazia vernisajului Expoziției aniversare) a remarcat: „Ideea acestor manifestări omagiale aparține maestrului Remus Georgescu... Societatea Filarmonică din Timișoara a fost înființată prin susținerea ideii de către locuitorii acestei urbe de primăria și prefectura de la acea vreme. Putem spune astfel că ideea a venit de jos în sus, fără decret. Aici au concertat, de-a lungul vremii, mari personalități muzicale, și anume: Johannes Brahms, Gheorghe Dima, Béla Bartók, Sabin Drăgoi... astfel, nu întâmplător, Timișoara a fost numită «Mica Vienă»”. Manifestarea omagială este organizată de Filarmonica „Banatul”, în colaborare cu: Ministerul Culturii, Consiliul Județean Timiș, Inspectoratul pentru Cultură Timiș și Consiliul Local Timișoara.

Rodica COJOCARU – *Timișoara*, 17 octombrie 1996

EXTRAS DIN PROGRAMUL DE SALĂ AL FILARMONICII „BANATUL”

„Aniversarea zilei de naștere a Societății Filarmonice din Timișoara este o sărbătoare a spiritului înalt, așezată de către organizatori sub semnul tradiției și al modernității.

Cei 125 de ani care au trecut de la înființarea sa, ne vorbesc despre o instituție venerabilă, care a pus bazele unei vieți muzicale organizate în această

parte a lumii. Această cifră este grăitoare despre îndelungata tradiție culturală a orașului.

Filarmonica de astăzi, continuatoarea sa, este, fără îndoială, visul devenit realitate, al acelor oameni care, în dragostea lor pentru muzică, fondau la 21 octombrie 1871, Societatea Filarmonică din Timișoara, binemeritând de la noi și de la cei care ne vor urma”.

Remus GEORGESCU

O NOUĂ STAGIUNE MUZICALĂ LA FILARMONICA DE STAT „BANATUL”

Filarmonica de Stat „Banatul” din Timișoara își inaugurează stagiunea 1996- 1997 sâmbătă, 26 octombrie 1996, ora 18, cu un concert vocal - simfonic extraordinar susținut în Domul romano-catolic din Piața Unirii.

Sub bagheta dirijorului Remus Georgescu va fi prezentat oratoriul pentru soliști, cor mixt, cor de copii și orchestră „Paulus” de Felix Mendelssohn Bartholdy, cu concursul soliștilor Ileana Tonca, Margareta Nica Popescu, Florin Diaconescu și Alexandru Moisiuc. Acest concert de deschidere festivă a manifestărilor dedicate aniversării a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara, care vor avea loc în perioada 21-26 octombrie. Concertele săptămânale ale Filarmonicii vor aduce pe scenă dirijori și soliști renumiți din țară și de peste hotare.

În ajunul sărbătorilor de iarnă, în organizarea instituției se va desfășura Festivalul Muzicii Sacre, iar în 30 decembrie va avea loc tradiționalul concert de Anul Nou.

Ediția din 1997 a Festivalului „Timișoara muzicală” este programată în luna aprilie și va marca sărbătorirea a 50 de ani de la înființarea prestigioasei instituții muzicale ca așezământ profesionist de stat.

Ioan STANCIU – **Agenda**, 19 octombrie 1996

„FĂRĂ ZBUCIUM ȘI PASIUNE, NU SE POATE ÎMPLINI NIMIC”

Ne-a declarat domnul prof. univ. dr. Octavian Lazăr Cosma, vicepreședinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România

- Maestre Octavian Lazăr Cosma, la sărbătorirea a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice, ați venit aici în dublă calitate, de muzicolog și de reprezentant al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Cu ce a participat muzicologul Octavian Lazăr Cosma la simpozionul de luni?

- Am avut o notă puțin aparte, în sensul că am luat un segment din viața muzicală timișoreană și anume, existența foarte scurtă a orchestrei municipale, înființată în 1933 și desființată în 1934. Cred că, pe baza unor documente, am putut să aduc unele date noi, inedite, despre meteorica existență a acestei orchestre, care a fost un satelit al Societății Filarmonice. Puțină lume cunoaște aceste lucruri, care aduc o notă de dramatism din istoria acestei Societăți Filarmonice, pentru că fără zbucium, pasiune, efort nu se poate împlini nimic.

- Cu ce impresie pleacă vicepreședintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România?

- Cu impresii deosebit de bogate, pentru că, realmente, am ascultat intervenții deosebit de interesante. Organizatorii, chiar m-a surprins asta, într-un anumit fel, nu s-au mulțumit a ilustra și a aduce în atenție diferite file din istoria acestei Societăți Filarmonice, ci, parcă, dorind o anumită concurență, au invitat diferite personalități, din alte centre, unde a existat ceva similar. În acest fel, a ieșit o revărsare de societăți filarmonice, de instituții de profil apropiat, lăsând convingerea că în țara noastră și în această parte a Europei a existat o mișcare muzicală, de amatori, dar și de profesioniști, foarte susținută.

- Cum vi se pare că se promovează la Filarmonica „Banatul”, urmașa societății sărbătorite, muzica românească?

- Da, trebuie să spun că dirijorul, de fapt compozitorul, care se află în fruntea acestei instituții, în momentul de față și de mulți ani, domnul Remus Georgescu, este într-adevăr unul dintre susținătorii activi ai creației muzicale românești contemporane și nu numai, programând-o mereu în concerte. Faptul acesta, fără îndoială, ne dă o anumită speranță că această creație românească, extrem de valoroasă, dar care nu se bucură, totuși, de interesul instituțiilor, așa cum ar trebui, își va recăpăta locul pe care îl merită cu prisosință.

PREFAȚĂ

Dacă „timpul este mărginit de eternitate” (Soren Kierkegaard), atunci muzica „timp sonor”, cum a fost definită, este mărginită de tăcere, echivalentul în sunet al eternității. Muzica se naște din tăcere, ni se dezvăluie treptat, se împlinește în timp și se stinge din nou, în tăcere. Ea continuă să mai trăiască o vreme, să mai trăiască cu noi, în memoria noastră, în sufletele noastre, în conștiința noastră.

Cel care este chemat să mărturisească în fața viitorimii, prin scrisul său durabil, despre acele clipe efemere, de har, de grație, pe care muzicienii le dăruiesc, neîncetat, semenilor, într-un permanent sisific reînceput, este cronicarul. Fără el, totul s-ar stinge, treptat, în uitare. Căci - nedrept destin - ce rămâne după un concert, în afara unui afiș păstrat într-o arhivă, este mărturia cronicarului, atâta câtă este. În absența sa... neantul, tăcerea.

Un asemenea mărturisitor este și domnul Ovidiu Giulvezan.

Remus GEORGESCU – Volumul *Ecouri muzicale timișorene* de Ovidiu Giulvezan,
Editura Brumar, Timișoara, 1996

ÎN SERIA CONCERTELOR COMEMORATIVE

Continuând seria manifestărilor comemorative, orchestra Filarmonicii „Banatul” a cuprins în ultimul ei concert o lucrare a compozitorului de la nașterea căruia s-au împlinit, la 31 ianuarie, 200 de ani - Franz Schubert. El a fost prezent, de această dată, cu cea de-a patra simfonie supranumită „Tragică”, oferită auditoriului în încheierea unui program ce a debutat cu „Concertul pentru vioară și orchestră op. 47” de Jan Sibelius.

Tălmăciuitorul partiturii solo din concertul lui Sibelius a fost un tânăr violonist francez, Jacques Saint - Yves, distins de curând la Paris de către S. A. C. E. M. cu premiul „George Enescu”. Cu o deosebită putere de a se implica în actul artistic și printr-o interpretare plină de temperament, Jacques Saint - Yves a pătruns în însăși substanța atât de bogată a muzicii lui Sibelius, mustind de melos nordic și parfumată cu arome de străvechi legende finlandeze.

Concertul s-a încheiat, așa cum spuneam, cu Simfonia nr. 4 în do minor - „Tragică”, de Schubert. Cu binecunoscuta sa prestață, dirijorul Remus Georgescu a condus destinele acestui concert. Gestul de o rafinată eleganță,

degajarea venind din perfecta cunoaștere a partituri, siguranța ce se desprinde din fiecare mișcare fac din acest „gentleman al baghetei” o valoare certă și stabilă a artei dirijorale, un artist căruia titulatura de „maestru” i se potrivește perfect.

Cristiana POPESCU – *Renașterea bănățeană*, 11 februarie 1997

SEMNUL DIRIJORULUI

Maestrul Remus Georgescu este una dintre personalitățile de certă valoare ale muzicii românești contemporane. Dirijor și compozitor, în ambele ipostaze dovedind extrem de multă seriozitate și rigurozitate, domnia sa a oferit publicului timișorean, vineri, 7 februarie, o viziune particulară asupra a două compoziții venind din zone diferite ale istoriei muzicii: „Concertul pentru vioară și orchestră op. 47” de Jan Sibelius și Simfonia nr. 4 în do minor, „Tragica” de Franz Schubert.

Concertul l-a avut ca solist pe Jacques Saint - Yves, din Franța, care a dovedit o ușoară detașare față de tumultul înscris în partitură, însă compensată printr-o bună calitate tehnică. Solistul a fost bine primit de public, aplauzele cerând un bis ce n-a fost oferit.

Ceea ce a înnobilit seara a fost semnul dirijorului. Sigur, elegant, stăpân și stăpânit.

F. T. – *Realitatea*, 11 februarie 1997

DIPTIC ROMANTIC

Marii muzicieni (cei adeseori numiți de noi - oamenii de rând, „aleșii”) se recunosc printr-o aparte capacitate de a da impresia pregnantă a firescului absolut, a lipsei totale de efort în momentul de creație a interpretării. Exemplul viu al acestei observații ivite, fără îndoială, nu odată în savurarea actului muzical, a fost seara de vineri, 7 februarie, derulată la Liceul de Muzică „Ion Vidu”, în cadrul săptămânalului concert al Filarmonicii „Banatul”, ai cărui protagoniști au fost dirijorul Remus Georgescu și solistul Jacques Saint-Yves. Concertul s-a desfășurat cu beneficiul generoasei colaborări a Centrului Cultural Francez din Timișoara.

Așezați la cei doi poli ai romantismului, Schubert și Sibelius, au fost cele două fațete ale medaliei de sunet, percepute ca o remarcabilă și aparent paradoxală unitate a dualității, inducând fiecare gustul perfecțiunii miracolului sonor.

La început a fost Sibelius. Și Sibelius a fost dăruit sau rețrăit de Jacques Saint-Yves. Tânărul violonist parizian de numai douăzeci și nouă de ani a copleșit auditoriul cu o tehnică prodigioasă, dar mai ales cu un temperament vulcanic și o impetuoasă egalată doar de o imensă bucurie a muzicii. *Concertul pentru vioară și orchestră op. 47* de Jan Sibelius, la a cărui scriere părea că participă nemijlocit tălmăcătorul, e un magnific poem instrumental, alcătuit din explozii și revărsări line, culori aprinse și pasteluri mângâietoare.

Al doilea taler al unei balanțe minunat echilibrate l-a constituit o versiune impresionantă a simfoniei a patra în Do minor, „Tragica” de Franz Schubert, versiune demnă pe deplin de un an aniversar ca cel pe care îl traversăm. Rememorarea unei clipe de referință a istoriei muzicii ca cea a nașterii marelui romantic trebuia să aibă parte, și a avut, de o mare împlinire interpretativă. Maestrul Remus Georgescu, într-o perfectă simbioză cu o lucrare pe care a privit-o dincolo de simpla partitură, și cu o orchestră cu care a comunicat până la identificare, a oferit melomanilor timișoreni o adevărată sărbătoare a muzicii, primită și ca o îndelung așteptată regăsire.

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 12 februarie 1997

EXTRAS DIN CAIETUL PROGRAM AL FILARMONICII „BANATUL” CU OCAZIA ANIVERSĂRII DE 50 DE ANI AI FILARMONICII (1947-1997)

Este un privilegiu pentru mine, faptul că, mai mult de jumătate din cei 50 de ani pe care Filarmonica din Timișoara îi împlinește astăzi, i-am petrecut slujind-o cu devotament, și, împreună cu ea, slujind muzica românească și pe cei care au nevoie de muzică.

Mă simt legat prin toate fibrele sufletului meu de această instituție și de oamenii care o alcătuiesc, cărora le-am închinat anii maturității mele și le-am dăruit tot ce am putut oferi eu mai bun.

Aparțin Filarmonicii prin tot ceea ce mă definește. Multe bucurii dar și amărăciunile și dificultățile pe care le-am traversat împreună, au cimentat această legătură.

Împreună ne-am străduit să creem „in veritas”, cu fața la lumea esențelor, cu smerenie, cu respect față de muzică și față de oameni.

Am traversat împreună și am rezistat furtunilor pe care ignoranța le-a dezlănțuit asupra noastră și care purtau nume aberante: cenzură, autofinanțare, marginalizare...

În perioada în care accesul la muzica sacră ne era interzis tuturor, am oferit publicului iubitor de muzică al acestui oraș, integrala marilor oratorii create de Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Brahms, Verdi...

Ne-am legat numele de mari creații ale muzicii românești prezentate la Timișoara în prime audiții, semnate de George Enescu, Sigismund Toduță, Pascal Bentoiu, Ștefan Niculescu, Aurel Stroe, Anatol Vieru, Tiberiu Olah..., multe dintre acestea fiindu-ne dedicate.

La rândul meu, am avut imensa bucurie de a-mi prezenta, de-a lungul anilor, propriile creații în cadrul Filarmonicii căreia, de altfel i-am dedicat o bună parte din ele.

Muzica românească poate fi recunoscătoare Filarmonicii pentru abnegația cu care și-a îndeplinit misiunea asumată de ambasador al ei, atât în țară cât și în străinătate.

Cred că astăzi, când Filarmonica își va întâmpina jubileul, ea se află în punctul cel mai înalt al existenței sale, într-un moment de grație care o plasează printre cele mai atrăgătoare, mai prestigioase și mai competitive ansambluri muzicale ale țării și nu numai. Ea poate scruta cu încredere viitorul.

Sa-i urăm deci, ani mulți întru muzică.

Remus GEORGESCU, 7 aprilie 1997

SEARĂ DE GALĂ LA FILARMONICA „MAREA NEAGRĂ”: MAESTRUL REMUS GEORGESCU VA DIRIJA, ASTĂZI, LA CONSTANȚA!

Remus Georgescu, „această personalitate artistică a contribuit din plin la situarea școlii contemporane românești pe locul meritat în ierarhia valorilor muzicale”, avea să declare cronicarul despre celebrul dirijor. Director al prestigioasei Filarmonici timișorene – cea care, din păcate, a rămas fără un sediu - Remus Georgescu este cunoscut astăzi ca una dintre reprezentativele personalități ale artei muzicale românești. Domnia sa a servit Teatrul Muzical din Constanța în anul 1956, atunci când acesta lua ființă. Ultima apariție a sa, la pupitrul Filarmonicii „Marea Neagră”, a avut loc în 1995, când, așa cum era de așteptat, a fost o adevărată sărbătoare. Și cum să nu fie, când marele muzician a studiat sub îndrumarea unor mari maeștrii ca George Georgescu, C. Silvestri

și Mihail Jora, iar dimensiunea sa internațională s-a consolidat în numeroase turnee și concerte pe întregul mapamond: din Rusia până în Anglia, din Franța până în Venezuela ș. a. m. d. Peste tot, presa de specialitate l-a apreciat elogios: „Capacitatea sa de comunicare cu orchestra – un adevărat spectacol”; „echilibrul perfect pe care-l realizează între marile articulații ale formei și rafinamentul detaliului”. În această seară, maestrul ne propune un periplu prin marile genuri ale muzicii: preclasice, clasice și moderne: Handel, Schubert, Stravinski și... Remus Georgescu – *Mică suită de cântece și dansuri vechi din Banat (Suita I Almăjană)*. Suntem convinși că tinerii muzicieni ai Constanței își vor face timp liber pentru a sorbi din marea artă a acestui artist contemporan!

Bebe DRAIA – **Telegraf**, 11 aprilie 1997

MUZICA SUB SEMNUL MARILOR SPIRITE

Simfonia a V-a, a „Destinului” de L. van Beethoven a marcat vineri 40 de ani de activitate dirijorală a maestrului Remus Georgescu

Ne-am bucura nespus dacă sălile de spectacol ar arăta cât mai des atât de pline și de primitoare ca vineri, 14 noiembrie la concertul Filarmonicii când din nefericire, atât de rar - ne-a fost dat să întâlnim atâtea categorii de artiști: pictori, scenografi, actori, instrumentiști, cântăreți de operă, copii talentați ce vor deveni muzicieni și, bineînțeles, acel public credincios aflat pe „baricadele” muzicii în toate anotimpurile. Fară îndoială, vineri a fost sărbătoarea muzicii lui Beethoven - marele muzician al planetei - și, de ce să nu recunoaștem, a artistului și omului Remus Georgescu, o personalitate muzicală de primă mărime: „Remus Georgescu este, prin formația sa intelectuală, artistică, prin cultura și rafinamentul său, prin sobrietatea și precizia gestului un dirijor de excepție” - consemna cu obiectivitate una dintre atât de multe cronicile dedicate lui. Născut în 1932 la Timișoara, prin studiile muzicale la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, Remus Georgescu a avut privilegiul de a învăța cu marile nume ale pedagogiei și componisticii românești: Ioan D. Chirescu (teoria muzicii), Marțian Negrea (armonia), Nicolae Buicliu (contrapunct), Theodor Rogalski (orchestrația), Constantin Silvestri (dirijatul de orchestră) și George Georgescu (orchestră). Încă „plin de polenul proaspăt acumulat” din potirele acestor flori, Remus Georgescu a fost fondatorul Orchestrei Teatrului Muzical din Constanța, unde și-a început cariera dirijorală. Destinul însă a vrut să fie altfel. După scurt timp, politrucii comuniști aveau să-i ia bagheta înlocuind-o cu

calea bejeniei. Era încă epoca dramaticelor deportări, a genocidului împotriva intelectualității.

Înghițindu-și amarul și ignorând răul ce i s-a făcut, și-a urmat mai departe drumul în muzică cu seriozitatea ce-l caracterizează. Cu sobrietate, exigență și o prestanță de lord, cu bagheta sa măiastră a modelat, vineri, trei lucrări ce au fost primite de public cu căldură și ovații.

În *Exorcism* pentru flaut și orchestră (în primă audiție) de Remus Georgescu, solistul Enrico Cannata, Italia, a stârnit interesul deosebit și aplauzele publicului printr-o interpretare originală ce a dovedit evidente legături spirituale cu compozitorul. De fapt, dl. Cannata (un instrumentist desăvârșit) a organizat la Timișoara Concursul Anual de Flaut a cărui piatră de încercare rămâne, ca un leitmotiv *Exorcism*.

Dacă în urmă cu 40 de ani dl. Remus Georgescu a inaugurat prima stagiune a orchestrei din Constanța cu *Simfonia a VII-a* de Beethoven, de această dată maestrul a ales *Simfonia a V-a*, a Titanului. Este ușor de ghicit motivul acestei opțiuni.

Având în vedere că în această toamnă Teatrul din Constanța își aniversează o frumoasă vârstă, dl. Remus Georgescu a transmis următorul gând: „În toamna aceasta se împlinesc 40 de ani de când am fost numit dirijor al Teatrului Muzical din Constanța. Sunt totuși 40 de ani de la primul concert pe care l-am dirijat aici, în toamna anului 1957: nu este cazul că ar suna a parastas sau a comemorare. Ori, am acceptat *Simfonia a V-a* ca o încurajare pentru modul în care mi-amintesc timpul pe care l-am petrecut aici, și sigur, pentru a privi mai departe”.

Bebe DRAIA – **Telegraf**, 15 noiembrie 1997

FRISON DE FLAUT ȘI IMPERIAL DESTIN ÎN SPOVEDANIE BEETHOVENIANĂ **Vineri, 14 noiembrie, la Sala Teatrului, concert simfonic**

La sala Teatrului Liric, vineri, 14 noiembrie, începând cu ora 19:00, publicul constănțean a primit, în dar, un nou concert simfonic din programul stagiunii 1997-1998 al Filarmonicii „Marea Neagră”. Pentru început, spectatorii au ascultat „*Exorcism*” pentru flaut și orchestră, creație a lui Remus Georgescu, în primă audiție. Această compoziție (ce a fost interzisă după prima ei audiție din 13 mai 1975, considerându-se că „*Exorcismul*” pentru flaut și orchestră este un titlu neconform cu morala socialistă), începând cu 1990, se

regăsește în repertoriul multor flautiști, putând fi ascultată și-n alte părți ale Europei. De altfel, lucrarea este inclusă, ca piesă obligatorie, în cadrul „Concursului internațional de flaut” ce are loc anual la Timișoara.

Pe scena concertistică de vineri, 14 noiembrie, „Exorcismul” a fost interpretat cu măiestrie de solistul Enrico Cannata, un nume apreciat în lumea flautului. Amintim că, la inițiativa sa a luat ființă „Concursul internațional de flaut”, ce are loc anual în Timișoara, artistul fiind implicat în viața muzicală a orașului de pe Bega.

Performanța lui Enrico Cannata, în „Exorcismul” lui Remus Georgescu, a impresionat prin finețea cu care au fost redade de flaut intonațiile tânguitoare și tremurul sunetului de plâns, speranță și tristețe în aceeași lacrimă.

În continuarea serii s-a desfășurat *Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră în Mi bemol major op. 73* („Imperialul”).

Concertul nr. 5 este o creație răscolitoare, plină de neobișnuit, valuri sonore ce se înalță și se succed nebănuț, construcții de forțe în sunete dominatoare, totul fiind brodat pe un echilibru perfect.

Solista Sanda Luca-Zodieru – cea care a făcut să zâmbească inima pianului protagonist – este cunoscută publicului constănțean; dar reamintim că a obținut numeroase recunoașteri și premii, a urmat cursuri de perfecționare la Weimar și Praga sub îndrumările reputaților pianiști R. Kehrler și F. Rauch, a studiat probleme de forme și estetică muzicală cu maestrul Constantin Bugeanu. Ea a susținut solistic multe concerte și a colaborat la numeroase recitaluri camerale, alături de artiști valoroși.

În partea a doua a concertului simfonic, s-a ascultat *Simfonia a V-a în do minor, op. 67* („a Destinului”). Despre marea simfonie „a Destinului” s-a vorbit și s-a scris enorm, celebritatea ei fiind reper muzical. Cheia vrăjită a simfoniei este formula muzicală construită din trei sunete ce cad spre al patrulea, acesta totalizând accentul – acel accent revelator de energii, de zbor în linia orizontului și cădere în cerul purpuriu al unei inimi uriașe.

Dirijorul Remus Georgescu, având în palme magia de a stăpâni admirabil orchestra, a fost aplaudat și rechemat pe scenă de un public ridicat de pe scaune și entuziasmat pentru performanța dirijorală a unui artist cu un repertoriu impresionant, de o profesionalitate impecabilă, un compozitor recunoscut național și internațional, un muzician complex și o personalitate muzicală de excepție.

Așadar, Filarmonica „Marea Neagră” îmbogățește publicul constănțean și îi aduce soare în inimă.

Mirela N. MĂCIUCĂ – **Observator**, 17 noiembrie 1997

EXTRAS DIN CAIETUL PROGRAM

**Text scris cu ocazia aniversării de 20 de ani a corului bărbătesc
„Sabin Drăgoi” (1977-1997)**

Muzica este harul dumnezeiesc dăruit oamenilor.

Muzica nu există în afara omului: ea îl definește, este semnul inconfundabil al prezenței lui.

Ar fi greu, dacă nu imposibil, să ne imaginăm viața noastră în absența muzicii. De aceea, muzica pe care o ascultăm, mărturisește în realitate modul în care un interpret cercetează, interpretează, după propriile puteri, semnele partiturilor.

Grație acestora trăim pe o planetă scăldată în muzică.

Printre cei aleși, dăruți cu har, se află și acești bărbați de profesii diverse, reuniți din dragostea lor pentru cânt în corala „Sabin Drăgoi”, prelungind astfel miracolul muzicii care se cere neîncetat recreată.

Pentru acestea îi întâmpinăm cu admirația și recunoștința noastră.

Remus GEORGESCU

FILARMONICA „BANATUL” A INTRAT ÎN CEL DE-AL TREILEA AN DE CÂND NU MAI ARE O SALĂ PROPRIE

Începutul lui 1998 găsește Filarmonica „Banatul” în aceeași situație în care au găsit-o 1996 și 1997: fără sală proprie! Demararea renovării Cinematografului „Capitol”, în decembrie 1995, avea să provoace un mare neajuns celei mai importante orchestre simfonice a Timișoarei, care de mai bine de par decenii își desfășura activitatea în aceeași sală cu Cinematograful „Capitol”.

Desfășurarea concertelor simfonice la Liceul de Muzică, care se speră că va fi o soluție temporară, a devenit începând cu luna mai a anului 1996, o soluție permanentizată, nu se știe până când. Mici lupte demarate întâi de direcțiunea filarmonicii, apoi de sindicat, iar ceva mai târziu chiar de unii dintre cei care administrează județul nu s-au ales decât cu praful în ochii timișorenilor, cu demisia din funcția de director al Filarmonicii a maestrului Remus Georgescu, una dintre personalitățile marcante ale vieții culturale contemporane și cu multe speranțe într-un viitor încă incert.

Parcă sfidând toate aceste neajunsuri, colectivul timișorean a continuat să se afirme în țară și peste hotare, editând CD-uri la case celebre de discuri -

„Timpani”, „Claves” și altele -, fiind invitat în mai multe țări, evoluând pe scene celebre: la Madrid în sala Televiziunii spaniole, la München - în Herkulesaal (toate cele 1.200 de locuri au fost ocupate), la Zagreb umplând toate cele 2.000 de locuri ale unei săli și marcând, prin prestație, unul dintre cele mai importante evenimente culturale ale anului 1997, an ce a însemnat și realizarea unui film făcut și transmis de Televiziunea bavareză, în care printre altele se spune că la Timișoara se face muzică, în mod organizat, de mai bine de 125 de ani.

A început 1998 și, o dată cu el, un nou an de speranțe: poate că mult așteptata *Lege a patrimoniului* va apărea, poate că ministrul Culturii își va aminti faptul că Timișoara are o Filarmonică fără sală, poate vreun prefect sau vreun primar va simți nevoia să facă un gest care cu siguranță va avea multă greutate în ochii celor care știu că cetatea, fără viață culturală, moare, sau poate va apărea vreun Mecena contemporan.

Felicia TODEA – *Realitatea*, 5 ianuarie 1998

BRAȘOVUL MUZICAL

OASPEȚI DE PRESTIGIU LA FILARMONICĂ

În simfonicul din 12 februarie a. c., la pupitrul excelenței noastre Orchestre „G. Dima”, s-a aflat un oaspete de prestigiu: dirijorul timișorean Remus Geogescu. Muzician complet, posesor al unei vaste și complexe culturi muzicale (în egală măsură dirijor și compozitor), este socotit unul dintre cei mai înzestrați mînuitori ai baghetei, atât în țară, cât și pe alte meridiane... muzicale din lume. Și nu e de mirare: la Conservatorul bucureștean s-a pregătit cu Theodor Rogalski, George Georgescu și Constantin Silvestri, a urmat studii de perfecționare în S. U. A., dar mai cu seamă a dobândit o experiență de notorietate, de-a lungul timpului, la instituții muzicale din București, Constanța, Tg. Mureș, Sibiu, Oradea, și, de două decenii, director și dirijor al Filarmonicii din orașul său natal, Timișoara, paralel desfășurând o apreciată activitate dirijorală la Viena. Melomanilor brașoveni le-a oferit „Variațiuni pe o temă de Purcell” (1659-1695), de Benjamin Britten și celebrul „Bolero” de Maurice Ravel, ambele lucrări de largă respirație sonoră și laborioasă expresivitate componistică, în care întreaga orchestră și-a adus un apreciabil și susținut aport interpretativ, cu deosebire compartimentele de suflători și percuție. Dar cel care avea să extazieze și să cucerească deplin, atât publicul,

cât și orchestra, a fost renumitul șef de orchestră Remus Georgescu, printr-o gestică electrizantă, minuțios și convingător elaborată, până la cele mai insignifiante detalii și efecte sonore ale partiturilor. Fapt foarte rar petrecut în sălile de concert, Remus Georgescu a fost insistent „scos la rampă”, încât a trebuit să ofere în bis ultima parte a „Bolero-ului” de Ravel.

Cel de-al doilea oaspete, deși mult mai tânăr, dar suficient de valoros, a fost pianistul clujean Daniel Goiți, în dificilul „Concert pentru pian și orchestră nr. 2 în do minor” de Serghei Rahmaninov (1873-1943). Solistul Daniel Goiți împlinește în acest an 30 de ani. Cu toate acestea, este posesorul unui palmares profesional demn de toată lauda: numeroase premii naționale și internaționale („George Enescu”, premiul I - 1994, același premiu la concursul „Arthur Schnabel” - Berlin, 1992; în 1990 - bursă de perfecționare la Academia de Arte din Berlin), în prezent fiind cadru universitar la Academia de Muzică din Cluj. Recent a susținut, în fruntea orchestrei studenților clujeni, un concert de mare succes la Bayreuth, Germania. La Brașov avea să etaleze cu brio certele sale însușiri solistice, cum spuneam, în dificila lucrare a lui Rahmaninov, într-o manieră și o tehnică personală remarcabile, cu o profundă dezvăluire a sonorităților ample și o agogică sugestivă ale partituri, demonstrând „pe viu” aprecierile elogioase de care se bucură din partea criticii de specialitate, care îl socotește, pe bună dreptate, un talent viguros aflat în plină ascensiune. Melomanii prezenți în număr mare la acest simfonic de excepție l-au aplaudat cu căldură, la rândul său, solistul oferindu-le, în supliment, interpretarea diafană și interiorizată a miniaturii „Jocuri de apă” de Ravel.

Constantin RĂZVAN – *Gazeta de Transilvania*, Anul CLX, nr. 2292, 18 februarie 1998

LA ORQUESTA Y EL CORO DE LA AGRUPACIÓN RUMANA OFRECIERON UN REPERTORIO MONOGRÁFICO DE BRAHMS El concierto de la Filarmónica de Timisoara consiguió un lleno absoluto en la Catedral

La Catedral de Ourense registró ayer un lleno absoluto para presenciar la actuación de la orquesta y coro de la Filarmónica de Timisoara. La calidad de la agrupación, perteneciente a una Sociedad Filarmónica fundada en 1871 y alcanzando, ya entonces, un gran prestigio, sobre todo en el repertorio sinfónico; y el atractivo que presentaba el programa a interpretar, dedicado monográficamente a J. Brahms y su *Réquiem Alemán*, son dos de las razones

que explican la buena aceptación de este concierto por parte del público ourensano.

La actuación de la orquesta y coro de la Filarmónica de Timisoara en el templo ourensano estuvo dirigida por el titular de la agrupación, el maestro Remus Georgescu. Precisamente, la labor desarrollada por este director al frente de la orquesta elevó a esta a una posición de primer orden en la vida musical de Rumanía convirtiéndola, además, en una agrupación imprescindible en los festivales más importantes de aquel país, como el Festival Internacional George Enesco y la Semana Internacional de Música Nueva de Bucarest.

Actuaciones solistas

Sin lugar a dudas, uno de los mayores atractivos que presentó la agrupación de Timisoara en su concierto en la Catedral de Ourense fue la actuación de sus dos solistas: la soprano Constanza Adriana Mestes, poseedora de merecidos galardones y solista, en la actualidad, de la Ópera Nacional de Bucarest; y el barítono Pompei Harasteanu, un intérprete natural de Gheorghieni (Transilvania) y solista de la Ópera Rumana de Bucarest, donde ha desarrollado su carrera desde 1970 interpretando los más importantes roles de su especialidad y que abarcan óperas de Verdi, Puccini, Rossini, Mozart, Donizetti, Beethoven y Tchaikowsky, entre otros.

El concierto estuvo organizado y patrocinado por la Obra Benéfico-Social de Caixa Ourense, y forma parte del completo ciclo de actividades culturales previstas por la citada entidad financiera para este año.

R. F. – **La Región**, 19 martie 1998

INTERPRETADA POR LA ORQUESTA Y COROS

DE LA FILARMÓNICA DE TIMISOARA

Representación del *Réquiem* de Mozart en la Catedral

Hoy miércoles, 25 de marzo, a las 21 horas, la Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara (Rumanía), bajo la dirección de Rêmus Georgescu, ofrecerá el *Réquiem* de Wolfgang Amadeus Mozart en el excepcional marco de la Santa Iglesia Catedral.

Esta actuación corresponde al programa de actividades „Primavera 98” que la Consejería de Educación y Cultura de la Junta de Comunidades ha preparado para los meses de marzo, abril y mayo. Un total de 10 ciudades de

Castilla-La Mancha, entre las que se encuentran Albacete, Almansa y Villarrobledo, podrán disfrutar de esta magnífica obra del genio de Salzburgo.

La Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara fue constituida en 1940 y está compuesta por profesionales formados en los conservatorios de Kisinev, Moscú, San Petersburgo, Odessa y Bucarest. En su ya dilatada trayectoria, han colaborado con personalidades musicales de la talla de Shostakovich, Simona o Cheguigian.

La dirección de la Orquesta le corresponde a Rèmeus Georgescu, la dirección del coro a Diodor Nicoara. Las principales voces solistas son: Adriana Mestes, soprano; Lucía Papa-Kriska, mezzo-soprano; Ionel Voineag, tenor y Pompei Harasteanu como bajo.

La entrada para presenciar la actuación en la catedral es libre.

L. T. – *La Tribuna*, 25 martie 1998

LA FILARMÓNICA DE TIMISOARA INTERPRETÓ MAGISTRALMENTE EL REQUIEM DE MOZART

La Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara (Rumanía) ofreció ayer ante el numeroso público que se congregó en la catedral de Ciudad Real, un concierto que tuvo como ingrediente más destacado la interpretación del *Réquiem* de Wolfgang Amadeus Mozart, además del *Concerto Grosso, Opus 6, número 2, en Fa Mayor* de Georg Friedrich Haendel, y el *Gloria* de Antonio Vivaldi.

El delegado Provincial de Cultura, José Fuentes indicó a Lanza que con este programa, que la formación rumana interpretará también en Valdepeñas y Manzanares los días 8 y 11 de abril respectivamente, la Consejería de Educación y Cultura de la Junta de Comunidades de Castilla - La Mancha de la oportunidad a los ciudarrealeños de conocer a la que, quizá junto a la de Verdi, es la composición „más famosa” de las dedicadas a la pasión de Cristo, precisamente en los días que preceden a la Semana Santa. El delegado de Cultura de la Junta de Comunidades de Castilla - La Mancha, mostró su satisfacción por la buena acogida mostrada hacia este concierto en el que la asistencia fue masiva y recordó que la Filarmónica de Rumania obtuvo en días pasados un éxito rotundo en Toledo.

Junto a José Fuentes se encontraba el Obispo, Rafael Torija, el delegado de la Junta de Comunidades, Antonio Salinas y el vicepresidente de la Diputación, José Alberto Martín Toledano, entre otros.

El repertorio de Rémus Georgescu es vasto, siguiendo el ejemplo de los grandes directores de orquesta que han enriquecido el repertorio clásico y romántico con la experiencia de la nueva música bajo la disciplina de la cultura clásica. Numerosos compositores contemporáneos han dedicado a Rémus Georgescu sus obras.

Esta formación musical se constituyó en 1940 y está compuesta por intérpretes formados en los conservatorios de Moscú, Leningrado, Odesa y Bucarest, entre otros. En 1995 realizaron una gira por diversos países occidentales como EE.UU, Alemania e Italia, refrendada por un gran éxito de público y crítica.

La Orquesta y Coros de Timisoara, dirigida por Remus Georgescu, llega a Castilla-La Mancha con la soprano Constanza Adriana Mestes, la mezzo Lucía Papa Kriska, el tenor Ionel Voineag y el bajo Pompei Harasteanu como solistas. Además de Toledo y Ciudad Real, la orquesta también actuará en Cuenca, Albacete, Guadalajara y en las localidades ciudarrealeñas de Valdepeñas y Manzanares. La última obra en interpretar fue el *Requiem* de Mozart obra que el genial artista no llegó a acabar porque no vivió lo suficiente para concluir la partitura.

Sin duda, fue la pieza que más gustó a los más de mil ciudarrealeños que se dieron cita en la catedral. Y es que la genial obra de Mozart conjuga la grandiosidad, la cumbre en la vida de este artista que, como un preludio vio en esta sinfonía la música que se entonaría en su funeral.

Aurora GALISTEO – *Ciudad Real*, 27 martie 1998

LA FILARMÓNICA DE TIMISOARA OFRECIÓ UN GRAN CONCIERTO

El *Réquiem* de Mozart llenó anoche la Catedral

Casi cinco minutos estuvo aplaudiendo el público, que llenó anoche la Basílica Catedral, a la Orquesta y Coro de la Filarmónica de Timisoara por la magnífica interpretación del *Réquiem* de Mozart y del *Concerto Grosso Opus 6 número 2 en Fa Mayor* de Haendel y el *Gloria* de Vivaldi.

Si la interpretación de los músicos, del coro, de la soprano, mezzosoprano, del tenor y del bajo fue brillante, también cabe destacar el comportamiento del público que asistió al concierto. Afortunadamente no se

produjeron salidas y entradas reiteradas, como sucede en otros conciertos, ni hubo aplausos fuera de lugar, por lo que los espectadores pudieron disfrutar sin interrupciones de un gran concierto.

La Orquesta comenzó interpretando el *Concerto Grosso Opus 6, número 2 en Fa Mayor* de Haendel, para continuar con *Gloria* de Vivaldi, interviniendo ya el Coro. Instrumentos y voces se unieron en una total armonía, logrando llegar y conmover al público.

En esta primera parte del concierto destacaron los movimientos *Propter magnam gloriam tuam*, principalmente el solo interpretado por la soprano Adriana Mestes, *Et in terra pax hominibus, Gratias agimus tibi y Domini Deus, Rex caelestis*.

Tras un breve descanso, los músicos y el coro interpretaron el *Réquiem* de Mozart. La interpretación fue brillante y el público disfrutó sobre todo escuchando *Dies irae, Rex tremendae, Confutatis y Lacrymosa*. Al término del concierto los espectadores tributaron una gran ovación a los directores del concierto, Remus Georgescu y Diodor Nicoara, así como al resto de los intérpretes.

Wolfgang Amadeus Mozart recibió el encargo de escribir una misa de difuntos cinco meses antes de su fallecimiento. Así, siempre será materia de discusión si la terminó él o su discípulo Franz Xaver Süssmayr, siguiendo las instrucciones del maestro. Lo cierto es que en el *Réquiem* está el pulso creador de Mozart y toda la angustia de un hombre que sabe morirá pronto.

Pilar MUÑOZ, **La Tribuna**, CIUDAD REAL, 27 martie 1998

FILARMONICA TIMIȘOREANĂ A CUCERIT MELOMANII SPANIOLI

Primele ecouri din presă

Filarmonica „Banatul” continuă turneul în Spania, până acum susținând nouă concerte din cele 17 programate în tot atâtea orașe spaniole. Pe adresa din Timișoara a instituției au sosit primele ecouri din presă. Ziarul „Lanza” din 27 martie publică un articol sub titlul Filarmonica din Timișoara a interpretat magistral *Requiem*-ul de Mozart”. Cronica precizează: „Orchestra și corul Filarmonicii din Timișoara (România) au oferit numerosului public care a umplut Catedrala din Ciudad Real un concert care a cuprins *Requiem*-ul de Mozart, *Concerto grosso op. 6 nr. 2* de Händel și *Gloria* de Vivaldi. Repertoriul lui Remus Georgescu este vast, acesta urmând exemplul marilor dirijori care

au îmbogățit programele clasice cu experiența muzicii noi, bazată pe descifrarea culturii clasice. Numeroși compozitori contemporani au dedicat lui Remus Georgescu lucrările lor”. La rândul său, ziarul „La Tribuna”, din aceeași zi, titrează: „Timp de cinci minute, publicul a aplaudat la Basilica Catedral (Ciudad Real – n. n.) orchestra și corul Filarmonicii din Timișoara pentru magnifica interpretare a *Requiem*-ului de Mozart, *Concerto grosso* ... de Händel și *Gloria* de Vivaldi. Interpretarea muzicienilor, a corului și vocii s-au unit într-o totală armonie, emoționând publicul”. Următoarele concerte vor fi susținute la Alicante (astăzi), Murcia, Cartagena, Ocana, Villarrobledo, Almansa, Valdepenas, Manzanares.

I. J. R. – *Renașterea Bănățeană*, 2 aprilie 1998

SUCCESSE SPANIOLE ALE FILARMONICII „BANATUL”

În perioada actuală **Orchestra Simfonică** și corul **Filarmonicii „Banatul”** din Timișoara se află într-un turneu în Spania, turneu început sub auspicii dintre cele mai favorabile, constând în nu mai puține de 17 concerte (la **Cuenca, Albacete, Ciudad Real, Toledo, Alcobendas, Madrid, Guadalajara, Almeria, Lorca, Alicante, Murcia, Cartagene, Ocaria, Villarrobledo, Almansa, Valdepenas**). Având în program **Händel** (*Concerto Grosso op. 6 No. 2, în Fa Major*), **Vivaldi** (*Gloria*), **Mozart** (*Requiem*), **Schubert** (*Simfonia nr. 8, în si minor – D 759 Neterminata*), **Beethoven** (*Fantasia*) pentru pian, cor și orchestră, **Faure** (*Requiem*).

Spicui, în cele ce urmează, din articole apărute, pe tema turneului în presa spaniolă. După ce va fi titrat „**Filarmonica din Timișoara a interpretat magistral Requiem-ul de Mozart**”, publicația **Lanza** din 27 martie preciza: „Orchestra și corul Filarmonicii din Timișoara (România) au oferit numerosului public care a umplut catedrala din Ciudad Real un concert care a cuprins *Requiem-ul de Mozart* (...).

Repertoriul lui Remus Georgescu este vast, urmând exemplul marilor dirijori care au îmbogățit repertoriul clasic cu experiența muzicii noi bazate pe disciplina culturii clasice. Numeroși compozitori contemporani au dedicat lui **Remus Georgescu** lucrările lor...”.

Ziarul **La Tribuna**, în aceeași zi de 27 martie, pomenea depre aplauzele prelungite stărnite publicului de la Biserica Catedral pentru „magnifica interpretare a *Requiem*-ului de Mozart (...)”, totul întru gloria binemeritată a

Orchestrei Simfonice și a corului Filarmonicii timișorene. Un fapt care nu poate decât să ne bucure...

Codrina Diana TOMOV – **Timișoara**, 2 aprilie 1998

RÉMUS GEORGESCU, DIRECTOR DE LA ORQUESTA

Bajo la dirección artística de Rémus Georgescu, la Filarmónica de Timisoara ha adquirido una posición de primer orden en la vida musical de Rumanía: agrupación imprescindible en los festivales más importantes de este país.

El repertorio de Rémus Georgescu es vasto, siguiendo el ejemplo de los grandes directores de orquesta que han enriquecido el repertorio clásico y romántico con la experiencia de la nueva música bajo la disciplina de la cultura clásica. Numerosos compositores contemporáneos han dedicado a Rémus Georgescu sus obras.

Nacido en Timisoara (Rumanía), descubrió y cultivó su talento musical desde niño. Estudió en el Conservatorio Nacional Superior de Bucarest con Constantin Silvestri y Georges Georgescu, en dirección y composición. El actual titular de la Filarmónica de Timisoara, ha dirigido grandes orquestas de Rumanía. Su carrera internacional de director de orquesta ha sido muy activa; ha realizado conciertos en Alemania, Inglaterra, Austria, Bélgica, Dinamarca, EE.UU., Francia, Grecia, Holanda, Italia, Hungría, Polonia, Noruega, Singapur, Suecia, Checoslovaquia, Unión Soviética, Venezuela, Yugoslavia..., etc.

Otra faceta de Rémus Georgescu es la de compositor. Sus obras tienen el marco de un excelente nivel y sincera armonización y están a la altura del repertorio sinfónico y de cámara de los mejores compositores rumanos. Le han sido concedidos numerosos premios: „Asociación de Críticos”, „Academia Rumana”, „Unión de Compositores” etc. y es respetado y considerado, tanto como director como compositor.

Luis BONETE – **La Tribuna**, 7 aprilie 1998

EL CONCERTO GROSSO DE HAENDEL Y EL GLORIA DE VIVALDI, COMPLETAN EL CONCIERTO

La Filarmónica de Timisoara interpreta hoy a Mozart

La Orquesta Filarmónica de Timisoara (Rumanía), interpretará hoy en el teatro Regio la obra „Réquiem” de Wolfgang Amadeus Mozart, una música que nos acerca a la pasión de Cristo y que el autor, debido a una muerte prematura, no pudo finalizar. En la primera parte, el „Concerto Grosso” de Haendel y el „Gloria” de Vivaldi, completarán un concierto muy recomendable.

La buena música de la mano de agrupaciones musicales prestigiosas sigue llegando al teatro Regio almanseño. En esta ocasión los aficionados al género clásico podrán disfrutar de un concierto „mixto” ofrecido por la Orquesta Filarmónica de Timisoara (Rumanía), ya que en la primera parte, sonarán los acordes de la música de dos de los más impresionantes compositores de la época barroca como son Haendel y Vivaldi, mientras que en la segunda parte, la música plenamente romántica de Mozart, hará disfrutar, sin duda, con su „Réquiem”, a los numerosos aficionados almanseños que previsiblemente se darán cita hoy en el teatro Regio.

Constituida en 1940, la Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara (Rumanía) una de de las principales instituciones de la ex URSS, está compuesta por profesionales formados en los conservatorios de Isinev, Moscú, San Petersburgo, Odessa y Bucarest.

Amplio repertorio de la orquesta

Disponen de un repertorio que va desde la música sinfónica a la contemporánea. Han colaborado con eminentes personalidades como D. Shostakovich, I. Simona, O. Cheguigian etc. En el año 1995, la Filarmónica de Timisoara realizó una gira de conciertos por Estados Unidos, Alemania, Italia etc., obteniendo un gran éxito, avalado por la crítica y por el público.

Réquiem de Mozart

De cuantos compositores ha dado la música, ninguno posiblemente mejor estudiado, más envidiado y más controvertido que Juan Crisóstomo Wolfgang Amadeus Mozart. Su obra musical es tan variada, tan rica y tan compleja, que parece increíble que un solo hombre, muerto antes de cumplir los 36 años y que invirtió gran parte de ellos en viajar y en preparar y en dar conciertos y lecciones, la pudiese llevar a cabo. Mózart cultivó todos los géneros de la música y en cada uno de ellos ha dejado obras suficientes, no ya en su conjunto, sino aisladamente, para inmortalizar al autor que las

concibiera. Su caso es único en la historia de la música y su fecundidad es tan prodigiosa como su inventiva; sus combinaciones orquestales y sus diseños melódicos han sido fuente inagotable de estudios y emulaciones; y muy particularmente su „Réquiem”, por cuanto este se ha dotado de una literatura que raya el arcano en cuanto a sus composición y resultado final.

¿Qué personaje anónimo encargó a Mozart el „Réquiem”? ¿Para quién y para qué fue compuesto? ¿Quién pagó a cuenta, 100 ducados? Todo es una incógnita. Sólo se sabe que el autor no vivió lo suficiente para terminar la partitura, quizás por eso, al decir de sus biógrafos, cuando comenzó a componerlo le comentó a su mujer que tenía la sensación de estar escribiendo la música que se tocaría en su entierro. No se equivocó, el 4 de diciembre de 1791, repasando la composición, al llegar al „Lacrymosa”, tuvo conciencia de que no tenía tiempo para terminar la partitura y encargó a su último y único discípulo Sussmayer que la finalizara, bien es cierto que antes el propio Mozart tenía terminada la línea melódica por lo que su discípulo no tuvo más que añadir notas. Un día después, el cinco de diciembre, Mozart era sepultado en una fosa común y hoy, doscientos años después, aún se desconoce dónde está enterrado el niño que a los tres años tocaba el piano, hacía combinaciones armónicas y fue un hito en la historia universal de la música.

En homenaje y recuerdo, haciéndolo coincidir con estas fechas de Semana Santa, la Consejería de Educación y Cultura, acerca a todos los castellano-manchegos, éste „Réquiem” que no se sabe para quién fue escrito, que no sonó en el entierro de su compositor, pero que hoy nos acerca a la pasión de Cristo, para recordarnos que la música y el dolor de la redención es un valor universal en la memoria y presente de los hombres.

Luis BONETE-PIQUERAS – *La Tribuna*, 7 aprilie 1998

MAGNIFICĂ INTERPRETARE

Turneul Filarmonicii în Spania

În curând se va încheia turneul pe care orchestra simfonică și corul Filarmonicii de Stat „Banatul” l-au întreprins în mai multe orașe din Spania. Ultimul concert va avea loc în 11 aprilie, în „Grand Teatro” din orașul Manzanares, unde colectivul artistic timișorean va interpreta – sub bagheta dirijorului Remus Georgescu și cu concursul soliștilor Adriana Mesteș (soprană), Lucia Kriska Papa (alto), Ionel Voineag (tenor) și Pompiliu

Hărășteanu (bas) – un concert vocal-simfonic cu lucrările *Concerto Grosso în Fa major op. 6 nr. 2* de Händel, *Gloria* de Vivaldi și *Requiemul pentru soliști, cor și orchestră K. V. 626* de W. A. Mozart. După concertul susținut în orașul Ciudad Real, ziarul „Lanza” a publicat o elogioasă cronică muzicală sub titlul: „Filarmonica din Timișoara a interpretat magistral *Requiemul* de Mozart”. Cotidianul „La Tribuna”, în relatarea „Filarmonica din Timișoara a oferit un mare concert” a consemnat: „interpretarea muzicienilor, a corului, a soliștilor a fost strălucitoare... un mare concert... Instrumente și voci s-au unit într-o totală armonie, emoționând publicul (...)”. De același succes s-au bucurat și muzicienii timișoreni la Madrid, în sala „Teatro Monumental” și în teatrul din Alcobendas.

I. STANCIU – **Agenda**, 4 aprilie 1998

PORTRET REMUS GEORGESCU

PE DIRIJORUL, compozitorul și pianistul Remus Georgescu l-am cunoscut în anul 1950, în cadrul Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București. Parcă îl revăd: înalt, slab, cu ochelari mari, fumurii, cu părul negru și – din păcate – ca un fumător pasionat...

Cânta foarte expresiv la pian; ca și mult regretatul Richard Oschanitzky sau vechii maeștrii Alfred Alessandrescu, Mihail Andricu, Mihail Jora, Theodor Rogalski sau Constantin Silvestri a fost și rămâne un excelent cititor de partituri la prima vedere, cu o ușurință demnă de invidiat...

Ca dirijor, m-a convins întrutotul; el s-a înscris în constelația dirijorilor - compozitori de o profunzime și o sobrietate tulburătoare, iar în acest context l-aș apropia de șefii de orchestră Alfred Alessandrescu, Theodor Rogalski, Mircea Basarab, Mircea Cristescu.

Dar Remus Georgescu este și un valoros compozitor. Format la școala severă a maestrului Leon Klepper (despre a cărui fecundă activitate se vorbește foarte puțin în zilele noastre – și tare-i păcat...). Remus Georgescu atrage atenția prin faptul că stăpânește tehnica de compoziție în mod exemplar. A început prin a continua – creator – în muzica de cameră neoromantismul german, pentru ca apoi să ne emoționeze prin opus-uri simfonice de orientare postexpresionistă, cu o puternică forță emoțională, cum ar fi *Exorcisme* și mai ales *Concertul pentru orchestră*, o lucrare de referință în contextul generației lui Nicolae Labiș și Tiberiu Olah. Au urmat o serie de lucrări specifice noului romantism, cum ar fi un

remarcabil și dramatic oratoriu cu o tematică istorică și cantate de o nobilă poetică muzicală, coruri *a capella* și piese instrumentale – toate foarte inspirate, cu o rafinată transfigurare a folclorului.

Compozițiile lui Remus Georgescu (nu prea numeroase, dar profunde și personale) s-au bucurat de reale succese, iar ca șef de orchestră, în fața Filarmonicii „Banatul” din Timișoara, el a tălmăcit la un înalt nivel artistic muzica universală, dar și pe cea românească (atât în țară, cât și peste hotare), întotdeauna cu succese notabile.

În ceea ce mă privește, am colaborat în foarte bune condițiuni cu acest minunat maestru. Rămân un admirator al artei sale, care vibrează în armonie cu sufletul intelectualului înclinat spre meditație, izolându-se în lumea culturii de urâciunile timpului nostru devenind olimpian și înțelept ca și marii gânditori din era paradisiacă a lui Pericle Athenianul. În Timișoara, el a creat o adevărată școală de muzicieni cu multiple rezonanțe, trecând din vremelnicie în eternitate...

Doru POPOVICI – *Actualitatea muzicală*, Anul IX (1998), Nr. 199 (II/Iunie);
Emisiunea radio *Atelier de creație*, 9 aprilie 1998, programul 2, ora 19.

CULTURĂ – MASS-MEDIA

STAGIUNEA FILARMONICII VA ÎNCEPE CU UN CONCERT DEDICAT LUI REMUS GEORGESCU

De Anul Nou va dirija americanul J. S. Ross cantata profană *Carmina Burana*

Ieri, concert maestrul Ioan Fernbach, directorul Filarmonicii „Banatul”, și consilierul artistic Ioan Tomi au prezentat reprezentanților mass-media proiectele stagiunii 1998-1999, care va fi ianugurată vineri, 2 octombrie, la ora 19 în Sala Studio a Liceului de Muzică „Ion Vidu” printr-un concert vocal-simfonic omagial dedicat aniversării a 40 de ani de activitate permanentă la Filarmonicii „Banatul” a ilustrului compozitor și dirijor Remus Georgescu. În luna decembrie se va organiza tradiționala decadă de muzică sacră, iar concertul extraordinar de Anul Nou va fi dirijat de John Stanley Ross (S. U. A.) și va aduce în fața publicului meloman cantata profană *Carmina Burana* de Carl Orff. În cursul anului 1999 se va sărbători prin susținerea unor concerte simfonice și camerale centenarul compozitorului Richard Strauss. Festivalul „Timișoara Muzicală” se va desfășura în perioada 7-17 mai 1999. În luna noiembrie corul și orchestra Filarmonicii „Banatul” va întreprinde un turneu în Germania, unde va susține două concerte cu *Missa Solemnis* de Beethoven.

Pe parcursul stagiunii vor dirija la Timișoara Cristian Mandeal, Emanuel Elenescu, Camil Marinescu, Klaus Donath, Horst Gehann, Leonardo Quadrini, Jean François Antonioli etc. După toate probabilitățile dirijorul Gheorghe Costin în curând va deveni angajatul Filarmonicii „Banatul”.

Ioan STANCIU – **Agenda**, 26 septembrie 1998

DESCHIDEREA STAGIUNII FILARMONICII „BANATUL”

A COINCIS CU ANIVERSAREA MAESTRULUI REMUS GEORGESCU

Pentru a 52-a oară de la înființarea sa, Filarmonica din Timișoara a pășit într-o nouă stagiune de concerte, vineri 2 octombrie 1998. Așteptatul eveniment a fost dublat, în acest an de sărbătoarea uneia dintre cele mai valoroase personalități pe care Timișoara a oferit-o istoriei moderne a muzicii în România: compozitorul și dirijorul Remus Georgescu. În aplauzele unui public al cărui devotament pentru muzică a intrat deja în tradiție, pe scena împodobită cu valuri de flori, maestrul Remus Georgescu a primit cu vădită emoție dovezi de prețuire și afecțiune din partea celor prezenți, pentru cei 40 de ani de activitate artistică și 30 de ani de activitate permanentă la Filarmonica din Timișoara. În rostiri apreciative dar și cu nostalgice aduceri aminte, au vorbit deopotrivă maestrului și asistenței, doamna Marcela Stoica (director în Ministerul Culturii) – care a transmis un salut de respectuoasă prietenie din partea ministrului culturii, domnul Ion Caramitru, domnul Dumitru Ganț – Prefectul județului Timiș, domnul Toma Florentin - reprezentant al Consiliului local al municipiului Timișoara, domnul Viorel Boldureanu, din partea Inspectoratului pentru Cultură al județului, domnul Gheorghe Bogoevici, președintele Comisiei pentru cultură a Consiliului județean Timiș și domnul Gheorghe Firca din partea Uniunii Compozitorilor din România. Manifestarea celui mai cald atașament a venit, însă din partea colegilor întru muzică ai maestrului Georgescu, cei alături de care harul Dumnezeiesc al creatorului de artă (de care vorbea în cuvântul său prefectul Dumitru Ganț) s-a desăvârșit în toți acești ani; muzicienii orchestrei și corului timișorean s-au exprimat atât prin discursul directorului Filarmonicii „Banatul”, domnul Ioan Fernbach, cât mai ales prin impresionanta solidarizare cu maestrul de la pupitrul dirijoral în timpul concertului care a urmat momentului aniversar, în care compozitorul și dirijorul Remus Georgescu s-au dăruit, deopotrivă publicului entuziast.

Ca de atâtea ori, cuvântul scris se dovedește nevrednic în a traduce sunetul Muzicii. Căci este greu de descris ceea ce programul ales pentru seara de vineri a transmis împătimiților melomani care au umplut sala de concerte până la refuz. S-a cântat vineri seara, oratoriul pentru orchestră „Cântare străbunilor”, de Remus Georgescu și *Concertul nr. 5 în La major pentru vioară și orchestră* de Wolfgang Amadeus Mozart.

Prima parte a serii de muzică a fost un alt dar oferit și primit în același timp de creatorul său, lui însuși, ca și timpul la care toți am privit înapoi și înainte. Oratoriul „Cântare străbunilor”, compus în 1977, și cântat în primă audiție la Timișoara în același an, este o lucrare de proporții monumentale care se constituie într-o frescă a suferinței eroice a poporului român, de-a lungul secolelor ființării sale.

Copleșitoare prin dimensiunea trăirilor zugrăvite; partitura este încărcată de sonorități primordiale, de început de ev, tinzând către divin și evocând teluricul în ritmuri viguroase și dramatice. Deși lipsită de prezența recitatorilor din versiunea inițială a operei, interpretarea dată oratoriului a avut în însăși muzicalitatea sa un filon epic care a suplinat absența poemului rostit, fiind încărcată de semnificații și imagini de tulburătoare forță și de tragic lirism. Descriind istoria, oratoriul s-a transformat într-o parte a ei, implantând tuturor celor ce îl ascultă conștiința nemuririi muzicii și a devenirii umane. Prezența la sărbătoarea unui prieten cu vibranta dragoste colegială, violonistul Ștefan Ruha, solistul concertului pentru vioară și orchestră de Mozart a dedicat maestrului Remus Georgescu o interpretare de excepție a *Ariei* de Johann Sebastian Bach, elegantul dar fiind oferit deopotrivă nouă, asistenței privilegiate.

Maestrul Remus Georgescu a ales scena de concert pentru un moment de o incontestabilă însemnătate în viața unui artist. Și ne-a ales pe noi pentru a depune mărturie...

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 5 octombrie 1998

CONCERTUL DE GALĂ

Aseară, pe scena Teatrului Național din Timișoara, a avut loc concertul simfonic de gală avându-l ca oaspete de onoare pe fostul suveran al României, Mihai I, însoțit de fiica sa Ana, de fiica sa Margareta și soțul acesteia, domnul Radu Duda. În loja centrală au mai luat parte Î. P. S. S. Nicolae Corneanu,

mitropolitul Banatului și domnul Dumitru Ganț, prefectul județului Timiș. Au fost prezenți alți reprezentanți ai puterii locale, simpatizanți ai monarhiei, invitați. Cu excepția unor locuri neonorate – așa încât două măicuțe, venite tocmai din județul Galați, și-au găsit scaune libere – sala a fost ocupată atât la parter, cât și la balcoane. Sub bagheta dirijorului Remus Georgescu, orchestra Filarmonicii „Banatul” a interpretat „Rapsodia Română nr. 2 în Re major, op. 11”, de George Enescu, „Balada Unirii pentru cor și orchestră”, de Nicolae Boboc și „Poema română” de George Enescu. Scrisă de marele nostru compozitor, la vârsta de 17 ani, „Poema română” se încheie cu *Imnul regal*, la a cărui interpretare participanții s-au ridicat în picioare. Au urmat minute de scandări „Trăiască Regele!”, iar după un bis, „Regele la Cotroceni!”.

I. J. R. – *Renașterea băcăneană*, 30 noiembrie 1998

ÎNTRE EXALTARE ȘI TRAGISM

Ascultându-l pe Beethoven, îmi revin obsedant în memorie cugetările lui Emil Cioran, cel care a adoptat o poziție tranșantă față de muzica Titanului: „Beethoven a viciat muzica, i-a adus schimbări bruște, de dispoziție, tonale, a lăsat să o pătrundă mânia”. Deși părea să-l iubească mai mult pe Bach, cu al său „sublim transcendent”, Cioran e nevoit să recunoască: „Muzica li se adresează oamenilor doar cu începere de la Beethoven”, fiind „o muzică tonică, de eroism immanent, ce stimulează pasiunea pentru aparențe monumentale”. O mare evidență, în rostirea beethoveniană, de o manieră curajoasă și unică până atunci a *Concertului pentru pian și orchestră nr. 5*, opus pe care marele public, copleșit de sublima „aparență” l-a denumit *Imperialul*. Luminosul Mi bemol major nu lasă spațiu echivocului: în lupta cu destinul, artistul-omul, înflăcărat, tenace, va birui. Substanță ideatică salutar exploatată de Stephan Möller (Austria) – interpretul acestui concert la Filarmonică – „ein Beethovenspezialist” (precum reiese parcurgându-i schița biografică din programul de sală). Pianistul a surprins, cu inteligență și sentiment, devenirea sonoră, adecvându-i un tușeu nuanțat, atât în *Allegro*-uri, cât și în *Adagio*. Temperamentul său avântat a influențat, în general, pozitiv actul interpretării. E cert că Beethoven, prin redimensionarea raportului *tutti-solo*, creează solistului libertatea de a decide *tempo*-ul; nu trebuie exagerat însă în asumarea acestei libertăți, pentru a nu afecta cursivitatea dialogului cu orchestra și claritatea execuției.

În partea a doua a programului, accentele emoționale s-au deplasat către sfera tragicului. Tragicul unor destine învinse. Cele două suite compuse de Edvard Grieg ca muzică de scenă la piesa lui Ibsen, *Peer Gynt*, ne-au fost prezentate de orchestra Filarmonicii „Banatul”, în consecuția firească a părților componente, cu o singură mutație: finalul suitei întâi interpretat la sfârșitul celei secunde. De fapt, *Suita a II-a* se termină trist, cu *Cântecul lui Solvejg*. Tristă este și *Moartea Asei*, răscolitoare însă *Lamentația lui Ingrid*, grație corzilor vibrând în registrul grav, și teribilul arc dinamic realizat de timpani. Se „sustrag” acestui ethos *Dansul arab*, colorat oriental de scările lidiene, *Furtuna devastatoare*, în *palatul Regelui Munților*, cu sonorități conspirativ-orgiastice.

Maestrul Remus Georgescu, dirijor profund, are voluptatea reținută a tragicului. Altfel de ce ar fi ales, pentru primul bis, *Cântecul lui Solvejg*? N-avea de unde să știe că va urma și un al doilea.

Carmen POPESCU – *Renașterea Bănățeană*, 3 februarie 1999

EXISTĂ ȘANSE CA PRINȚUL CHARLES SĂ SPRIJINE CONSTRUIREA UNEI SĂLI DE CONCERTE

Demersurile necesare se vor face prin Societatea Filarmonică din Timișoara

Ieri, la sediul Filarmonicii „Banatul” a avut loc prima întâlnire cu presa a nou constituitei Societăți Filarmonice. Vestea îmburcurătoare pentru Timișoara este că Principesa Margareta a obținut acordul Prințului Charles în a susține construirea unui centru cultural incluzând și mult așteptata sală de concerte în care Filarmonica „Banatul” să-și desfășoare activitatea artistică. La conferința de presă au fost prezenți și o parte dintre membrii fondatori, Nicolae Boboc – președintele de onoare al Societății – amintindu-le celor prezenți faptul că Ateneul din București a fost construit din donații publice. La fel, Remus Georgescu a reamintit faptul că noul corp de cladire de la Spitalul de Copii „Louis Țurcanu” a fost construit și datorită Filarmonicii „Banatul”, care a susținut concerte în Germania, banii obținuți fiind folosiți la dotarea cu aparate. Președintele Societății Filarmonice, Soos Wilmos, a afirmat că vor fi reluate demersurile de construire a unui centru cultural, Societatea beneficiind de sprijinul autorităților locale, încercându-se și atragerea de fonduri pentru studiul de fezabilitate și proiectare prin programe PHARE pentru cultură. Societatea va iniția și manifestări artistice, prima adunare

generală care va avea loc la mijlocul lui aprilie fiind urmată de un concert extraordinar.

F. T. – *Agenda zilei*, 19 februarie 1999

S-A REÎNFIINȚAT SOCIETATEA FILARMONICĂ DIN TIMIȘOARA

Înființată în 1871, Societatea Filarmonică din Timișoara a adunat în jurul ei cetățeni ai acestui oraș din diferite clase sociale, de diferite religii, animați de un singur gând, și anume al promovării artei și culturii în spațiul nostru geografic. Pe baza unei arhive descoperite în biserica din Fabric, dr. Franz Metz a scris despre activitatea Societății Filarmonice de la înființarea sa, în 1871, și până în momentul 1948, când s-a autodesființat. Cartea a apărut la aniversarea a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice, în 1996.

Aceleași gânduri i-au animat și pe membrii fondatori ai proaspăt reînființatei Societăți Filarmonice, printre care Dumitru Ganț, Gheorghe Ciuhandu, Ștefan Iordănescu, Viorel Coifan, Constantin Lupu, Constantin Ostaficiuc, Ioan Oberten, Alexandra-Răzvan Mihalcea, Remus Georgescu, Alexandra Guțu, Carol Budai, Ioan Fernbach, Felicia Todea, Ioan Tomi, Dorina Mărgineanțu, Radu Radoslav, Nicolae Boboc, Franz Metz, Soos Vilmos, Dănuț Diaconescu și Beatrice Angrand. Conform statutului, Societatea Filarmonică din Timișoara are menirea de a contribui la promovarea culturii și artei, la cultivarea valorilor muzicale și spirituale în general, printr-o intensă activitate exercitată prin intermediul tuturor formațiilor și al grupărilor organizate sub egida sa. Ea este urmașa și continuatoarea directă a Societății Filarmonice din Timișoara, fondată în 1871, care a fost prima instituție muzicală din acest oraș, ce și-a luat angajamentul de a promova muzica în toate formele ei. Societatea se constituie într-o materializare a ideii de plurietnicitate și multiconfesionalitate, idee tradițională specifică spațiului nostru geografic. Societatea reînnoiește angajamentul asumat în urma cu 127 de ani, constituindu-se în promotorul ideii de evoluție muzicală și implicându-se constructiv și nemijlocit în orice manifestare consacrată muzicii. Nou înființata Societate Filarmonică din Timișoara își va desfășura activitatea prin constituirea unor formații instrumentale și corale; promovarea unor conducători de formații muzicale, corale și instrumentale; organizarea de concerte și turnee de concerte ale formațiilor proprii și ale altor grupări muzicale, orchestrale sau vocale din țară și din străinătate; organizarea unor

cursuri de cultură muzicală cu participare din țară și din străinătate; reorganizarea și revitalizarea arhivei fostei Societăți Filarmonice, create în 1871 și devenită un obiectiv cultural de interes european; crearea unei biblioteci de lucrări muzicale cu acces destinat publicului specialist și nespecialist; publicarea sub egida Societății, de partituri și lucrări muzicale teoretice; crearea unei audioteci destinate elevilor, studenților la instituțiile muzicale de învățământ, precum și publicului larg; organizarea de festivaluri muzicale cu participare națională și internațională, dotate cu premii; oferirea unor burse studenților de la instituții de specialitate, cu merite deosebite, ca și altor tineri muzicieni de talent; organizarea de conferințe, simpozioane, seminarii și congrese muzicale naționale și internaționale; distribuirea de materiale publicistice în domeniul muzical, în cadrul activităților Societății; adunarea de fonduri pentru construirea unui centru muzical multifuncțional în Timișoara; comandarea de către societate a unor monografii și lucrări muzicale unor muzicologi și compozitori; organizarea de conferințe creștine cu caracter interconfesional și promovarea muzicii românești și creștine.

Comitetul de conducere este compus dintr-un președinte, în persoana lui **Soos Vilmos**, doi vicepreședinți **Ioan Fernbach** și **Alexandra Răzvan – Mihalcea**, membri **Budai Carol**, **Franz Metz**, **Remus Georgescu** și **Alexandra Guțu**, iar președinte de onoare este polimuzicianul **Nicolae Boboc**.

Horățiu FĂRA – *Timișoara*, 19 februarie 1999

SOCIETATEA FILARMONICĂ A DOBÂNDIT STATUT JURIDIC

Printr-o hotărâre judecătorească din 18 ianuarie a. c. a fost consfințită înființarea Societății Filarmonice la Timișoara, care este, de fapt, succesoarea juridică a aceleiași societăți, care a luat ființă în 1871. Atestarea prin documente a vechii societăți se va face prin Arhiva societății, descoperită de organistul Franz Metz la Biserica din Fabric (depusă de Muzeul Banatului) ori prin Cartea de aur, în care semnează, între alte mari personalități ale muzicii, Johannes Brahms, Joseph Ioachim, Béla Bartók. Consființirea reînființării Societății Filarmonice se va produce după ce anul trecut, în luna mai, s-a construit nucleul de bază, cu membrii fondatori, în primul rând, personalități ale muzicii timișorene, dar și personalități din alte segmente ale artelor sau domeniile medical, științific, politic, din rândul cărora a fost ales un comitet din șapte membrii, care acum l-a numit președinte pe domnul inginer Soos Vilmos.

Președinte de onoare este, după cum a fost nominalizat încă de la constituire, dirijorul și compozitorul Nicolae Boboc. La întâlnirea de ieri, domnul Ioan Fernbach, directorul Filarmonicii „Banatul”, unul dintre membrii Societății Filarmonice, a expus reprezentanților presei scopul principal al Societății de a promova muzica prin multiple mijloace, cum ar fi înființarea de formații de coarde și instrumentale, susținerea de concerte, turnee, cursuri de cultură generală, festivaluri muzicale, tipărirea de partituri, sau ca proiect de perspectivă, construirea unui Centru cultural multifuncțional. Deși Filarmonica „Banatul” este o instituție cu statut aparte, vorbitorii – maeștrii Nicolae Boboc, Remus Georgescu, domnul Soos Vilmos, doamna avocat Alexandra Răzvan, au reluat mai vechea suferință cu necesitatea unui sediu propriu, prin construirea unui edificiu sau reamenajarea unei clădiri existente. Sunt promisiuni, speranțe, societatea având să devină, și în acest sens, un adevărat ferment al susținerii proiectului. Debutul activității Societății Filarmonice se anunță pentru mijlocul lunii aprilie, când va fi prezentat primul ei concert, până atunci aflându-se în lucru și programul de imediată perspectivă, cu manifestări concertistice găzduite în diverse spații. Deocamdată, un punct câștigat, pentru care trebuie să ne bucurăm, așa cum afirma maestrul Remus Georgescu, este însăși existența, din nou, a Societății Filarmonice în climatul spiritual al Timișoarei.

Ion JURCA ROVINA – *Renașterea bănățeană*, 19 februarie 1999

SIMFONIA A IX -A

Poate nu întâmplător, în prezenta stagiune a Filarmonicii „Banatul” din Timișoara programarea celei de-a noua Simfonii a lui Ludwig van Beethoven, „Oda bucuriei”, a sosit odată cu primăvara. Probabil pentru a ne aminti că dragostea de semeni trebuie reînnoită cu fiecare pas prin ani, versurile lui Friederich Schiller și sunetul desăvârșit - găsit de Titan într-o cutie a Pandorei deschisă doar pentru el - au reușit să risipească aburii iernii, a cărei vrajbă părea că ne urmărește dintodeauna.

Odată calea deschisă, bucuria, a cărei odă am cântat-o, undeva, în adâncul fiecăruia, cu toții în seara de 22 februarie, a pornit spre împlinire. Ajutată, desigur, de cei care ne-au adus suflul beethovenian, căutând și tinzând spre inspirația lui cea fără de hotare. Aceștia au fost maestrul Remus Georgescu - o dată mai mult, remarcabil tălmăcitor de capodopere și făcând din tălmăcire o capodoperă în sine -, aflat la pupitrul unei orchestre de o tot

mai admirabilă ținută artistică. Au mai fost corul Filarmonicii timișorene, condus, cu rezultate impecabile, de maeștrii Diodor Nicoară și Iosif Todea, și, firește, soliștii Adriana Mesteș (soprană), Aura Twarowska (alto), Vladimir Popescu Deveselu (tenor) și Pompei Hărășteanu (bas).

Beethoven nu și-a mai auzit niciodată marea lucrare, așa cum ne-a fost nouă dat s-o auzim. Alții au fost cei ce l-au sărbătorit, ovaționat, criticat pentru ea, l-au asigurat de nemurirea și de absolutul ei, Creatorul însăși a trebuit să aștepte, claustrat în surzenia lui, clipa în care i s-a permis să își asculte a sa Simfonie a Bucuriei, dincolo de fruntariile oricăror simfonii, acolo unde au păstrat, cu grijă, locul său și al creației sale: în eternitate.

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 2 martie 1999

DESPĂRȚIRE CU... REQUIEMUL GERMAN

Orchestra și corul Filarmonicii „Banatul” pleacă în turneu în Spania

Orchestra simfonică și corul mixt ale Filarmonicii de Stat „Banatul”, cu aportul soliștilor bucureșteni Adriana Mesteș (soprană), și Pompei Hărășteanu (bas-bariton) susțin astăzi, cu începere de la ora 18 în Sala de concerte a Liceului de Muzică „Ion Vidu” un concert vocal - simfonic de anvergură sub bagheta dirijorului Remus Georgescu.

Publicul meloman va putea audia grandioasa lucrare „Requiem german pentru soliști, cor și orchestră opus 45” de J. Brahms dedicată de compozitor memoriei mentorului și prietenul său, R. Schumann.

Cu această lucrare și cu „Simfonia IX -a” de Ludwig van Beethoven, în perioada 15-30 martie, 110 instrumentiști și coriști ai Filarmonicii de Stat „Banatul” vor susține zece concerte vocal - simfonice în tot atâtea orașe din Spania. Deplasarea se va face - după cum ne-a informat concert-maestrul Ioan Fernbach, directorul Filarmonicii de Stat „Banatul” - cu trei autocare.

Muzicienii timișoreni întreprind al treilea turneu în Peninsula Iberică. Ambele lucrări vor fi dirijate de Remus Georgescu.

Corul a fost pregătit de dirijorul Diodor Nicoară și Iosif Todea. Partiturile solistice vor fi interpretate de Adriana Mesteș (soprană), Aura Twarowska (alto), Florin Diaconescu (tenor) și Pompei Hărășteanu (bas-bariton).

Ioan STANCIU – *Agenda*, 12 martie 1999

EL RÉQUIEM DE BRAHMS SONÓ CON TODA SU FUERZA EN LA CATEDRAL

El público que optó por escuchar a la Orquesta y Coro de Timisoara en la catedral pudo seguir la interpretación del *Réquiem Alemán* de J. Brahms. El espectáculo resultó grandioso bajo la batuta de Remus Georgescu, con la resonancia espléndida que ofrece el primer templo ourensano que por momentos parecía venirse abajo.

Músicos y cantores se acoplaron en las grades del crucero y delante de éste, ocupando dos tramos de la nave central. En el resto el público abarrotaba los bancos. Incluso numerosas personas siguieron el concierto sentados en las naves laterales. La formación fue recibida cálidamente con un aplauso.

Siete partes

El coro interviene siete veces en otras tantas partes de este *Réquiem* siendo acompañado por el barítono Pompei Harasteanu en la tercera y sexta, y por la soprano, Constanza Adriana Mestes, en la quinta.

Caixa Ourense trajo este espectáculo. Es larga la tradición de dicha orquesta rumana, que viene de la Sociedad Filarmónica de Timisoara, fundada en 1871. En 1920 nació el Coro de Timisoara y después de la Segunda Guerra Mundial, en 1947, ambas entidades dieron como resultado una única sociedad que es la que ayer deleitó al público en Ourense.

Estamos ante una formación musical exquisita, con una posición de primer orden en el campo musical de Rumanía.

El concierto de anoche, en cierta medida, abre la temporada de música sacra en la ciudad de As Burgas, con la cercanía de la Semana Santa.

Este evento cultural de ayer atrajo de forma constante a la gente ya que bien avanzada la interpretación varios ciudadanos continuaban llegando.

Las elevaciones de tono a que obliga la partitura de Brahms para con las voces, hacían vibrar los cuerpos de los espectadores pues tal es la fuerza de esta composición.

Miguel VILLAR - *La voz de Galicia*, 19 martie 1999

ACTUACIÓN DE LA FILARMÓNICA DE TIMIȘOARA

La iglesia de San Pablo fue ayer escenario de la actuación de la Orquesta y Coro de la Filarmónica de Timisoara que, dentro de la gira que realiza por la región, interpretó la novena sinfonía de Beethoven. La Sociedad Filarmónica de Timisoara se fundó en el año 1871 y tiene en su prestigioso historial colaboraciones tan importantes como las de Bartók, Casals, Rubinstein y otros. Sobre estas líneas, un momento de la su actuación en Cuenca.

El Día – Cuenca, 20 martie 1999

CARRETERIA

Música en directo importada desde Timisoara

La Orquesta y Coro de la Filarmónica de Timisoara (Rumanía) interpretó ayer en Cuenca la novena sinfonía de Beethoven en un concierto celebrado en la Iglesia de San Pablo. En opinión del consejero de Educación y Cultura, Justo Zambrana, es una cita, además que valora como Patrimonio de la Humanidad, se ha hecho coincidir con la llegada de la Semana Santa „porque en esta época se rememora lo ideal frente a la realidad, tema centro de la inmortal sinfonía de Beethoven, el sordo genial”. La Sociedad Filarmónica de Timisoara fue fundada en 1871 y tiene gran prestigio internacional.

La Tribuna de Cuenca, 25 martie 1999

SAN BLAS, CONVENTO DE CLARISAS Y CASA DE LA CULTURA, ESCENARIOS ELEGIDOS - NUEVA EDICIÓN DE LA SEMANA DE LA MÚSICA

La Casa de la Cultura acoge hoy, a partir de las 20,30 horas, la actuación de la Orquesta de Cámara „Milenium”, dentro de la tercera edición de la Semana de Música. Los conciertos continuarán todos los días hasta el próximo miércoles.

Hace ya tres años que desde la concejalía de cultura se propuso la organización de una Semana de Música Culta, coincidiendo con la celebración de la Semana Santa. El éxito de la primera edición y la respuesta masiva de los aficionados motivó al Ayuntamiento para continuar la iniciativa. Esta tarde

comienza la tercera edición, que cuenta en su programa con la actuación de orquestas y grupos locales, provinciales, regionales e internacionales. San Blas acogerá la actuación de la Orquesta de Cámara „Milenium”, que interpretará obras de Telemann y Vivaldi.

La Semana de Música continúa mañana con la actuación en el Claustro del Ayuntamiento del Duo de Saxofones Cascallar-Jerez. La Banda Municipal de Música de Villarrobledo actuará el domingo, a partir de las doce y media de la mañana, en la Casa de la Cultura. La Banda Municipal, dirigida por Francisco Simarro Godoy, interpretará en esta ocasión el Concierto Extraordinario de Semana Santa. La actuación internacional de esta Semana de Música se desarrollará el próximo lunes en la Iglesia de San Blas. La Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara actúa nuevamente en Villarrobledo, dirigida por Remus Georgescu y Nicola Giuliani. La Iglesia del Convento de las Clarisas, en la calle Pedregal, recoge este año el testigo de otros conventos como el de las carmelitas, para dar cabida a una actuación musical. El albaceteño Pedro Jesús Gómez interpretará a guitarra, vihuela de mano y tiorba francesa obras de Luys Milán, Miguel de Fuenllana y otros. La tercera edición de este ciclo musical concluirá el miércoles 31, con el concierto de piano que ofrecerá en el Claustro del Ayuntamiento Juan Fernando Cebrián, en conmemoración del 150 aniversario de la muerte de Federico Chopin. El concejal de Cultura, Argimiro Martínez Jareño, presentó ayer en rueda de prensa el programa de esta nueva edición de Música en Semana Santa. El edil socialista calificó este ciclo como el ejemplo de la „oferta cultural variada y completa que se ofrece desde el Ayuntamiento, en la que tienen cabida las grandes actuaciones y otras, que, también con calidad contrastada, ofrecen al público la posibilidad de disfrutar con las interpretaciones de músicos locales, de nuestra provincia y de nuestra Región”. Esta nueva edición tiene un presupuesto de un millón y medio de pesetas.

Juan MARTINEZ – *La Tribuna de Albacete*, 26 martie 1999

LA FILARMÓNICA DE TIMISOARA OFRECIÓ UN GRAN CONCIERTO EN LA CATEDRAL

La Orquesta y Coro de la Filarmónica de Timisoara ofreció el viernes en la Basílica Catedral de Ciudad Real, un magnífico concierto en el que interpretó la *Sinfonía nº9 en Re Menor Op. 125* de Beethoven. Este concierto, que congregó en la Catedral a cientos de ciudarrealeños, ha sido organizado

dentro del ciclo de „Música en las Catedrales” que ha organizado la Consejería de Cultura de la Junta de Comunidades y que recorrerá numerosos puntos de la región. La filarmónica de Timisoara ofreció ya el pasado año una muestra de su buen hacer, en un concierto que también se celebró en la Catedral y que cautivó a los presentes.

J. JURADO – *Lanza*, 28 martie 1999

IMPRESII DE CĂLĂTORII

Turneul Filarmonicii „Banatul” în Spania

Desfășurat sub genericul *Simfonica nel las Catedralas* turneul Filarmonicii „Banatul” s-a înscris în seria de manifestări europene dedicate sărbătorii Paștelui. *Requiem-ul german* de J. Brahms și *Simfonia a IX-a* de L. van Beethoven au fost îndelung aplaudate de cei aproximativ 10.000 de spectatori prezenți la concerte.

După trei zile de drum cu autocarul și întâmpinați în Franța de primăvara cu livezi de pomi înfloriți pătrundem în Spania în miez de noapte, undeva în apropiere de San Sebastian. De aici și pâna la Drense, în Galicia, vom avea de făcut încă o zi pentru a ajunge în ținutul cu văi, munți și cer albastru.

Primul concert la Orense va avea loc în decorul Catedralei ce poartă amprenta tuturor stilurilor, de la romanic la neoclasic. Protagoniștii: corul și orchestra Filarmonicii, soliști Adriana Mesteș și Pompei Hărășteanu, dirijor: maestrul Remus Georgescu.

Edificiul sonor al *Requiem-ului* de Brahms se naște frază după frază, parte după parte, cu vigoare și căldură, în același timp umplând bolțile Catedralei cu o muzică de o măreție și forță aparte, ce va face ca publicul, entuziasmat, să rămână în picioare. La Orense facem cunoștință cu „lacon con grelos” – o fiertură în care intră picioare de porc, cârnați, slănină, napi fragezi, cartofi și mirodenii.

În Galicia vom mai avea un concert, în Quintanar de Orden pentru ca, apoi, să ne îndreptăm spre Castilia La Mancha. În drum, ne vom opri o noapte la Madrid, din a cărei atmosferă vom mirosi strada pe care se află hotelul: Grand Via, cu multe magazine, cinema, *cafeteria*, populații de toate genurile și toate vârstele și, din păcate, avem parte și de priverile unor *homeless*, oameni ce nu au nici de unele.

În Castilia La Mancha, țara lui Don Quijote, vom avea cele mai multe concerte, majoritatea cu *Simfonia a IX-a* de Beethoven și m-aș opri asupra celor din Toledo și Cuenca.

Toledo, orașul muzeu, sau cum spunea Cervantes „gloria Spaniei și lumina orașelor sale” ne uimește cu Catedrala sa impunătoare, mulțimea de magazine artizanale cu celebrul oțel de Toledo, prezentat pe săbii, iatagane, pumnale, farfurioare cu motive arabe aurite menită să-ți atragă atenția și dorința de a le lua.

Concertul are loc în muzeul Santa Cruz, instalat într-un fost spital în formă de cruce greacă, cu două nivele și opt nave, constituind una dintre cele mai interesante opere ale renașterii spaniole și care expune tablouri de El Greco și alți reprezentanți ai școlii spaniole, crucifixuri, orfevrărie, mobile și codice medievale. În mijlocul crucii, scena, din trei părți, publicul avid de muzică. Gesturile nobile și elegante ale maestrului Remus Georgescu dezvăluie structura *Simfoniei a IX-a* de Beethoven ce culminează în partea a patra cu celebra ***Odă a bucuriei***, corului pregătit de maestrul Diodor Nicoară și a cvartetului de soliști ce nu mai necesită nici o prezentare: **Adriana Mesteș, Aura Twarowska, Florin Diaconescu și Pompei Hărășteanu**, ridică sala în picioare.

Cuenca este situată în mijlocul unor masive stâncoase pe o serie de mici suprafețe plane, cu străzi înguste, sinuoase, urcând adesea în trepte, cunoscută mai ales pentru „Las casas colgades”, casele suspendate, construite pe vârfurile unor stânci și care par, din vale, că atârnă deasupra prăpastiilor. O biserică dezafectată a fost transformată în sală de concert iar efectul a fost același ca și până acum: un public entuziasmat ce aplaudă îndelung.

Ar fi mai multe de spus despre peisajele Spaniei, bisericile în care am cântat, sau sălile de teatru, pentru că mai mult nu am putut vedea fiind mereu pe drum dintr-o localitate în alta. Ultima imagine pe care am păstrat-o în drum spre casă, este o vale cu portocali mărginită de o parte de munți și undeva în zare de Marea Mediterană.

Rodica ZEMAN – **Timișoara**, 10 aprilie 1999

DUPĂ CÂTEVA DECENII DE TĂCERE SOCIETATEA FILARMONICĂ DIN TIMIȘOARA LA PRIMUL SĂU CONCERT

Vineri, 30 aprilie, sala Liceului „Ion Vidu” a găzduit un eveniment major în viața artistică timișoreană: primul concert simfonic desfășurat sub semnul Societății Filarmonice din Timișoara, asociație care și-a reluat activitatea în anul 1998, ca succesoare și continuatoare a Societății Filarmonice constituită în orașul nostru în 1871.

Într-o atmosferă explozivă, de sărbătoare culturală, au evoluat pe scena de concert orchestra și corul (îndrumat de maestrul Diodor Nicoară) Filarmonicii „Banatul” sub bagheta maestrului Remus Georgescu (domnia sa fiind membru fondator și component al conducerii Societății Filarmonice), avându-l ca solist pe tenorul de renume mondială, Corneliu Murgu – originar din Timișoara.

Programul a cuprins piese de largă popularitate, care, beneficiind de interpretarea de excepție, au creat o stare de irezistibilă emoție unui public numeros și entuziast: *Rapsodia română nr. 1 în La major op. 11* de George Enescu, *Bolero* de Maurice Ravel, *Variațiuni și fugă pe o temă de Purcell*, de Benjamin Britten, corul *Alleluia* din oratoriul *Messias* de Georg Friedrich Haendel, aria *Ingemisco* din *Requiem* de Verdi, precum și arii celebre din operele *Paiațe* de Leoncavallo, *Tosca* și *Turandot* de Giacomo Puccini.

Urmând cu demnitate tradiția marilor concerte organizate la Timișoara în secolele trecute, momente intrate în memoria de duh nu doar a timișorenilor, dar și a centrului european, concertul din seara de 30 aprilie a marcat un dublu început: acela al integrării reale a eforturilor oamenilor de artă în viața urbei pe de o parte, și cel al implicării efective a cetății în crearea cadrului de valoare și rafinament, necesar actului de cultură. Pentru că esența activității Societății Filarmonice Timișoara – revitalizată după câteva decenii de tăcere, este reprezentată mai ales de acțiunea de oferire a unui spațiu autentic de concert unui oraș a cărui viață muzicală se desfășoară, de nemeritat de mult timp și din cauze de tristă simplitate, într-o deplorabilă stare de incertitudine și provizorat.

Prin organizarea unei astfel de manifestări, demersul muzical al Timișoarei s-a dorit apt de a anunța țara, Europa, lumea întreagă, că anii de aur ai concertelor lui Liszt, Strauss, Brahms, Wieniawski, Sarasate, iar apoi de ale lui Bartók, Pablo Casals, Kreisler, Enescu sau Arthur Rubinstein pe scenele timișorene nu au dispărut în uitare. Dimpotrivă, din respect pentru trecut,

încredere pentru prezent și speranță pentru viitor, Timișoara, muzica și spiritul său, sunt și vor rămâne cuvinte de referință în dicționarul culturii universale.

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 3 mai 1999

FESTIVALUL „TIMIȘOARA MUZICALĂ”, LA FILARMONICA „BANATUL” SOLIȘTI, COR ȘI ORCHESTRĂ ÎNTR-UN CONCERT DIVIN

„Requiemul” de Giuseppe Verdi a fost acela care a făcut să cadă cortina, încheind seria manifestărilor artistice din cadrul Festivalului „Timișoara muzicală”. În concert am audiat patru voci alese, frumoase, care cântau cu mare grijă pentru rezultatul final de ansamblu. Soprana Carmen Gurban, de la Opera din Cluj, ne este cunoscută din spectacolele de operă susținute la Timișoara. Fiecare intervenție este trăită de interpretă ca unic mod de comunicare cu publicul, de transmitere celor din jur a spiritului cântului la nivelul aceleiași dogorătoare incandescențe cu care a fost primit și însușit de artistă. Vocea-i este clară, mlădioasă, strălucitoare în toate registrele, este de o plinătate impresionantă, iar timbrul are o calitate aparte, senzuală și luminoasă în același timp. Glasul mezzosopranei Lucia Papa este cu inflexiuni grave, rostirea admirabilă a textului, care, când pare să treacă mângâietor peste cuvinte, când le înscrie răspicat pe marmora scriiturii, împlinește tot ce se poate cere de la acest requiem monumental. Lirismul lui Ionel Voineag este atât de nuanțat, atât de divers, încât pericolul repetării este exclus încă de la început, fiecare intervenție apărând ca o individualitate proprie.

Pompei Hărășteanu se dovedește, tot timpul, consecvent cu el însuși, nu încearcă să pară nici mai mult, dar nici mai puțin decât este. El cântă muzica din inimă, textul contopindu-se într-o dăruire artistică totală, în care se simte că interpretul nu se abate de la stil, dar, totodată, aduce și ceva personal. Toate acestea se datorează, indiscutabil, unei experiențe îndelungate, pe parcursul anilor, și a unei atitudini interpretative echilibrate. O satisfacție deosebită ne-a dat-o corul Filarmonicii, pregătit de Iosif Todea, care dădea impresia, uneori, că ia pe seama sa intensitatea emoțională a interpretării, îndeosebi în fragmentele de o desfășurare dinamică. Orchestra, la rândul ei, împărtășește până la urmă și ea din succesul concertului, și asta pentru că muzica lui Verdi rămâne, orice s-ar întâmpla, de o mare putere de convingere. Despre dirijorul Remus Georgescu, despre temperamentul său și forța cu care a însuflețit orchestra, aducând-o la sonoritățile unui singur instrument, critica

este unanimă în a recunoaște, dincolo de stereotipia cuvintelor, revelația unui mare artist. Ce s-ar mai putea adăuga? Poate faptul că în sonoritatea celor două ore ale concertului, luminozitățile edificiilor sonore și-au aflat, simplu și firesc, revelații în trăirile auditorului.

Mihai Sorin LAZĂR – *Renașterea bănățeană*, 25 mai 1999

ZILELE MONDIALE ALE MUZICII

Sub egida Ministerului Culturii, a Societății Naționale Române S.I.M.C., a Societății F.A.C.T., condusă de doamna Gârboni din Timișoara, a avut loc la Timișoara un concert maraton susținut de formații orchestrale de renume și de orchestra Filarmonicii „Banatul”, având la pupitrul orchestral pe reputatul maestru Remus Georgescu. Am avut plăcerea să audiem, prin Festivalul organizat de Societatea Internațională de Muzică Contemporană, piese de factură pe drept contemporană, dar cu reîntoarceri în clasicism și romantism, lucrări bine concepute, frumos stilizate, cu armonii plăcute, dar totodată și foarte dificil de interpretat. Orchestra Filarmonicii s-a dovedit și acum că este capabilă să ne prezinte un program cu piese în primă audiție într-o pregătire de ultim moment.

Maratonul muzical pe care l-au efectuat soliștii ne-a produs adevărate satisfacții. Mă refer în primul rând la „Simfonia” lui Maciej Zielinski - din Polonia, precum și la *Concertul pentru vioară și orchestră* de Arne Nordheim - din Norvegia. Am salutat prezența compozitorilor în sală, aplaudând în același timp execuția în premieră a pieselor lor. Talent deosebit, interpret de prestigiu al artei violonistice române, Florin Croitoru a interpretat concertul lui Arne Nordheim într-o factură de mare tehnicitate.

În *Concertul pentru oboi și orchestră* de Thea Musgrave - din Marea Britanie, am avut prilejul să o reascultăm pe prima solistă a Filarmonicii, Voichița Popa. Interpreta este fără îndoială înzestrată cu mult talent. Ion Bogdan Ștefănescu a dat o interpretare aleasă *Concertului pentru flaut și orchestră* al compozitorului Zoran Eric. Considerăm că au fost manifestări deosebite, din punct de vedere muzical, și s-au încadrat impecabil în cadrul Zilelor Mondiale ale Muzicii, fapt care ridică Filarmonica timișoreană pe podiumuri înalte. Identificat cu textul partiturilor, pe care le-a gravat integral în memorie, Remus Georgescu stăpânește cu o magistrală siguranță impunătorul aparat orchestral.

Aplaudăm din suflet această izbândă artistică, pe care dirijorul și-a înscris-o în palmaresul carierei artistice, căci nu este la îndemâna oricui lucrări de stil și factură diferită.

Mihai Sorin LAZĂR – **Renașterea bănățeană**, 13 octombrie 1999

ȘTEFAN RUHA ȘI REMUS GEORGESCU – BALANȚA EXTRAORDINARULUI ÎN ZODIA BALANȚEI LA PLOIEȘTI

14 octombrie 1999. Reveria unei zodii fierbinți, a balanței, care, cel puțin la Ploiești, cheamă la rampă extraordinarul prin artă... Joi seara, la Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești, melomanilor li se pregătește CEVA. Înalt, distins, tulburător, tenace: un concert extraordinar, însemnat divin de două nume de rezonanță: maestrul emerit - Ștefan Ruha și dirijorul Remus Georgescu. Faptul cheamă - de-a dreptul - la revelație, la contemplația fericirii muzicale. „Lucrarea lor este modelarea semeață a energiilor și formelor dumnezeiești” - Bahme. Dăruindu-ne exclusiv lumină și... sănătate (la propriu), cei doi vin la început de stagiune la Ploiești, urmând glasul sorților: să deschidă porți, să hrănească, să cânte. Magician al viorii, încă din primii ani ai carierei sale - egală cu o istorie, Ștefan Ruha vine la Ploiești, împărtaşind în toamnă excelența vocației sale de... „MONSTRU SACRU”, în mâinile căruia vioara e dulce, e veche, e sfântă! Legendă și travaliu, completând ideea eroicului, Ștefan Ruha vine - acum - la Ploiești, luminând toamna stingheră cu adâncimea sufletului său - VIOARA. Alături de el, timișoreanul Remus Georgescu - dirijor și compozitor, student al colosalului ploieștean Marțian Negrea, dar și al lui Leon Klepper. Abordând o gamă complexă de genuri muzicale - cu toatele de excepție (peste 30 de compoziții) - de la muzică vocal-simfonică (*Amintirile pământului*, *Balada pentru recitator* etc.) la „incidental-music” (*Don Carlos* - 1963 și *Furtuna* - libret de W. Shakespeare), muzică simfonică, muzică de cameră și muzică corală, compozitorul este ancorat în realitate. Un eveniment solid, în „feeria valorii”, vine în 14 octombrie la Ploiești - invitând publicul meloman la sărbătoare.

Nicoleta IONIȚĂ – **Informația Prahovei**, 13 octombrie 1999

REMUS GEORGESCU SAU RIGOAREA SEMNULUI DIRIJORAL. PEREGRIN ÎN ROMÂNIA

Fiu al unui avocat pentru care venirea comunismului a însemnat începutul prigoanei, Remus Georgescu s-a născut la Timișoara (familia trăia pe atunci la Deta, unde tatăl era judecător), la 23 august 1932. Tatăl devenise avocat la îndemnul părinților, dar iubea foarte mult muzica, nefiindu-i străine compoziția și cântatul la violoncel. Remus Georgescu a început prin a studia vioara, apoi pianul, pe care l-a predat (alături de contrapunct, armonie și alte materii de specialitate) Mihail Burcă, la Conservatorul „Cornetti” din Craiova. Prima clasă de liceu a făcut-o la Ploiești, iar următoarele la Craiova. Apoi a urmat Conservatorul din București, unde a absolvit Facultatea de Compoziție și cea de dirijat orchestral. În 1957 a fost repartizat la Teatrul Muzical din Constanța, dar un an mai târziu, fiind considerat „dușman al poporului... nedemn să facă educație clasei muncitoare”, i s-a desfăcut contractul de muncă, sugerându-i-se să se angajeze hamal în port. Abia în 1960 a fost reangajat ca dirijor, la Oradea, iar din 1968 este dirijor al Filarmonicii „Banatul”, unde a ocupat și funcția de director.

Discipol al lui Constantin Silvestri

Omul care i-a marcat destinul a fost Constantin Silvestri, de la care a învățat dirijatul. Are în memorie și acum orele petrecute alături de maestru, ascultând și analizând diferitele interpretări ale aceleiași lucrări. Remus Georgescu nu s-a sfii să-și arate atașamentul față de maestru, dar, cu toate că bănuia că acesta ar fi fost reciproc, mult mai târziu a aflat, de la Alexandru Pașcanu, că fiecare pas i-a fost vegheat cu discreție, de către Silvestri. Remus Georgescu a rămas marcat de nedreptatea de care a avut parte Silvestri în România, țară care i-a recunoscut meritul abia după ce străinii o făcuseră.

Compune la masă, fără să aibă nevoie de pian

Încă din studenție a deranjat cu modul lui de a compune, o sonată dodecafonică scrisă de tânărul student fiind considerată decadentă. Peste ani, de multe ori a trebuit să strângă din dinți deoarece compozițiile nu erau pe gustul mai marilor vremii. *Exorcismul* pentru flaut și orchestră, care acum este piesă obligatorie în Concursul internațional de flaut de la Timișoara, n-a putut fi tipărită datorită titlului. A trebuit să-l introducă ca parte a II-a în *Oratoriul străbunilor*. În 1983 a scris oratoriul *Ecouri*, care a primit premiul „George Enescu” al Academiei Române. A fost tipărit, dar n-a apărut pe disc, datorită

faptului că se repeta prea des versul „lovește miner”, iar responsabilii culturali au ajuns să-l întrebe în cine vrea de fapt să lovească. Remus Georgescu ne spune că e un handicap să fii dirijor și să-ți dorești să mai și compui: „niciodată n-ai timp pentru piesele tale, pentru că trebuie să te pregătești serios pentru a cânta piesele altora”. Marcat de nedreptatea faptului că Timișoara nu are încă un sediu propriu pentru filarmonică, Remus Georgescu va fi mai departe acel dirijor care, atunci când se află la pupitrul dirijoral, e garanția unui eveniment muzical. Un astfel de eveniment este concertul simfonic de vineri, 12 noiembrie, ora 18, când Remus Georgescu va tălmăci pentru publicul timișorean *Concertul în Mi bemol major pentru corn și orchestră op. 14*, de Fr. Strauss, și *Concert nr. 1 în Mi bemol major pentru corn și orchestră op. 11* și *Moarte și transfigurare op. 24* de R. Strauss

Felicia TODEA – **Prima oră**, 10 noiembrie 1999

MEDALION RICHARD STRAUSS

50 DE ANI DE LA MOARTEA COMPOZITORULUI

În cadrul suitei de concerte „Secolul XX în capodopere”, vineri seara, Filarmonica din Timișoara ne-a oferit o seară Richard Strauss. Pentru început am audiat *Concertul nr. 2 pentru corn și orchestră în Mi bemol major op. 14* de Franz Strauss, executat în primă audiție. Hans Pizka din Germania a dat o interpretare mai timidă la început, regăsindu-se pe parcursul concertului. Piesa are o scriitură de factură romantică, bine consolidată armonic. Solistul a făcut și ultima revizuire a materialului orchestral, onorând Filarmonica timișoreană cu execuția lui în primă audiție mondială. Fiu al lui Franz Strauss, unul dintre cei mai de seamă corniști ai timpului său, Richard Strauss a manifestat întotdeauna o preferință deosebită pentru timbrul cald și catifelat al cornului, instrumentul său preferat, căruia, în toate lucrările sale, i-a acordat un rol primordial.

În *Concertul nr. 1 în Mi bemol major pentru corn și orchestră op. 11*, Hans Pizka este mai în largul său, stăpânește cu siguranță partea solistică, interpretând cu multă căldură și o vie expresivitate pasajele destinate cornului solist, căruia farmecul și comunicativitatea, precum și fantezia stilistică îi descoperă mari afinități straussiene în poemul simfonic „Moarte și transfigurare”, firul muzicii a fost condus cu permanentă urmărire a „mersului înainte”, care este esențială la Richard Strauss și astfel capodopera a răsunat cu prospețime. Desigur, realizarea

nu a fost fără cusur, în prima parte existând mici instabilități ritmice, care au condus la un sentiment de nesiguranță. În schimb, pe parcurs am fost răsplătiți cu multe momente fermecătoare, de muzică adevărată.

Dirijorul Remus Georgescu este cunoscut ca fiind foarte apropiat stilului muzicii lui Richard Strauss, și a condus acompaniamentul concertelor pentru corn cu eleganță și măiestrie, iar poemul simfonic ni l-a redat cu totul reîmprospătat, dezvăluind prin interpretare tematica lucrării ce posedă, într-un grad ridicat, vitalitatea fiecărei partide instrumentale, prezentând-o fără cea mai mică alterare de caracter.

Mihai Sorin LAZĂR – *Renașterea bănățeană*, 15 noiembrie 1999

CULTURĂ - MASS-MEDIA

SOCIETATEA FILARMONICĂ VA CERE UN LOC PENTRU „CASA MUZICII”

Dacă prefectul se ține de cuvânt, fundația clădirii se va turna în primăvara lui 2000

La sediul Filarmonicii de Stat „Banatul” s-au desfășurat în penultima zi a lunii noiembrie lucrările adunării generale a Societății Filarmonice din Timișoara, organizație nelucrativă și nonguvernamentală fondată în 8 mai 1998, fixându-și drept scop impulsivarea și sprijinirea acțiunilor pornite în vederea construirii unui sediu modern și adecvat pentru prestigioasa instituție muzicală. Dacă până acum membrii societății nu se pot mândri cu realizări deosebite pe plan cultural, pe plan administrativ ei au punctat o reușită, cea a înregistrării societății ca persoană juridică. Comitetul de conducere anterior a fost reales în unanimitate. El îi are în componență pe Soós Vilmos (președinte), Franz Metz, Remus Georgescu, Alexandra Guțu, Ioan Fernbach, Alexandra Răzvan și Carol Budai. În urma dispariției regretatului dirijor și compozitor Nicolae Boboc, a fost rugat să accepte funcția de președinte de onoare, printr-o scrisoare trimisă în capitala Austriei, Ioan Hollender, directorul Operei din Viena. După lungi discuții pe tema noului sediu al Filarmonicii „Banatul”, la care a participat și prefectul Dumitru Ganț, s-a decis ca Societatea Filarmonică din Timișoara să se adreseze cât mai curând C. L. T., cerând un loc pentru „casa muzicii”. În cazul în care se va obține terenul, în primăvara anului 2000, se va turna fundația edificiului. Societatea Filarmonică din Timișoara va patrona în viitor activitatea Corului de copii al Liceului de Muzică „Ion Vidu” și în toamna fiecărui an, va organiza balul Societății Filarmonice.

I. S. – *Agenda Zilei*, 1 decembrie 1999

TREI COMPOZITORI DEOSEBIȚI ÎN STIL, DAR APROPIAȚI ÎN CONCEPȚIE BRAHMS, RAVEL, PROKOFIEV

Simfonicul de vineri seara, aflat sub bagheta maestrului Remus Georgescu ne-a prezentat trei lucrări ale unor compozitori apropiați în timp, dar total diferiți ca stil componistic. În deschiderea programului am audiat *Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 în re minor* de Johannes Brahms în interpretarea pianistului Csiky Boldizsar jr. de la Academia de Muzică din Cluj. Concertul în sine se contrazice, scriitura tumultoasă în prima parte mergând până la violență, cade într-o expresivă duioșenie ce lunecă spre durere în cea de a doua. Interpretul prin execuția sa nu l-a înălțat cu nici o fracțiune calorică peste un nivel obișnuit de interpretare muzicală, redându-se doar o execuție exactă, dar cu rețineri în orizontul expresiv, cu o mai scăzută mlădiere de culoare. Pianistul ne-a prezentat mai puțin luminozitatea particulară a partiturii lui Brahms, ignorând, poate involuntar, acea prospețime sonoră care se degajă din desfășurarea tematică. Revenirea la pupitru a maestrului Remus Georgescu, consider că a fost puternic subliniată de execuția impecabilă a *Simfoniei nr. 1 în Do major* de Serghei Prokofiev, denumită și „Simfonia clasică”, lucrare bine aleasă pentru a face și o restabilire a contactului cu ascultătorii noștri. *Boleroul* de M. Ravel, acest admirabil edificiu, înălțat cu meșteșug complex și o nobilă simțire creatoare, a fost executat cu multă și nuanțată vervă și sprintare născociri sonore, care ne stârnesc accente de sinceră, dar și originală exuberanță. Excelent ritmul tobei mici, pe tot parcursul partiturii.

Mihai Sorin LAZĂR – *Renașterea bănățeană*, 14 februarie 2000

PHIL – HARMONIA, DRAGOSTEA PENTRU MUZICA TIMIȘOAREI

Gestul ascultării muzicii nu este o intrare în letargie. El presupune, în chiar respirația momentului sonor, o ostenitoare, dar atât de benefică, concentrare a porilor, o terapeutică, deși extenuantă participare la crearea de sunet. Auditorul nu aude **pasiv**, ci **ascultă**, într-un efort încrâncenat sau relaxat al simțurilor, muncind alături de cel care provoacă vibrația muzicală. Se naște, în acea clipă, o fundamentală, aproape contractuală solidarizare a portativului cu instrumentul, a muzicianului cu partitura, a publicului cu scena. Nimeni și nimic, în acel ceas, nu poate dizolva acea contopire care pare atunci mai primordială decât viața însăși.

În viața muzicală a Timișoarei și a timișorenilor, această simbioză pare, de fiecare dată, mai profundă. Terestra zbatere de fiecare zi, măruntele grăunțe de detaliu lumesc, meschin, sunt eliminate, ca prin farmec, atunci când Marea Muzică își pune pecetea bine-făcătoare pe relația care se creează în sala de concert. Oricare ar fi temeiul ei, neînțelegerea umană este micșorată, apoi extirpată de-a dreptul din organismul muzical, avertizând explicit că Muzica, la fel ca și Credința, dimpreună cu slujitorii lor, nu pot fi pângărite de trecătoare nimiciri.

Pilda acestui miracol tămăduitor ne-a fost dată vineri, 11 februarie, de o mereu mai prestigioasă instituție muzicală: Filarmonica de Stat „Banatul”. A sa admirabilă orchestră, dirijată cu noblețe de maestrul Remus Georgescu, a dăruit unui numeros public o suită de capodopere ale secolelor XIX și XX.

Într-un *decrecendo* al dramatismului și gravității, dar și un *crescendo* al entuziasmului și seninătății, a fost prezentat mai întâi *Concertul nr. 1 în re minor pentru pian și orchestră* de Johannes Brahms, partitură laborioasă, sfâșietoare, interpretată cu tandră sensibilitate de tânărul Csiky Boldizsar jr. El a fost și cel care, prin două memorabile bis-uri „împrumutate” din bătrânul jazz, a făcut trecerea către partea spumoasă a serii, începută cu *Simfonia nr. 1 în Do major op. 25*, „Simfonia clasică”, de Serghei Prokofiev. Optimismul învăluitor, eleganța subtilă, rafinamentul pur intelectual al acestui scânteietor giuvaier al literaturii simfonice s-au etalat în tălmăcirea lui Remus Georgescu, într-o inspirată interpretare plină de har.

În fine, coda: *Bolero* de Maurice Ravel. Bucurându-se de o răsunătoare notorietate (construită de un auditoriu perfect eterogen ca gust și înclinații, dar extins la infinit în spațiu și timp), *Bolero*-ul va rămâne întotdeauna o entitate magică și unică în muzica universală. Concepută ca o spirală la început monocoloră, melodia se întetește și cuprinde într-un vârtej de stupefiantă simplitate tot ce întâlnește: tonuri și stări de spirit. Repetarea obsedantă (de nu mai puțin de 18 ori) a unor note iberice, încleștate pe un ritm imuabil, face ca fiecare instrument să execute o cadență identică sau, în termeni școlărești, „să treacă la tablă”. Este, aparent, o **bucată facilă**, în care, paradoxal, instrumentiștii se văd muncind din greu, clădind parcă o cărămidă peste alta, într-o sclavie liber consimțită și chiar amuzantă, dedicată unei piramide începută de la vârf. Fiecare moment își depășește precedentul, iar adevărul însuși pare spus într-o mie de feluri. Orice orchestră din lume își dă proba suflătorilor și percuției cu acest unduitor dans spaniol, clădit pe un tempo penetrant și cu un final cu atât mai neașteptat, cu cât urmează unei creșteri ce pare a nu se mai sfârși vreodată. Dar iată, totul se sparge brusc, în mii de

cioburi de toate culorile, lăsând lumea ca după o consistentă injecție cu adrenalină, începută cu un „overdose” de transă și rezonanță.

Seara de vineri a fost martoră a două examene, ambele trecute cu „magna cum laude”: cel al unei mari orchestre, constituite din – fără excepție – mari muzicieni, și cel al unui mare, devotat și merituos public.

Alexandra RĂZVAN – *Timișoara*, 14 februarie 2000

EXTRAS - REMUS GEORGESCU (n. 1932)

Format la școala unor coloși precum Ioan D. Chirescu, Marțian Negrea, Theodor Rogalski, Ion Dumitrescu, Leon Klepper, George Georgescu și Constantin Silvestri, maestrul Remus Georgescu s-a manifestat cu pregnanță atât în domeniul compoziției cât și în cel dirijoral.¹ Un fapt semnificativ, care îi localizează începutul carierei, este postul de cercetător științific la Institutul de Folclor din București (1956-1957). În biografia sa muzicală figurează și experiența unei călătorii de cercetare și perfecționare în speialitatea dirijat-orchestră, în S. U. A. (1968-1969).

Condiția de creator reprezintă pentru Remus Georgescu un mod de rezonare în exterior și de comunicare profundă cu lumea, printr-un anumit tip de talent muzical: administrat de un intelect riguros, critic și speculativ, bazat pe eferescența unui patetism grav și pe latura dimensiunii metafizice, cu semnificații transcendente. Structura progresistă a personalității sale îl însingurează în cursa cunoașterii și depășirii de sine, în care importante sunt performanța și sfidarea limitelor. Autoarea face acest mini-portret al omului și artistului Remus Georgescu, în urma unui dialog mai vechi, din care cităm: „Fiecare autor își caută propriul său adevăr. Noutatea nu înseamnă să te arunci în Infinit. Fiecare sondează într-un teritoriu precis delimitat de gândirea și sensibilitatea sa, fiecare nouă lucrare fiind, de fapt, o nouă investigație a propriului univers interior...”²

¹ Remus Georgescu s-a născut în Timișoara și a studiat la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București (1951-1956). Și-a manifestat calitățile dirijorale la Teatrul Liric din Constanța (1957-1958), la pupitrul filarmonicilor din Sibiu (1959-1960), Oradea (1960-1963), Târgu-Mureș (1963-1968) și Timișoara (1968-1992). A fost director al Filarmonicii „Banatul” în perioadele 1960-1968, 1990-1996.

² Remus Georgescu, în *Muzica este un anotimp permanent*, interviu consemnat de Lava G. Bratu, în revista *Orizont*, Timișoara, noiembrie 1987.

Stilul compozitorului îmbină tradiția arhaică a melosului popular cu mijloacele moderne de compoziție, acordând interes deosebit elementului expresiv al ritmului și coloritului orchestral.

În domeniul vocal-simfonic, compozitorul Remus Georgescu a dat titluri binecunoscute, ca *Amințirile pământului* (1959) – baladă pentru cor mixt și orchestră, *Baladă* (1966) – pentru recitator, cor de femei și orchestră și *Cântare străbunilor* (1977) – oratoriu pentru soliști, recitatori, cor mixt și orchestră mare. Purtând subtitlul *Patrium Carmen*, lucrarea a primit Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor pe anul 1977 și manifestă o complexitate a limbajului și arhitecturii, evidențiate de compozitorul Sabin Păutza în următorii termeni: „Discursul limpede și coerent al lucrării se bazează pe structuri modale primare, arhaice, care multiplicare, supradimensionate, devin piloni sonori pentru o impresionantă construcție muzicală. Imaginea omogenă, monolitică a oratorului, nu permite eliminări precum nici adăugiri; în interiorul acesteia compozitorul impresionează printr-un neastâmpăr ritmic venind din straturile adânci ale civilizației daco-geților și printr-o scriitură viu colorată, strălucitoare. Corul este tratat complex, dar niciodată complicat, în rostiri de mare eficacitate, în transmiterea mesajului prin verb, adăugându-se doi recitatori și o soprană solistă. Apelând la mijloace dintre cele mai diverse, Remus Georgescu construiește un tot unitar, un bloc sonor desprins parcă din Columna Traiană”.³

În aceeași linie a arhaism-modernismului care l-a consacrat printre cei mai interesați compozitori români contemporani, Remus Georgescu compune o nouă lucrare vocal-simfonică, *Ecouri* (1983) – oratoriu pentru bas, cor de femei, bandă magnetică și orchestră, considerată „Cea mai izbutită de până acum și una dintre cele mai remarcabile compoziții românești de gen oratorial din ultima vreme”.⁴ De altfel, lucrarea a fost distinsă cu Premiul „George Enescu” al Academiei Române pe anul 1985.

Zece ani mai târziu, compozitorul semnează *De profundis* (1994) – oratoriu pentru bas, cor mixt, cor de copii și orchestră, lucrare care investighează inclusiv filonul psaltic românesc, „elaborată îndelung sub obsedanta emoție a tragicelor evenimente ale revoluției timișorene din Decembrie. Subsumată unei filozofii copleșitoare, meditația asupra morții celor nevinovați, exprimarea se extinde de la o muzică minimală la super dimensionări sonore. [...] *De profundis* nu este o lucrare vastă, ci densă,

³ Sabin Păutza, într-un interviu cu Ovidiu Giulvezan, în *Drapelul roșu*, 20 mai 1982.

⁴ Edgar Elian, în *Contemporanul*, București, 3 iunie 1983.

bogată în repere de exprimare postmoderniste, ce conturează deja un stil de creație. Numărul secțiunilor nu este întâmplător, 7, fiind cifra cea mai încărcată de semnificații ezoterice”.⁵

Muzica simfonică compusă de Remus Georgescu excelează prin construcții impunătoare, virtuozitatea tehnicii de orchestrație, inventivitatea expresivă – bazate deseori pe metafora filozofică -, în lucrări ca *Passacaglia pentru orchestră* (1955), *Poem eroic* (1959) sau *Concert pentru orchestră de coarde* (1965), „lucrare de referință în literatura genului. Se recunoaște cu ușurință fervoarea specifică, preferința pentru monologurile pline de personalitate, gustul pentru a se exterioriza în destăinuiri rostite în cadențe rapide cu turnuri neprevăzute, violentându-și adesea auditoriul prin structura magmei sonore, prin încărcătura tensivă”.⁶

Simfonia da Recviem (1971) „frapează în primul rând prin sugestia și atmosfera muzicii, nefiind lipsită de o logică structurală. Remus Georgescu stăpânește limbajul modern al orchestrației tradiționale; modalitățile de expresie ale instrumentelor sau vocilor omenești nefiind invenții proprii, originalitatea și forța discursului rezultă din modul personal de a combina timbrele, armoniile și diversele efecte aparținătoare curentelor secolului. Muzica din *Simfonie*, folosind și unele rezultate ale experimentului, se ridică deasupra acestuia, intrând în patrimoniul muzicii cu implicații directe în sensibilitatea compozitorului contemporan”.⁷

Exorcism (1975) – concert pentru flaut și orchestră de coarde,⁸ reprezintă „o amplă melopee, [...] care se circumscrie spiritualității românești atât prin atmosfera generală cât și prin unele intonații ce amintesc de bocetele populare”.⁹

Urmează *Suita de cântece și dansuri vechi din Banat* (1977), *Suita concertantă* (1983), *Simfonia de cameră pentru 12 instrumente*, op. 33 (1989) și mai recenta *Simfonia „Triade” - Ritual funebru, în memoriam decembrie 1989*, lucrare încărcată de semnificații abstracte, care explorează categoria tragicului printr-un amplu și elaborat simfonism.

⁵ Ovidiu Giulvezan, *In memoriam*, în *Orizont*, Timișoara, 20 ianuarie 1994.

⁶ Doru Murgu, în revista *Orizont*, Timișoara, 28 octombrie, 1983.

⁷ O. Giulvezan, *Remus Georgescu - Dirijor și compozitor*, *Drapelul roșu*, 13 XI 1973.

⁸ Lucrarea a cunoscut o adaptare ulterioară, datorată trio-ului *Contraste*, care îl cântă într-o versiune pentru flaut, claviaturi și percuție.

⁹ Din programul de sală.

Muzica de cameră a compozitorului Remus Georgescu cuprinde un *Cvartet de coarde nr. 1* (1956), o *Sonată-poem pentru vioară solo – In memoriam George Enescu* (1957), lucrările pentru pian *Suita I-a – Jocuri de copii* (1958), *Sonata pentru pian* (1958), *Suita a II-a pentru pian* (1963) și *Cvartetul de coarde nr. 2* (1978).

Muzica corală și vocală sunt sectoare reprezentative, evoluând între corurile pe suportul versurilor populare - *Pământ cu apă lină* (1956), *Foaie verde mătrăgună* (1957)¹⁰, *Copiliță cu năframă* (1966), *Două cântece vechi din Banat* (1974) sau ale poezilor Eugen Frunză - *Acesta-i pământul* (1974), Victor Tulbure – *Vatra fericirii* (1974), *Străbunii* (1976), Octavian Goga, Radu Stanca – *Primăvara, Incantații* (1993), Radu Gyr – *Rugăciune* (1995) și liederurile *Somnoroase păsărele* (1956, versuri Mihai Eminescu), *Nocturnă* (1956) și *Lacustră* (1957), pe versuri de George Bacovia, *De va veni* (1974, versuri Octavian Goga), *Clara* (1978, versuri Radu Stanca).

Paralel și permanent cu actul creației a coexistat actul dirijoral, care i-a adus muzicianului Remus Georgescu împliniri remarcabile, precum Premiul Criticii muzicale pe anul 1984 – pentru abordarea repertoriului românesc contemporan și pentru imprimarea în primă audiție a unor creații inedite de George Enescu¹¹ și Premiul pe anul 1990 al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, pentru interpretarea muzicii românești.

Repertoriul vast pe care l-a abordat de-a lungul carierei sale cuprinde întregul evantai stilistic simfonic, inclusiv românesc contemporan (unele dintre lucrări fiindu-i dedicate), plus o impresionantă discografie realizată în țară și în străinătate.

O latură mai puțin cunoscută este cea de publicistică muzicală și de profesorat în cadrul Facultății de Muzică din Timișoara. Maestrul Remus Georgescu a scris multe articole și cronici în reviste și ziare precum *Muzica*, *Actualitatea Muzicală*, *Tribuna*, *Orizont*, *Drapelul Roșu*, a susținut emisiuni de radio și televiziune, prelegeri, conferințe, comunicări științifice.

Lava G. BRATU – *Introducere în istoria muzicală a Banatului*,

Editura Eurobit, Timișoara, 2008

¹⁰ Prelucrări ale unor bocete din culegerea de *Cântece populare din Comitatul Bihor* culese de Béla Bartók.

¹¹ Este vorba despre poemul simfonic *Voix de la nature*, prezentat în primă audiție absolută în anul 1980 și *Suite chatelaine*, lucrare neterminată, cântată la Timișoara în anul 1982, cu Filarmonica „Banatul”.

„Îmi pare rău că s-a terminat!”... „Aș fi dorit să continue!”... Acestea erau cuvintele ce puteau fi auzite marți, 29 aprilie 2014, în sala Capitol, la sfârșitul unui recital ce atrăsese câteva zeci (poate vreo sută) de auditori care acum, își amânau, cu regret parcă, momentul plecării, cu speranța de a putea prelungi momentele de vrajă la care asistaseră. Era evenimentul pe care îl așteptam de multă vreme. El apăruse, însfârșit, cu discreție, cu smerenie, fără tobe și surle, din păcate fără sprijinul publicitar al televiziunii sau al presei care, de altminteri, de aproximativ 12 ani nu mai publică articole de popularizare a muzicii pe care o studiem în Universități și Academii, sau cronici ale vieții muzicale a cetății.

Știm că aurul nu strălucește întotdeauna și mai știm și că nu tot ce strălucește este aur. Trăim într-o epocă a surogatelor, a kitsch-ului, a cultului mediocrității, a ignoranței, a tupeismului, a zgomotului, a prăbușirii în provincialism dacă nu în suburbanism. Dar, iată, aceste răsturnări de valori ce definesc încercările de rupere a noastră de lumea civilizată, cultivată, educată, această prăpastie ce se instalează treptat, se lărgeste și se adâncește continuu, ca o cangrenă, toate acestea pot fi, totuși, stopate. Este suficient să apară idei interesante, inițiative perseverente ale oamenilor luminați care trăiesc printre noi. Competențe există cu asupra de măsură, numai că, parese, încă nu a venit clipa lor.

Patru muzicieni timișoreni dăruiti cu har, au îndrăznit să atace și să ne invite și pe noi să-i însoțim în acea zonă înaltă a muzicii în care aerul este rarefiat, a performanței și a excelenței. Ei au decis să escaladeze una dintre cele mai înalte culmi ale muzicii contemporane: *Cvartetul pentru sfârșitul timpului (Quatuor pour la fin du temps)*, singura lucrare de muzică de cameră a compozitorului francez Olivier Messiaen. O incursiune într-o altă dimensiune a muzicii. Te apropii cu dificultate de o lume sonoră atât de complexă, atât de diferită, dar odată intrat în ea, ești fascinat, copleșit de vraja, de misterul ei, de splendorile pe care ți le dezvăluie și de care nu te vei mai putea desprinde apoi.

Au fost 90 de minute în care nu s-a auzit nici un zgomot în sală, în care nimeni nu s-a mișcat, nimeni nu a tușit sau șoptit. O tăcere adâncă, grea, respectuoasă, recunoscătoare pentru muzica dumnezeiască ce era dăruită oamenilor. Chiar și la sfârșit, aplauzele au izbucnit cu întârziere, de teamă, parcă, de a nu spulbera vraja.

A fost un eveniment demn de marile scene ale lumii, de care, cine știe, ai parte, poate, doar o dată în viață. Și de aceea, ar fi de dorit ca acest concert să fie reluat la Timișoara, de data aceasta în fața unei săli arhipline și, de ce nu, și în alte mari centre culturale ale țării.

Cei patru interpreți care au gândit și realizat acest eveniment cultural ieșit din comun, fac parte din elita muzicală a orașului. Numele lor le rostim aici cu recunoștință și cu prețuire: mult îndrăgita și apreciată Alexandra Guțu (violoncel), Cristina Constantin (vioară), Cosmin Hărșian (clarinet) și Victor Andrei Părau (pian), artiștii consacrați sau tineri bătând la porțile consacrării.

Regia inteligentă pe care au imaginat-o a avut darul de a ușura accesul publicului la o capodoperă, altminteri, redutabilă.

În debutul recitalului, tânărul pianist Victor Andrei Părau, elev al distinsei profesoare Maria Bodo, a prezentat cele opt părți ale lucrării. A vorbit liber, într-o frumoasă și elevată limbă română, dovedind erudiție și știință muzicală, reușind să trezească interesul publicului pentru un subiect prea puțin, sau chiar deloc abordat la noi, până în prezent.

Cunoscându-l din aparițiile anterioare pe scena Filarmonicii unde a interpretat lucrări de mare complexitate ca *Sonata pentru pian* de Liszt sau *Concertul al doilea pentru pian și orchestră* de Prokofiev, aflând că în prezent pregătește *Concertul al treilea* de Bartók și urmărindu-i cu mare interes prestația din cvartetul de Messiaen, mi-am putut da seama că ne aflăm în fața unui muzician de mare talent, sensibil, cultivat, care, cu puțin noroc și sprijin, dar și cu multă tenacitate, va face o frumoasă carieră internațională.

Vă invit să rețineți numele acestui tânăr pianist și să urmărim, cu mult interes, evoluția sa.

A urmat apoi proiecția unui film cu un interview (subtitrat) în care compozitorul Olivier Messiaen își prezenta lucrarea. A fost și o bună ocazie pentru public de a cunoaște astfel, imaginea și de a auzi vocea unuia dintre cei mai importanți compozitori ai secolului.

Pe tot parcursul recitalului, titlurile celor opt părți ale cvartetului erau proiectate succesiv, bilingv, iar interpreții își schimbau, neconvențional, sub spoturi de lumină, poziția pe scenă, în funcție de solicitările partiturii. În felul acesta au atras atenția asupra marilor solo-uri ale clarinetului, ale violoncelului sau ale viorii, pilonii întregii lucrări, momente de neuitat ale acestei seri unice.

Remus GEORGESCU, *articol nepublicat*, aprilie 2014

ANEXA

Cu Corina Belcea

Cu Nicolae Boboc și Sorin Petrescu, Timișoara 28 decembrie 1980

Cu Tiberiu Olah, Timișoara 1992
(prima audiție absolută a Simfoniei Giocosa)

Singapore, iunie 1982

La Taipei (Taiwan)

Cu soția Clara și Majestatea Sa Regele Mihai
Vevey – Montreux (Elveția)

Cu Majestatea Sa Regele Mihai și Regina Ana
Timișoara, 29 noiembrie 1998

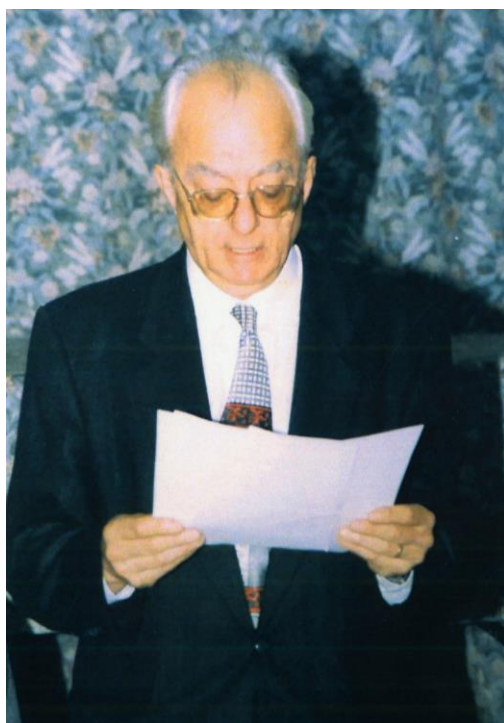
Cu sculptorul Peter Jecza

Remus Georgescu
Gânduri despre muzică

Timișoara, 16 septembrie 2005

Stimate maestre,

Vă mulțumesc din suflet pentru
cablul extraordinar pe care mi l-ați oferit
permîtându-mi înregistrarea concertului
de la Dom cu „Faust”, în amintirea
miei colaborări, care, la fel ca și
„Requiem”-ul de Verdi din 1992, concertul
Wagner de la Capitol sau impresionantul
„De profundis”, au fost pentru mine

tot atâtea ocazii de a colabora cu
un mare muzician și un adevărat
aristocrat.

Vă doresc, vouă și doamnei Elza
multă sănătate, noroc și
toate cele bune.

Al. Novák

Wien, Staatsoper
Aquarell von Leo Dobrowsky.
Copyright ELDE-TRYCK
614 00 Söderköping, Schweden.

Vienna, 30 mai 2017

Gânduri despre muzică	5
„Un concert magnific dirijat de oaspetele român...”	9
Levél Remus Georgescutól	10
Prezențe timișorene la studii în S. U. A.	12
Mayhall, Dalton Soloists for Symphony Concert. Georgescu Lifts Orchestra	13
Extrase din presă - „Georgescu înalță orchestra”	16
Youngstown - Ohio S. U. A. „Ziua Remus Georgescu”	17
Secvențe muzicale pasionante	17
I concerti al Petruzzelli. Solo l’orchestra ricorda Respighi	20
Prezențe românești	21
Ieri, la Timișoara: poem simfonic de George Enescu în primă audiție mondială	22
Eveniment muzical	23
Parametrii exigenței artistice	23
Bach remekművének nagysikerű bemutató előadása. Zene	25
Însemnări... de pagina-ntâi	26
Agendă. Timișoara muzicală	28
Timișoara muzicală - Concertul Orchestrei de cameră	28
Suite <i>chatelaine</i> de George Enescu	29
Festivalul muzicii românești - prezențe simfonice. Iași, 7-14 mai 1982	30
Actualitatea muzicală internațională	34
„Filarmonica timișoreană, un ansamblu de nivel internațional”	36
„Mai presus de orice propagarea muzicii românești contemporane”	37
Un premiant al Academiei Române – Compozitorul Remus Georgescu	38
Originalitate... ..	40
Etalări interpretative	41
Complementaritate și discernământ	42
Benefiz – Abend für Musiker	43
Ein rauschender Erfolg	44
Un succes răsunător	46
Comienza en Valencia la 14ª edición del Festival	47
La Orquesta de Timisoara abrió los Ensems ’91	48
Gran coro y orquesta para Xenaquis	49
La Filarmónica de Timisoara, algo más que una buena orquesta	50
Valencia, capital de la música contemporánea	51
Timisoara en concert... Agde sous le charme	52

Anul Prokofiev	53
Erfolgreich in Valencia	55
Dispariția complexului de provincialism	55
Cronica muzicală - Un festival decisiv	57
Săptămâna Internațională a Muzicii Noi	61
Filarmonica timișoreană și Muzica Nouă	63
Zilele Muzicale „George Enescu”, ediția a XII-a	65
Gala Maeștrilor - La a 120-a aniversare a Filarmonicii „Banatul”	66
Philharmonik – Temesvar	66
Breves	68
Extrase din presă	68
Turneul Filarmonicii în Italia și Franța	68
Des „Nouvelles” de la Philharmonie de Timisoara	70
Gânduri despre Remus Georgescu	71
Arte - Compozitorul Marcel Landowski a aplaudat concertul Filarmonicii „Banatul” ..	73
Les Leçons de ténèbres de Landowski	74
„Timisoara Musical” en apothéose „Jeanne au Bucher”, de Arthur Honegger dans une interpretation inspirée	75
Interviu	76
Onorând muzica românească, dar și pe cea universală. Câteva considerații pe marginea recent încheiatei stagiuni a Filarmonicii „Banatul”	78
Cronică de concert - Energiile timpului muzical	80
Surpriza cea mai plăcută a sezonului	81
Aseară, la Sala „Capitol”. Festivalul Filarmonicii a început în forță	82
„Timișoara Muzicală” la Filarmonică	82
Simfonicul Orchestrei din Chișinău, recitalul Alexandra Guțu	84
Filarmonica Națională își deschide stagiunea	85
Viața muzicală - Compasiune față de amărăciunile umanității suferinde	85
Vineri seara, pentru prima oară în Constanța, Maestrul Remus Georgescu împreună cu Orchestra Simfonică vor interpreta Britten. Un concert lecție	87
La Filarmonică o capodoperă a muzicii românești Nașterea Domnului, Oratoriul Bizantin de Crăciun, de Paul Constantinescu	88
Semne bune anul are!	90
Orizonturi simfonice	91
Integrala simfoniilor de Bruckner, un demers curajos. Interviu nostru cu dirijorul Remus Georgescu	92
Correspondențe spirituale	94
Debut în Festivalul „Timișoara muzicală”, ediția XXI - „vor fi audiate și lucrările unor compozitori români”	95
„Muzica nu cunoaște frontierele naționale, ea nu are nevoie de măsuri protecționiste vizând să izoleze o cultură de alta”. In memoriam – George Enescu	96

Bari. Concerto della sinfonica. Trionfo musicale di ritmi e suoni. Successo del direttore d'orchestra rumeno Remus Georgescu	97
Festivalul „Timișoara muzicală” - Acord final	98
Festivalul „Timișoara muzicală” la ediția a XXI-a	99
Muzica verii	102
Rezonanțe europene într-un concert de binefacere	103
„Banatul” war auch in der Halle ein Erfolg	104
Filarmonica „Banatul” a fost și în sală un succes	106
Rumänisches Kammerorchester überzeugte. Open-Air-Konzert in die Halle verlegt ...	107
Komponist und Dirigent schliessen sich in die Arme	109
Briefe von Remus Georgescu - Temesvarer Dirigent in Amerika	110
Extrase din presă - Germania, august 1996, turneul Orchestrei de cameră	111
Un semn heraldic spiritual al Timișoarei	112
Timișoara sărbătorește 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice	113
Secvențele zilei - Între 21 și 26 octombrie, în „Mica Vienă”.	
Manifestări omagiale dedicate aniversării a 125 de ani de la înființarea Societății Filarmonice din Timișoara	114
Extras din programul de sală al Filarmonicii „Banatul”	115
O nouă stagiune muzicală la Filarmonica de Stat „Banatul”	116
Prefață	118
„Fără zbucium și pasiune, nu se poate împlini nimic”	117
În seria concertelor comemorative	118
Semnul dirijorului	119
Diptic romantic	119
Extras din Caietul program al Filarmonicii „Banatul” cu ocazia aniversării de 50 de ani ai Filarmonicii (1947-1997)	120
Seară de gală la Filarmonica „Marea Neagră”: Maestrul Remus Georgescu va dirija, astăzi, la Constanța!	121
Muzica sub semnul marilor spirite	122
Frison de flaut și imperial destin în spovedanie beethoveniană	123
Extras din caietul program - Text scris cu ocazia aniversării de 20 de ani a corului bărbătesc „Sabin Drăgoi” (1977-1997)	125
Filarmonica „Banatul” a intrat în cel de-al treilea an de când nu mai are o sală proprie	125
Brașovul muzical - Oaspeți de prestigiu la Filarmonică	126
La orquesta y el coro de la agrupación rumana ofrecieron un repertorio monográfico de Brahms	127
Interpretada por la Orquesta y Coros de la Filarmónica de Timisoara. Representación del <i>Réquiem</i> de Mozart en la Catedral	128
La Filarmónica de Timisoara interpretó magistralmente el <i>Requiem</i> de Mozart	129
La Filarmónica de Timisoara ofreció un gran concierto. El <i>Réquiem</i> de Mozart llenó anoche la Catedral	130

Filarmonica timișoreană a cucerit melomanii spanioli	131
Succese spaniole ale Filarmonicii „Banatul”	132
Rémus Georgescu, Director de la Orquesta	133
El Concerto Grosso de Haendel y el Gloria de Vivaldi, completan el concierto	134
Magnifică interpretare	135
Portret Remus Georgescu	136
Cultură – Mass-Media. Stagiunea Filarmonicii va începe cu un concert dedicat lui Remus Georgescu	137
Deschiderea stagiunii Filarmonicii „Banatul” a coincis cu aniversarea Maestrului Remus Georgescu	138
Concertul de gală	139
Între exaltare și tragism	140
Există șanse ca Prințul Charles să sprijine construirea unei săli de concerte	141
S-a reînființat Societatea Filarmonică din Timișoara	142
Societatea Filarmonică a dobândit statut juridic	143
Simfonia a IX-a	144
Despărțire cu... <i>Requiemul</i> german	145
El <i>Réquiem</i> de Brahms sonó con toda su fuerza en la Catedral	146
Actuación de la Filarmónica de Timisoara	147
Carretería - Música en directo importada desde Timisoara	147
San Blas, Convento de Clarisas y Casa de la Cultura, escenarios elegidos – Nueva edición de la Semana de la Música	147
La Filarmónica de Timisoara ofreció un gran concierto en la Catedral	148
Impresii de călătorii - Turneul Filarmonicii „Banatul” în Spania	149
După câteva decenii de tăcere Societatea Filarmonică din Timișoara la primul său concert	151
Festivalul „Timișoara muzicală”, la Filarmonica „Banatul”. Soliști, cor și orchestră într-un concert divin	152
Zilele Mondiale ale Muzicii	153
Ștefan Ruha și Remus Georgescu – Balanța extraordinarului în zodia balanței la Ploiești	154
Remus Georgescu sau rigoarea semnului dirijoral. Peregrin în România	155
Medalion Richard Strauss - 50 de ani de la moartea compozitorului	156
Cultură - Mass-media. Societatea Filarmonică va cere un loc pentru „Casa Muzicii”	157
Trei compozitori deosebiți în stil, dar apropiați în concepție Brahms, Ravel, Prokofiev	158
Phil – harmonia, dragostea pentru muzica Timișoarei	158
Extras - Remus Georgescu (n. 1932)	160
Speranțe pentru timpul ce va veni	164
Anexa	167